

II

(незаконодавни акти)

РЕГУЛАТИВИ

РЕГУЛАТИВА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (ЕУ) бр. 2020/469 НА КОМИСИЈАТА

од 14 февруари 2020 година

за изменување и дополнување на Регулотивата (ЕУ) бр. 923/2012, Регулотивата (ЕУ) бр. 139/2014 и Регулотивата (ЕУ) бр. 2017/373 во однос на условите за управувањето со воздушниот сообраќај/услугите во воздухопловната навигација, дизајнирање на структурите во воздушниот простор и квалитетот на податоци, безбедноста на полетно –слетната патека и отповикување на Регулотивата (ЕК) бр. 73/2010

(Текст со важност за ЕЕО)

ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирањето на Европската унија,

имајќи ја предвид Регулотивата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот, од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Агенција на Европската унија за безбедност во воздухопловството, и за изменување и дополнување на регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, и за укинување на регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91⁽¹⁾ на Советот, и особено точките (в) и (е) од член 36(1), и точките (а) и (f) од член 43(1) и член 44(1) од истата,

со оглед на тоа што:

- (1) Во Регулотивата (ЕУ) бр. 923/2012 на Комисијата ⁽²⁾ се утврдуваат заедничките правила на воздушниот сообраќај и оперативните одредби во однос на услугите и процедурите на воздухопловната навигација кои се применуваат во општиот воздушен сообраќај (таканаречените `правила на летање`).

⁽¹⁾ Сл. весник. L 212, 22.8.2018 година, стр. 1.

⁽²⁾ Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012 на Комисијата од 26 септември 2012 година, за утврдување на заедничките правила на воздушниот сообраќај и оперативните одредби во однос на услугите и процедурите на воздухопловната навигација и за изменување на Регулотивата за спроведување (ЕУ) бр. 1035/2011 и Регулотивите (ЕЗ) бр. 1265/2007, (ЕЗ) бр. 1794/2006, (ЕЗ) бр. 730/2006, (ЕЗ) бр. 1033/2006 и (ЕУ) бр. 255/2010, Сл. весник бр. L 281, 13.10.2012 год., стр. 1.

- (2) Во Регулативата (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата ⁽³⁾ се утврдуваат условите и административните процедури кои се поврзани со аеродромите, вклучувајќи го и управувањето, работењето, сертификацијата и надзорот.
- (3) Во Регулативата (ЕУ) 2017/373 на Комисијата ⁽⁴⁾ се утврдуваат заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/услуги во воздухопловната навигација (`ATM/ANS`) и останатите мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај (мрежни функции на ATM) за општиот воздушен сообраќај и за нивниот надзор.
- (4) Со цел да се обезбеди високо ниво на безбедност во цивилното воздухопловство на Унијата, екипажот на летање треба биде обврзан да пријави до единицата на службата за давање на услуги во воздушниот сообраќај (ATS), кога ќе примети дека ефектот од копирањето на полетно – слетната патека со која се соочуваат не е толку добар како што им било соопштено. Овие обврски за известување треба да бидат утврдени во Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012.
- (5) На 31 март 2016 година, Меѓународната организација за цивилно воздухопловство (ICAO) го усвои Амандманот 77-А од Анекс 3 кон Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, потпишана на 7 декември 1944 година во Чикаго („Чикашка конвенција“), со цел подобрување на одредбите за информирање за опасните метеоролошки услови, подобрување на свеста за состојбите и придонесувајќи кон поефикасно утврдување на рутата, вклучувајќи и заобиколување на опасните метеоролошки услови. Овој амандман се применува во договорните држави на ICAO од 10 ноември 2016 година и треба да се воведо во Регулативата (ЕУ) 2017/373, особено во одредбите за метеоролошките услуги/служби (Анекс V – Дел- MET).
- (6) Регулативата (ЕУ) 2017/373 треба да ги одразува најновите случувања во воздушната безбедност, како и најдобрите практики и научниот и техничкиот напредок во услугите за воздухопловно информирање („AIS“). Затоа, измените и дополнувањата во Регулативата (ЕУ) 2017/373 треба да се засноваат на применливи стандарди и препорачаните практики на ICAO („SARP“), особено од шеснаесеттото издание на Анекс 15 „Услуги за воздухопловно информирање“ од Чикашка конвенција, ослонувајќи се на искуството на Унија во давањето на AIS и истовремено обезбедувајќи пропорционалност според големината, видот и сложеноста на давателот на AIS („AISP“).
- (7) На 31 март 2016 година, ICAO, исто така, го усвои амандманот 77-Б на Анекс 3 од Чикашката конвенција, кој се стреми кон намалување на бројот на инциденти и несреќи предизвикани од излетување од полетно – слетната патека. Тој амандман 77-Б на Анекс 3 ќе се применува кај договорните земји на ICAO од 5 ноември 2020 година. Тој амандман исто така треба да се воведо во Регулативата (ЕУ) 2017/373, особено во условите кои се дадени во Анекс V во однос на давањето на метеоролошки услуги и во Анекс VI во однос на давање на услуги за воздухопловно информирање.

⁽³⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 139/2014 на Комисијата од 12 февруари 2014 година, за утврдување на услови и административни постапки во врска со аеродромите Регулатива (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот, Сл. весник бр. L 44, 14.2.2014 година, стр. 1.

⁽⁴⁾ Регулатива за спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/даватели на услугите во воздухопловната навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор, и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) 677/2011, Сл. весник бр. L 62, 8.3.2017 година, стр. 1.

- (8) Пилотите треба да бидат известени преку NOTAM (итни, значајни известувања за персоналот на летање) кога полетно – слетната патека е привремено затворена поради работи кои се поврзани со нејзиното обележување. Со цел да се подобри безбедноста на полетно – слетната патека, пилотите кои имаат намера да ја користат полетно – слетна патека која е специјално подготвената за зимски услови или е лизгава мокра полетно – слетна патека, треба соодветно да бидат информирани. Измерените податоци за триење не треба да бидат испратени до пилотите, бидејќи мерењата од триењата не се мерка за перформансот на авионите.
- (9) Со Регулативата (ЕУ) 2017/373 би требало да се воспостават заеднички технички правила за дизајнот на структурите на воздушниот простор како и вообичаените услови на давателите на услуги за дизајн на воздушниот простор („FPD“) за да се гарантира дека структурите на воздушниот простор и процедурите за летање се правилно дизајнирани, следени и потврдени пред да бидат воведени и користени од воздухопловите.
- (10) Процедурите на лет и какви било нивни измени можат да влијаат врз безбедноста на операциите на лет на аеродромот. Последователно, потребно е да се воведат јасна врска помеѓу постојната Регулатива (ЕУ) бр. 139/2014 и Регулативата (ЕУ) 2017/373.
- (11) Со усвојувањето на седмото издание на Анекс 10 од Чикашката конвенција - „Воздухопловни телекомуникации“ (Том II) објавен во јули 2016 година, петнаесетто издание на Анекс 11 од Чикашката конвенција - „Услуги во воздушниот сообраќај“ и шеснаесетто издание на документот 4444 - „Процедури за услугите во воздушната навигација - Управување со воздушниот сообраќај (PANS ATM)“ ICAO ги усвои ICAO SARP за безбедност во воздухопловството преку одредбите за услугите во воздушниот сообраќај („ATS“).
- (12) Затоа, и со цел да се обезбеди еднообразна имплементација и усогласеност со суштинските услови утврдени во точка 2.3 Анекс VIII од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, Регулативата (ЕУ) 2017/373 треба соодветно да се измени и дополни.
- (13) Регулативата (ЕУ) бр. 923/2012 и Регулативата (ЕУ) 2017/373 исто така треба да содржат детални одредби кои се однесуваат на достапноста и на условите за користење на каналите за комуникација на многу висока фреквенција (VHF) за опасни ситуации.
- (14) Покрај тоа, земајќи го предвид влијанието на ATM/ANS врз постапките на пилот и операциите на аеродромот, овие нови мерки исто така треба да се одразат на релевантните одредби од Регулативата (ЕУ) бр. 923/2012.
- (15) Овие нови мерки исто така вклучуваат детални одредби за квалитетот на воздухопловните податоци и воздухопловните информации и поради тоа Регулативата (ЕУ) бр. 73/2010 ⁽⁵⁾ треба да се укине.
- (16) На индустријата и на надлежните органи на земјите-членки треба да им се даде доволно време за да се прилагодат на мерките воведени со оваа регулатива.
- (17) Мерките предвидени во оваа регулатива се засноваат на Мислењето 02/2018, Мислењето

⁽⁵⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 73/2010 на Комисијата, од 26 јануари 2010 година, за утврдување на услови за квалитетот на воздухопловните податоци и воздухопловните информации за единственото европско небо, Сл. весник L бр. 23, 27.1.2010 година, стр. 6.

03/2018 и Мислењето 03/2019 на Агенција на Европската унија за безбедност во воздухопловството во согласност со точката (б) и (в) од член 75(2) и член 76(1) од Регулатива (ЕУ) 2018/1139.

- (18) Мерките предвидени со оваа регулатива се во согласност со мислењето на Комитетот формиран со членот 127 од Регулативата (ЕУ) 2018/1139.

ЈА ДОНЕСЕ СЛЕДНАВА РЕГУЛАТИВА:

Член 1

Регулативата (ЕУ) бр. 923/2012 се изменува и дополнува како што следува:

- (1) Членот 2 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (57) се заменува со следново:

„57. „контролиран аеродром (*controlled aerodrome*)“ е аеродром на кој за сообраќајот на аеродромот се даваат услуги на контролата на летање.“;

(б) се додаваат следниве точки (144) и (145):

„(144) „критична област (*critical area*)“ е област со дефинирани димензии кои се протегаат околу опремата на земја за прецизен приод по инструменти, во чии рамки присуството на возила или воздухоплови предизвикува неприфатливо нарушување на сигналите за водење;

(145) „чувствителна област (*sensitive area*)“ е област која се протега по критичната област, каде паркирањето или движењето, или и двете, на воздухоплови или возила влијаат врз сигналите за водење до тој степен што тоа може да се смета како неприфатливо нарушување на сигналите за водење.“;

- (2) Се додава следниот член 4а:

„Член 4а

Многу висока фреквенција (VHF) за опасни ситуации

1. Без да е во спротивност со ставот 2, земјите-членки обезбедуваат дека VHF во опасни ситуации (121.500 MHz) се користи само за целите на опасни ситуации кои се наведени во точката SERA.14095 (г) од Анексот.
2. Земјите-членки во исклучителни ситуации можат да дозволат употреба на VHF во опасни ситуации на која што се однесува став 1, за други цели освен оние наведени во точката SERA.14095 (г) од Анексот, под услов тие да се ограничат на она што е неопходно за да се постигне нивната намера, а сè со цел да се намали влијанието врз воздухопловите кои се наоѓаат во неволја или во опасна ситуација и врз работењето на единиците од службите за контрола на летањето.“;

- (3) Анексот се изменува и дополнува во согласност со Анекс I од оваа регулатива.

Член 2

Анекс III од Регулацијата (ЕУ) бр. 139/2014 се изменува и дополнува во согласност со Анекс II од оваа регулатива.

Член 3

Регулацијата за спроведување (ЕУ) бр. 2017/373 се изменува и дополнува како што следува:

- (1) Член 1 се заменува со следново:

Член 1

Предмет на примена

Со ова регулатива се утврдуваат заеднички услови за:

(а) одредбите за управување со воздушниот сообраќај и услуги во воздухопловната навигација (ATM/ANS) за потребите на општиот воздушен сообраќај, посебно за правните и физичките лица кои ги обезбедуваат тие услуги и функции;

(б) за надлежните органи и квалификуваните субјекти кои дејствуваат во нивното име и извршуваат задачи за издавање на уверенија за работа, надзор и спроведување во однос на услугите од точката (а);

(в) правилата и процедурите за дизајн на структурите во воздушниот простор;

- (2) Член 2 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (2) се заменува со следново:

„давател на услуги за ATM/ANS („ATM/ANS service provider“) е секое правно или физичко лице кое обезбедува било каква ATM/ANS како што е дефинирано со членот 3(5) од Регулацијата (ЕУ) бр. 2018/1139, било поединечно или во пакет наменети за општиот воздушен сообраќај;

(б) се додаваат нови точки (6), (7) и (8):

(6) „дизајн на структурите на воздушниот простор (*design of airspace structure*)“ е процес кој гарантира дека структурите на воздушниот простор се правилно дизајнирани, следени и потврдени пред да бидат воведени и користени од воздухопловите.

(7) „систем за избегнување на судири во воздух (ACAS) (*airborne collision avoidance system (ACAS)*)“ е систем за воздухопловите, кој работи врз основа на сигналите на транспондерот на надзорниот радар (SSR) и кој работи независно од опремата

на земја, со цел на пилотот да му се дадат информации за воздухоплови кои го загрозуваат, а кои се опремени со транспондери на SSR;

(8) „субјект кој ги подготвува воздухопловните податоци и воздухопловните информации (*entity originating aeronautical data and aeronautical information*)“ е секој јавен или физички субјект кој е одговорен за подготвување на воздухопловните податоци и воздухопловните информации, а кои што се користат како извор за производи и услуги за воздушни информации. Овие субјекти не ги вклучуваат даватели на ATM/ANS наведени во член 2(2) на оваа регулатива и аеродромите наведени во точката (1)(д) од член 2 од Регулацијата (ЕУ) 2018/1139.”;

(3) Членот 3 се изменува и дополнува како што следува:

(а) насловот се заменува со следново:

„Одредби за ATM/ANS и дизајн на структурите на воздушниот простор“;

(б) став 1 се заменува со следново:

„1. Земјите-членки осигуруваат дека соодветните мрежни функции на ATM/ANS се даваат, а структурите на воздушниот простор се дизајнирани во согласност со оваа регулатива, а сè со цел да се олесни општиот воздушен сообраќај, земајќи ги предвид безбедносните аспекти, сообраќајните услови и влијанието врз животната средина.“;

(в) се додаваат следниве ставови 5, 6, 7, 8 и 9:

„5. Земјите-членки гарантираат дека:

(а) субјекти кои ги подготвуваат воздухопловните податоци и воздухопловните информации ги исполнуваат условите утврдени во:

(i) точка ATM/ANS.OR.A.085 од Анекс III, освен оние услови утврдени во точките (в) и (г), (f)(1) и (з) од оваа точка;

(ii) точка ATM/ANS.OR.A.090 од Анекс III;

(б) воздухопловните податоци и воздухопловните информации се подготвуваат, обработуваат и пренесуваат од страна на соодветно обучен, стручен и овластен персонал.

Кога воздухопловните податоци или воздухопловните информации се наменети за користење при IFR или при посебни летови по VFR, условите од точките (а) и (б) од првиот потстав се применуваат за сите субјекти кои создаваат такви податоци и информации.

6. Доколку се утврди дека услугите во воздушниот сообраќај мора да бидат дадени во одредени делови од воздушниот простор или на одредени аеродроми, земјите-членки гарантираат дека тие делови на воздушниот простор или тие аеродроми се детално наведени заедно со услугите во воздушниот сообраќај кои што треба да се обезбедат.

7. Земјите-членки гарантираат дека се воспоставени соодветни механизми меѓу релевантните даватели на АТМ/АNS и операторите на воздухоплови, а сè со цел правилна координација на активностите и услугите кои што ги обезбедуваат, како и размена на релевантни податоци и информации.

8. Земјите-членки утврдуваат кои лица или организации се одговорни за дизајнирање на структурите на воздушниот простор и гарантираат дека тие лица или организации ги применуваат условите утврдени во Додаток 1 од Анекс XI (Дел - FPD).

9. Земјите-членки гарантираат дека процедурите за летање на аеродроми и во воздушниот простор, кои се под нивна надлежност, се одржуваат и периодично се разгледуваат. За таа цел, земјите-членки ги утврдуваат лицата или организациите кои се одговорни за тие задачи и гарантираат дека тие лица или организации ги исполнуваат условите од точките (а) и (к) од член 6. `;

(4) се додаваат следниве членови 3а, 3б, 3в и 3г:

Член 3а

Утврдување на потребата за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај

1. Земјите-членки ја утврдуваат потребата од обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај, земајќи ги предвид сите следниве фактори:

- (а) видовите на присутен воздушен сообраќај;
- (б) густината на воздушниот сообраќај;
- (в) метеоролошките услови;
- (г) други релевантни фактори поврзани со целите на услугите на воздушниот сообраќај, наведени во точката АТС.ТР.100 од Анекс IV.

2. При утврдувањето на потребата од обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај, земјите-членки не го земаат предвид присуството на авионски систем за избегнување на судири во воздух.

Член 3б

Координација помеѓу воените единици и давателите на услуги во воздушниот сообраќај

Без да е во спротивност со член 6 од Регулативата (ЕЗ) бр. 2150/2005, земјите-членки воспоставуваат посебни процедури така што:

(а) давателите на услуги во воздушниот сообраќај се известуваат доколку воената единица забележи дека воздухоплов, што е или може да биде, цивилен воздухоплов, се приближува или влегол, во која било област каде што може да дојде до пресретнување,

(б) давателот на услугата во воздушниот сообраќај, во тесна соработка со воената единица, го идентификува воздухопловот и му обезбедува упатство за навигација кое е неопходно за да се избегне пресретнувањето.

Член 3в

Координација на воздушните операциите кои се потенцијално опасни за цивилното воздухопловство

1. Земјите-членки гарантираат дека операциите на нивната територија кои се потенцијално опасни за цивилното воздухопловство се координирани, вклучувајќи ги и оние над отвореното море, а во случај кога надлежниот орган ја прифатил, во согласност со Договорот за обласна воздухопловна навигација на ICAO, одговорноста да обезбеди услуги за воздушниот сообраќај во рамките на односниот воздушен простор. Координацијата стапува на сила доволно рано за да се овозможи навремена размена на информациите за ваквите активности.

2. Земјите-членки воспоставуваат механизми за ширење на информациите за активностите наведени во став 1.

Член 3г

Многу висока фреквенција (VHF) за опасни ситуации

1. Без да е во спротивност со ставот 2, земјите-членки гарантираат дека VHF во опасни ситуации (121.500 MHz) се користи само за целите на опасни ситуации кои се наведени во точката ATS.OR.405(a) од Анексот IV.

2. Земјите-членки во исклучителни ситуации можат да дозволат употреба на VHF во опасни ситуации на кои што се однесува став 1 за други цели освен оние наведени во точката ATS.OR.405(a) од Анекс IV, под услов тие да се ограничат на она што е неопходно за да се постигне нивната намера, а сè со цел да се намали влијанието врз воздухопловите кои се наоѓаат во неволја или во опасна ситуација и врз работењето на единиците од службите за контрола на летањето.;

(5) Член 6 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (г) се заменува со следново:

`(г) за давателите на услуги во воздушниот сообраќај, во дополние на условите од точките (а) и (в), условите утврдени во Анекс IV (Дел - ATS) и условите дадени во Регулативата (ЕУ) бр. 923/2012;`;

(б) точката (и) се заменува со следново:

`(и) за давателите на услуги за дизајнирањето на услуги за дизајнирање на процедурите за лет, во дополние на условите од точките (а) и (б) условите утврдени во Анекс XI (Дел - FPD);`;

(6) Анексите I, II, III, IV, V, VI и XI е изменети и дополнети во согласност со Анекс III од оваа регулатива.

Член 4

Регулативата (ЕУ) бр. 73/2010 се укинува од 27 јануари 2022 година.

Член 5

Оваа регулатива влегува во сила на дваесеттиот ден по нејзиното објавување во *Службен весник на Европската унија*.

Се применува од 27 јануари 2022 година.

Следниве точки од оваа регулатива се применуваат од 5 ноември 2020 година:

- Во Анекс I, точката 10(б);
- Во Анекс III:
  - точка 5;
  - во точка 6: Додаток 3 „ОБРАЗЕЦ ЗА SNOWTAM“

Оваа регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји-членки.

Брисел, 14 февруари година

За Комисијата

Претседател

Урсула ВОН ДЕР ЛЕЈЕН

АНЕКС I

Измени и дополнувања на Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012

Анексот се изменува и дополнува како што следува:

(1) во точката SERA.3210.(г)(4)(ii), точките (А) и (Б) се заменуваат со следново:

`(А) движењето на лица и возила по маневарската површина се ограничува на основните минимуми, а посебно се обрнува внимание на условите за заштита на критичните и чувствителните области кај радио навигациските средства;

(Б) согласно одредбите наведени во точка (iii), методот или методите за растојанието помеѓу возилата и воздухопловите кои возат по земја го определува давателот на услуги на воздухопловната навигација (ANSP), а го одобрува надлежниот орган имајќи ги предвид расположливите средства;`;

(2) во точката SERA.3210.(г)(4)(iv), точката (А) се заменуваат со следново:

`(А) возилата и возилата кои влечат воздухоплов им даваат предност на воздухопловите кои слетуваат, полетуваат или возат по земја;`;

(3) во точката SERA.8005 се изменува како што следува:

(а) во точката (а), потточката (3) се заменува со следново:

`(3) дава едно или повеќе од следниве одобренија, инструкции и информации заради спречување на судир меѓу воздухопловите под нејзина надлежност/контрола и заради забрзување и одржување на уреден проток на сообраќајот;`;

(б) точката (в) се изменува и дополнува како што следува:

(а) воведната фраза се заменува со следново:

` Освен во случаи на операции на паралелни или скоро-паралелни полетно - слетни патеки како во ATS.TR.255 од Анекс IV од Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2017/373 на Комисијата (*), или кога во близина на аеродроми може да се примени намалување на минимумите за раздвојување, единица на контрола на летање (АТС) обезбедува раздвојување на еден од следните начини:

(*) Регулатива за спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/даватели на услугите во воздухопловната навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор, и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) 677/2011 (Сл. весник бр. L 62, 8.3.2017 година, стр. 1).`;

(б) точката (1) се заменува како што следува:

`(1) со вертикално раздвојување, кое се постигнува со доделување различни нивоа избрани од табелата за нивоа на крстарење од Додаток 3, со исклучок кога корелацијата на нивоа на патека како што е пропишано овде, не се применува ако е поинаку наведено во соодветни зборници за воздухопловни информации или во одобренија од АТС. Минималното вертикално раздвојување е номинално 300 м (1 000 ft) сè до и вклучително FL 410 и номинално 600 м (2 000 ft) над тоа ниво. Нема да се користат информациите за геометриската висина за да се воспостави вертикално раздвојување;`;

(4) точката SERA.8012 заменува со следново:

`(а) Единиците на контрола на летање применуваат минималното одвојување при вртложната турбуленција за воздухоплови кои се во фаза на приод или полетување во следниве услови:

(1) воздухопловот е во лет, непосредно зад друг воздухоплов на иста висина или под 300 м (1000 ft) од него; или

(2) двата воздухоплови ја користат истата полетно – слетна патека, или паралелните полетно – слетни патеки, и се одвоени најмалку 760 м (2 500 ft);

(3) воздухоплов прелетува зад друг воздухоплов на иста висина или под 300 м (1000 ft) од него.

(б) Ставот (а) не се применува за летови по VFR кои пристигнуваат и за летови по VFR кои пристигнуваат по визуелен приод, во случај која воздухопловот пријавил дека воздухопловот кој е пред него му е во вид и за кого добил инструкции да го следи и да го одржува сопствено одвојување од тој воздухоплов. И во двата случаја, единицата на контрола на летање издава предупредување за вртложна турбуленција.`;

(5) точката SERA.8015 се изменува и дополнува како што следува:

(а) Во точката (б) се додава потточката (б):

`(б) Кога векторирањето или доделувањето на директна рута не се вклучени во планот на летот, при што летот по IFR повеќе не ја следи објавената рута на АТС или процедурата по инструменти, контролорот на летање кој што дава услугата за набљудување од АТС, издава одобренија, така што, пропишаното одобрение за препреки постои сè додека воздухопловите не ја достигнат точката каде пилотот се враќа на рутата од планот на летот или се враќа на објавената рута на АТС или на процедурата по инструменти.`;

(б) во точката (г), потточката (5) се заменува со следново:

`(5) сите потребни инструкции или информации за други прашања, како што се слот за заминување во рамките на ATFM доколку е применливо, маневрите за приод и

заминување, комуникацијата и времето на истекување на одобрението. `;

(в) во точката (д) насловот се заменува со следново:

` Повторување на одобренијата, инструкциите и информациите поврзани со безбедноста `;

(г) точката (дб) се заменува со следново:

(1) точката (3) се заменува со следново:

`(3) Освен кога познато е дека воздухопловот веќе ја добил оваа информација преку директен пренос, при подесување на апсолутната висина, вредностите на алтиметарот на QNH се составен дел од:

- (i) одобрението при понирање при првото одобрение за апсолутна висина која е пониска од нивото на транзиција;
- (ii) одобренијата за приоѓање или одобренијата за влез во кругот на сообраќајот;
- (iii) одобрение за возење на воздухоплови по земја на заминување. `;

(2) во точката (5) воведната фраза се менува со следново:

`(5) Кога воздухоплов на кого му е издадено одобрението за слетување или кога воздухопловот е известен дека полетно – слетната патека е на располагање за слетување на аеродроми со AFIS и дека воздухопловот извршува приод користејќи атмосферски притисок при висина на аеродромот (QFE), вертикалната позиција на воздухопловот се изразува како висина над надморска висина на аеродромот во текот на тој дел од неговиот лет за кој може да се користи QFE, освен што мора да се изрази како висина над надморската висина на прагот од полетно – слетната патека. `;

(6) точката SERA.9005 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (а) се изменува и дополнува како што следува:

(i) се додаваат следниве точки (7) и (8):

`(7) информации за абнормална конфигурација и состојба на воздухопловот;

(8) било кои други информации кои би можеле да влијаат на безбедноста `;

(ii) вториот став се брише;

(б) точката (б) се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (3) се заменува со следново:

`(3) лет над водени површини, сè додека е можно и кога тоа го бара пилотот, сите информации кои стојат на располагање, како што е знакот за повикување, позицијата, стварната патека, брзината итн. на површинските пловни објекти во таа област; и `;

(ii) се додава следнава точка (4):

`(4) пораки, вклучувајќи одобрувања, добиени од други служби единици на воздушниот сообраќај за да му се пренесат на воздухопловите `;

(iii) се додава следнава точка (г):

`(г) AFIS кои им се испраќаат на воздухопловите вклучуваат, покрај релевантните информации наведени во точките (а) и (б), одредби од информациите кои се однесуваат на:

(1) опасностите од судири со воздухоплови, возила и лица се присутни на маневарската површина;

(2) полетно – слетна патека во употреба `;

(7) во точката SERA.9010(a), потточката (4) се заменува со следново:

`(4) Ако воздухоплов потврдува прием на ATIS кои повеќе не се актуелни, единицата на ATS без одложување презема една од следниве дејствија:

(i) комуницира со воздухопловот за сите елементи од информациите кои треба да се ажурираат;

(ii) му дава инструкции на воздухопловот за да ги добие информации од ATIS. `;

(8) во точката SERA.13010, потточката (б) се заменува со следново:

`(б) Освен ако поинаку не е пропишано од страна на надлежниот орган, секоја соодветно опремена на единица за ATS ги проверува информациите за нивото добиени од апсолутната висина, најмалку еднаш при првичниот контакт со воздухопловот или, доколку тоа не е можно, што е можно побрзо по тоа. `;

(9) во точката SERA.14095, се додава следнава потточката (г):

`(д) Во согласност со член 4а, фреквенцијата за опасни ситуации VHF (121.500 MHz) се користи исклучиво за опасни ситуации, вклучувајќи го и следново:

(1) обезбедување на слободен канал за комуникација помеѓу воздухопловот кој е во неволја или е во опасна ситуација и станицата на земја во случај кога обичните канали се користат од другите воздухоплови;

(2) обезбедување VHF комуникациски канал помеѓу воздухопловите и аеродромите, што вообичаено не се користи за меѓународни услуги во воздушниот сообраќај, во случај на настанување на опасна ситуација;

(3) обезбедување на заеднички канал за комуникација на фреквенцијата на VHF помеѓу воздухопловите, без разлика дали се цивилни или воени, и помеѓу тие воздухоплови и копнените служби кои се вклучени во операциите на заедничка потрага и спасување, пред, зависно од потребата, да се сменат на соодветната фреквенција;

- (4) обезбедување на комуникација воздух – земја со воздухоплов, во случаи кога употребата на конвенционални канали е спречена поради дефект на опремата на воздухопловот;
- (5) обезбедување на канали за работењето на предавателите на сигналот за локација во опасни ситуации и комуникација помеѓу пловилата за преживување и воздухопловите вклучени во операциите за потрага и спасување;
- (6) обезбедување на заеднички VHF канал за комуникација помеѓу цивилните воздухоплови и воздухоплови пресретнувачи или единици за контрола на пресретнувањето и помеѓу цивилни воздухоплови и воздухоплови пресретнувачи и единици на службата за давање услуги во воздушниот сообраќај во случај на пресретнување од страна на цивилен воздухоплов.`;

(10) точката SERA.12005(a) се изменува и дополнува како што следува:

(a) точката (8) се заменува со следново:

`(8) вулканска активност пред ерупција или вулканска ерупција.; или`;

(б) се додава следнава точка (9):

`(9) влијанието на кочењето на полетно – слетната патека е полош од она кое е пријавено.`;

АНЕКС II

Измени и дополнувања на Регулативата (ЕУ) бр. 139/2014

Анекс III се изменува и дополнува како што следува:

(а) во точката ADR.OR.B.015(б)(2), потточката (ii) се заменува со следново:

“(ii) видот на операции на аеродромот и поврзаниот воздушен простор, и”;

(б) во точката ADR.OR.B.025(а)(1), потточката (iii) се заменува со следново:

“(iii) дека процедурите за летање на аеродромот и измените кои се поврзани со нив се воспоставени во согласност со Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2017/373 на Комисијата (*).

(*) Регулатива за спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/даватели на услугите во воздухопловната навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор, и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) 677/2011 (Сл. весник бр. L 62, 8.3.2017 година, стр. 1).”;

АНЕКС III

Измени и дополнувања на Регулативата (ЕУ) 2017/373

Анексите I, II, III, IV, V, VI и XI се изменуваат и дополнуваат како што следува:

(1) Анекс I се изменува и дополнува како што следува:

(а) се вметнува следнава содржина пред насловот „ДЕФИНИЦИИ ЗА ТЕРМИНИТЕ КОИ СЕ КОРИСТАТ ВО АНЕКСИТЕ ОД II ДО XIII“

„СОДРЖИНА

АНЕКС I   ДЕФИНИЦИИ ЗА ТЕРМИНИТЕ КОИ СЕ КОРИСТАТ ВО АНЕКСИТЕ ОД II ДО XIII (Дел – ДЕФИНИЦИИ)

АНЕКС II   УСЛОВИ ЗА НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ – НАДЗОР НА УСЛУГИ И ОСТАНАТИ МРЕЖНИ ФУНКЦИИ НА АТМ (Дел АТМ/ANS.AR)

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ УСЛОВИ (АТМ/ANS.AR.A)

ПОДДЕЛ Б – УПРАВУВАЊЕ (АТМ/ANS.AR.B)

ПОДДЕЛ В – НАДЗОР, ИЗДАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЕ ЗА РАБОТА И ПРИНУДНИ МЕРКИ (АТМ/ANS.AR.C)

Додаток 1 – УВЕРЕНИЕ ЗА РАБОТА НА ДАВАТЕЛОТ НА УСЛУГИ

АНЕКС III   ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ (Дел - АТМ/ANS.OR)

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ УСЛОВИ (АТМ/ANS.OR.A)

ПОДДЕЛ Б – УПРАВУВАЊЕ (АТМ/ANS.OR.B)

ПОДДЕЛ В – ПОСЕБНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ КОИ НЕ СЕ ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ ЗА АТС (АТМ/ANS.OR.C)

ПОДДЕЛ Г - ПОСЕБНИ ОПЕРАТИВНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ НА АНС-АТФМ И ЗА УПРАВИТЕЛОТ НА МРЕЖА (АТМ/ANS.OR.D)

Додаток 1 – КАТАЛОГ СО ВОЗДУХОПЛОВНИ ПОДАТОЦИ

АНЕКС IV   ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ (Дел АТС)

ПОДДЕЛ А - ДОПОЛНИТЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ (АТС.OR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 –БЕЗБЕДНОСТ НА УСЛУГИТЕ

ДЕЛ 3 - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ВО ОДНОС НА ЧОВЕЧКИТЕ ФАКТОРИ НА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО КОНТРОЛАТА НА ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

ДЕЛ 4 – УСЛОВИ ВО ОДНОС НА КОМУНИКАЦИЈАТА

ДЕЛ 5 - УСЛОВИ ВО ПОГЛЕД НА ИНФОРМАЦИИТЕ

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ
(ATS.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 – УСЛУГА ЗА КОНТРОЛА НА ЛЕТАЊЕ

ДЕЛ 3 - УСЛУГИ ЗА ИНФОРМАЦИИ ЗА ЛЕТ

ДЕЛ 4 - УСЛУГИ ЗА ТРЕВОГА

АНЕКС V - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИ НА МЕТЕОРОЛОШКИ УСЛУГИ (Дел MET)

ПОДДЕЛ А - ДОПОЛНИТЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА МЕТЕОРОЛОШКИ
УСЛУГИ (MET.OR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Поглавје 1 –Услови за воздухопловни метеоролошки станици

Поглавје 2 –Услови за аеродромот метеоролошки услуги

Поглавје 3 –Услови за метеоролошка канцеларија за набљудување

Поглавје 4 –Услови за советодавниот центар за следење на вулканскиот пепел (VAAC)

Поглавје 5. –Услови за советодавниот центар за следење на тропските циклони (TCAC)

Поглавје 6 –Услови за Светскиот центар за прогноза (WAFС)

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ ЗА МЕТЕОРОЛОШКИ УСЛУГИ (MET.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - СПЕЦИФИЧНИ УСЛОВИ

Поглавје 1 - Технички услови за воздухопловни метеоролошки станици

Поглавје 2 - Технички услови за метеоролошка служба на аеродром

Поглавје 3 - Технички услови за метеоролошките станици за набљудување

Поглавје 4 - Технички услови за советодавни центри за следење на вулканскиот пепел (VAAC)

Поглавје 5 - Технички услови за советувашишта за следење на тропски циклони (TCAC)

Поглавје 6 - Технички услови за светските центри за прогноза (WAFС)

Прилог 1 - Образец за METAR

Прилог 2 - Определени области кои ги опфаќаат WAFS прогнозите во формата на карта

Прилог 3 - Образец за TAF

Прилог 4 - Образец за предупредување за придвижување на ветар

Прилог 5 - Образец за пораките SIGMET и AIRMET и посебни известувања од воздух (влезна
врска)

Прилог 5A - Образец за SIGMET и AIRMET

Прилог 5Б - Образец за посебни известувања од воздух (влезна врска)

Прилог 6 - Образец за советодавни пораки за вулкански пепел

Прилог 7 - Образец за советодавни пораки за тропски циклон

Прилог 8 - Распоните и резолуцијата на нумеричките елементи се вклучени во советодавните пораки за вулканскиот пепел и тропските циклони, SIGMET пораките и аеродромските предупредувања како и предупредувањата за придвижување на ветрот

АНЕКС VI ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ (Дел – AIS)

ПОДДЕЛ А - ДОПОЛНИТЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ (AIS.OR)

ДЕЛ 1 – ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ НА ПОДАТОЦИТЕ

ДЕЛ 3 - ПРОИЗВОДИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Поглавје 1 - Воздухопловни информации во стандардизиран формат

Поглавје 2 - Дигитален збир на податоци

ДЕЛ 4 - УСЛУГИ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И ЗА ИНФОРМАЦИИ ПРЕД ПОЛЕТУВАЊЕ

ДЕЛ 5 - АЖУРИРАЊА НА ПРОИЗВОДИТЕ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

ДЕЛ 6 - УСЛОВИ ЗА ПЕРСОНАЛ

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ (AIS.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ НА ПОДАТОЦИТЕ

ДЕЛ 3 - ПРОИЗВОДИ НА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Поглавје 1 - Воздухопловни информации во стандардизиран формат

Поглавје 2 - Дигитален збир на податоци

ДЕЛ 4 - УСЛУГИ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И ЗА ИНФОРМАЦИИ ПРЕД ПОЛЕТУВАЊЕ

ДЕЛ 5 - АЖУРИРАЊА НА ПРОИЗВОДИТЕ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Додаток 1 – СОДРЖИНА НА ЗБОРНИКОТ НА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ (AIP)

Додаток 2 – ОБРАЗЕЦ ЗА NOTAM

Додаток 3 – ОБРАЗЕЦ ЗА SNOWTAM

Додаток 4 - ОБРАЗЕЦ ЗА ASHTAM

АНЕКС VII - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ПОДАТОЦИ (Дел DAT)

ПОДДЕЛ А – ДОПОЛНИТЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ПОДАТОЦИ (DAT.OR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - ПОСЕБНИ УСЛОВИ

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ НА ПОДАТОЦИ (DAT.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

АНЕКС VIII - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА КОМУНИКАЦИЈА, НАВИГАЦИЈА И УСЛУГИ ЗА НАДГЛЕДУВАЊЕ (Дел CNS)

ПОДДЕЛ А - ДОПОЛНИТЕЛНИ УСЛОВИ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ДАВАТЕЛИ НА УСЛУГИ ЗА КОМУНИКАЦИЈА, НАВИГАЦИЈА ИЛИ УСЛУГИ ЗА НАДГЛЕДУВАЊЕ (CNS.OR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ПОДДЕЛ Б-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА КОМУНИКАЦИСКИ, НАВИГАЦИСКИ И УСЛУГИ ЗА НАДГЛЕДУВАЊЕ (CNS.TR)

ДЕЛ 1 –ОПШТИ УСЛОВИ

АНЕКС IX - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ НА УПРАВУВАЊЕ СО ПРОТОКОТ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ (Дел од ATFM)

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ НА УПРАВУВАЊЕ СО ПРОТОКОТ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ (ATFM.TR)

АНЕКС X -ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ НА УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР (Дел ASM)

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ НА УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

АНЕКС XI - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ НА ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ (Дел - ASD)

ПОДДЕЛ А – ДОПОЛНИТЕЛНИ УСЛОВИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ

Дел 1 – ОПШТИ УСЛОВИ

ПОДДЕЛ Б – ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ (FPD.TR)

Дел 1 – ОПШТИ УСЛОВИ

Додаток 1 - УСЛОВИ ЗА СТРУКТУРИ ВО ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР И ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ КОИ СЕ СОДРЖАНИ ВО НИВ

АНЕКС XII - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА УПРАВИТЕЛИТЕ НА МРЕЖАТА (Дел - NM)

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА УПРАВИТЕЛОТ НА МРЕЖА (NM.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

АНЕКС XIII - УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВРСКА СО ОСПОСОБУВАЊЕТО НА ПЕРСОНАЛОТ И ОЦЕНУВАЊЕТО НА СТРУЧНОСТА (Дел PERS)

ПОДДЕЛ А –ПЕРСОНАЛ КОЈ СЕ ЗАНИМАВА СО ЕЛЕКТРОНИКА ВО ОБЛАСТА НА БЕЗБЕДНОСТ

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

ДЕЛ 2 - УСЛОВИ ЗА ОБУКА

ДЕЛ 3 - УСЛОВИ ЗА ЕВАЛУАЦИЈА НА СТРУЧНОСТА

ДЕЛ 4 –УСЛОВИ ЗА ИНСТРУКТОРИ И ОЦЕНУВАЧИ

Додаток 1 - Основен тренинг – Заеднички

Додаток 2 - Основни обуки –Насоки

Додаток 3 - Квалификациона обука – Заеднички

Додаток 4 - Квалификациска обука –Насоки

(б) точката (6) се заменува со следново:

` (6) `аеродромска служба за информации за лет (AFIS) (*aerodrome flight information service (AFIS)*)` е служба за информации за лет за аеродромскиот сообраќај обезбедена од назначен давател на услуги во воздушниот сообраќај;`;

(в) точката (19) се заменува со следново:

` (19) `AIRMET (*AIRMET*)` е информација објавена од метеоролошката служба за следење во врска со присуството или очекуваната појава на одредени временски појави на рутата, кои можат да влијаат врз безбедноста на операциите на воздухопловите на мали висини, а кои не биле опфатени во прогнозата издадена за летови на мали висини во односната област на информативната контрола на летање или во нејзината подобласт;`;

(г) точката (71) се заменува со следново:

` (71) `метеоролошка канцеларија за набљудување (MWO) (*meteorological watch office (MWO)*)` е канцеларија која ги следи метеоролошките услови кои влијаат врз операции на лет и обезбедува информации за појавата или очекуваното појавување на одредени временски појави на рута и останати појави во атмосферата кои може да влијаат на безбедноста на воздухопловните операции во одредена област која е под одговорност;`;

(д) точката (91) се брише;

(ѓ) точката (93) се заменува со следново:

`(93) `SIGMET` е информација која ја издава службата за метеоролошко набљудување во врска со појава и очекувана појава на определени временски појави на утврдена рута и друг феномен во атмосферата, кои би можеле да влијаат врз безбедноста на летовите на воздухопловите, а во врска со просторниот и временскиот развој на тие појави;`;

(е) точката (94) се брише;

(ж) точката (99) се заменува со следново:

` (99) `алтернативен аеродром за полетување (*take-off alternate aerodrome*)` е алтернативен аеродром, на кој воздухопловот може да изврши слетување, ако за тоа се јави потреба веднаш по полетувањето и ако не е можно да биде искористен аеродромот на заминување;`;

(з) точката (108) се заменува со следново:

(108) „светски центар за прогноза (WAFC) (*world area forecast centre (WAFC)*)“ е метеоролошки центар кој составува и издава значајни временски (SIGWX) прогнози и прогнози за горниот воздушен простор во дигитална форма на глобална основа директно до земјите - членки како дел од воздухопловните фиксни услуги (FAS) базирани на интернет;

(и) се додаваат следниве точки од (110) до (259):

(110) „аеродромска контролна кула (*aerodrome control tower*)“ е единица која е воспоставена за давање на услуги на контролата на летање за потребите на сообраќајот на аеродромот;

(111) „сообраќај на аеродром (*aerodrome traffic*)“ е севкупниот сообраќај на маневарските површини на аеродром, како и сите воздухоплови кои летаат во близина на аеродромот. Воздухоплов кој лета во близина на аеродром опфаќа, но не се ограничува на воздухоплови кои влегуваат во или излегуваат од аеродромски школски круг;

(112) „аеродромски школски круг (*aerodrome traffic circuit*)“ е утврдена патека за летање по која воздухопловот мора да лета во близина на аеродромот;

(113) „воздухопловна фиксна станица (*aeronautical fixed station*)“ е станица на воздухопловните фиксни служби;

(114) „воздухопловни светла на земја (*aeronautical ground light*)“ се било кои светла кои се посебно обезбедени како помош за воздухопловна навигација, а кои не се светлата од воздухопловот;

(115) „воздухопловен информациски циркулар (*aeronautical information circular (AIC)*)“ е известување што содржи информации кои не можат да послужат за објавување во NOTAM или да бидат вклучени во зборникот на воздухопловни информации, а се во врска со безбедност на летот, воздухопловната навигација, техничките, административните или законодавните работи/прашања;

(116) „управување со воздухопловни информации (*aeronautical information management (AIM)*)“ е динамично, интегрирано управување со воздухопловните информации како дел од обезбедувањето и размената на квалитетни воздухопловни податоци во дигитална форма;

(117) „производ од воздухопловни информации (*aeronautical information product*)“ се воздухопловни податоци и воздухопловни информации достапни или како збирки на податоци во дигитална форма или во стандардизиран формат на хартија или во електронски медиуми. Производите од воздухопловните информации вклучуваат:

- изданија на воздухопловни информации, вклучувајќи ги и неговите измените и дополнувањата како и додатоци;
- AIC;
- Воздухопловни мапи;
- NOTAM;

- збирка на податоци во дигитална форма;
- (118) „Зборник на воздухопловни информации (AIP) (*Aeronautical Information Publication (AIP)*)“ е публикација која ја издава надлежниот орган, или по овластување на земја, и која содржи воздухопловни информации од траен карактер, битни за воздухопловната навигација;
- (119) „амандман на AIP (*AIP amendment*)“ е трајна измена на информациите кои се содржани во AIP;
- (120) „додаток на AIP (*AIP supplement*) “ е временна измена на информациите кои се содржани во AIP, кои се обезбедени во форма на посебни страници;
- (121) „уредување и контрола на воздухопловните информации (*AIRAC*) (*aeronautical information regulation and control' (AIRAC)*) “ е систем кој е наменет за претходно информирање, врз основа на заедничките датуми на влегување во сила, за ситуации кои бараат значајни промени во оперативните процедури;
- (122) „воздухопловна мобилна услуга (*aeronautical mobile service*)“ е мобилна услуга помеѓу воздухопловните станици и станиците во воздухопловите, или помеѓу воздухопловите, во кои можат да учествуваат и станиците на пловни објекти за спасување; станиците со радиофарови за означување на позиција во случај на опасни ситуации можат исто така да учествуваат во оваа услуга на фреквенции определени за случај на неволја и опасни ситуации;
- (123) „воздухопловна станица (*aeronautical station*)“ е станица на земја во воздухопловната мобилна служба. Во одредени случаи, воздухопловната станица може да биде сместена, на пример, на брод или на платформа во море;
- (124) „воздухопловна телекомуникациска станица (*aeronautical telecommunication station*)“ е станица за телекомуникациска служба која е ставена на располагање за која било воздухопловна цел;
- (125) „аеродром со AFIS (*AFIS aerodrome*)“ е аеродром каде што се обезбедува AFIS во склоп на воздушниот простор од тој аеродром;
- (126) „единица на AFIS(*AFIS unit*)“ е единица која е основана за да обезбедува AFIS и услуги за тревожење;
- (127) „идентификација на воздухоплов (*aircraft identification*)“ е група од букви, цифри или комбинација од истите, која е или идентична на знакот за повикување на воздухопловот или е негов кодиран еквивалент што треба да се користи во комуникацијата воздух–земја, а се користи за идентификација на воздухопловот во комуникацијата земја–земја на контролата на летање;
- (128) „комуникација воздух–земја (*air–ground communication*)“ е двонасочна комуникација меѓу станицата во воздухопловот и станиците или локациите на површината на земјата;
- (129) „советодавни услуги во воздушниот сообраќај (*air traffic advisory service*)“ се услуги дадени во рамките на советодавниот воздушен простор за да се обезбеди

раздвојување, колку што е практично можно, помеѓу воздухопловите кои летаат согласно планови на летање по IFR;

- (130) „одобрение од контролата на летање (air traffic control clearance)“ или „одобрение од ATC (ATC clearance)“ е овластување кое се дава на воздухоплов да продолжи да лета согласно условите наведени од страна на единица на контролата на летање;
- (131) „инструкција од контролата на летање (air traffic control instruction)“ или „инструкции од ATC (ATC instructions)“ се упатствата кои ги дава контролата на летање, со која од пилотот се бара да преземе одредени дејствија;
- (132) „единица на контролата на летање (air traffic control unit)“ или „единица на ATC (ATC unit)“ е општ поим кој може да има различно значење: центар на обласната контрола на летање, единица на контролата за приод или аеродромската контролна кула;
- (133) „ALEFRA“ е шифра за одредување на фаза на тревога;
- (134) „услуги за тревожење (alerting service)“ се услуги кои се даваат со цел да се известат соодветните организации за воздухоплов кој има потреба од помош за потрага и спасување, и со цел да им се помогне на тие организации, ако е потребно;
- (135) „фаза на тревога (alert phase)“ е ситуација во која постои стравување за безбедноста на воздухопловот и лицата во него;
- (136) „единица на приодната контрола на летање (approach control unit)“ е единица воспоставена да дава услуги на контролата на летање и тоа на контролирани летови кои пристигнуваат или заминуваат од еден или повеќе аеродроми;
- (137) „обласна навигациска рута (area navigation route)“ е рута на ATS воспоставена за користење д страна на воздухоплов кој е способен да користи просторна навигација;
- (138) „составување (assemble)“ е процес на спојување на податоците од повеќе извори во базата на податоци и утврдување на основа за понатамошна обработка;
- (139) „ATS рута (ATS route)“ е утврдена рута определена за канализирање на протокот на сообраќајот ако е потребно заради давање на услуги во воздушниот сообраќај;
- (140) „услуги на надзор на ATS (ATS surveillance service)“ е услуга обезбедена директно со помош на ATS системот за надзор;
- (141) „надзорен систем на ATS (ATS surveillance system)“ е генерички поим кој има различно значење и тоа, ADS-B, PSR, SSR или кој било друг систем кој е на земјата, а кој овозможува идентификација на воздухопловите;
- (142) „автоматски зависен надзор – емитување на податоци (ADS-B) (automatic dependent surveillance – broadcast (ADS-B))“ е средство со кое воздухопловот, аеродромските возила и другите објекти можат автоматски да пренесуваат или примаат, или пренесуваат и примаат податоци како што се оние за идентификација, позиција и по потреба дополнителни податоци, по пат на емитување преку канал за пренос на податоци (data link);

- (143) „автоматски зависен надзор – спогодба (ADS–C) (*automatic dependent surveillance – contract (ADS–C)*)“ е средство со кое ќе се разменуваат условите на ADS–C спогодбата помеѓу системот на земја и оној во воздухопловот, преку канал за пренос на податоци (*data link*), наведувајќи под кои услови ќе се иницираат ADS–C извештаи, и кои податоци би требало да ги има во извештаите;
- (144) „услуга на автоматско емитување на информации во зона на аеродроми (ATIS) (*automatic terminal information service (ATIS)*)“ е автоматско доставување на актуелни и рутински информации до воздухопловите во доаѓање и заминување, и тоа 24 часа на ден или во одредени делови од денот;
- (145) „автоматско податочно емитување на информации (D–ATIS) (*data link-automatic terminal information service (D-ATIS)*)“ е доставување на ATIS преку канал за пренос на податоци (*data link*);
- (146) „автоматско говорно емитување на информации (Voice–ATIS) (*voice-automatic terminal information service (Voice-ATIS)*)“ е доставување на ATIS преку непрекинато и повторувачко говорно емитување;
- (147) "радиодифузија (*broadcast*)" е пренос на информации во врска со воздухопловната навигација, која не е наменета за специфична станица или станици;
- (148) „плафон (*ceiling*)“ е висина од земјата или водата до базата на најнискиот слој на облак под 6 000 метри (20 000 ft), кој опфаќа повеќе од половина небо;
- (149) „граница на одобрение (*clearance limit*)“ е точката до која на воздухоплов му е дадено одобрение од страна на контролата на летање (ATC);
- (150) „база на облаци (*cloud base*)“ е висината на базата на најниските забележани или прогнозирани облачни формации во близина на аеродромот или оперативното место, или во одреден регион за спроведување на летови, која вообичаено се мери над висината на аеродромот или во случај на операции на отворено море, над просечното морско ниво;
- (151) „комплетност (*completeness*)“ е, во однос на податоците, степен на уверување дека се обезбедени сите неопходни податоци за поддршка на наменската употреба;
- (152) „ниво на доверба (*confidence level*)“ е веројатноста дека вистинската вредност на параметарот во склопот на одреден распон од проценката на таа вредност;
- (153) „конференциска комуникација (*conference communication*)“ се средствата за комуникација кои овозможуваат директниот разговор да се одвива меѓу три или повеќе локации, истовремено;
- (154) „контролирана зона (*controlled zone*)“ е контролиран воздушен простор кој се протега од површината на земјата нагоре до утврдена горна граница;
- (155) „контролиран аеродром (*controlled aerodrome*)“ е аеродром на кој за сообраќајот на аеродромот се даваат услуги на контролата на летање;
- (156) „контролиран воздушен простор (*controlled airspace*)“ е воздушен простор со

определени димензии, во рамките на кој се даваат услуги на контролата на летање согласно класификацијата на воздушниот простор;

- (157) „контролиран лет (*controlled flight*)“ е секој лет предмет на одобрение од контролата на летање (ATC);
- (158) „комуникација контролор–пилот преку пренос на податоци (CPDLC) (*controller–pilot data link communications* (CPDLC))“ се подразбира начин на комуникација помеѓу контролор и пилот, користејќи канал за пренос на податоци за ATC комуникација;
- (159) „критичко подрачје (*critical area*)“ е област со дефинирани димензии која се протега околу опремата за прецизен приод по инструменти која што се наоѓа на земја, а во чии рамки присуството на возила или воздухоплови би предизвикало неприфатливо нарушување на сигналите за наведување;
- (160) „ниво на крстарење (*cruising level*)“ е нивото кое воздухопловот го одржува за време на поголемиот дел од летот;
- (161) „проверка на цикличен редундантен код (CRC) (*cyclic redundancy check* (CRC))“ е математички алгоритам кој се применува на податоците кои се дадени во дигитален формат кој обезбедува одредено ниво на гаранција од губење или измена на податоците;
- (162) „опасна област (*danger area*)“ е воздушниот простор со определени димензии, во рамките на кои во определено време може да постојат активности опасни по лет на воздухоплов;
- (163) „прецизност на податоци (*data accuracy*)“ е степенот на усогласеност помеѓу проценетата или измерената вредност со вистинската вредност;
- (164) „површина/платформа за собирање на податоците (*data collection surface*)“ е одредена област која е наменета за целите на прибирање на податоците од препреките или теренот;
- (165) „интегритет на податоците (*data integrity*)“ е степенот на гаранција дека воздухопловните податоци и нивните вредности не се изгубени или променети од моментот на нивното креирање или овластена измена;
- (166) „елемент на податоци (*data item*)“ е единствен атрибут на целосен сет на податоци, на кого му е доделена вредност што го дефинира неговиот сегашен/тековен статус;
- (167) „комуникација преку канал за пренос на податоци (*data link communications*)“ е начин на комуникација наменет за размена на пораки преку канал за пренос на податоци;
- (168) „канал за податоци за VOLMET (*D-VOLMET*) (*data link - VOLMET (D-VOLMET)*)“ е обезбедување на тековни рутински метеоролошки извештаи за аеродромот (METAR) и специјални метеоролошки извештаи за аеродромот (SPECI), прогнози за аеродромот (TAF), SIGMET, специјални извештаи од воздух кои не се опфатени со SIGMET и , доколку е достапно, AIRMET преку канал за податоци;
- (169) „креирање на податоци (*data origination*)“ е создавање на нов елемент на податок со

определена вредност, модификацијата на вредноста на постоечкиот податокот или бришење на постоечкиот елемент на податок;

- (170) "спецификација на производот на податоци (*data product specification*)" е детален опис на збирот од податоци или колекција од збир на податоци, заедно со дополнителни информации што овозможуваат да бидат создадени, набавени или користени од друга страна/тело;
- (171) „збир од податоци (*data set*)“ е колекција на податоци што можат да се идентификуваат;
- (172) „референтен податок (*datum*)“ е која било вредност или група на вредности кои можат да служат како појдовна точка или основа за пресметување на други вредности;
- (173) „DETRESFA“ е збор – код кој што се користи за да се објави фаза на опасност;
- (174) „фаза на опасност (*distress phase*)“ е ситуација кога е во разумна мерка сигурно дека еден воздухоплов и неговите патници се загрозувани од голема и непосредна опасност или им е потребна итна помош;
- (175) „дополнително одобрување (*downstream clearance*)“ е одобрување кое му е издадено на воздухоплов од страна на единица за контролата на воздушниот сообраќај која во моментот не е надлежна контрола над тој воздухоплов;
- (176) „сообраќај од посебно значење (*essential traffic*)“ е контролиран сообраќај на кој се применуваат одредбите за сепарација од службите за контрола на воздушниот сообраќај, но која, во врска со конкретен контролиран лет, не е или нема да биде сепарирана од другиот контролиран сообраќај со соодветно минимално раздвојување;
- (177) „значаен локален сообраќај (*essential local traffic*)“ е кој било воздухоплов, возило или персонал на или во близина на маневарската површина, или сообраќај во областа на полетување и почетно искачување или зона на финално приоѓање, што може да претставува опасност за конкретниот воздухоплов;
- (178) „предвидено време на пристигнување (*estimated time of arrival*)“ е:
- (а) за летови по IFR е времето во кое се предвидува воздухопловот да пристигне над определена точка, утврдена во однос на навигациски средства, од која воздухопловот планира да започне со процедурата за приод по инструменти, или, ако нема навигациски средства во близина на аеродромот, времето на пристигнување на воздухопловот на позиција над аеродромот;
- (б) За летови по VFR, тоа е времето во кое се предвидува дека воздухопловот ќе пристигне на позиција над аеродромот;
- (179) „функција (*feature*)“ е апстракција на феномените од реалниот свет;
- (180) „атрибут на функцијата (*feature attribute*)“ е карактеристика на функцијата која има име, тип на податоци и сопствена вредност;

- (181) „тип на функцијата (*feature type*)“ е класа на феномени од реалниот свет со заеднички својства, кои формираат основно ниво на класификација на каталогот на функции;
- (182) „финален приод (*final approach*)“ е дел од процедурата за приод по инструменти при што:
- (a) се започнува од одредена навигациска точка или од точка, или, доколку не е одредена таква навигациска точка или точка, на кое било од следниве места:
- (i) на крајот од последното вртење по процедура за свртување кон полетно – слетна патека, свртување кон полетно - слетна патека од процедура во одлет, доколку е одредено;
- (ii) на местото на пресретнувањето од последната траекторија (*track*) наведена во процедурата за приод;
- (б) завршува на точката во близина на аеродромот од каде што може да се изврши слетувањето или од каде се започнува постапката за неуспешен приод.
- (183) „зона на информации за лет (*flight information zone*)“ е дел од воздушниот простор со определени димензии, во рамките на кој се даваат услуги за информации за лет и услуги за тревожење наменети за сообраќајот на аеродромот;
- (184) „служба за креирање на процедурата за летање (*flight procedure design services*) е служба за проектирање, документирање, валидација, одржување и периодично прегледување на процедурите на летање потребни за безбедноста, редовноста и ефикасноста на воздушната навигација;
- (185) „проектант на процедура за летање (*flight procedure designer*)“ е квалификувано лице одговорно за проектирање, документирање, валидација, континуирано одржување и периодично прегледување на процедурата за летање;
- (186) „процедура за летање (*flight procedure*)“ е збир на однапред утврдени маневри на летот, кои треба пилотот да ги следи и објавени во електронска, печатена и/или дигитална форма. Процедурата за летање се изведува или во согласност со правилата за летање по инструменти (IFR), или правилата за визуелно летање (VFR);
- (187) „план на лет (*flight plan*)“ е определени податоци кои се доставуваат до единиците за ATS, а кои се однесуваат на планиран лет или дел од лет на воздухоплов;
- (188) „видливост во лет (*flight visibility*)“ е видливоста пред пилотската кабина на воздухоплов во лет;
- (189) „формат (*format*)“ е, во однос на податоци, структура на елементи на податоци, записи и датотеки формирани за да ги исполнат стандардите, спецификациите или условите за квалитет на податоците;
- (190) „геоидот (*geoid*)“ е еквипотенцијална површина во гравитациското поле на Земјата, која што се совпаѓа со мирното средно морско ниво (MSL) кое што непрекинато се протега низ континентот.

- (191) "геоидна нерамнина (*geoid undulation*)" е растојание од геоид нагоре (позитивно) или понирање (негативно) во однос на математички референтен елипсоид;
- (192) „патека за понирање (*glide path*)“ е профил за спуштање одреден за вертикално наведување за време на финален приод за слетување.
- (193) „видливост на земја (*ground visibility*)“ е видливоста на аеродром, пријавена од страна на овластен опсервер или преку автоматски системи;
- (194) „курс (*heading*)“ е правецот во кој надолжната оска на еден воздухоплов е изразен во степени во однос на северот (вистински, магнетен, компасен или на координатната мрежа);
- (195) „хелиодром (*heliport*)“ е аеродром или дефинирана област на структура/зграда наменета да се користи во целост или делумно за пристигнување и заминување на хеликоптери и движење на хеликоптери на површината;
- (196) „класификација на интегритетот (*integrity classification*)“ е, во случај на воздухопловни податоци, класификација заснована врз потенцијалниот ризик кој што произлегува од употреба на оштетените податоци, разликувајќи ги рутинските, неопходните и критичните податоци;
- (197) "меѓународна канцеларија на NOTAM (NOF) (*international NOTAM office (NOF)*)" е канцеларија одредена од земја-членка за меѓународна размена на NOTAM;
- (198) "навигациска точка на чекање (*holding fix*)" е географска локација која што служи како референца за процедурата на чекање;
- (199) „процедура на чекање (*holding procedure*)“ е однапред утврден маневар со цел задржување на воздухопловот во определен воздушен простор во очекување на понатамошно одобрување;
- (200) „идентификација“ е ситуацијата кога индикацијата за позиција на конкретен воздухоплов е видлива на екранот и постои потврдена идентификација;
- (201) „правила за летање по инструменти“ се правила што му овозможуваат на воздухоплов кој што е опремен со навигациска опрема соодветна на рутата што ќе се лета во согласност со важечките услови за воздушни операции;
- (202) „INCEFRA“ е збор-код кој е одреден за фазата на неизвесност;
- (203) „операции за приод со помош на инструменти“ (*instrument approach operations*) се приод и слетување со користење на инструменти за навигација и водење, а кои се базираат врз процедурата за приод со помош на инструменти. Постојат два методи за извршување на операциите за приод со помош на инструменти:
- а) дво-димензионална (2D) операција за приод со помош на инструменти, со користење само на странично навигациско водење;

- б) тро–димензионална (3D) операција за приод со помош на инструменти, со користење и на странично и на вертикално навигациско водење;
- (204) „процедура за приод по инструменти (IAP) (*instrument approach procedure (IAP)*)“ е серија на однапред утврдени маневри со помош на инструменти за летање, со определена заштита од препреки од точката на почетниот приод, или, ако е соодветно, од почетокот на дефинирана рута за пристигнување до точката од која може да се заврши слетувањето и потоа, ако не се изврши слетувањето, до позиција во која се применуваат критериумите за надвиснување на препреки при чекање или за лет на рута. Процедурите за приод по инструменти се класифицираат на следниот начин;
- (а) „процедура за непрецизен приод (NPA) (*non – precision approach (NPA)*)“ е процедура за проектирана за приод по инструменти за дво–димензионална (2D) операција за приод со помош на инструменти за Тип А.
- (б) „процедура за приод со вертикално водење (APV) (*approach procedure with vertical guidance (APV)*)“ е процедура за приод по инструменти базирана на перформансите на навигацијата (PBN) проектирана за три – димензионална (2D) операција за приод со помош на инструменти за Тип А.
- (в) „процедура за прецизен приод (PA) (*precision approach (PA) procedure*)“ е процедура за приод по инструменти базирана на навигациските системи (ILS, MLS, GLS и SBAS Cat I) проектирана за три – димензионална (2D) операција за приод со помош на инструменти за Тип А и Б;
- (205) „метеоролошки услови за летање по инструменти (IMC) (*instrument meteorological conditions (IMC)*)“ се метеоролошки услови изразени во смисла на видливоста, растојанието од облаци и висината на базата на облаците (плафонот), кои се помали од минимумите утврдени за метеоролошките услови за визуелно летање;
- (206) операции во услови на намалена видливост (LVO) (*low-visibility operations (LVO)*) се операции за приод или полетување на полетно – слетна патека со RVR помала од 550м или возење по земја на аеродром на кој која било RVR е помала од 550м.
- (207) „маневарска површина (*manoeuvring area*)“ е оној дел од аеродром кој треба да се користи за полетување, слетување и возење по земја, со исклучок на платформите;
- (208) „метаподатоци (*metadata*)“ се податоци за податоците;
- (209) „површина за движење (*movement area*)“ е оној дел од аеродром кој треба да се користи за полетување, слетување и возење по земја, а се состои од маневарската површина и платформата;
- (210) „навигациски средства (*navigation aid*)“ се уреди или системи кои се наоѓаат надвор од воздухопловот, кои што емитуваат електромагнетни сигнали кои се користат од страна на системите за навигација на воздухопловот со цел одредување на позицијата или наведување по патеката на летот;
- (211) „мод на секундарниот надзорен радар (SSR) (*mode Secondary Surveillance Radar (SSR)*)“ е

вообичаена идентификација на одредени функции на прашалните сигнали, кои се пренесуваат од страна на SSR испитувач. Во Анекс 10 на ICAO се наведени четири мода: A, C, S и комбиниран режим;

- (212) „скоро паралелни полетно – слетни патеки (*near – parallel runways*)“ се полетно – слетни патеки кои не се пресекуваат и се со продолжени централни линии кои имаат агол на приближување/оддалечување од 15 степени или помалку;
- (213) „водач на воздухоплов (*pilot-in-command*)“ е пилотот кого операторот, или во случај на генералната авијација, сопственикот, го назначува да управува со воздухопловот и кој е одговорен за безбедно одвивање на летот;
- (214) „позиција (*position*)“ е, во географски контекст, збир на координати (географска должина и ширина) кои упатуваат на математички референтен елипсоид, кои ја утврдуваат позицијата на точка од површината на Земјата;
- (215) „означување на позицијата (*position indication*)“ е, визуелен индикатор во форма на симбол и/или во друга, не симболична форма, на радарскиот екран, чија цел е да укаже на позицијата на воздухопловот, возило на аеродром или друг предмет;
- (216) „барометарска висина (*pressure–altitude*)“ е атмосферски притисок изразен во смисла на апсолутната висина, која одговара на тој притисок во стандардната атмосфера;
- (217) „примарен радар (*primary radar*)“ е систем на радар кој користи рефлектирани радио сигнали;
- (218) „печатена комуникација (*printed communications*)“ е комуникација која што автоматски обезбедува траен писмен запис на секој терминал на колото за сите пораки што минуваат низ тоа коло;
- (219) „забранета зона (*prohibited area*)“ е воздушен простор со дефинирани димензии, над копнените површини или територијалните води на една земја, во рамките на кој се забранува летање на воздухоплови;
- (220) „радио–навигациска услуга (*radio navigation service*)“ е услуга со која се обезбедуваат информации за ориентацијата или податоци за позицијата потребни за ефикасно и сигурно управување со воздухопловите со помош на едно или повеќе радионавигациски средства;
- (221) „радиотелефонија (*radiotelephony*)“ е начин на комуникација која пред сè е наменет за размена на податоци во говорна форма;
- (222) "потребна/барана спецификација за перформанси на комуникации (*required communication performance specification*)“ или "спецификација за RCP (*RCP specification*)“ е збир на барања што се однесуваат на обезбедување на услуги во воздушен сообраќај и придружна опрема на земја, способности на воздухопловите и операции потребни за поддршка на комуникацијата базирана врз перформансите;
- (223) „"потребна/барана спецификација за перформанси на надзор (*required communication performance specification*)“ или "спецификација за RSP (*RSP specification*)“)“ е збир на барања што се однесуваат на обезбедување на услуги во

- воздушен сообраќај и придружна опрема на земја, способности на воздухопловите и операции потребни за поддршка на надзор базиран врз перформансите;
- (224) „резолюција (*resolution*)“ во однос на податоците, е бројот на единици или цифри со кои измерената или пресметаната вредност се изразува или се користи;
- (225) „забранета област (*restricted area*)“ е воздушен простор со определени димензии, над копнените површини или територијалните води на една земја, во чии рамки летањето на воздухоплови е ограничено согласно одредени утврдени услови;
- (226) етапа од рута (*route stage*) е рута или дел од рута на коишто вообичаено се лета без попатно застанување;
- (227) „полетно – слетна патека во употреба (*runway-in-use*)“ е полетно – слетна патека или полетно – слетни патеки кои во кое било дадено време, единицата на службата за давање на услуги во воздушниот сообраќај (ATS), смета дека е најсоодветна за употреба од страна на типот на воздухоплови кои што се очекуваат да слетаат или да полетуваат од аеродромот. Одделни или повеќе засебни полетно – слетни патеки можат да бидат назначени како полетно – слетна патека во употреба за воздухоплов кои пристигнуваат и заминуваат;
- (228) „секундарен радар (*secondary radar*)“ е радарски систем во кој радио сигнал емитиран од радарската станица иницира трансмисија на радио сигнал од друга станица;
- (229) „секундарен надзорен радар (SSR) (*secondary surveillance radar (SSR)*)“ е надзорен радарски систем кој користи предаватели/приемници (испитувачи) и транспондери;
- (230) „чувствителна област (*sensitive area*)“ е област која се протега по критичната област, каде паркирањето или движењето, или и двете, на воздухоплови или возила влијаат врз сигналите за водење до тој степен што тоа може да се смета како неприфатливо нарушување на сигналите за водење;
- (231) „SNOWTAM“ е посебно издание на NOTAM во стандарден формат, во кој се наоѓа извештај за состојбата на површината со која се информираат за присуството или престанокот на опасните услови кои се предизвикани од присуството на снег, мраз, лапавица, иње или вода поврзана со снегот, мразот, лапавицата, ињето, водата на површината за движење;
- (232) „значајна точка (*significant point*)“ е утврдена географска локација, која се користи за одредување на рута на ATS или на патеката на летот на воздухоплов, како и за други навигациски цели и цели на ATS;
- (233) „екран на состојба (*situation display*)“ е електронски дисплеј што ја покажува позицијата и движењето на воздухопловот и останати информации по потреба;
- (234) „стандардна рута за пристигнување по инструменти (STAR) (*standard instrument arrival (STAR) route*)“ е одредена рута за пристигнување според правилата за летање по инструменти што поврзува значајна точка, вообичаено на рути на службата за давање на услуги во воздушниот сообраќај (ATS), со точката на која може да се започне со објавената процедура за приод по инструменти;

- (235) „стандардна рута за заминувања по инструменти (SID) (*standard instrument departure (SID) route*)“ е одредена рута за заминување според правилата за летање по инструменти што поврзува аеродром со значајна точка, вообичаено на рута на ATS, на која точка започнува фазата на летот.
- (236) „ посебен лет по VFR (*special VFR flight*)“ е лет по VFR кој има одобрение од контролата на летање да се изврши во контролирана зона во метеоролошки услови под VMC;
- (237) „возење по земја (*taxiing*)“ е движење на воздухоплов по површината на аеродром или оперативното место, на сопствен погон, исклучувајќи ги полетувањето и слетувањето;
- (238) „патека за возење по земја (*taxiway*)“ е определена патека на копнен аеродром, која е одредена за возење по земја на воздухопловите со намера да обезбеди врска помеѓу еден дел со друг дел од аеродромот;
- (239) „завршна контролирана област (ТМА) (*terminal control area (TMA)*) е контролирана област нормално воспоставена на раскрсницата со рутите на ATS во близина на еден или повеќе поголеми аеродроми;
- (240) „навременост (*timeliness*)“ во случај на податоци е степенот на доверба дека податоците се применливи за периодот во кој тие се наменети да се користат;
- (241) „следливост (*traceability*)“ во случај на податоци е степенот до кој систем или производ од податоци може да содржи запис за промените направени на тој производ и со самото тоа овозможувајќи им патека на следење од крајниот корисник до страната од која потекнува оригиналниот податок;
- (242) „патека (*track*)“ е вертикална проекција на патеката на летање на воздухопловот на површината на земјата, чија насока во која било точка вообичаено се изразува во степени во однос на северот (вистинскиот, магнетниот или на координативната мрежа);
- (243) „информации за сообраќајот (*traffic information*)“ се информациите кои ги дава единицата за ATS со цел да го предупреди пилотот за друг познат или забележан воздушен сообраќај, кој може да биде во близина на позицијата или предвидената рута на летот, и да му помогне на пилотот да избегне судир;
- (244) „точка на примопредавање (*transfer of control point*)“ е определена точка на патеката на летање на воздухоплов, во која одговорноста за давање на услуги на контролата на летање на воздухопловот се пренесува од една единица на контролата на летање или контролна позиција на следната;
- (245) „единица за пренос (*transferring unit*)“ е единица за контрола на воздушниот сообраќај во процесот на пренесување на одговорноста за обезбедување на услугата контрола на воздушниот сообраќај на воздухопловот на наредната единица на АТС по должината на траекторијата на летот;
- (246) „преодна апсолутна висина (*transition altitude*)“ е апсолутната висина на која или под која вертикалната положба на воздухопловот се контролира во однос на апсолутната

- висина;
- (247) „преоден слој“ значи воздушниот простор помеѓу преодна апсолутна висина и преодното ниво на лет;
- (248) „преодно ниво (*transition level*)“ е најниското ниво на лет, кое стои на располагање за користење над преодната апсолутна висина;
- (249) „вреднување (*validation*)“ е постапка која обезбедува дека податоците ги исполнуваат условите за наведената примена или наменетата употреба;
- (250) „проверка (*verification*)“ е оценка на резултатот на процесот на воздухопловните податоци за да се обезбеди точност и конзистентност во однос на влезните податоци и важечки стандарди, правила и конвенции кои се користат во тој процес;
- (251) „фаза на неизвесност (*uncertainty phase*)“ е состојба во која постои неизвесност во врска со безбедноста на воздухопловот и неговите патници;
- (252) „слободен балон без екипаж (*unmanned free balloon*)“ е воздухоплов, полесен од воздухот, без моторен погон, без екипаж, во слободен лет;
- (253) "векторирање (*vectoring*)" е обезбедување на навигациско наведување на воздухопловот во форма на специфичен курс со давање на посебни упатства за летање, врз основа на употреба на систем за набљудување на ATS;
- (254) „лет по правила за визуелно летање (*visual flight rules flight*) лет по VFR (*VFR flight*)“ е лет кој се врши согласно правилата за визуелно летање;
- (255) „визуелен приод (*visual approach*)“ е приод по IFR кога или дел или цел приод по инструменти кој не е довршен и е приод кој е извршен визуелно во однос на ориентириите на теренот;
- (256) „метеоролошките услови за визуелно летање (*visual meteorological conditions (VMC)*)“ е кратенка која се користи за означување на метеоролошките услови за визуелно летање во однос на видливост, оддалеченост од облак, висина на долна база на облакот, еднакво на или подобро од дадениот минимум;
- (257) „VOLMET“ се метеоролошки информации за воздухоплов во лет;
- (258) „објава за VOLMET (*VOLMET broadcast*)“ е обезбедување, зависно од потребата, на ажурирани извештаи METAR, SPECI, TAF и SIGMET преку непрекинато и повторливо гласовно емитување;
- (259) „навигациска точка на рута (*waypoint*)“ е специфична географска локација што се користи за да се одреди обласната навигациска рута или патеката на летот на воздухопловот што користи обласна навигација. Навигациските точки на рута се дефинираат како што следи:
- (а) навигациска точка на рута со прелетување покрај неа (*fly-by waypoint*)- патна навигациска точка за која е потребено вртење за да се овозможи тангенцијално пресретнување на врска со следниот сегмент на рута или на процедура, или

(б) навигациска точка на рута која се прелетува (*fly-by waypoint*)- патна навигациска точка на која ќе започне вртењето за да се овозможи поврзување со следниот сегмент на рута или процедура;

(2) Во Анекс II, Додатокот I се изменува и дополнува како што следува:

(а) табелата за „Служби за воздухопловни информации (AIS)“ се заменува со следново:

Услуги/функции	Вид на услуги/функции	Опсег на услуги/функции	Ограничувања (*)
Служби за воздухопловни информации (AIS)	Производ од воздухопловни информации (вклучувајќи ги и службите за дистрибуција)	Зборник на воздухопловни информации (AIP)	
		Воздухопловен информациски циркулар (AIC)	
		NOTAM	
		Збир на податоци во AIP	
		Збир од податоци за препреки	
		Збир од картографски податоци за аеродромот	
		Збир од податоци за процедура за летање по инструменти	
Служби за информирање пред лет	неприменливо		
Услови (**)			

(*) Како што е пропишано од надлежниот орган.

(**) Каде што е потребно.

(б) следнава табела се додава пред табелата за „Мрежни функции на ATM“

Услуги/функции	Вид на услуги/функции	Опсег на услуги/функции	Ограничувања (1)
Дизајн на воздушниот простор (FPD)	Дизајн, документација и потврда на процедурите за лет (3)	неприменливо	
Услови (2)			

(1) Како што е пропишано од надлежниот орган.

(2) Каде што е потребно.

(3) Дизајн, документација и потврда на процедурите за лет вклучувајќи активности поврзани со одржување и повремени ревизија.

(3) Анекс III се изменува и дополнува како што следува:

(а) се додаваат следниве точки ATM/ANS.OR.A.080, ATM/ANS.OR.A.085 и ATM/ANS.OR.A.090:

ATM/ANS.OR.A.080 Обезбедување на воздухопловни податоци

(а) Давателот на услугата гарантира дека воздухопловните податоци кои се поврзани со неговите услуги навремено се доставуваат до давателот на AIS.

(б) Кога воздухопловниот податок кој што е поврзани со неговите услуги ќе се објави,

давателот на услугата мора:

- (1) да го следи податокот;
- (2) да го извести давателот на AIS за било какви измени кои што се неопходни за да се гарантираат дека податок е точен и целосен;
- (3) да го извести давателот на AIS кога податокот е неточен или несоодветен.

ATM / ANS.OR.A.085 Управување со квалитетот на воздухопловните податоци

При креирање, обработување или пренесување на податоци до давателот на AIS, давателот на услугата мора:

(а) да гарантира дека воздухопловните податоци наведени во Додаток 1 се во согласност со спецификациите од каталогот на воздухопловни податоци;

(б) да гарантира дека се исполнети следниве услови за квалитет на податоците:

- (1) точноста на воздухопловните податоци е како што е наведена во каталогот на воздухопловни податоци;
- (2) се одржува интегритетот на воздухопловните податоци;
- (3) врз основа на класификацијата на интегритетот наведен во каталогот на воздухопловни податоци, се утврдуваат процедурите:
  - (i) во однос на рутинските податоци, за да се спречи оштетувањето на податоците преку самата нивна обработка;
  - (ii) за , кога се во прашање значајните податоци, да не дојде до оштетување во ниту една од фазите на целата постапка, а воедно да се воспостават и дополнителни процеси, зависно од потребата, со цел да се спречат потенцијалните ризици во целокупната архитектура на системот, а сè со цел да се обезбеди интегритет на податоците на тоа ниво;
  - (iii) за, критичните податоци, да не дојде до оштетување во ниту една од фазите на целата постапка, а воедно за да се воспостават и дополнителни процеси за потврдување на квалитетот во целост како би се ублажиле последиците од грешките кои преку анализа на целокупната архитектура на системот се идентификувани како потенцијални ризици за интегритетот на податоците;
- (4) резолуцијата на воздухопловните податоци одговара на вистинската точност на податоците;
- (5) се гарантира следливост на воздухопловните податоци;
- (6) се гарантира навременост на воздухопловните податоци, вклучувајќи ги и сите ограничувања за периодот на валидност на податоците;

(7) се гарантира комплетноста на воздухопловните податоци;

(8) пренесените податоци е во согласност со формата за утврдените услови;

(в) во однос на креирањето на податоци, да воспостави посебни формални договори со страната која ги креира податоци кои содржат упатства за креирање, измена или бришење на податоци, а таквите договори содржат најмалку:

(1) недвосмислен опис на воздухопловните податоци кои што треба да се креираат, изменат или избришат;

(2) субјект на кој ќе му бидат обезбедени воздухопловните податоци;

(3) датумот и времето во кое треба да се обезбедат воздухопловните податоци;

(4) формата на извештајот за креирање на податоците кој што треба да се користи;

(5) формата на воздухопловните податоци кои што треба да се пренесат;

(6) условите за да се идентификуваат можните ограничувања при користењето на податоците;

(г) да гарантира дека се применуваат техниките за валидација и проверка на податоците како би се исполниле условите поврзани со условите за квалитет на воздухопловните податоци и во дополнение на тоа:

(1) со проверката се гарантира дека воздухопловните податоци се примени без грешки и дека кај воздухопловните податоци не настанале грешки во текот на која било фаза од постапката;

(2) воздухопловните податоци и воздухопловните информации кои се внесуваат рачно се предмет на независна проверка а се со цел откривање на можни грешки;

(3) при користење на воздухопловните податоци за добивање или пресметување на нови воздухопловни податоци, првичните податоци се верификуваат и потврдуваат, освен ако не се добиени од релевантен/доверлив извор;

(д) воздухопловните податоци да се праќаат по електронски пат;

(ф) да се воспоставуваат формални договори со:

(1) сите страни кои им пренесуваат податоци;

(2) останатите даватели на услуги или оператори на аеродроми доколку разменуваат воздухопловни податоци или воздухопловни информации;

(е) да се гарантира дека информациите наведени во точка AIS.TR.505(a) се навремено доставени до давателот на AIS;

(ж) да се собираат и пренесуваат мета податоци кои што најмалку вклучуваат:

- (1) идентификација на организациите или субјекти кои вршат каква било активност за креирање, пренесување или ракување со воздухопловните податоци;
- (2) извршената акција;
- (3) датумот и времето кога акцијата е извршена;

(з) да се гарантира дека алатките и софтверот кои се користат за поддршка или автоматизирање на воздухопловните податоци и на постапките за воздухопловно информирање ги извршуваат своите функции без негативно да влијаат на квалитетот на воздухопловните податоци и воздухопловните информации;

(с) да се гарантира дека се користат техники за откривање на грешки кај дигитални податоци при пренесување и/или складирање на воздухопловните податоци, со цел да се одржи применливо ниво на интегритет на податоците;

(и) да се гарантира дека трансферот на воздухопловните податоци е предмет на соодветна постапка за автентикација, така што примателите можат да потврдат дека податоците доаѓаат од овластен извор;

(ј) да се гарантира дека грешките што се наоѓаат при креирањето на податоците и после испораката на податоците се земени во предвид, поправени или решени и дека предност им се дава на одговор со грешки кај критичните и воздухопловните податоци од посебно значење.

ATM/ANS.OR.A.090 Заеднички референтни системи за воздухопловна навигација

За целите на воздухопловна навигација, давателите на услуги ги користат:

- (а) Светскиот геодетски систем - 1984 година (WGS-84) како хоризонтален референтен систем;
- (б) средното морско ниво (MSL) како вертикален референтен систем;
- (в) Грегоријанскиот календар и координирано универзално време (UTC) како системи за временска референца.;

(б) се додава следниов Додаток 1:

Додаток 1

КАТАЛОГ НА ВОЗДУХОПЛОВНИ ПОДАТОЦИ

Вовед

(а) Каталогот на воздухопловни податоци упатува на ставките за кого се однесуваат воздухопловните податоци, карактеристики и под зборови од карактеристики организирани во:

- (1) аеродромски податоци;
- (2) податоци за воздушниот простор;
- (3) податоци за ATS и останати рути;
- (4) податоци за процедури за летање по инструменти;
- (5) податоци за радио навигациски средства/системи
- (6) податоци за препреки;
- (7) податоци за географска позиција.

(б) Табелите од каталогот за воздухопловни податоци се составени од следниве колони:

- (1) предмет за која се собираат податоците;
- (2) карактеристика: препознатлива карактеристика на предметот која може да вклучува дополнителни под зборови од карактеристики;
- (3) исто како и потстав 2;
- (4) типови: податоците се класифицираат во различни типови;
- (5) опис: опис на елементите од податоците;
- (6) белешки: содржат дополнителни информации или услови за обезбедување на податоци;
- (7) прецизност: условите за воздухопловни податоци се засноваат на ниво на доверба од 95%;
- (8) класификација на интегритетот;
- (9) тип на креирање: податоците се разликуваат во зависност од тоа дали тие биле добиени со мерење, пресметка или изјава;
- (10) резолуција на издание;
- (11) резолуција на картата.

Белешка за ставовите 2 и 3 од точката (б): класификација на елементот на каталогот како ставка, карактеристика или под зборови не наметнува специфичен модел на податоци.

Белешка за став 7 од точката (б): за тие навигациски точки и точки што имаат двојно значење, на пр. точка на чекање и точка на неуспешен приод, од двете вредности се применува таа која е со поголема прецизност. Условите за прецизност на податоците за

препреки и терени се засноваат на 90% ниво на доверба;

Белешка за став 10 од точката (б): резолуциите на изданието за податоците за географската позиција (географска должина и ширина) се применуваат за координатите дадени во степени, минути, секунди. Кога се користи друг формат (на пример, степени изразени во децимали за сет од дигитални податоци) или кога локацијата е значително подалеку на север/југ, резолуцијата на изданието мора да биде во согласност со условите за прецизност.

1. Аеродромски податоци

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картат а
Аеродром/ Хелиодром				Дефинирана област на земја или вода (вклучувајќи ги зградите, инсталациите и опремата) кои се наменети за користење во целост или делумно за пристигнување, заминување и движена на површината од страна на воздухоплов.						
	Ознака			Ознака за аеродром/ хелиодром						
		Индикатор на ICAO за локација	Текст	Код од четири букви на индикатор на ICAO за локација на аеродром/хелиодром, како што е наведено во ICAO Документ бр. 7910 Индикатор на локација	Доколку има					
		Ознака од IATA	Текст	Идентификатор кој е назначен на локација во согласност со правилата на IATA (Резолуција 767)	Доколку има					
		Останато	Текст	Локално дефиниран индикатор на локација , доколку е поинаков од индикатор на ICAO за локација						
	Име		Текст	Примарното официјално име на аеродромот кое е назначено од страна на компетентната власт						
	Град кој дава		Текст	Целосното име (слободен текст) на						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
	услуги			градот кој му дава услуги на аеродромот/хелиодромот						
	Тип на дозволен сообраќај									
		Меѓународен /домашен	листа на кодови	Да се напомене дали се дозволени меѓународни и/или домашни летови за аеродромот/хелиодромот						
		Правилата за летање по инструменти (IFR), или правилата за визуелно летање (VFR)	Листа на кодови	Да се напомене дали IFR и/или VFR летовите се забранети на аеродромот/хелиодромот						
		Редовен/нередовен	Листа на кодови	Да се напомене дали се дозволени редовни/нередовни летови на аеродром/хелиодром						
		Цивилен/воен	Листа на кодови	Да се напомене дали летови на цивилно комерцијални воздухопловство и/или генерална авијација и/или воени се дозволени на аеродромот/хелиодромот						
		Ограничено користење	Текст	Да се напомене дали аеродром или хелиодром не се отворени за јавноста (се користат само од страна на						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				сопствениците)						
	Тип на хелиодром		Текст	Типот на хелиодромот (ниво на површина, подигнување, на брод или на платформа)						
	Тип на контрола		Текст	Да се напомене дали аеродромот е по цивилна, воена или заедничка контрола						
	Сертифициран		Текст	Да се напомене дали аеродромот е/или не е сертифициран во согласност правилата на ICAO или Регулатива (ЕУ) бр. 139/2014						
	Датум на издавање на уверение за работа		Датум	Датумот кога е издадено уверението за работа на аеродромот од страна на Надлежниот орган						
	Датум на истекување на уверението за работа		Датум							
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Вертикалната оддалеченост над средното морско ниво (MSL) од највисоката точка од областа за слетување		0,5м	Неопходни	Измерени	1м или 1ft	1м или 1ft
		Геодина нерамна	Висина	Геодидната нерамна на позицијата од апсолутната висина на		0,5м	Неопходни	Измерени	1м или 1ft	1м или 1ft

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				аеродромот/хелиодромот						
	Референтна температура		Вредност	Средната месечна вредност на највисоките дневни температури во најтоплиот месец од годината на аеродромот; оваа температура мора да биде просечна во текот на повеќегодишен период.						
	Средна ниска температура		Вредност	Средна вредност на најниските температури во најстудениот месец од годината, податоци за последните пет години на апсолутна висина на аеродромот		5 степени				
	Магнетна варијација			Аголната разлика помеѓу вистинскиот и магнетниот север						
		Агол	Агол	Вредноста на аголот на магнетната варијација		1 степен	Неопходни	Измерени	1 степен	1 степен
		Датум	Датум	Датумот на кој магнетната варијација ја има соодветната вредност						
		Годишна промена	Вредност	Годишна стапка на промена на магнетната варијација						
	Референтна точка			Означена географска локација на аеродромот						
		Позиција	Точка	Географска локација на референтната		30м	Рутина	Измер	1 сек	1 сек

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				точка на аеродромот				ени/пресметани		
		Локација	Текст	Локација на референтната точка на аеродромот						
		Насока	Текст	Насока на референтната точка на аеродромот од центарот на градот						
		Оддалеченост	Оддалеченост	Оддалеченост од референтната точка на аеродромот центарот на градот кој го опслужува аеродромот						
Индикаторот за насока на слетување				Уред кој визуелно ја означува насоката што во моментот е одредена за слетување и полетување						
	локација		Текст	Локација на индикаторот за насока на слетување						
	осветлување		Текст	Осветлување на индикаторот за правец на слетување	Ако постои					
Секундарно напојување										
	Карактеристики		текст	Опис на секундарното напојување						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Време за префрлување		Вредност	Време на префрлување на секундарното напојување						
Анемометар				Уред за мерење на брзина на ветер						
	Локација		Текст	Локација на анемометар						
	Осветлување		Текст	Осветлување на анемометар	Ако постои					
Аеродромски фар (ABN)/ фар за идентификација (IBN)				Аеродромски фар/фар за идентификација се користи за да се означи локацијата на аеродромот од воздух						
	Локација		Текст	Локација на аеродромски фар/ фар за идентификација	Ако постои					
	Карактеристики		Текст	Опис на аеродромски фар/фар за идентификација						
	Часови на работа		Распоред	Часови на работа на аеродромски фар/ фар за идентификација						
Индикатор за насока на ветер										

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Локација		Текст	Локација на индикатори за правец на ветер						
	Осветлување		Текст	Осветлување на индикаторот за правец на ветер						
Опсерваторија за видливост долж полетно-с летната патека (RVR)				Опсерваторија за RVR						
	Позиција		Точка	Географска локација на опсерваторијата за RVR						
Област на фреквенција				одреден дел од површина на движење во која АТС или контролата на земјата бараат специфична фреквенција						
	Станица		Текст	Името на станицата што ја обезбедува услугата						
	Фреквенција		Вредност	Фреквенцијата на станицата што ја обезбедува услугата						
	Граница		Полигон	Просторна граница на опсегот на фреквенција						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Критична точка				Место на површината за движење на аеродромот каде што во минатото се случиле судари или излетувања од RWY, или постои ризик од такви настани, каде се бара поголемо внимание од пилотите/возачите						
	Идентификација		Текст	Знак за идентификација на критична точка						
	Анотација		Текст	Дополнителни информации за критична точка						
	Геометрија		Полигон	Географска област на критична точка						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
RWY (полетно – слетна патека)				Дефинирана правоаголна област на копнен аеродром подготвена за слетување и полетување на воздухоплови						
	Ознака		Текст	Целосна текстуална ознака за RWY што може единствено да се користи за идентификација на RWY на аеродром/хелиодром (пр.09/27,						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				02R/20L, RWY 1)						
	Номинална должина		Оддалеченост	Објавена надолжна димензија на RWY за оперативни пресметки (по перформанси)		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
	Номинална ширина		Оддалеченост	Објавена попречна димензија на RWY за оперативни пресметки (по перформанси)		1 м	Посебно значење	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
	Геометрија		Полигон	Геометрија на елементите на RWY, поместената областа на RWY и раскрсницата на RWY						
	Поени на средната/централната линија									
		Позиција	Точка	Географска локација на централната линија на RWY на секој крај од RWY, на SWY и на почетокот на секоја област од патека за полетување и на секоја значајна промена во наклонот на RWY и на SWY	Дефиниција во Анекс 4. 3.8.4.2.	1 м	Критични	Измерено		
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутната висина од соодветната точка на централната линија. За непрецизни приоди сите значајни високи или ниски меѓуточки на RWY се мерат до прецизност од половина метар, или една стапка,		0,25 м	Критични	Измерено		

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Геоидна нерамнина	Висина	Геоидна нерамнина на соодветна точка на централната линија						
	Линија на излез од RWY									
		Линија за насока за излез	Линија	Географска локација на излезната линија од RWY		0,5 м	Суштински	Измерено	1/100 с	1 с
		Боја	Текст	Бојата на излезната линија од RWY						
		Стил	Текст	Стилот на излезната линија од RWY						
		Насока	Листа на кодови	Насока на излезната линија од RWY (еднонасочна или двонасочна)						
	Тип на површина		Текст	Типот на површината на RWY						
	Цврстина									
		Број за класификација на коловозната конструкција (PCN)	Текст	PCN						
		Тип на	Текст	Тип на коловоз за број на класификација						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		коловоз		на воздухоплов – одредување на број за класификација на коловоз (ACN-PCN)						
		Категорија на подлога	Текст	Категоријата на јачина на подлогата на која лежи RWY						
		Дозволен притисок	Текст	Категорија на максимален дозволен притисок во гумите од тркалата или максимална дозволена вредност на притисок во гумите од тркалата						
		Метод на проценка	Текст	Применет метод за проценка						
	Основна патека			Дефинирана област која вклучува ја RWY и SWY, доколку обезбедува: (а) намалување на ризикот од оштетување на воздухопловите кои што излетуваат од RWY; и (б) заштити на воздухопловите кои прелетуваат над RWY за време на операцијата полетување или слетување						
		Должина	Оддалеченост	Надолжна димензија на основната патека основната полетно – слетна патека на RWY						
		Ширина	Оддалеченост	Попречна димензија на основната патека основната полетно – слетна патека на RWY						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Тип на површина	Текст	Вид на површина на основната полетно – слетна патека на RWY						
	Банкина			Површина која е припиена до ивицата од коловозот, подготвена да обезбеди транзиција помеѓу коловозот и соседната површина						
		Геометрија	Полигон	Географската локација на банкината на RWY						
		Тип на површина	Текст	Тип на површина на банкината од RWY						
		Ширина	Растојание	Ширина на банкината од RWY		1 м	Неопходно	Измерено	1 м или 1 ft	
	Област изложена на ударен бран (blast pad)			Специјално подготвена површина поврзана до крајот на RWY наменета за спречување на ерозијата предизвикана од силните струи на ветрот кои се создаваат од моторите на авионите на почетокот од полетувањето						
		Геометрија	Полигон	Географска локација на областа изложена на ударен бран						
	Зона без препреки		Текст	Постоење на зона без препреки за прецизен приод кон полетно – слетната патека од категорија I	Доколку е предвидено					

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Ознаки на RWY									
		Тип	Текст	Ознака на RWY						
		Опис	Текст	Опис на ознаките на RWY						
		Геометрија	Полигон	Географска локација на ознаки на RWY						
	Централна линија на LGT (светлата) на RWY									
		Должина	Оддалеченост	Надолжна должина на светлата на централната линија од RWY						
		Простор	Оддалеченост	Растојание помеѓу светлата на централната линија од RWY						
		Боја	Текст	Боја на светлата на централната линија од RWY						
		Интензитет	Текст	интензитет на светлата на централната линија од RWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое посебно светло од светлата на централната линија од RWY						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	LGT (светлата) на работ од RWY									
		Должина	Оддалеченост	Надолжна должина на светлата на работ од RWY						
		Простор	Оддалеченост	Растојание помеѓу светлата на работ од RWY						
		Боја	Текст	Боја на светлата на работ од RWY						
		Интензитет	Текст	Интензитет на светлата на работ од RWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое посебно светло од работ на централната линија од RWY						
	Референтен код			Целта на референтниот код е да обезбеди едноставен метод за поврзување на голем број спецификации кои се однесуваат на карактеристиките на аеродромот, со цел да се обезбедат низа соодветни капацитети за воздухопловите што го користат аеродромот за кој станува збор.						
		Број	Листа	Број кој се заснова на референтната						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
			на кодови	должина на максималната должина на полето од аеродромот						
		Буква	Листа на кодови	Буква што укажува на опсегот на крилата на воздухопловот и опсегот на главното тркало						
	Ограничување		Текст	Опис на ограничувањата на RWY						
Насока на RWY										
	Ознака		Текст	Ознака со целосен текст за насоките при слетување и полетување - пример: 27, 35L, 01R						
	Вистински курс		Насока	Вистинскиот курс на RWY		1/100 степен	Рутина	Измерено	1/100 степен	1 степен
	Тип		Текст	Тип на RWY: прецизно (категија I, II, III) / непрецизно / без инструменти						
	Праг			почетокот на делот на RWY, кој се користи за слетување						
		Позиција	Точка	Географска локација на прагот на RWY		1 м	Критички	Измерено	1/100 с	1 с
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутна висина на прагот на RWY		Види белешка 1.				

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Геоидна нерамнина	Висина	Геоидна нерамнина WGS-84 на позицијата на прагот на RWY		Види белешка 2.				
		Тип	Текст	Показател доколку прагот е или не е поместен; поместениот прагот не се наоѓа на краевите на RWY						
		Поместување	Оддалеченост	Оддалеченоста од поместениот праг	доколку прагот се помести	1 м	Рутина	Измерено		
	Крајот на RWY			Крајот на RWY (точка на спојување на патека за летање)						
		Позиција	Точка	Локација на крајот на RWY во правец на приод		1 м	Критично	Измерено	1/100с	1 с
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутна висина на крајната позиција од RWY		Видете ги точките на централната линија од RWY				
	Крајот на RWY за заминување (DER)			Крајна област што е објавена како погодна за полетување (т.е. крај на PSpе или, ако има простор без препреки, крајот на просторот без препреки	Почеток на процедурата на					

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
					заминување					
		Позиција	Точка	Географска локација на DER						
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутната висина на DER е апсолутна висина од крајот на RWY или простор без препреки, зависно кое е повисоко.						
	Зона на допирање на полетно - слетната патека			Дел од RWY по прагот каде се очекува авиони што слетуваат по прв пат да дојдат во контакт со RWY						
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Највисоката апсолутна висина на зоната на допирање на полетно – слетната патека при прецизен приод	RWY со прецизен приод	0,25 м или 0,25 ft				
		Наклон	Вредност	Наклонот на зоната на допирање на полетно - слетната патека						
	Наклон		Вредност	Наклонот на RWY						
	Операции за слетување и држење пред пресекот или точката (LAHSO)			LAHSO						
		Геометрија	Линија	географска локација на LAHSO						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Заштитен елемент	Текст	името на RWY или TWY кое се заштитува						
	Област која е поместена			дел од RWY помеѓу почетокот на RWY и поместениот праг						
		Геометрија	Полигон	географска локација поместената област						
		PCN	Текст	PCN на поместената област						
		Тип на површина	Текст	Видот на површината на поместената област						
		Ограничување на воздухопловите	текст	Ограничување на употреба за одреден тип на воздухоплови авион						
	SWY			Дефинирана правоаголна површина на земја на крајот на достапната RWY наменета за полетување, подготвена како соодветна област за запирање на воздухопловот во случај на откажано полетување						
		Должина	Оддалеченост	Надолжна димензија на SWY	Ако постои	1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	
		Ширина	Оддалеченост	Ширина на SWY		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
			т							
		Геометрија	Полиго н	Географската локација на SWY						
		Наклон	Вредно ст	Наклонот на SWY						
		Тип на површина	Текст	Тип на површина на SWY						
	Простор без препреки			Дефинирана правоаголна површина на копно или на вода под контрола на надлежниот орган, избрана или подготвена како соодветна површина над која авион може да изврши дел од неговото почетно искачување до специфичната апсолутна висина						
		Должина	Оддал еченос т	Надолжна димензија на простор без препреки		1 м	Неопхо дно	Измер ено	1 м или 1 ft	
		Ширина	Оддал еченос т	Попречно димензија на простор без препреки		1 м	Неопхо дно	Измер ено	1 м или 1 ft	
		Профил на копното		Вертикален профил (или наклон) на простор без препреки	Ако постои					
	Безбедносна површина на крајот на RWY			површина симетрични во однос на продолжената централната линија на RWY и делот до крајот од патеката, кој е						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
	(RESA)			првично наменет за намалување на рискот од оштетување на авионот на RWY						
		Должина	Оддал еченос т	надолжна димензија на RESA						
		Ширина	Оддал еченос т	попречно димензија на RESA						
		Надолжен наклон	Вредно ст	надолжен наклон на RESA						
		Попречен наклон	Вредно ст	попречен наклон на RESA						
	Објавена оддалеченост									
		Расположива должина на полетно- слетна патека за залет при полетување (TORA)	Оддал еченос т	Должината на RWY која е пријавени како достапна и соодветни за залет на авион при полетување		1 м	Критич но	Измере но	1 м или 1 ft	1 м
		Расположива должина на полетно- слетна патека	Оддал еченос т	Достапна должина на траење на полетување плус должината на просторот без препреки, доколку има		1 м	Критич но	Измере но	1 м или 1 ft	1 м

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		за полетување (TODA)								
		Расположлива должина на полетно-слетната патека за прекинато полетување (ASDA)	Оддалеченост	Достапна должина на полетување плус должината на SWY, доколку има		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
		Расположива должина на полетно-слетна патека за слетување (LDA)	Оддалеченост	Должината на RWY, која е пријавена како достапна и соодветна за залет на авион при слетување		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
		Забелешки	Текст	Забелешки, вклучително и влезната точка или почетната точка на RWY, каде се објавени алтернативни достапни оддалечености						
	LGT на крај од RWY									
		Боја	Текст	Бојата на светлата на крајот од RWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое одделно светло од светлата на крајот од RWY						
	SWY LGT									

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Должина	Оддалеченост	Надолжна ширина на светлата на SWY						
		Боја	Текст	Бојата на светлата на SWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое одделно светло од светлата на SWY						
	Систем за осветлување на природ									
		Тип	Текст	Класификација на системите за осветлување на природ, користејќи ја Регулацијата (ЕУ) бр. 139/2014 и CS-ADR, особено CS ADR-DSN.M.625 и CS ADR-DSN.M.626						
		Должина	Оддалеченост	Надолжна ширина на системот за осветлување на природ						
		Интензитет	Текст	Код што го означува релативниот интензитет на системот за осветлување на природ						
		Позиција	Точка	Географската локација на секоја индивидуална светилка од системот за осветлување на природ						
	Светла на праг									

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	на RWY									
		Боја	Текст	Бојата на светлата на прагот на RWY						
		Светла на почетокот на RWY за прецизен приод на патека за понирање	Текст	Бојата на светлата на RWY за прецизен приод на патека за понирање						
		Позиција	Точка	Географската локација на секое одделно светло од светлата на прагот и светлата на почетокот на RWY за прецизен приод на патека за понирање						
	Светла на зоната на допирање на полетно - слетната патека(wing bar)									
		Должина	Оддалеченост	Надолжна ширина на должината на светла на зона на допирање на полетно - слетната патека						
		Позиција	Точка	Географската локација на секое одделно светло од светлата на зоната на допирање на полетно - слетната патека						
	Систем на индикатори за наклон на									

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	визуелен приод									
		Минимална висина на очите над прагот (МЕНТ)	Висина	МЕНТ						
		Локација	Точка	Географската локација на системот за индикатори за наклон на визуелен приод						
		Агол	Агол	Агол(и) на номинален приод						
		Тип	Текст	Тип на индикатор за агол на визуелен наклон (VGSI), индикатор за агол на визуелен приод (VASI), индикатор за патека за летање со прецизен приод (PAPI), итн.						
		Агол на девијација	Агол	Каде оската на системот не е паралелна со централната линија на RWY, агол и насока на девијацијата, т.е. лево или десно						
		Правец на девијација	Текст	Каде оската на системот не е паралелна со централната линија на RWY, агол и насока на девијацијата, т.е. лево или десно						
	Опрема за запирање		линија	Географската локација на јажето од опремата за запирање преку RWY						
	Систем за			Материјал кој може да апсорбира голем						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
	запирање			енергија е лоциран на крајот од RWY или SWY, креиран да биде скршен под тежината на авионот додека материјалот им пружа сила на забавување на опремата за слетување на воздухопловот						
		Геометрија	Полигон	Географски систем за локација на системот за запирање						
		Простор	Оддалеченост	Запирање на системот за запирање						
		Должина	Оддалеченост	Надолжната должина на системот за запирање						
		Ширина	Оддалеченост	Напречните должини на системот за запирање						
Радио алтиметар										
	Должина		Оддалеченост	Надолжната должина на подрачјето за радио алтиметар						
	Ширина		Оддалеченост	Напречна должина на подрачјето за радио алтиметар						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Геометрија		Полигон	Географска локација на подрачјето за радио алтиметер						
			Белешка 1.	Апсолутна висина на прагот на RWY со непрецизен приод		0,5 м	Потребно	Измерено	1 м или 1 ft	1 м или 1 ft
				Апсолутна висина на прагот на RWY со прецизен приод		0,25 м	Критично	Измерено	0,1 м или 0,1 ft	0,5 м или 1 ft
			Белешка 2.	Геоидна нерамнина WGS-84 на прагот на RWY со непрецизен приод		0,5 м	Потребно	Измерено	1 м или 1 ft	1 м или 1 ft
				Геоидна нерамнина WGS-84 на прагот на RWY со прецизен приод		0,25 м	Критично	Измерено	0,1 м или 0,1 ft	0,5 м или 1 ft

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Зоната на завршниот приод и полетувањето (FATO).				Дефинирано подрачје над кое се завршува последната фаза од маневарскиот приод пред да се започне со лебдење или слетување и од каде започнува маневарот за полетување; ако FATO се користи за						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
				хеликоптери управувани со перформанси од класа 1, дефинираната област ја вклучува достапната област за прекинато полетување.						
	Точка на прагот			Почеток на делот од FATO што може да се користи за слетување						
		Позиција	Точка	Географската локација на точката на прагот на FATO		1 м	Критич но	Измер ено	1/100 сек	1 сек
		Апсолутна висина	Апсолу тна висина	Апсолутна висина на прагот на FATO		Види белешка 1.				
		Геоидна нерамнина	Висина	Геоидна нерамнина WGS-84 на позицијата на прагот на FATO		Види белешка 2.				
	DER			Крајна област што е објавена како погодна за полетување (т.е. крајот од RWY или, каде постои простор без препреки, крајот од просторот без препреки или крајот од зоната на FATO)						
		Позиција	Точка	Географска локација на DER		1 м	Критич ки	Измер ено	1/100 с	1 с
		Апсолутна висина	Апсолу тна висина	Апсолутна висина што е поголема во однос на почетокот и крајот на RWY / FATO						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Тип		Текст	Тип на FATO						
	Ознака		Текст	Целосна ознака на текстот на областа за слетување и полетување						
	Должина		Оддалеченост	Надолжна димензија на FATO		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
	Ширина		Оддалеченост	Попречна димензија на FATO						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на елементот на FATO						
	Наклон		Вредност	Наклонот на FATO						
	Тип на површина		Текст	Тип на површина на FATO						
	Вистински курс		Насока	Вистински курс RWY		1/100 степен	Рутина	Измерено		1/100 степен
	Објавена оддалеченост									
		Расположлива должина за	Оддалеченост	Должина FATO плус должина на дозвола за хеликоптер (доколку има)	и, доколку	1 м	Критички	Мери	1 м или 1 ft	

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		полетување (TODAN)	т		е применливо, алтернативни намалени и објавени должини					
		Расположлива должина на полетно – слетната патека за прекинато полетување (RTODAN)	Оддалеченост	Должина на FATO која е пријавена како достапна и соодветна за хеликоптери со перформанси од класа 1, за да се заокружи/комплетира откажано полетување		1 м	Критички	Мери	1 м или 1 ft	
		Расположлива должина на за слетување (LDAN)	Оддалеченост	Должина на FATO плус кое било дополнително подрачје кое е пријавено како достапно и соодветно за хеликоптерите да го завршат маневарот на слетување од зададена висина		1 м	Критички	Мери	1 м или 1 ft	
		Забелешки	Текст	Забелешки, вклучително и влезната точка или почетната точка на RWY, доколку е објавена алтернативна намалена оддалеченост						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Ознаки за FATO									
		Опис	Текст	Опис на ознаките за FATO						
	Систем на светла за природ									
		Тип	Текст	Класификација на системите за осветлување на природ, користејќи ја Регулативата (ЕУ) бр. 139/2014 и CS-ADR, особено CS ADR-DSN.M.625 и CS ADR-DSN.M.626						
		Должина	Оддалеченост	Надолжна ширина на системот за осветлување на природ						
		Интензитет	Текст	Код што го означува релативниот интензитет на системот за осветлување на природ						
		Позиција	Точка	Географската локација на секоја индивидуална светилка од на системот за осветлување на природ						
	Обласни светла									
		Опис	Текст	Опис на обласните светлата						
		Позиција	Точка	Географската локација на секоја						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				индивидуална светилка од обласните светка						
	Светла за таргетирање									
		Опис	Текст	Опис на светлата за таргетирање						
		Позиција	Точка	Географската локација на секоја индивидуална светилка од светлата за таргетирање						
Област на контакт при слетувањето и полетувањето (TLOF)				Зона на која со хеликоптер може да допре/слета или да полета.						
	Ознака		Текст	Целосна текстуална ознака за TLOF						
	Централна точка									
		Позиција	Точка	Географска локација на точката на прагот на TLOF		1 м	Критички	Измерено	1/100 сек	1 сек
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутна висина на прагот на TLOF		Види белешка 1				

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Геоидна нерамнина	висина	Геоидна нерамнина на позицијата од централата точка на TLOF		Види белешка 2				
	Должина		Оддалеченост	Надолжна димензија на TLOF		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
	Ширина		Оддалеченост	Попречна димензија на TLOF		1 м	Критично	Измерено	1 м или 1 ft	1 м
	Геометрија		Полигон	Географска локација на елементот на TLOF						
	Наклон		Вредност	Наклонот на TLOF						
	Тип на површина		Текст	Тип на површина на TLOF						
	Јачина на насока		Вредност	Јачина на насока на TLOF					1 тон	
	Систем на тип на индикатори за наклон на визуелен приод		Текст	Тип на систем за индикатор на наклон при визуелен приод						
	Ознаки									

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Опис	Текст	Опис на ознаките за TLOF						
Безбеднос на област				Дефинирана област на хелиодром кој е опкружен со FATO, кој е слободен од препреки, освен оние кои се потребни за целите в воздухопловната навигација, и кои се наменети да го намалат ризикот од оштетување на хеликоптери кои ненадејно избегнуваат од FATO.						
	Должина		Оддалеченост	Надолжната должина на безбедносната област						
	Ширина		Оддалеченост	Напречна должина на безбедносната област						
	Тип на површина		Текст	Тип на површина на безбедносната област						
Простор без препреки за хеликоптер				Дефинирана правоаголна површина на копно или на вода ,избрана и/или подготвена како соодветна површина над која хеликоптерот кој е управуван со перформанси од класа 1 може да забрза и да постигне специфична апсолутна висина						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Должина	Оддалеченост	Надолжна димензија на простор без препреки за хеликоптер						
		Профил на копното		Вертикален профил (или наклон) на простор без препреки за хеликоптер						
			Белешка 1	Прагот на FATO за хелиодроми со или без приод со една точка-во-простор (PinS)		0,5 м	Неопходно	измерно	1 м или 1 ft	
				Прагот на FATO за хеликоптерите кои се наменети за управување.		0,25 м	Критично	измерно	1 м или 1 ft (непрецизен) 0,1 м или 0,1 ft (прецизен)	
			Белешка 2	Геоидна нерамнина WGS-84 на прагот на FATO и геометриски центар на TLOF за хелиодроми со или без приод PinS		0,5 м	Неопходно	Измерено	1 м или 1 ft	
				Геоидна нерамнина WGS-84 на прагот		0,25	Критич	Измер	1 м	

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				на FATO и геометриски центар на TLOF за хелиодроми наменети за работење		м	но	ено	или 1 ft (непрецизен) 0,1 м или 0,1 ft (прецизен)	
Платформа				Дефинирано подрачје на копнен аеродром, кое е наменето да смести воздухоплови со цел качување или симнување на патници, товари и истоварање на пошта или карго, точење на гориво, паркирање или одржување.						
	Ознака		Текст	Целосното текстуално име или ознака се користи за да се идентификува платформата кај аеродромот/хелиодромот						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на елементот од платформата		1 м	Рутина	Измерено	1/10 сек	1 сек
	Тип		Текст	Класификација на примарната употреба на платформата						
	Ограничување на		Текст	Ограничување (забрана) на употреба за специфичен вид на воздухоплов						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	воздухопловите									
	Тип на површина		Текст	Тип на површината на платформата						
	Јачина									
		PCN	Текст	PCN на платформата						
		Тип на коловоз	Текст	Одредување ACN-PCN						
		Под категорија	Текст	Под категоријата на силата на платформата						
		Дозволен притисок	Текст	Максималната дозволена категорија на притисок во гумите или максималната дозволена вредност на притисокот во гумите						
TWY				Дефинирана патека на копнен аеродром, кое е наменето возење на воздухоплови со цел образување на врска помеѓу еден дел од аеродромот до друг						
	Ознака		Текст	Целосната текстуална ознака на TWY						
	Ширина		Оддал	Попречна ширина на TWY						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
			еченост							
	Геометрија		Полигон	Географска локација на елементот од TWY		1 м	Неопходно	измерено	1м или 1 сек	
	мост		Текст	Тип на мост (ниту еден, надвозник, подвозник)						
	Тип на површина		Текст	Тип на површината на TWY						
	Јачина									
		PCN	Текст	PCN на TWY						
		Тип на коловоз	Текст	Одредување ACN-PCN						
		Под категорија	Текст	Под категоријата на силата на TWY						
		Дозволен притисок	Текст	Максималната дозволена категорија на притисок во гумите или максималната дозволена вредност на притисокот во гумите						
		Метод на проценка	Текст	Метод на проценка кој се користи за да се утврди јачината на патеката за возење по земја						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Ограничување на воздухопловите		Текст	Ограничување (забрана) на употреба за специфичен вид на воздухоплов						
	Буква за референтен код		Листа на кодови	Буква што укажува на опсегот на крилата на воздухопловот и опсегот на главното тркало						
	Точки на централната линија									
		Позиција	Точка	Географски координати на точките од централната линија на TWY		0,5 м	Значајни	Измерени	1/100 сек	1/100 сек
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутна висина на точките на централната линија на површината за возење на земја		1 м	Значајни	Измерени		
	Банкина			Област во непосредна близина на работ на коловоз, подготвена за да се обезбеди транзиција помеѓу тротоарот и соседната површина						
		Геометрија	Полигон	Географска локација на банкината на TWY						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Тип на површина	Текст	Површински тип на банкината на TWY						
		Ширина	Оддалеченост	Ширината на банкината на TWY		1 м	Значајни	Измерени	1 м или 1 ft	
	Линии за упатување									
		Геометрија	Линија	Географска локација на линиите за упатување		0,5 м	Значајни	Измерени	1/100 сек	1/100 сек
		Боја	Текст	Боја на линиите за упатување на TWY						
		Стил	Текст	Стил на линиите за упатување на TWY						
		Распон на крилјата	Вредност	Распон на крилјата						
		Максимална брзина	Вредност	Максимална брзина						
		Насока	Текст	Насока						
	Линија за обележување на средната линија на		Линија	Средна линија за обележување на положбата за задржување		0,5 м	Значајни	Измерени	1/100 сек	1 сек

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	запирање (holding position)									
	Означување на TWY									
		Опис	Текст	Опис на означување на TWY						
	Светилки на работ на TWY									
		Опис	Текст	Опис на светилки на работ на TWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секоја индивидуална светилка на светилките на работ на TWY						
	Светилки на централната линија на TWY									
		Опис	Текст	Опис на светлата на централната линија на TWY						
		Позиција	Точка	Географска локација на секоја индивидуална светилка на светилките од централната линија на TWY						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картат а
	Стоп светла									
		Опис	Текст	Опис на стоп светла	Доколку ги има					
		Локација	Линија	Локација на стоп светла						
	Заштитни светла на RWY									
		Опис	Текст	Опис на заштитните светла на RWY и другите мерки за заштита на RWY	Доколку ги има					
		Локација	Точка	Локација на стоп светла	Конфигу рација А					
		Локација	Линија	Локација на стоп светла	Конфигу рација Б					
	Позиција за чекање на RWY			Одредена позиција наменета за заштита на RWY, површина за ограничување на пречките или систем за слетување по инструменти (ILS) / микробранов систем за слетување (MLS) на критична/осетлива област, на кој воздухопловите кои возат на земја и возилата треба да застанат и почекаат, освен ако поинаку не е овластено од контролната кула на аеродромот						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Геометрија	Линија	Географска локација на позиција за чекање на RWY		0,5 м	Значајни	измерени	1/100 сек	1 сек
		Заштитена RWY	Текст	Ознака на заштитената RWY						
		Cat стоп	листа со кодови	Категорија (CAT) на RWY (0, I, II, III)						
		RWY пред текст	Текст	Вистински текст како во ознаките за: пр. „ RWY AHEAD“ или „ RUNWAY AHEAD“						
	Меѓу позиција за чекање	Геометрија	Линија	Географската локација на меѓу позиција за чекање – определена позиција наменета за контрола на сообраќајот, на кој воздухопловите кои возат на земја и возилата треба да застанат и почекаат т, освен ако поинаку не е овластено од контролната кула на аеродромот на кула						
	TWY на хеликоптери на земја			TWY на земја наменете за движење на хеликоптерите кои имаат тркала						
	Ознака		Текст	Целосната текстуална ознака на TWY на хеликоптери на земја						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Точки на централната линија		Точка	Географска локација на TWY на точка на централната линија на хеликоптер на земја		0,5 м	Значајни	Измерени/пресметани		
	Апсолутна висина		Апсолутна висина	Апсолутна висина TWY на хеликоптер на земја		1 м	Значајни	измерени		
	ширина		Оддалеченост	Попречна ширина на TWY на хеликоптер на земја		1 м	Значајни	измерени		
	Тип на површина		Текст	Тип на површина на TWY на хеликоптер на земја						
	Линија за обележување на вкрстувањето/раскрсницата		Линија	Линија за обележување на вкрстувањето/раскрсницата на TWY на хеликоптер на земја		0,5 м	Значајни	измерени	1/100 сек	1 сек
	Осветлување									
		Опис	Текст	Опис на TWY на хеликоптери на земја						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое посебно светло од светлата на TWY на хеликоптери на земја						

Предмет	Карактеристика	Под карактери стика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
	Означување									
		Опис	Текст	Опис на ознаката TWY на хеликоптер на земја						
TWY на хеликоптери во лет				Дефинирана патека на површината утврдена за движење на хеликоптер во лет						
	Ознака		Текст	Целосната текстуална ознака на TWY на хеликоптери во лет						
	Точки на централната линија		Точка	Географска локација на TWY на точка на централната линија на хеликоптер во лет		0,5 м	Значајни	Измерени/пресметани		
	Апсолутна висина		Апсолутна висина	Апсолутна висина TWY на хеликоптер во лет		1 м	Значајни	измерени		
	ширина		Оддалеченост	Попречна ширина на TWY на хеликоптер во лет		1 м	Значајни	измерени		
	Тип на површина		Текст	Тип на површина на TWY на хеликоптер во воздух						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Осветлување									
		Опис	Текст	Опис на TWY на хеликоптери во воздух						
		Позиција	Точка	Географска локација на секое посебно светло од светлата на TWY на хеликоптери во воздух						
	Означување									
		Опис	Текст	Опис на ознаката TWY на хеликоптер во воздух						
Воздушната транзитна рута на хеликоптерот				Дефинирана патека утврдена за движење на хеликоптери од едниот дел на хеликоптер; каде возењето по земја вклучува TWY на хеликоптер во воздух или на земја, центриран на рутата за возење по земја.						
	Ознака		Текст	Ознака на воздушната транзитна рута на хеликоптерот						
	Геометрија		Линија	Географска локација на воздушната транзитна рута на хеликоптерот						
	Ширина		оддал	Попречна ширина на воздушната транзитна рута на хеликоптерот		1 м	Значајни	измерени		

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
			еченост							
INS контролна точка										
	Локација		Точка	Географска локација на INS контролна точка	Каде е достапно	0,5 м	Рутински	измерено	1/100 сек	1/100 сек
Контролна точка за многу висока фреквенција (VHF) за Универзален радиопосег (VOR)										
	Локација		Точка	Географска локација на контролната точка на VOR	Каде е применливо					
	Фреквенција		Вредност	Фреквенција на контролната точка на VOR						
Контролната точка на										

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
висиномерот										
	Локација		Точка	Географска локација на контролните точки на висиномерот						
	Апсолутна висина		Апсолутна висина	Апсолутна висина на контролните точки на висиномерот						
Паркинг место на воздухоплови				Одредена област на платформа наменета да се користат за паркирање на воздухоплови						
	Име		Текст	Име на точката за паркинг место на воздухоплови						
	Точки за паркинг место на воздухоплови	Локација	Точка	Географска локација на точката за паркинг место на воздухоплови		0,5 м	Рутински	измерени	1/100 сек	1/100 сек
		Типови на воздухоплови	Листа на кодови	Типови на авиони						
	Знак за идентификација		Текст	Опис на знакот за идентификација на држачот на леталото						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Визуелен систем за водење при паркирање		Текст	Опис на системот за водење при паркирање на паркинг место на воздухоплови						
	Област за паркирање		Полигон	Географска локација на област за паркирање						
	Авио - мост		Листа со кодови	Авио - мост достапен на паркинг место на воздухоплови						
	Гориво		листа со кодови	Гориво достапно на паркинг место на воздухоплови						
	Агрегати		Листа со кодови	Агрегати на паркинг место на воздухоплови						
	Влечење		Листа со кодови	Влечење достапно паркинг место на воздухоплови						
	Терминал		Текст	Референтна ознака на терминалната зграда						
	Тип на		Текст	Тип на површина на паркинг место на						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	површина			воздухоплови						
	Ограничување за воздухопловите		Текст	Употреба на ограничување (забрана) за посебен/одреден тип на воздухоплови						
	PCN		Текст	PCN на паркинг место на воздухоплови						
	Линија за водење кон паркинг место на воздухоплови									
		Геометрија	Линија	Географска локација на Линија за водење кон паркинг место на воздухоплови		0,5 м	Неопходни	Измерени	1/100 сек	
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Апсолутна висина на точките од линијата за водење до паркинг место на воздухоплови		1 м	Неопходни	Измерени		
		Насока	Текст	Насока на линија за водење кон паркинг место на воздухоплови						
		Распон на крилјата	Вредност	Распон на крилјата						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Боја	Листа со кодови	Боја на линијата за водење кон паркинг местото						
		Стил	Листа со кодови	Стил на линијата за водење кон паркинг местото						
Паркинг место за хеликоптери				Место за воздухоплови каде е овозможено паркирање на хеликоптери и каде се завршени операциите на копно на движење на хеликоптерите, или каде хеликоптерот се спушта и се крева при воздушните операциите за движење на земја (таксирање)						
	Име		Текст	Име на Паркинг место за хеликоптери						
	Локација		Точка	Географска локација точките за Паркинг место за хеликоптери / контролните точки на INS		0,5 м	Неопходни	Измерени	1/100 сек	
Област за одмрзнување				Објект каде се отстранува слана, мраз или снег (одмрзнување) од авион за да се обезбеди чиста површина и / или каде чистите површини од авионот добиваат заштита (анти-замрзнување) во однос на						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				образувањето на слана или, и натрупување на снег и лапавица, за одреден временски период						
	Идентификатор		Текст	Идентификатор на областа за одмрзнување						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на областа за одмрзнување		1 м	Рутински	Измерени	1/10 сек	1 сек
	Тип на површина		Текст	Вид на површината на областа за одмрзнување						
	ID база		Текст	Име на TWY, местото за паркирање или елементот на платформата						
	Ограничување за воздухопловите		Текст	Употреба на ограничување (забрана) за посебен/одреден тип на воздухоплови						
Објект за комуникација										
	Означување на услугата		Текст	Одредување на дадената услуга						
	Повикувачки знак		Текст	Повикувачки знак на објектот за комуникација						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Канал		Текст	Канал / фреквенција на објектот за комуникација						
	Адреса за најавување		Текст	Адреса за најава на објектот	Како што е соодветно					
	Часови на работа		Распоред	Работно време на станицата која нуди услуга на единицата						

2. ПОДАТОЦИ ЗА ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Воздушен простор на ATS				Воздушен простор со дефинирани димензии, кои се подредени по азбучен ред, во рамките на кој може да работат специфични типови летови, и за кои се утврдени АТС и правилата за воздушен сообраќај на операцијата						
	Тип		Текст	Вид на воздушниот простор на ATS во согласност со Додаток 4 од Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012 (SERA)						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Ознака		Текст	Ознака даден на воздушниот простор од страна на надлежен орган						
	Странични/латерални ограничувања		Полигон	Површината што ја дефинира хоризонталната форма на воздушниот простор		Види белешка 1				
	Вертикални граници									
		Горна граница	Апсолутна висина	Горната граница на воздушниот простор						
		Долна граница	Апсолутна висина	Долната граница на воздушниот простор		50 м	Рутина	Измерено	50 м или 100 ft	50 м или 100 ft
	Класа на воздушниот простор		Листа на кодови	Категоризација на воздушниот простор кои ги одредува правилата за работа, условите за лет и обезбедените услуги .						
	Преодна апсолутна висина		Апсолутна висина	Апсолутна висина на или под која вертикална положба на воздухопловот се контролирани спрема апсолутната висина						
	Часови на применливост		Распоред	Часовите на применливост на воздушниот простор						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Единица на ATS			Единица за обезбедување на услуги						
		Име	Текст	Името на единицата што ја обезбедува услугата						
		Повикувачки знак	Текст	Повикувачки знак на воздухопловната станица која што ѝ дава услуги на единицата						
		Јазик	Листа на кодови	Информации за јазикот (јазиците), наведувајќи ја областа и услови, како и кога и каде да се користи/ат, ако е применливо						
		Применливост	Текст	Информации за областа и условите кога треба да се користат						
		Часови на услуга	Распоред	Работно време на станицата која што ѝ пружа услуги на единицата						
	Фреквенција									
		Вредност	Вредност	Фреквенцијата на воздушниот простор на ATS						
		Цел	Текст	Индикации за посебните цели на фреквенцијата						
			Белеш	FIR, UIR		2 км	Рутинс	објаве	1 мин	Како

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
			ки 1				ки	на		што е означено
				ТМА, СТА		100 м	Суштински	Пресметано	1 сек	Како што е означено
				Контролиран воздушен простор (CTR)		100 м	Суштински	Пресметано	1 сек	Како што е означено

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Воздушен простор за специјална /поседна активност										
	Тип		Листа со кодови	Тип на воздушниот простор за специјални активности (види белешка 1)						
	Идентификација		Текст	Идентификацијата дадена за идентификување на воздушниот						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				простор на единствен начин						
	Име		Текст	Име кое му е дадено на воздушниот простор од страна на орган назначен од страна на земја-членка						
	Бочни граници		Полигон	Површината којашто ја дефинира хоризонталната форма на воздушниот простор		Види белешка 2 само за области P, R и D				
	Вертикални граници									
		Горна граница	Апсолутна висина	Горната граница на воздушниот простор						
		Долна граница	Апсолутна висина	Долната граница на воздушниот простор						
	Ограничување		Текст	Тип на ограничување или природа на опасност						
	Активирање		Текст	Информации за систем и средства за објавување на активности, заедно со информации кои се однесуваат на цивилни летови и се применуваат за процедурите за идентификација на зоната за одбрана (ADIZ)						
	Време на		Распор	Временски интервал кога се одвива						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	дејствување		ед	посебната активност						
	Ризик од пресретнување		Текст	Ризик од пресретнување во случај на продирање						
			Белешки 1 тип	Забрането подрачје	Белешки 2	100 м	Неопходно	Пресметано	1 сек	Како што е означено
				Забранета зона		2 км	Рутински	Декларирани	1 мин	Како што е означено
				Област на опасност						
				Областа за воена вежба						
				Областа за воена обука						
				AIDZ						
				Друго						

Предмет	Карактеристика	Под карактери стика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
Други регулиран и воздушни простори										
	Тип		Текст	Вид на воздушниот простор (намалено минимално вертикално раздвојување (RVSM), автоматски итен предавател (ELT), итн.)						
	Идентификација		Текст	Идентификацијата дадена за идентификување на воздушниот простор на единствен начин						
	Име		Текст	Име кое му е дадено на воздушниот простор од страна на орган назначен од страна на земја-членка						
	Бочни граници		Полигон	Површината којашто ја дефинира хоризонталната форма на воздушниот простор						
	Вертикални граници									
		Горна граница	Апсолутна висина	Горната граница на воздушниот простор						
		Долна	Апсолутна висина	Долната граница на воздушниот простор						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		граница	тн висина	простор						
	Ограничување		Текст	Тип на ограничување или природа на опасност						
	Активирање		Текст	Информации за систем и средства за објавување на активности, заедно со информации кои се однесуваат на цивилни летови и се применуваат за процедурите за идентификација на зоната за одбрана (ADIZ)						
	Време на дејствување		Распоред	Временски интервал кога се одвива посебната активност						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Контролен сектор за ATS										
	Идентификација		Текст	Идентификацијата дадена на секторот						
	Бочни граници		Полигон	Површината што ја дефинира хоризонталната форма на секторот за						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				АТС						
	Вертикални граници									
		Горна граница	Апсолутна висина	Горната граница на секторот						
		Долна граница	Апсолутна висина	Долната граница на секторот						

3. АТС и останати податоци за рути

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Рута на АТС				Наведена рута наменета за канализирање на протокот на сообраќај колку што е потребно за обезбедување на АТС						
	Ознака		Текст	Ознаките за рутите на АТС се во согласност со Анекс XI (Дел-FPD) на оваа регулатива						
	Префиксот на ознаката		Текст	префиксот на ознаката на рутата, како што е наведено во белешка 1						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Друга рута				Наведена рута наменета за канализирање на протокот на сообраќај по потреба, без обезбедување на ATS						
	Ознака		Текст	Ознака на рута						
	Тип		Текст	Тип на рута (на пример VFR неконтролирано навигациски рути)						
	Правила за летање		Листа со кодови	Информации за правилата на летање што се применуваат на рутите (IFR/VFR)						
Сегмент на рута										
	Спецификација за навигација		Текст	<p>Назначување на спецификациите за навигацијата (ите) што се применуваат за одреден сегмент или сегменти; постојат два вида на спецификации на навигацијата:</p> <p>(а) потребни спецификации за перформанси за навигација (RNP): спецификации заснована на обласна навигација (RNAV) што вклучува потреба за мониторинг и алармирање за перформансите, означена со префиксот RNP, на пр. RNP 4, RNP APCH, итн.; и</p>						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				(б) RNAV спецификации: спецификации за навигација засновани врз RNAV, кои не вклучуваат потреба за мониторинг и алармирање за перформансите, назначени со префиксот RNAV, на пр. RNAV 5, RNAV 1, итн.						
	Од точка			Упатување на првата точка од сегментот на рутата						
		Име	Текст	Кодирани ознаки или код имиња на една значајна точка						
		Известување	Листа со кодови	Ознака дали условот за известување ATS / MET е „задолжително“ или „на барање“						
	До точка			Упатување на втората точка од сегментот на рутата						
		Име	Текст	Кодирани ознаки или код имиња на една значајна точка						
		Известување	Листа со кодови	Ознака дали условот за известување ATS / MET е „задолжително“ или „на барање“						
	Патека		Насока	Патекапава, VOR радијална или магнетна насока на сегментот на рута		1/10с тепен (доаѓа)	Рутинско (доаѓа)	Пресметано (доаѓа)	1 степен (доаѓа)	1 степен (доаѓа)

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
						ање или заминување од терминот)	ње или заминување од терминот)	ње или заминување од терминот)	ње или заминување од терминот)	ње или заминување од терминот)
	Измена на точката		Точка	Точка на која е предвидено воздухопловот кој лета на сегментот од рутата на ATS која е одредена во однос на дометот на VOR се очекува да ги пренесе своите основни навигациски референци од уредот кој се наоѓа позади воздухопловот на следниот уред пред воздухопловот	Во случај на радијален VOR					
	Должина		Оддалеченост	Геодетското растојание помеѓу „од точка“ и „до точка“		Види белешка 2				
	Горна граница		Апсолутна висина	Горната граница на сегментот на рутата						
	Долна граница		Апсолутна висина	Долната граница на сегментот на рутата						
	Минимална		Апсолутна висина	Тоа е апсолутна висина на сегмент од	Долните	50 м	Рутинс	Пресм	50 м	50 м

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	апсолутната висина на рутата (МЕА)		тна висина	Рутата, кој обезбедува добар прием од соодветните навигациски уреди и комуникации на АТS, во согласност со структурата на воздушниот простор и бараната висина за одобрување за препреките	рути на АТS		ки	етано	или 100 ft	или 100 ft
	Минимална апсолутна висина за одобрение за препреки (МОСА)		Апсолутна висина	Тоа е на минимална апсолутна висина над одреден сегмент која го обезбедува потребното одобрување за препреките		50 м	Рутински	Пресметано	50 м или 100 ft	50 м или 100 ft
	Минимална апсолутна висина на летот		Апсолутна висина	Минимална апсолутна висина на летот	Рута за хеликоптер	50 м	Рутински	Пресметано	50 м или 100 ft	50 м или 100 ft
	Странични ограничувања		Растојание	Странични/латерални ограничувања на рутата						
	Минимална регионална апсолутна висина (АМА)		Апсолутна висина	Тоа е минималната апсолутна висина на која што смее да се лета во метеоролошки услови за летање по инструменти (ИМС), која обезбедува минимално одобрени за препреки во одредена област, обично ограничено со паралели и меридијани						
	минимална апсолутна		апсолутна	MVA						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	висина на векторирање (MVA)		висина							
	Ограничувања		текст	Се наведуваат сите ограничувања на брзината, на ниво на лет и апсолутната висина во предметната област, ако постои						
	Насока на нивоата на крстарење			Се наведува насоката на нивото на патување (парно, непарно, ниту едно – <i>even, odd, NIL</i>)						
		Напред	Листа на кодови	Се наведува насоката на нивото на патување (парно, непарно, ниту едно – <i>even, odd, NIL</i>) од првата точка до втората точка од сегментот на рутата						
		Назад	Листа на кодови	Се наведува насоката на нивото на патување (парно, непарно, ниту едно – <i>even, odd, NIL</i>) од втората точка до првата точка од сегментот на рутата						
	Достапност		Текст	Информации За Достапност На Рутата						
	Класа на воздушниот простор		Текст	Класификацијата на воздушниот простор со која се утврдуваат оперативните правила, услови на летот и услуги кои се даваат						
	Услови за навигација			Просторни навигација базирана врз условите за PBN за воздухоплови кои	само PBN					

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	базирана врз перформансите (PBN)			летаат на рута на ATS, со процедура за приод по инструменти,, или во одреден воздушен простор						
		Услови во однос на навигациските способности	Текст	услови во однос на точноста на навигацијата за секој сегмент од рутата на PBN (RNAV и RNP)						
		Условите кои што се однесуваат на сензорите	Текст	Се наведуваат условите кои се однесуваат на сензорите, вклучувајќи ги и сите ограничувања на спецификацијата за навигација						
	Единица која контролира									
		Име	Текст	Името на единицата што обезбедува услуга						
		Канал	Текст	Оперативен канал / фреквенција на единицата која контролира						
		Адреса за пријавување	Текст	Посебен код што се користи за да се најавите на линкот за податоци на единица која контролира ATS	Ако е применливо					
			Белешка 1.	U = горен	Белешка 2.	1/10 км	Рутина	Пресметано	1/10 км или	1 км или 1

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
									1/10 nm	nm
				H = хеликоптер		1/100 км	Суштински	Пресметано	1/100 км или 1/100 nm	1 км или 1 nm
				S = суперсоничен						
				T = точна						
				други						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Навигациона точка на рута										
	Идентификација		Текст	Имиња, кодирани ознаки или кодирани имиња доделени на значајната точка						
	Позиција		Точка	Географска локација на патна навигациона точка на рута		100 м	Суштинско	Измерено/пр	1 сек	1 сек

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
								есметано		
	организација									
		Средство за радио навигација	Текст	Идентификација на референтната станица VOR / DME						
		Насока	Насока	Насока кон референцата за VOR / DME ако патна навигациска точка на рута не е на исто место со таа референца		Види белешка 1 подолу.				
		Оддалеченост	Оддалеченост	Оддалеченост од референцата е VOR/DME ако навигациската точка на рута не е на исто место како референца		Види белешка 2 подолу.				
					Белешка 1.	1/10 Степен	Рутина	Пресметано	1/10 Степен	1/10 Степен
						1/100 Степен	Суштинско	Пресметано	1/10 степен	1/10 Степен
								Пресметано		

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
					Белешка 2.	1/10 км	Рутина	Пресметано	1/10 км или 1/10 nm	2/10 км (1/10 nm)
						1/100 км	суштинско	пресметано	1/100 км или 1/100 nm	2/10 км (1/10 nm)

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Чекање на рута				Однапред утврден маневар со цел задржување на воздухопловот во одредениот воздушен простор во очекување на понатамошно одобрување						
	Идентификација		Текст	Идентификација на процедурата на чекање						
	Точка на чекање		Текст	Идентификација на летала во процедурата за проверка		100 м	Суштинско	Измерено/пресметано	1 сек	1 сек

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Патна навигациска точка		Точка	Географска локација на патната навигациска точка на чекање						
	Патека за лет по средство		Насока	Влезна патека во процедурата на чекање						
	насока на вртење		Текст	Насока на процедуралното вртење						
	Брзина		Вредност	Максимална означена/индицирана брзина						
	Ниво									
		Минимално ниво на чекање	Апсолутна висина	Минимално ниво на чекање при процедурата на чекање						
		Максимални нивоа за чекање	Апсолутна висина	Максималното ниво на чекање при процедурата на чекање						
	Оддалеченост/време на доаѓање		Вредност	Време/растојание за процедурата на чекање						
	Единица на контролирање									
		Име	Текст	Наведете ја контролната единица						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Фреквенција	Вредност	Оперативна фреквенција / канал на контролната единица						
	Специјална процедура за чекање на влез		Текст	текстуален опис на специјалната процедура за VOR / DME при влез	Во случај кога е утврден радијалот за влез во однос на секундарниот прелет на крајот од делот за поаѓање за VOR/DME патека на чекања					

4. Податоци за процедури за летање по инструменти

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
---------	----------------	--------------------	-----	------	---------	------------	------------	-------------------	-------------------------	-----------------------

									o	
Процед ура										
	Идентифика ција									
		Нведување на последниот сегмент за приод (FAS)	Листа на кодови	Ознака на типот на средството за радио навигација кое обезбедува странични насоки на конечниот приод, на пр. ILS, VOR, RNAV, итн.	APCH					
		RWY	Текст	Ознака на полетно – слетната станица за насока при слетување и полетување, пр. 27, 35L, 01R						
		Кружење	Листа на кодови	Да се напомене дали процедурата е или не е приод со кружење	APCH					
		Повеќекрат ен код	Текст	Суфикс кој е составен од една буква, започнувајќи со буквата "z", по тип на средства за радио навигација, а се користи ако две или повеќе процедури на иста полетно – слетна патека не може да се разликуваат само по типот на средствата за радионавигација, на пр. VOR yRWY 20 или VOR z RWY 20	APCH					

		Ограничува ч на сензор за навигација	Текст	Информации специфични за сензорите во случај на ограничување на употребата	само PBN					
		Име	Текст	Името на процедурата за летање со инструменти						
	Ознака на едноставен јазик									
		Основен индикатор	Текст	Основниот индикатор е името или кодот на точката каде завршува стандардната рута на заминување	SID,STAR					
		Индикатор от на валидност	Текст	Индикаторот за валидност е број од 1 до 9	SID,STAR					
		Индикатор на рута	Текст	Индикаторот за рута е една буква од азбуката , буквите I и O не се користат	SID,STAR					
		Визуелна индикација	Текст	Показател дали рутата е утврдена за воздухоплови кои летаат во согласност со VFR	Само VFR					
	Кодирана ознака									
		Значајна точка	Текст	Кодирана ознака или кодирани имиња на значајни	SID, STAR					

				точки						
		Индикатор от на валидност	Текст	Индикатор за валидност на процедурата	SID, STAR					
		Индикатор за рута	текст	Индикатор за рута во процедура	SID, STAR					
	Тип на процедура		Листа на кодови	Да се напомене видот на процедурата (заминување, пристигнување, приод, друго)						
	PBN или конвенционален		Листа на кодови	Да се напомене дали процедурата е PBN или е конвенционална	Само IFR					
	Тип на приод		Текст	<p>Вид на инструментална процедура; процедурите за приод по инструменти се класифицирани на следниов начин:</p> <p>процедура за непрецизен приод (NPA): процедура за инструментален приод што вклучува латерално, но не и вертикално наведување</p> <p>процедура за приод со вертикалното наведување (APV): процедура по инструменти, која вклучува латерално и вертикално наведување, но не ги исполнува условите за</p>	APCH					

				операции на прецизен приод и прецизно слетување. (в) процедура на прецизен приод (РА): инструментална процедура која вклучува латерално и вертикално наведување со минимума кои се одредуваат според категоријата на операции						
	Категорија на воздухопловите		Листа на кодови	Да се напоменат категориите на воздухопловите за кои е наменета процедурата						
	Магнетна варијација		Вредност	Магнетна варијација која се зема во предвид при обликувањето на процедурата						
	Апсолутна висина/висина за донесување на одлука (ОСА/Н)			ОСА/Н	АРСН					
		Категорија на воздухоплов	Листа на кодови	Категорија на воздухоплов	АРСН					
		Тип на приод	Листа со кодови	тип на приод (на пример, исправање во, Cat I, Cat II, LLZ, кружење, итн), или	АРСН					

				специфични навигациски средства (на пример, точка на чекање при намалување на висината), или на одредени навигациски спецификации						
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Најниска апсолутна висина што се користи за утврдување на усогласеност со соодветни критериуми за дозвола	APCH		Суштински			
		Висина	Висина	Најниската висина над издигнувањето на релевантниот праг на RWY или нивото на аеродромот, како што е применливо, се користи за утврдување на усогласеност со соодветни критериуми за добивање на дозвола при постоење на препреки	APCH		Суштински			
	Апсолутна висина/висина на донесување на одлука (DA/H)			DA/H	APCH					
		Категорија на воздухоплов	Листа со кодови	Категорија на воздухоплов	APCH					

		Тип на приод	Листа со кодови	Тип на приод (на пример, исправање-во, кружење, итн), или специфични навигациски средства (на пример, точка на чекање при намалување на висината), или на одредени навигациски спецификации	APCH					
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Одредена апсолутна висина кај операција за приод со инструменти во 3D каде се иницира неуспешен приод доколку не е воспоставена потребната визуелна референца за продолжување со приодот	APCH					
		Висина	Висина	Одредена висина кај операција за приод со инструменти во 3d каде се иницира неуспешен приод доколку не е воспоставена потребната визуелна референца за продолжување со приодот	APCH					
	Минимална апсолутна висина/висина на донесување на одлука (DA/H)			MDA/H	APCH					

		Категорија на воздухоплов	Листа со кодови	Категорија на воздухоплов	APCH					
		Тип на приод	Листа со кодови	Тип на приод (на пример, исправање-во, кружење, итн), или специфични навигациски средства (на пример, точка на чекање при намалување на висината), или на одредени	APCH					
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Одредена апсолутна висина кај операција за приод со инструменти во 2D или операција на приод со кружење под која не се започнува со понирање без потребната визуелна референца	APCH					
		Висина	Висина	Одредена висина кај операција за приод со инструменти во 2D или операција на приод со кружење под која не се започнува со понирање без потребната визуелна референца	APCH					
	Минимална апсолутна висина на секторот			Најниската апсолутна висина што може да се користи и на која што се добива дозвола од минимум 300 м (1 000 ft)	Само MSF					

	(MSA)			над сите објекти кои се наоѓа во област содржани во рамките на секторот на еден круг од 46 км (25 nm) радиус чиј центар се наоѓа во средството за радио навигација						
		Почетен агол во секторот	Агол	Почетен агол во секторот						
		Краен агол во секторот	Агол	Краен агол во секторот						
		Базирано на точката за чекање	Текст	Центар на MSA						
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Минимална апсолутна висина за секој сектор						
		Ограничувања	Текст	MSA: најниската апсолутна висина што може да се користи и на која што се добива дозвола од минимум 300 м (1 000 ft) над сите објекти кои се наоѓа во областа содржани во рамките на секторот на еден круг од 46 км (25 nm) на радиус чиј центар се наоѓа во средството за радио навигација						
		Радиус	Вредност	Радиусот на секој сектор						

	Терминална апсолутна висина (ТАА)			Најниската апсолутна висина, на која што се добива дозвола од минимум 300 м (1 000 ft) над сите објекти кои се наоѓа во област содржани во рамките на секторот на еден круг од 46 км (25 nm) на радиус чиј центар се наоѓа во точката на почетната етапа на приоѓање (IAF) или, каде што нема IAF, точка на средната етапа на приоѓање (IF), одвоени со рамни линии кои се спојуваат во лак на IF; сите терминални апсолутни висини мора да ја покријат областа од 360 степени околу IF.	само APCN или PBN					
		Референтна точка	Текст	референтна точка на ТАА (IAF или IF)						
		IAF	Текст	Референтна точка на ТАА IAF						
		IF	Текст	Референтна точка на ТАА IF						
		Оддалечен ост до IAF	Оддалечен ост	Оддалеченоста од границата на областа ТАА до IAF						
		Апсолутна висина	Апсолутна висина	Вредност на апсолутна висина на крајниот приод						
		Почетен агол во	Агол	Почетен агол во секторот (насока спрема						

		секторот		референтната точка на ТАА)						
		краен агол во секторот	Агол	Краен агол во секторот (насока спрема референтната точка на ТАА)						
		Лак на симнување	Оддалечен ост	Радиус на внатрешната област кај пониска апсолутна висина						
	Име на спецификац ија за навигација		Текст	Збир на барања за воздухоплови и членови на екипажот за летање кои се потребни за поддршка на операциите на PBN во рамките на дефиниран воздушен простор; постојат два вида спецификации за навигација: (а) спецификации на RNP: спецификации заснована на обласна навигација (RNAV) што вклучува потреба за мониторинг и алармирање за перформансите, означена со префиксот RNP, на пр. RNP 4, RNP APCH, итн .; и (б) RNAV спецификации: спецификации за навигации, засновани врз RNAV, кои не вклучуваат потреба за мониторинг и алармирање за перформансите, назначени	само PBN					

				со префиксот RNAV, на пр. RNAV 5, RNAV 1, итн.						
	Оперативен минимум		Текст	<p>Оперативен минимум на аеродром: ограничувања на можноста за користење на аеродром за:</p> <p>(а) полетување, изразено во услови на RVR и/или видливост и, доколку е потребно, состојба на облаците;</p> <p>(б) операции на приод и слетување, изразени во услови на видливост и/или RVR и DA/H, соодветно за категоријата на операции;</p> <p>(в) слетување во приод и операции на слетување со вертикално водење, изразено во услови на видливост и/или RVR и DA/H; и</p> <p>(г) слетување во непрецизен приод и операции на слетување, изразени во услови на видливост и/или RVR, минимална апсолутна висина/висина на донесување на одлука (MDA/H) и, доколку е потребно, услови на облаците</p>	APCH, DEP					

	Температура									
		Минимална температура	Вредност	Референтна минимална температура	APCH или само PBN					
		Максимална температура	Вредност	Максимална референтна температура	APCH или само PBN					
	Извор на далечински управувач		Текст	Предупредувачка нота што го означува изворот на мерките кои се однесуваат на апсолутната висина	APCH					
	Референтен датум		Текст	Аеродром или праг на слетување	APCH					
	Услови за PBN			Специфични услови поврзани со процедури за PBN	PBN					
			Листа со кодови	Идентификација на спецификациите за навигација (RNAV5, RNP 0.3, итн.)						
		Спецификација за навигација	Текст	Сите ограничувања на сензорот за навигација (потребниот сателитски систем за глобална навигација (GNSS))						

		Функционални барања	Текст	Секои потребни функционалности опишани како опции во спецификацијата за навигација, која што не е вклучена во спецификација за навигација (потребната радио фреквенција (RF))						
Сегмент на процедура					SID,STAR,A PCH					
	Почеток		Текст	Идентификација на почетната точка на сегментот						
	Крај		Текст	Идентификација на крајната точка или опис на крајот на сегментот						
	Функционалната крајната точка на чекање		листа со кодови	Индикација на крајната точка на чекање или на навигациската точка на рута со прелетување покрај неа (навигациска точка за која е потребено вртење за да се овозможи тангенцијално пресретнување на врска со следниот сегмент на рута или на процедура) или точка за прелет (навигациска точка на која е започнато вртење со цел да се припојат кон следниот сегмент од рутата	PBN					

				или процедурата)						
Улогата на крајната точка на чекање			Листа со кодови	Да се напомене улогата на крајната точка на чекање за пропуштен приод (MAPt), IF, IAF, точки на завршната етапа на приод по инструменти (FAF), промашен приод по инструменти на навигациска точка на чекање (MANF), итн.						
Процедура за апсолутна висина/висина			Апсолутна висина/висина	Наведена апсолутна висина/висина која оперативно се лета над минималната апсолутна висина/висина и е утврдена за да се прилагоди стабилизираниот понирање на пропишаниот степен/ агол во сегментот во меѓу приодот / конечниот приод	Одредени сегменти на SID, STAR, само APCH		Неопходно			
Минимална апсолутна висина за одобрение за препреки (МОСА)			Апсолутна висина	Минимална апсолутна висина над одреден сегмент која го обезбедува потребното одобрување за препреките	SID, STAR, APCH					
Оддалеченост			Оддалеченост	Геодетски оддалеченост од најблиската десетина од километар, или од наутичка милја помеѓу секоја следна одредена значајна точка		1/100 км	Неопходно	Измерено	1/100 км или 1/100 nm	
Вистински			Насока	Вистински курс до	SID, STAR,	1/10	Рутинск	Измерен	1/10	

	курс			најблиската десетина од степенот помеѓу секоја следна значајна точка	APCH	степени	и	о	степен	
	Магнетна насока		Насока	Магнетни курс до најблиската десетина од степенот помеѓу секоја следна значајна точка	SID, STAR, APCH	1/10 степен	Рутински	Измерено	1 степен	
	Степен		Вредност		APCH, DEP					
	Брзина		Вредност	Ограничување на брзината на назначената точка, изразена во единици од 10 kt, според примената						
	Контролирана препрека				APCH, DEP					
		Видови	Текст	Да се напомене дали препреката е осветлена/неосветлена, видот на препреката (црква/турбина на ветер и сл.)						
		Позиција	Точка	Координати на контролираната препрека		Види дел 6 "Податоци за препреки"				
		Апсолутна	Апсолутна	Апсолутна висина од врвот		Види дел				

		висина	висина	на контролираната препека		6 "Податоц и за препреки				
Сегмент на заврше н приод				Тој сегмент од процедурата за приод по инструменти во кој се извршува порамнување и понирање за приод	SBAS APCH GBAS APCH					
	Тип на операција		Текст	Број кој го идентификува типот сегментот на завршен приод (на пр. "0" е код за процедура за приод од правец вклучувајќи ги и процедурите кои се откажани)						
	Ознака за вид на приод		Текст	Број што го означува типот на пристап ("0" се користи за да се идентификува перформансот на процедурата за приод со вертикално наведување (LPV) и 1 значи процедура за приод од категорија I)						
	Давател на услуги SBAS		Текст	Идентификатор на давателот на услугата на одреден систем за приод кој се базира на сателит	само SBAS					
	Избор на податоци за референтна патека		Текст	Нумерички идентификатор, единствен на фреквенцијата во областа на емитување која се користи за избирање	Само GBAS					

	(RPDS)			на блокот на податоци на FAS						
	Идентификатор на референтната патека (RPI)		Текст	Идентификатор со четири карактери што се користи за утврдување на изборот на процедурата за правилен приод						
	Точка на прагот при слетување(LTP) или фиктивна точка на прагот (FTP)			LTP / FTP						
		Позиција	Точка	Географска ширина и должина на LTP / FTP		0,3 м (1ft)	Критички		0.0005 "	(0,01 ')
		Елипсоидна висина	Надморска висина	Висината на LTP/FTP над елипсоидата од WGS-84		0,25 м	Критички		0,1 м	
		Ортометричка височина	Надморска висина	Висината на LTP / FTP како поврзани за да на геоидот и претставени како една MSL покачување						
	Точка на порамнување на патеката на летот (FPAP)			FPAP						
		Позиција	Точка	Географска ширина и должина на FPAP		0,3 м (1ft)	Критички		0.0005 "	

									(0,01 ')	
		Ортометри ска височина	Надморска висина	Висината на FPAP која се однесува на геоидот и е претставена како висина на MSL						
	Висина на преминот на прагот за приближува ње (ТСН)		Висина	Назначени висина на преминот на прагот на аголот од патеката на летот над LTP (или FTP)		0,5 м	Критичк и	Пресмет ано	0,05 м	
	Агол на патека за понирање (GPA)		Вредност	Аголот на патеката на приод (патека за понирање) во однос на хоризонталната рамнина, дефинирана во согласност со WGS-84 во LTP / FTP		0,01 ° м	Н / а		0,01 ° м	
	Ширина на курсот на прагот		Вредност	Полу-ширина од ширината на страничниот курс на LTP/FTP, дефинирање на странични поместување (offset) на кои примачот постигнува/добива целосно одбивање .		Н / а	Критичк и		0,25 м	
	Делта надоместена со должина		Растојание	Растојанието од крајот на запирање на RWY на FPAP; ја дефинира локацијата каде латералната осетливост се менува во осетливост на неуспешен приод.		Н / а	Н / а		8 м	

	Ограничување на хоризонталното предупредување (HAL)		Вредност	HAL	Само SBAS					
	Ограничување на вертикално предупредување (VAL)		Вредност	VAL	Само SBAS					
	FAS блок на податоци		Текст	Бинарна низа што го опишува блокот на податоци FAS генериран со соодветна софтверска алатка; блокот на податоци FAS е сет на параметри за да се идентификува единствениот прецизен период или APV и да ги дефинираат неговиот сроден/поврзан период.						
	остаток на CRC		Текст	8-карактер хексадецимален код кој преставува пресметани делови, а се користи за утврдување на интегритетот на блокот на податоци FAS за време на преносот и складирањето.						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристи ка	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
Процедура за точка на чекање										
	Идентификациј а		Текст	Имиња, кодирани ознаки или кодирани имиња доделени на значајната точка						
	Барања во однос на известувањата на АТС		Текст	Индикација на барањата во однос на известување на АТС/MET како "задолжително", "на барање" или "NIL"						
	Точка за известување за VFR		Текст	Име на мост или црква	VFR					
	Позиција		Точка	Географска локација на точката за чекање		Види белешка 1.				
	Тип		Текст	Индикација на типот на точката за чекање како средство за навигација, Int, навигациска точка на рута						
	Формации									
		Средство за радио навигација	Текст	Идентификација на референтната станица VOR / DME						
		насока	Насока	Насока кон референцата за VOR / DME		Види белешка 2.				

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				ако патна навигациска точка на рута не е на исто место со таа референца						
		Оддалеченост	Оддалеченост	Оддалеченост од референцата е VOR/DME ако навигациската точка на рута не е на исто место како референца		1/100 км	Суштински	пресметано	1/100 км или 1/nm	2/10 км (1/10 nm)
					Белешка 1	100 м	Суштински	Измерено/пресметано	1 сек	1 сек
						3 м	Суштински	Измерено/пресметано	1/10 сек	1 сек
					Белешка 2	1/10 степени	Рутински	Пресметано	1/10 степени	1/10 степени
						1/10 степени	суштински	Пресметано	1/10 степени	1/10 степени

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Процедура за чекање				Предодреден маневар што го држи воздухопловот во рамките на одреден воздушен простор, додека се чекаат понатамошна дозвола						
	Идентификација		Текст	Идентификација на процедурата на чекање						
	Точка на чекање		Текст	Идентификација на летала во постапката за проверка		Истакнута како процедура за чекање				
	Долет по курс		Курс	Долет по вистински курс					1/10 степен	
	Одлет по курс		Курс	Одлет по вистински курс					1/10 степен	
	Оддалеченост на завршен приод (Leg distance)		Растојание	Растојание на оддалеченост на завршен приод					1/10 км или 1/10 nm	
	Време на оддалеченост		Вредност	Време на оддалеченост од завршниот приод						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	(leg time)									
	Радијално ограничување		Агол	Радијално ограничување по VOR/DME на кои е базирано чекањето						
	Насока за вртење		Вредност	Насока за процедура за вртење						
	Минимална надморска висина		Надморска висина	Минимално ниво на чекање до најблиското највисоко ниво не лет (50 м или 100 ft)		50 м	Рутински	Пресметано	50 м или 100 ft / ниво на лет	
	Максимална надморска висина		Надморска висина	Минимално ниво на чекање до најблиското највисоко ниво не лет (50 м или 100 ft)					50 м или 100 ft / ниво на лет	
	Брзина		Вредност	Максимална индицирана воздушна брзина					10 ft	
	Магнетна варијација									
		Агол	Агол	Магнетната варијација на средството за воздушна навигација од процедурата						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
		Датум	Датум	Датумот на кој магнетната варијација била со соодветната вредност						
	Име на спецификација за навигација		Текст	Име на спецификација за навигација - збир на услови за воздухоплови и членови на екипажот за летање кои се потребни за поддршка на операциите на РВН во рамките на дефиниран воздушен простор	RNAV/RNP					

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Спецификации на процедури за хеликоптери										
	Наслов на процедура за хеликоптер (RNAV 263)		Текст	Идентификација на процедура за хеликоптер						
	Висина на вкрстен		Висина	Висина на премин на хелиодром			Суштински		1 м или 1 ft	1 м или 1 ft

Предмет	Карактеристика	Под карактери ска	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегр итет	Начин на креира ње	Резолу ција на издани ето	Резолу ција на картата
	хелиодром (HCH)									
	Точка на почетна етапа на заминување (IDF)		Точка	Точка на почетна етапа на заминување	DEP					
	Точка на прекин на приод по инструменти (MAPt)		Точка	MAPt	APCH					
	Директен визуелен сегмент			За PinS APP: делот од летот што директно го поврзува PinS со локацијата за слетување; за PinS DEP: делот на летот што директно ја поврзува локацијата за слетување со IDF						
		Патека	Линија							
		Растојание	Растојание							
		Насока	Агол							
		Преминување на висина	Висина							
	Визуелен			PinS VS заштитени за следниве						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прец износ т	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	сегмент за маневрирање(VS)			маневри: (а) за PinS APCH: визуелен маневар од MAPt околу хелиодромот или слетување на локација за слетување од насока која не е директна од MAPt; и (б) за PinS DEP: полетување од насока која не е директна кон IDF, проследена со визуелен маневар за да се приклучат кон инструменталниот сегмент на IDF	APCH DEP					
		Централна линија	Агол	Централна линија на површината за искачување по полетување	DEP					
		маневарската површина	Полигон	Областа каде што се пилотот очекува визуелно маневрирање	APCH DEP					
		Нема маневарската површина	Полигон	Област каде што маневрирањето е забрането	APCH DEP					
		Влезна патека (ingress tracks)	Линија	PinS VS заштитени за следниве маневри: (а) за PinS APCH: визуелен маневар од MAPt околу хелиодромот или слетување на локација за слетување од насока која не е директна од MAPt; и	APCH DEP					

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				(б) за PinS DEP: полетување од насока која не е директна кон IDF, проследена со визуелен маневар за да се приклучат кон инструменталниот сегмент на IDF						
	HAS			Висина над површинскиот дијаграм	APCH					
		Радиус	Растојание							
		Висина над површината	Висина							
	Текстот „Продолжете визуелно“		Текст	Текст кој означува дека процедурата има инструкција за „Продолжете визуелно“						
	Текстот „Продолжете по VFR“		Текст	Текст кој означува дека процедурата има инструкција за „Продолжете по VFR“						
	визуелниот сегмент на агол на понирање (VSDA)		Вредност	VSDA						
	Дојдовни линии/траси									
		Должина	Растоја							

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
			ние							
		Ширина	Растојание							
		Насока	Агол							

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
AITF				Забелешки на мапи (воздушни информации во текстуален формат)						
	Не порамнување помеѓу инструменталните и визуелните индикации за нагиб		Текст							
	Опис на неуспешен приод		Текст	Опис на процедурата за пропуштен приод						
	Опис на патеката		Текст	Текстуалниот опис на процедурата за SID или STAR						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	SIRD/STAR									
	Степен на искачување на неуспешен период		Вредност	Вредноста на степенот за искачување на неуспешен период при процедурата за период						
	белешка за CAT H		Текст							
	Голем CAT D		Текст							
	Потребно е овластување (AR)		Текст	Индикација RNP AR						
	Единици за мерка гаранција		Текст							
	Наместо GNSS									
	Неуспех во комуникацијата		Текст	Опис на неуспех во комуникацијата						
	Потребно е надзор / радар									
	белешка за блиска препрека при		Текст	Индикација доколку постојат блиски препреки кои не се земени во предвид при одредување на степенот						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	стандардно заминување по инструменти (SID close in)			во рамките на обликување на објавената процедура						
	Оддалечено порамнување									
	PDG поголема од 3%									

5. Податоци за радио навигациски средства/системи

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
средство за ради навигација										
	Тип		Текст	Тип на средство за ради навигација						
	Идентификација		Текст	Код доделен само за идентификување на средството за ради навигација						
	Име		Текст	Текстуално име доделено на						

				средство за ради навигација						
	Област на операцијата		Текст	Да се напомене дали средство за ради навигација им дава услуги на целите на рутата (E), аеродром (A) или и на двете (AE)						
	Аеродром на кој му се дава услугата		Текст	Индикаторот за локација на ICAO или името на аеродромите на кои им се дава услугата						
	RWY на која им се дава услуги		Текст	Ознака на RWY на која што се дава услугата						
	Субјект кој ги извршува операциите		Текст	Име на оперативниот субјект на објектот						
	Вид на потпомогнатите операции		Листа со кодови	Назначување на типот на поддржани операции за ILS/MLS, основните GNSS, сателитскиот систем за подобрување на сигналите (SBAS), и систем за слетување со помош на систем за глобална навигација (GBAS)						

	Колокација		Текст	Информации дека средство за ради навигација е колоциран со друго средство за ради навигација						
	Часови на работа		Распоред	Часови на работа на средството за ради навигација						
	Магнетна варијација			Аголната разлика помеѓу вистинскиот север и магнетниот север						
		Агол	Агол	Магнетната варијација уредот за радио навигација	ILS/NDB	види белешка 1 подолу				
		Датум	Датум	Датумот на кој магнетната варијација имала соодветна вредност						
	Опаѓањето на станицата/позицијата		Агол	Варијација во усогласувањето на средство за ради навигација помеѓу нула степен на радиус и географскиот север, утврден во времето кога станицата била калибрирана	VOR/ILS/-MLS					

	Позиција на нулта насока		Текст	Позицијата за обезбедување на „нулта насока“ на сигналот од станицата, на пр. Магнетски север, географски север, итн.	VOR					
	Фреквенција		Вредност	Фреквенција или фреквенција на прилагодување на средство за ради навигација						
	Канал		Текст	Број на каналот на средство за ради навигација	DME или GBAS					
	Позиција		Точка	Географска локација на средство за ради навигација		Види белешка 2 подолу.				
	Надморска висина		Надморска висина	Надморската висина на антената на предавателот за DME или надморската висина на референтна точка за GBAS	DME или GBAS	Види белешка 3 подолу				
	Елипсовидна висина		Висина	Референтна точка на елипсовидната висина на GBAS	GBAS					

	Усогласување на локализаторот									
		Насока	Насока	Курс за локализатор	Локализатор ILS	1/100 степен	Неопходно	Измерено	1/100 степен (доколку е географски)	1 степен
		Тип	Текст	Типот на усогласување на локализаторот, географски или магнетен	Локализатор ILS					
	Усогласување на нулта азимут		Насока	Усогласување на нулта азимут за MLS	MLS	1/100 степен	Неопходно	Измерено	1/100 степен (ако е географски)	1 степен
	Агол		Агол	Аголот на патеката за понирање на ILS или на вообичаениот аголот на патека за понирање на уредот за MLS	ILS GP/MLS					
	RDH		Вредност	Вредност на ILS за референтната висина (ILS RDH)	ILS GP	0,5 м	Критички	Пресметано		

	Антина за локализирање до крајот на RWY		Растојание	Локализатор на ILS - крајно растојание на RWY/FATO	комерцијал на пропаст на ILS	3 м	Рутина	Пресметано	1 м или 1 ft	како што е означено
	Оддалеченост од антената на системот за ILS за одредување на аголот на понирање до прагот		Растојание	Оддалеченост по централната линија помеѓу антената на системот за ILS за одредување на аголот на понирање и на прагот	ILS GP	3 м	Рутина	Пресметано	1 м или 1 ft	како што е означено
	Оддалеченост од маркерот на системот за ILS до прагот		Растојание	Растојанието помеѓу маркерите на системот за ILS и прагот	ILS	3 м	Неопходно	Пресметано	1 м или 1 ft	2/10 км (1/10 nm)
	Оддалеченост од антената на системот ILS DME до прагот		Растојание	Растојание по должината на централната линија на системот ILS DME и прагот	ILS	3 м	Неопходно	Пресметано	1 м или 1 ft	како што е означено
	Растојанието од азимутската антена на системот MLS до крајот на RWY		растојание	Растојание помеѓу азимут антената на системот MLS -и крајот на FATO/RWY	MLS	3 м	Рутина	Пресметано	1 м или 1 ft	како што е означено
	Оддалеченост од системот на антена MLS за одредување на растојанието прагот		растојание	Оддалеченост по должина на централната линија помеѓу антената на системот на MLS за определување на	MLS	3 м	Рутина	Пресметано	1 м или 1 ft	како што е означено

				надморската висина и прагот						
	Растојанието од DME антената на системот MLS до прагот		Растојание	Растојанието по должина на централната линија помеѓу антената DME / P на системот MLS и прагот	MLS	3 м	Неопходно	Пресметано	1 м или 1 ft	Како што е означено
	Поларизација на сигналот		Листа на кодови	Поларизација на сигналот GBAS (GBAS/H или GBAS/E)	GBAS					
	Одредување на оперативната покриеност (DOC)		Текст	DOC или стандарден волумен на услугата (SSV) изразен како опсег или област на покриеност на услугата во рамките на одреден радиус на системот за радионавигација/референтната точка GBAS, висината и секторите, зависно од потребата						
			Белешка 1.		ILS локализатор	1 степен	Неопходно	Пресметано	1 степен	
					NDB	1 степен	Рутина	Пресметано	1 степен	

								Пресмета но		
			Белешка 2.		Аеродромс ки систем за радио навигација	3 м	Неопход но	Пресмета но	1/10 с	Како што е означено
					Референтн а точка GBAS	1 м		Пресмета но		
					рутата	100 м	Неопход но	пресмета но	1 с	
								пресмета но		
			Белешка 3.		DME	30 м (100ft)	Неопход но	пресмета но	30м (100 ft)	30 м (100 ft)
					DME/P	3 м	Неопход но	пресмета но	3м (10 ft)	
					Референтн а точка GBAS	0,25 м	Неопход но		1 м или 1 ft	
GNSS				Глобален систем за одредување на положба и време кој вклучува една или повеќе констелации						

				од сателити, приемници и воздухоплови за надзор на интегритетот на системот, проширен по потреба за поддршка на потребните навигациски способности за планираната операција						
	Име		Текст	Име на елементот GNSS (GPS, GBAS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WAAS, итн.)						
	Фреквенција		Вредност	Фреквенција на GNSS	Според потребата					
	Област на услуга		Полигон	Географска локација на областа на услугата за GNSS						
	Област за покривање		Полигон	Географска локација на областа на покривање на GNSS						
	Оперативна власт		Текст	Име на оперативната власт на објектот						
Воздухопловни светла на земја				Светлата на земја и останатите светлечки фарови што ја						

				означуваат географската позиција, а кои се одредени од страна на земјите членки како назначени точки						
	Тип		Текст	Тип на фарови						
	Ознака		Текст	Доделен код чија цел е идентификација на фаровите						
	Име		Текст	Име на град или друг идентификатор на фарот						
	Интензитет		Вредност	Интензитет на светлото од фаровите					1000 cd	
	Карактеристики		Текст	Информации за карактеристиките на фаровите						
	Работно време		Распоред	Време на работа на фаровите						
	Позиција		Точка	Географска локација на фаровите						
Светла на море										
	Позиција		Точка	Географска локација на фаровите						

	Опсег на видливост		Растојание	Опсег на видливост на фаровите						
	Карактеристики		Текст	Информации за карактеристиките на фаровите						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Посебен систем за навигација				Станици каде што има елементи на посебни системи за навигација (DECCAN, LORAN, итн.)						
	Тип		Текст	Вид на услуга која е достапна (главен сигнал, помошен сигнал, боја)						
	Ознака		Текст	Доделен код чија цел е да идентификува единствен систем за навигација						
	Име		Текст	Текстуално името доделено на посебен систем за навигација						
	Фреквенција		Вредност	Фреквенција (број на канал, основна фреквенција на пулсот, интервал, доколку е потребно) на посебен систем за навигација						
	Работно време		Распоред	Работни часови на посетениот систем за навигација						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Позиција		Точка	Географска локација на посебниот систем за навигација		100 м	Неопходно	Измерено/пресметано		
	Оперативна власт		Текст	Име на оперативната власт на објектот						
	Област на покриеност со средствата		Текст	Опис на подрачјето опфатено со посебниот систем за навигација						

6. Податоци за препреки

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Препреки				Сите недвижни (без разлика дали се привремени или постојани) и подвижни препреки или нивни делови						
	Идентификатор на препреки		Текст	Единствен идентификатор на препреки						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Оператор/ сопственик		Текст	Име и детали за контакт на сопственикот или операторот на препреката						
	Тип според геометрија		Листа на кодови	Да се напомене дали препреката е во форма на точка, линија или полигон						
	Хоризонтална положба		Точка или линија или полигон	Хоризонтална положба на препреката		Види белешка 1 подолу				
	Хоризонтално протегање		Растојание	Хоризонтално протегање на препреката						
	Надморска висина		Надморска висина	Надморска висина на највисоката точка на препреката		Види белешка 2 подолу				
	Висина		Висина	Висината на препреката над земјата						
	Видови		Текст	Вид препрека						
	Датум и време		Датум	Датумот и времето кога е создадена препреката						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Операции		Текст	Карактеристики на операциите на подвижните препреки						
	Ефективност		Текст	Ефикасност на привремениот тип на препреки						
	Осветлување									
		Видови	Текст	Вид на осветлување						
		Боја	Текст	Боја на осветлување на препреката						
	Ознаки		Текст	Вид на обележување на препреката						
	Материјал		Текст	Главен материјал на површината на препреката						
			Белешка 1.	Препрека во областа 1		50 м	Рутина	Пресметано	1 с	Како што е означено

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				Препрека во областа 2 (вклучувајќи 2a, 2b, 2c, 2d, област на летот на полетување и површини на ограничување од препреки)		5 м	Неопходно	Пресметано	1/10 с	1/10 с
				Препрека во областа 3		0,5 м	Неопходно	Пресметано	1/10 с	1/10 с
				Препрека во областа 4		2,5 м	Неопходно	Пресметано		
			Белешка 2.	Препрека во областа 1		30 м	Рутина	Пресметано	1 м или 1 ft	3 м (10 ft)
				Препрека во областа 2 (вклучувајќи 2a, 2b, 2c, 2d, област на летот на полетување и површини на ограничување од препреки)		3 м	Неопходно	Пресметано	1/10 с	1 м или 1 ft
				Препрека во областа 3		0,5 м	Неопходно	Пресметано	0,1 м или 0,1 ft или 0,01 м	1 м или 1 ft
				Препрека во областа 4		1 м	Неопходно	Пресметано	0,1 м	

7. Географски податоци

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Згради				Згради (кои се од оперативно значење) и други истакнати (аеродромски) структури						
	Име		Текст	Име на зградата						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на зградата						
Населен и места				Области на градови и села						
	Име		Текст	Име на населените места						
	Геометрија		Точка / полигон	Географска локација на населеното место						
Железничка пруга				Сите железнички пруги што можат да послужат како ориентир						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Име		Текст	Име на железницата						
	Геометрија		Линија	Географска локација на железничката пруга						
Автопати и патишта				Сите автопати и патишта што можат да послужат како ориентири						
	Име		Текст	Имиња на автопати и патишта						
	Геометрија		Линија	Географска локација на автопатите и патиштата						
Ориентири				Природни и културни обележја, како што се мостови, истакнати далноводи, постојани жичарници, ветерни турбини, рударски структури, тврдини, урнатини, насипи, цевководи, карпи, гребени, карпести дини, изолирани светилници и						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				светилници, доколку се сметаат за важни во однос на визуелната воздушна навигација						
	Карактеристики		Текст	Опис на ориентирот						
	Геометрија		Линија	Географска локација на железничката пруга						
Политички граници				Меѓународни политички граници						
	Геометрија		Линија	Географската локација на меѓународните политички граници						
Хидрографија				Сите карактеристики на пејзажот поврзани со водата, вклучувајќи брегови, езера, реки и потоци (вклучувајќи ги и оние што се сушат), солени езера, глечери и ледени врвови						
	Име		Текст	Име на пејзажна карактеристика поврзана со вода						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	Геометрија		Линија/полигон	Географски карактеристики на локацијата на пејзажот поврзан со вода						
Шумско подрачје				Шумско подрачје						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на шумското подрачје						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
Сервисни патишта				Дел од аеродромската површина што ја користат службени возила						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на сервисните патишта						
	Карактеристика на базата		Текст	Идентификација на карактеристиката врз која влијае патот						
	Идентифика		Текст	Име на TWY, на површината за						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	тор на базата			паркирање или на платформата						
Градилиште				Дел од областа на аеродромот кој е во изградба						
	Геометрија		Полигон	Географска локација на градилиштето						
Област што не е соодветна за движење на воздухопловите				Области што не се несоодветни за движење на воздухопловите						
	Геометрија		Полигон	Исцртана оперативна површина која е трајно несоодветна за воздухопловите и како таква е јасно означена						
Измерена контролна точка				Измерена контролна точка со постојана фиксна ознака						
	Број за идентификација		Текст	Посебен и единствен идентификациски број што давателот на податоците трајно го доделува за одредена						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
				карактеристика						
	Локација		Точка	Географска локација на измерената контролна точка						
	Надморска висина		Надморска висина	Надморска висина на измерената контролна точка						
Јазол на аеродромската мрежа за движење по површината (ASRN)				Пресекот на графиконот што го претставува ASRN						
	Мрежа за идентификација		Текст	Логично име кое е составено од ограничена листа од имиња на една или повеќе карактеристики поврзани со карактеристиката на ASRN						
	Идентификатор на прагот		Текст	Името на секоја карактеристика						
	Број за идентификација		Текст	Посебен и единствен идентификациски број што						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	ција			давателот на податоците трајно го доделува за одредена карактеристика						
	Референтна на терминална зграда		Текст	Терминална зграда која е поврзана со карактеристиките						
	Вид на јазол		Текст	Вид на јазол						
	Категорија на место за запирање		Текст	Категорија на позиција за чекање при операции со намалена видливост						
	Позиција		Точка	Географската локација на јазолот на ASRN						
Работна ASRN				Врската помеѓу центрите на графиконот што го дефинираат ASRN						
	Мрежа за идентификација		Текст	Логично име кое е составено од ограничена листа од имиња на една или повеќе карактеристики поврзани со карактеристиката на ASRN						
	Насока		Текст	Еднонасочно или двонасочност на соодветната карактеристика						
	Референца		Текст	Идентификацискиот број на						

Предмет	Карактеристика	Под карактеристика	Тип	Опис	Белешка	Прецизност	Интегритет	Начин на креирање	Резолуција на изданието	Резолуција на картата
	1 за јазолот			јазолот на ASRN што одговара на почетната точка на геометријата на работ						
	Референца 2 за јазолот		Текст	Идентификацискиот број на јазолот на ASRN што одговара на крајната точка на геометријата на работ						
	Типот на работ		Текст	Типот на работ						
	Дерв. На работ		Текст	Метод на деривација на податоци за геометрија на работ						
	Геометрија		Линија	Географска локација на работ на ASRN						

Типови на податоци од колоната 4 „Тип“

Тип	Опис	Елементи на податоци
точка	пар на координати (географска должина и ширина) спрема математички елипсоид, со кои се дефинира положбата на точката на површината на Земјата	географска ширина географска должина хоризонтален референтен систем единици мерка постигната хоризонтална точност
линија	редослед на точки што дефинираат линеарен предмет	редослед на точките
полигон	редоследот на точките што ја сочинуваат границата на полигонот; првата и последната точка се идентични	затворен редослед на точки
висина	вертикалното растојание на ниво, точка или предмет до разгледуваната точка, измерени на одредена референтна вредност	нумеричка вредност вертикален референтен систем единица мерка постигната вертикална точност
апсолутна висина	вертикалното растојание на ниво, точка или предмет што се смета за точка, измерен од MLS	нумеричка вредност вертикален референтен систем единица мерка постигната вертикална точност
надморска висина	вертикалното растојание од точка или ниво, на површината на земјиштето или прицврстена за неа, измерено од средното ниво на морето	нумеричка вредност вертикален референтен систем единица мерка постигната вертикална точност
растојание	линеарна вредност	нумеричка вредност единица мерка постигната вертикална точност
агол/насока	аголна вредност	нумеричка вредност единица мерка постигната вертикална точност
вредност	Секоја измерена, декларирани или добиена вредноста која не е наведена погоре	нумеричка вредност единица мерка постигната вертикална точност
датум	календарски датум што означува одреден ден или месец	текст
распоред	повторлив временски период, кој е составен од еден или повеќе интервали, или специфичен датум (на пр. празници) кои се повторуваат циклично	текст
листа на кодови	збир на претходно дефинирани низи на текст или вредности	текст
текст	слободен текст	низа на карактери без ограничувања`

(4) Анекс IV се изменува и дополнува како што следува:

(а) Подделот А се изменува и дополнува како што следува:

(i) во Дел 1, се додаваат следните точки од ATS.OR.110 до ATS.OR.150:

ATS.OR.110 Координација помеѓу аеродромските оператори и давателите на услуги во воздушниот сообраќај

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај воспоставува договор со операторот на аеродромот на кој ги дава услугите во воздушниот сообраќај за да гарантира соодветна координација на активностите и давателите на услуги како и за размена на важни податоци и информации.

ATS.OR.115 Координација помеѓу воените единици и давателите на услуги во воздушниот сообраќај

Без да е во спротивност со Членот 6 од Регулативата (ЕЗ) бр. 2150/2005, давателот на услуги во воздушниот сообраќај, гарантира дека неговите единици за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај, или рутински или на барање, во согласност со локалните договорените процедури, им обезбедуваат на соодветните воени единици релевантен план на лет и други податоци кои се однесуваат на летовите на цивилните воздухоплови, а сè со цел да се олесни нивната идентификација.

ATS.OR.120 Координација помеѓу давателите на метеоролошки услуги и давателите на услуги во воздушниот сообраќај

(а) За да се гарантира дека воздухопловите ги добиваат најновите информации за временските услови при нивното работење, давателот на услуги во воздушниот сообраќај воспоставува договори со поврзаните даватели на метеоролошки услуги за персоналот кој дава услуги во воздушниот сообраќај:

- (1) како дополнение на користењето на инструменти за укажување, плус да извести, доколку персоналот кој што ги обезбедува услугите во воздушниот сообраќај забележал или доколку воздухоплов пренесе, за други метеоролошки елементи, а доколку е така претходно договорено;
- (2) да извести, колку што е можно поскоро, за метеоролошките појави кои се од оперативно значење, а кои не се вклучени во метеоролошкиот извештај за аеродромот, доколку се забележат од страна на персоналот од службата за давање на услуги во воздушниот сообраќај или доколку е пренесено од страна на воздухоплов;
- (3) во најкраток можен временски период да ги сигнализира важните информации што се поврзани со вулканската активност пред ерупцијата, вулканските ерупции и информациите кои што се поврзани со облаците од вулканската

пепел. Во прилог на ова, центрите на обласна контрола и центрите за информирање за летовите испраќаат информации до поврзаните метеоролошки канцеларии за набљудување и советодавните центри за следење на вулканскиот пепел (VAAC).

(б) давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека е обезбедена тесна координација помеѓу центрите на обласна контрола, центрите за информирање за летовите и поврзаните метеоролошки канцеларии за набљудување дека информациите во врска со вулканска пепел кои што се вклучени во пораки NOTAM и SIGMET се усогласени.

ATS.OR.125 Координација помеѓу давателите на услуги за воздухопловно информирање и давателите на услуги во воздушниот сообраќај

(а) давателот на услуги во воздушниот сообраќај му обезбедува на соодветниот давател на услуги за воздухопловно информирање, воздухопловни информации кои се објавуваат по потреба, како би се овозможило користење на истите услуги во воздушниот сообраќај.

(б) за да се гарантира дека давателите на услуги за воздухопловно информирање добиле информации со кои им овозможува да обезбедат најнови информации и да ги исполнат потребите за информации во лет, давателот на услуги во воздушниот сообраќај и давателот на услуги за воздухопловно информирање воспоставуваат механизми за да го известат одговорениот давателот на услуги за воздухопловно информирање, со што е можно помалку одложување, за:

- (1) информации за условите на аеродромот;
- (2) оперативниот статус на поврзаната инфраструктура, услуги и навигациони помагала во рамките на нивната област на одговорност;
- (3) појава на вулканска активност која ја забележал персоналот кој обезбедува услуги во воздушниот сообраќај или за која известил воздухоплов;
- (4) сите останати информации што се сметаат од оперативна важност.

(в) Пред воведувањето на промени на системите на воздушна навигација за кој што е одговорен, давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора:

- (1) да гарантира тесна координација со засегнатите давател(и) на услуги за воздухопловно информирање;
- (2) да го земе во предвид времето кое му е потребно на давателот на услуги за воздухопловно информирање за подготовка, производство и издавање на соодветниот материјал за објавување;

(3) навремено да му се обезбедат информации на засегнатиот давател на услуги воздухопловно информирање.

(г) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да ги почитува претходно одредените датуми, кои се договорени на меѓународно ниво, за влегување во сила на системот уредување и контрола на воздухопловните информации (AIRAC), плус 14 дена кои се потребни за достава по пошта, кога на давателите на услуги во воздушниот сообраќај им се доставуваат необработени информации и податоци, или и едното и другото, во согласност со циклусот за AIRAC.

ATS.OR.130 Времето во услугите во воздушен сообраќај

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои што ги пружаат услуги во воздушниот сообраќај се опремени со часовници што покажуваат време во часови, минути и секунди и се јасно видливи од секоја работна позиција во предметната единица.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека часовници на единиците кои што ги пружаат услугите во воздушниот сообраќај и останатите уреди за мерење на времето, се проверуваат зависно од потребата, за да се гарантира дека отстапувањата од точното време, е во рамките од 30 секунди плус или минус од UTC. Секогаш кога единицата која ги пружа услугите во воздушниот сообраќај користи комуникации преку пренос на податоци, часовници и други уреди за мерење на времето се проверуваат по потреба за да се гарантира дека на отстапуваат во рамките на една секунда плус или минус од UTC.

(в) Точното време се добива од станиците за стандардното време или, ако тоа не е можно, од друга единица што го добила точното време од таква станица.

ATS.OR.135 Постапки за непредвидени ситуации

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да воспостави планови за непредвидени ситуации во согласност со точката ATM/ANS.OP.A.070 од Анекс III во тесна координација со давателите на услуги во воздушниот сообраќај, кои се одговорни за обезбедување услуги во соседните области од воздушниот простор и, според потребата, со корисниците на воздушниот простор за кои станува збор.

ATS.OR.140 Дефект и неправилности на системите и опремата

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да воспостави соодветни механизми со што единиците кои ги обезбедуваат услугите во воздушниот сообраќај да можат навремено да известат за сите дефекти или неправилности поврзани со системите за комуникација, навигацијата и надзорот и за сите останати системи или опрема кои се од голема важност за безбедноста, доколку таквите дефекти можат негативно да влијаат на безбедност или ефикасност на операциите на летот или врз обезбедувањето на услуги за воздушниот сообраќај, или и врз двете.

ATS.OR.145 Работење на службите за контрола на воздушниот сообраќај

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека информациите за движење на воздухопловите заедно со евиденцијата на АТС издадените одобренија за овие воздухоплови, се објавени на таков начин кој овозможува брза анализа, со цел да се одржи ефикасен проток на воздушниот сообраќај, со соодветна сепарација помеѓу воздухопловите.

ATS.OR.150 Пренос на одговорностите за контрола и пренос на комуникациите

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да воспостави соодветни процедури за координација за пренос на одговорностите за контрола на летовите, вклучително и пренос на комуникацијата и пренос на контролните точки во форма на пишани договори и оперативни прирачници, како што е соодветно.;

(ii) во Дел 1, се додаваат се додаваат следните делови 4 и 5:

Дел 4

УСЛОВИ ВО ОДНОС НА КОМУНИКАЦИЈАТА

ATS.OR.400 Воздухопловна мобилна услуга (комуникации воздух-земја) - општо

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај при комуницирањето за целите на услугите во воздушниот сообраќај ја употребува говорната комуникација или каналот за пренос на податоци или и двете.

(б) Доколку при давањето на услуги во воздушниот сообраќај се користи директна двонасочна говорна комуникација меѓу пилотите и контролорите или комуникација преку канал за пренос на податоци, давателот на услуги во воздушниот сообраќај треба да има уреди за снимање на сите овие канали за комуникација воздух – земја.

(в) Доколку при давањето на услуги во воздушниот сообраќај, вклучувајќи го и AFIS, се користи директна двонасочна говорна комуникација воздух – земја или комуникација преку канал за пренос на податоци, давателот на услуги во воздушниот сообраќај треба да има уреди за снимање на сите овие канали за комуникација воздух – земја, освен доколку надлежен орган не одредило поинаку.

ATS.OR.405 Употреба и достапност на каналот на VHF за опасни ситуации

(а) Во согласност со член 3г, фреквенцијата VHF за опасни ситуации (121.500 MHz) се користи исклучиво само за опасни ситуации, вклучувајќи го и следново:

- (1) за обезбедување на слободен канал за комуникација помеѓу воздухоплов кој е во неволја или опасност и копнени станици додека конвенционалните канали ги користат други воздухоплови;

- (2) за обезбедување на комуникациски канал за VHF помеѓу воздухоплови и аеродроми, кои обично не се користат за услуги на меѓународен воздушен сообраќај, во случаи на појава на опасни ситуации;
  - (3) за обезбедување на заеднички канал на VHF за комуникација помеѓу воздухоплови, без разлика дали се цивилни или воени, и помеѓу овие воздухоплови и службите на терен, кои се вклучени во заедничката операција за потрага и спасување, пред промената на соодветната фреквенција зависно од потребата;
  - (4) за обезбедување на комуникација воздух-земја со воздухоплов во случаи кога употребата на конвенционални канали е спречена поради откажување на опремата во воздухопловот;
  - (5) за обезбедување на канал за работење на автоматски итен предавател (ELT), и за комуникација помеѓу пловилото за преживување и воздухопловите кои се вклучени во операциите на потрага и спасување;
  - (6) за обезбедување на заеднички канал на VHF за комуникација помеѓу цивилни воздухоплови и пресретнувачи на воздухоплови или контролните единици за пресретнување помеѓу цивилни воздухоплови и воздухопловите за пресретнување и единиците за давање на услуги во воздушниот сообраќај во случај на пресретнување на цивилни воздухоплови.
- (б) давателот на услуги во воздушниот сообраќај обезбедува фреквенција од 121.500 MHz во:
- (1) сите центри на обласна контрола и центри за обезбедување на информации на лет;
  - (2) аеродромски контролни кули и единици за контрола на пристап кои служат на меѓународни аеродроми и на меѓународни алтернативни аеродроми;
  - (3) сите дополнителни локации назначени од надлежниот орган, каде што се смета дека е потребно да се обезбедат овие фреквенции за да се обезбеди непосреден прием на повици во неволја или за целите од точката (а).

ATS.OR.410 Воздухопловна мобилна услуга (комуникации воздух-земја) – служби за информации за лет

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира, колку што е можно практично и одобрено од страна на надлежниот орган, дека средствата за комуникација воздух - земја овозможуваат двонасочна комуникација помеѓу центрите за обезбедување на информации во лет и соодветно опремените воздухоплови што летаат каде било во областа на информациите за летот.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека средства за комуникација воздух-земја овозможуваат директна и брза двонасочна комуникација, без прекин и пречки помеѓу единицата на AFIS и соодветно опремените воздухоплови кои се наоѓаат во воздушниот простор од точката ATS.TR. 110 (а)(3).

ATS.OR.415 Воздухопловна мобилна услуга (комуникации воздух-земја) – услуга на обласна контрола

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека средствата за комуникација воздух-земја овозможуваат двонасочна комуникација помеѓу единицата што обезбедува услуга на обласна контрола и соодветно опремени воздухоплови што летаат во контролираната област или областите.

ATS.OR.420 Воздухопловна мобилна услуга (комуникации воздух-земја) – услуга за контрола на приод

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека средства за комуникација воздух-земја овозможуваат директна и брза двонасочна комуникација, без прекин и пречки помеѓу единицата што обезбедува контрола на приод и соодветно опремените воздухоплови кои се под негова контрола.

(б) Ако единица која обезбедува услуги за приод функционира како посебна единица, комуникациите воздух – земја се извршуваат преку комуникациски канали кои се наменети исклучиво за таа работа.

ATS.OR.425 Воздухопловна мобилна услуга (комуникации воздух-земја) – услуга за контрола на аеродромот

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека средствата за комуникација воздух – земја овозможуваат директна и брза двонасочна комуникација, без прекин или пречки, помеѓу контролната кула на аеродромот и соодветно опремените воздухоплови на кое било растојание од 45 км (25 наутички милји) од аеродромот за кој станува збор.

(б) Доколку условите дозволуваат, давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира посебни канали за комуникација за контрола на сообраќај кој се извршува на маневарската површина.

ATS.OR.430 Воздухопловна фиксна услуга (комуникации земја-земја) - општо

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека за потребите на услугите во воздушниот сообраќај за комуникација земја-земја се употребуваат комуникациски алатки кои им овозможуваат директен разговор или канал за пренос на податоци или и двете.

(б) Ако комуникацијата за целите на координација на АТС вклучува автоматизирани елементи, давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да гарантира дека

нефункционирањето на автоматизираната координација јасно им се прикажува/покажува на контролорот или на контролорите на воздушниот сообраќај кои се одговорни за координација на летовите во единицата која го предава воздухопловот.

ATS.OR.435 Воздухопловна фиксна услуга (комуникации земја-земја) - комуникација во склоп на воздухопловниот информативен регион

(а) Комуникации помеѓу единиците за услуги за контрола на летање

(1) давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центарот за податоци во лет има средства за комуникација со следниве единици кои обезбедуваат услуги во рамките на нивната област на одговорност:

- (i) центарот за обласна контрола на летање;
- (ii) единици за контрола на приод;
- (iii) контролни кули на аеродромот ;
- (iv) единици за AFIS.

(2) давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центарот на обласна контрола, и покрај поврзувањето со центарот за податоци во лет како што се бара во точка (1), има средства за комуницирање со следниве единици кои даваат услуги во рамките на неговата област на одговорност:

- (i) единици за контрола на приод;
- (ii) контролни кули на аеродромот ;
- (iii) единици за AFIS;
- (iv) пријавно биро за услугите во воздушниот сообраќај, доколку се одвоени.

(3) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единицата за контрола на приод, во дополнение на нејзината поврзаност со центарот за податоци во лет и центарот за обласна контрола како што е пропишано во точките (1) и (2), има средства за комуникација со:

- (i) со поврзаната/сродната кула за контрола на аеродромот или со кули;
- (ii) со релевантната единица или единиците за AFIS;
- (iii) со поврзаната/сродната пријавно биро услугите во воздушниот сообраќај, доколку се одвоени.

(4) давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека аеродромската контролна кула или единицата за AFIS, покрај поврзаноста со центарот за податоци во лет, центарот за обласна контрола и единицата за контрола на приод, како што е пропишано во точките (1), (2) и (3), има средства за комуникација со поврзаното пријавно биро за услугите во воздушниот сообраќај, ако се одвоени.

(б) Комуникации помеѓу единиците за услуги во воздушниот сообраќај и другите единици.

(1) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центарот за податоци во лет и центарот за обласна контрола имаат средства за комуникација со следните единици обезбедувајќи услуги во рамките на нивната област на одговорност:

- (i) соодветните воени единици;
- (ii) давателот/давателите на метеоролошки услуги кои управуваат со центарот;
- (iii) воздухопловната телекомуникациска станица која му служи на центарот;
- (iv) канцелариите на засегнатите оператори на воздухоплови;
- (v) координативен центар за спасување, или доколку таков центар не постои, било која друга соодветна служба за итни случаи;
- (vi) меѓународна канцеларија на NOTAM што е во служба на центарот.

(2) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единицата за контрола на приод, аеродромската контрола кула и единицата за AFIS имаат средства за комуникација со следните единици обезбедувајќи услуги во рамките на нивната област на одговорност:

- (i) соодветните воени единици;
- (ii) спасувачки и итни служби (вклучително и служби за итна медицинска помош, пожарникари и сл.);
- (iii) давателот/давателите на метеоролошки услуги кои даваат услуги на засегнатата единица;
- (iv) воздухопловната телекомуникациска станица која дава услуги на засегнатата единица;
- (v) единицата што обезбедува услуги за управување со платформата, доколку таквата единица е одвоена.

(3) Средствата за комуникација наведени во точките (б)(1)(ii) и (б)(1)(ii) мора да вклучуваат механизми за брза и сигурна комуникација меѓу единицата за услуги во воздушниот сообраќај и воената единица или единици одговорни за контрола на операциите на пресретнување во рамките на одговорноста на единици за услуги во воздушниот сообраќај, со цел да се исполнат обврските од Делот 11 од Анексот од Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012.

(в) Опис на средствата за комуникација

(1) Средствата за комуникација што се бараат во токата (а), точката (б)(1)(i) и точките (б)(2)(i), (б)(2)(ii) и (б)(2)(iii) мора да ги вклучуваат механизми за:

- (i) комуникации само преку директен говор или во комбинација со комуникација преку канал за пренос на податоци, при што за целите на пренос на контрола се употребува радар или ADS-B технологија за комуникации која се воспоставува моментално/веднаш, додека за други цели, комуникациите обично се воспоставува во рокот од 15 секунди;

- (ii) писмени комуникации, кога се потребни пишани записи; времето на пренесување на пораката во таквата комуникација не надминува 5 минути.
- (2) Во сите случаи кои не се опфатени со точка (в)(1), средствата за комуникација вклучуваат механизми за:
- (i) комуникации само преку директен говор или во комбинација со комуникација преку канал за пренос на податоци, во која комуникациите обично се воспоставува во рокот од 15 секунди;
  - (ii) писмени комуникации, кога се потребни пишани записи; времето на пренесување на пораката во таквата комуникација не надминува 5 минути.
- (3) Во сите случаи кога е потребен автоматски пренос на податоци до и од компјутерите на давателот на услугите за воздушен сообраќај, или и во двата случаи, мора да има соодветни механизми за автоматско снимање.
- (4) Средствата за комуникација наведени во точките (б)(2)(i), (ii) и (iii) мора да вклучуваат механизми со директна говорна комуникација конфигурирани за конференциска комуникација, при што комуникацијата обично се воспоставува во рок од 15 секунди.
- (5) Сите средства за комуникација со директен говор или преку канал за пренос на податоци помеѓу единиците за услуги во воздушниот сообраќај и помеѓу единиците за услуги во воздушниот сообраќај и останатите единици опишани во точките (б)(1) и (б)(2) мора да имаат/содржат функција за автоматско снимање.

ATS.OR.440 Воздухопловна фиксна услуга (комуникации земја-земја) - - комуникација помеѓу воздухопловните информативни региони

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центрите за обезбедување на информации во лет и центрите за обласна контрола имаат средства за комуникација со сите соседни центри за информации за лет и со центрите за обласна контрола. Овие средства за комуникација во сите случаи мора да вклучува механизми за пораки во форма што е погодна за складирање како постојан запис и пренесување во рамките на времето што е наведено во регионалните договори за воздушна навигација на ИКАО.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека средствата за комуникација помеѓу центрите за обласна контрола кои служат во непосредна близина на контролирани области, исто така, вклучуваат механизми за комуникација со директен говор и, доколку е применливо, комуникацијата преку канал за пренос на податоци, со автоматско снимање, при што за целта на пренос на контрола со употреба на надзор податоци за ATS, комуникациите се воспоставува моментално/веднаш, додека за други цели, комуникациите обично се воспоставува во рокот од 15 секунди;

(в) Доколку тоа се бара од страна на договорот меѓу заинтересираните земји, а со цел да се елиминира или да се намали потребата за пресретнување во случај на отстапување од доделената патека, давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да гарантира дека средствата за комуникација меѓу соседните центри за информации за лет или центрите за обласна контрола, доколку не станува збор за оние кои се споменати во точката (б):

- (1) вклучуваат механизми само за директен говор, или во комбинација со комуникација со канал за пренос на податоци;
- (2) обезбедуваат дека комуникација вообичаено се воспоставува во рок од 15 секунди;
- (3) имаат функција за автоматско снимање.

(г) давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека соседните единици за давање на услуги во воздушниот сообраќај се поврзани во сите случаи кога постојат посебни околности.

(д) секој пат кога локалните услови се такви да е неопходно да се одобри воздухоплов за влез во контролираниот воздушен простор пред полетувањето, засегнатиот/те давател/и на услуги во воздушниот сообраќај гарантира/ат дека единиците за давање на услуги во воздушниот сообраќај кои го даваат одобрението за тој воздухоплов се поврзани со единицата за контрола на летање која дава услуги во соседниот контролиран воздушен простор.

(ф) средствата за комуникација кои овозможуваат воспоставување на врски во согласност со точките (г) и (д) мора да вклучуваат механизми за комуникација само со директен говор, или во комбинација со комуникации преку канал за пренос на податоци, со автоматско снимање, при што за цел пренесување на контролата преку ATS надзор, комуникациите се воспоставуваат веднаш, и за останатите цели, комуникацијата вообичаено се воспоставува во рок од 15 секунди.

(е) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да обезбеди соодветни средства за автоматско снимање во сите случаи кога е потребна автоматска размена на податоци помеѓу компјутерите на службите за давање на услуги во воздушниот сообраќај.

ATS.OR.445 Комуникации за контрола или управување со возила кои не се воздухоплови на маневарската површина на аеродромите

(а) Освен во случаи кога се смета дека комуникацијата преку системот со визуелни сигнали е доволна, давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да гарантира средства за двонасочна комуникација преку радиотелефонска средства на една од следниве служби:

- (1) службата за контрола на аеродромот за контролата на возилата на маневарската површина;

(2) AFIS за управување со возилата на маневарската површина кога таквата услуга се обезбедува во согласност со точката (f) од ATS.TR.305.

(б) Потребата за канали за посебна комуникација за контрола или за управување со возилата на маневарската површина се определува во согласност со проценката на безбедноста.

(в) Мора да се гарантираат средства за автоматско снимање на сите канали од точката (б).

ATS.OR.450 Автоматско снимање на надзорните податоците

Давателот на услугите во воздушниот сообраќај гарантира дека надзорните податоци од примарната и од секундарната радарска опрема или од останатите системи (на пример, ADS-B, ADS-C), кои се користат како помошни средства за услугите на воздушниот сообраќај, автоматски се снимаат со цел да се користи при истражување на несреќи и инциденти, потраги и спасување, и за обука и проценка на услугите во воздушниот сообраќај и надзорните системи.

ATS.OR.455 Зачувување на снимени информации и податоци

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај најмалку 30 дена ги чува следниве:

(1) записи од комуникациските канали, во согласност со точките (б) и (в) од ATS.OR.400;

(2) записи за податоци и комуникација, во согласност со точките (в)(3) и (5) од ATS.OR.435;

(3) автоматски записи, во согласност со точката ATS.OR.440;

(4) записи на комуникации, во согласност со точката ATS.OR.445;

(5) записи на податоци, во согласност со точката ATS.OR.450;

(б) хартиени формулари (стрипови) за следење на напредокот на летот, електронски податоци за напредокот и координација на летот.

(б) Доколку снимките и записите од точка (а) се важни за истрагата на несреќите и инцидентите, тие се задржуваат на подолг временски период, се додека не стане јасно дека ти повеќе нема да бидат потребни.

ATS.OR.460 Снимки од комуникација во позадина и звучното опкружување

(а) Освен ако надлежниот орган не пропише поинаку, единиците на давателите на услуги во воздушниот сообраќај мора да бидат опремени со уреди што ја снимаат комуникација во позадина и звучното опкружување на работните места на контролорите на воздушниот сообраќај или на службените лица кои што обезбедат

информации за летот или службените лица од AFIS, зависно од тоа кое е соодветно, и кои се во состојба да ги чуваат информациите запишани во текот на најмалку последните 24 часа на работа.

(б) Таквите снимки се користат само во истраги на несреќи и инциденти а кои се предмет на задолжително пријавување.

Дел 5

УСЛОВИ ВО ПОГЛЕД НА ИНФОРМАЦИИТЕ

ATS.OR.500 Метеоролошки информации - Општо

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека на соодветните единици за услуги во воздушниот сообраќај им се стави на располагање ажурирани информации за тековните и предвидени временски/метеоролошки услови кои им се потребни за извршување на нивните задачи.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека на соодветните единици за услуги во воздушниот сообраќај им обезбедува детални информации за локацијата, вертикалното протегање, насоката и брзината на движење на метеоролошките појави во близина на аеродромот, особено во областа на почетно искачување и приод, а кои би можеле да преставуваат опасност за операциите на воздухопловите.

(в) Информациите од точките (а) и (б) се доставуваат во таква форма во која вработените на давање услуги во воздушниот сообраќај можат што по лесно да ги протолкуваат и тоа онолку често колку што е потребно за да се исполнат барањата од засегнатите единици на давателите на услуги во воздушниот сообраќај.

ATS.OR.505 Метеоролошки информации на центрите за информации за лет и центрите за обласна контрола

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центрите за обезбедување на информации за лет и центрите за обласна контрола добиваат метеоролошките информации од точка MET.OR.245 под-точка (f) од Анекс V, со посебен акцент на појавата или на очекуваната појава на влошување на одредени временски услови веднаш штом можат да се утврдат. Овие извештаи и прогнози мора да ги опфатат областите за информации за лет или за контролираната област и за останатите такви области, доколку тоа е пропишано од надлежниот орган.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека центрите за обезбедување на информации за лет и центрите за обласна контрола добиваат, во соодветни временски интервали, ажурирани податоци на притисокот на воздухот кои се неопходни за прилагодување на висиномерите, за локациите кои ги има утврдено соодветниот центар за податоци во лет или регионален центар за контрола.

ATS.OR.510 Метеоролошки информации за единиците кои обезбедуваат услуга за контрола на приод

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои ја обезбедуваат услугата за контрола на приод добиваат метеоролошки информации за воздушниот простор и аеродромите за кои се надлежни, како што е пропишано во точката MET.OR.242 (б) од Анекс V.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека, ако тоа се користи повеќе анемометри, екраните со кои тие се поврзани се јасно означени за да може да се идентификува полетно – слетната патека и делот од полетно – слетната патека кој е надгледуван од секој анемометар посебно.

(в) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои ја пружаат услугата за контрола на приод ги добиваат ажурираните податоци за воздушниот притисок потребни за подесување на алтиметарот, за локациите наведени од единицата што ја обезбедува услугата за контрола на приод.

(г) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои нудат услуги за контрола на краен приод, слетување и полетување се опремени со екран или екрани кои ги прикажуваат податоците за ветрот на земја. Овој екран или екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во контролната кула на аеродромот или во единицата за AFIS, или и во двете, како и во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица.

(д) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои нудат услуги за контрола на краен приод, слетување и полетување на аеродромите каде што на вредноста на видливост по должината на полетно - слетната патека е проценета по пат на инструменти, е опремена со екран или екрани кои овозможуваат читање на моменталните вредности на видливост во должина на полетно – слетната патека. Овој екран или екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во контролната кула на аеродромот или во единицата за AFIS, или и во двете, како и во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица.

(ѓ) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои нудат услуги за контрола на краен приод, слетување и полетување на аеродроми каде што висината на базата на облакот е проценета по пат на инструменти, е опремена со екран или екрани кои овозможуваат читање на моменталните вредности висина на базата на облак. Овие екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во контролната кула на аеродромот или во единицата за AFIS, или и во двете, како и во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица.

(е) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците кои нудат услуги за контрола на краен приод, слетување и полетување имаат добиено информации за придвижување на ветрот кое придвижување може штетно да влијае на воздухопловите при патеката при приод или полетувањето или за време на приод со кружење.

ATS.OR.515 Метеоролошки информации за контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и, освен доколку не е поинаку одредено од надлежниот орган, единиците за AFIS добиваат метеоролошки информации за воздушниот простор и аеродромите за кои се надлежни, како што е пропишано во точката MET.OR.242 (б) од Анекс V.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS ги добиваат ажурираните податоци за воздушниот притисок потребни за подесување на алтиметарот.

(в) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS се опремени со екран или екрани кои ги прикажуваат податоците за ветрот на земја. Овој екран или екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во контролната кула на аеродромот или во едницата за AFIS, или и во двете, како и во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица. Таму каде се употребуваат повеќе сензори, екраните со кои тие се поврзани се јасно означени за да може да се идентификува полетно – слетната патека и делот од полетно – слетната патека кој е надгледуван од секој сензор посебно.

(г) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS на аеродромите каде што на вредноста на видливост по должината на полетно - слетната патека се мери по пат на инструменти, се опремени со екран или екрани кои овозможуваат читање на моменталните вредности на видливост во должина на полетно – слетната патека. Овој екран или екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица.

(д) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS на аеродромите каде што висината на базата на облакот е проценета по пат на инструменти, е опремена со екран или екрани кои овозможуваат читање на моменталните вредности висина на базата на облак. Овие екрани мора да се поврзани со иста локација или локации кои се набљудуваат и да примаат податоци од истиот или од истите сензори како и од оној сроден екран или екрани во контролната кула на аеродромот и во едницата за AFIS, како и во воздухопловната метеоролошка станица, доколку постои таква станица.

(е) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS на аеродромите имаат добиено информации за придвижување на ветрот кое придвижување при што може штетно да влијае на воздухопловите при патеката при приод или полетувањето или за време на приод со кружење, на воздухопловот на полетно – слетната патека за време на возењето (рулањето) при слетување или за време на залет при полетување.

(е) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот и единиците за AFIS и/или други соодветни единици се снабдени со предупредувања за аеродромот, во согласност со точката MET.OR.215(б) од Анекс V.

ATS.OR.520 Информации за условите на аеродромот и оперативниот статус на поврзаната инфраструктура

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека контролните кули на аеродромот, единиците за AFIS и единиците за контрола на приод добиваат ажурирани информации за услови кои се од оперативна важност за маневарската површина, вклучително и постоењето на привремени опасности како и за оперативниот статус на целата поврзана аеродромска инфраструктура или за аеродромоте за кои се надлежни, според извештајот од операторот на аеродромот.

ATS.OR.525 Информации за оперативниот статус на услугите за навигација

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај гарантира дека единиците за услуги во воздушниот сообраќај навремено ги добиваат најновите информации за оперативниот статус на услугите за радио навигација и визуелните помагала неопходни за процедурите за полетување, заминување, приод и слетување во рамките на нивната област на одговорност и за оние услуги за радио навигација и визуелни помагала кои се неопходни за маневарската површина.

(б) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај воспоставува соодветни механизми во согласност со точката ATM/ANS.OR.B.005(f) од Анекс III за да гарантира дека се обезбедени информациите наведени во точката (а) на оваа точка во однос на услугите на GNSS.

ATS.OR.530 Пренос на информации за перформансите на сопирањето

Доколку давателот на услуги во воздушниот сообраќај прими преку говорна комуникација посебен извештај од воздухот во врска со перформансите на сопирањето, што не одговараат со оној извештај кој што бил даден, тој без одлагање ќе го извести соодветниот оператор на аеродромот.;

(б) Подделот Б се изменува и дополнува како што следува:

(i) Дел 1 се изменува и дополнува како што следува:

- точката ATS.TR.100 се заменува како што следува:

„ ATS.TR.100 Цели на услугите во воздушниот сообраќај (ATS)

Целите на услугите во воздушниот сообраќај се:

(а) спречување на судар помеѓу воздухоплови;

(б) спречување судири помеѓу воздухоплови на маневарската површина и нарушување на таа површина;

(в) забрзување и одржување на уреден проток на воздушниот сообраќај;

(г) обезбедување на совети и информации корисни за безбедно и ефикасно проведување на летовите;

(д) известување на соодветните организации во однос на воздухопловите за кои е потребна помош при потрага и спасување и каде што е потребно да им се помогне на овие организации.;

- се додаваат следниве точки од ATS.TR.105 до ATS.TR.160:

„ATS.TR.105 Поделба на услугите во воздушниот сообраќај

Услуги за воздушниот сообраќај се составени од следниве услуги:

(а) услугата за контрола на воздушниот сообраќај, како би се постигнале целите од точка ATS.TR.100 (а), (б) и (в), а оваа услуга е поделена на три дела, како што следува:

(1) услуга за обласна контрола: обезбедувањето на услуга за контрола на воздушниот сообраќај за контролирани летови, освен за оние делови од таквите летови, кои се опишани во точките (2) и (3) од оваа точка, како би се постигнале целите утврдени во точките (а) и (в) од ATS.TR.100;

(2) услуга за контрола на приод: обезбедувањето на услуга за контрола на воздушниот сообраќај за оние делови од контролираните летови кои се поврзани со пристигнувањето или заминувањето, како би се постигнале целите утврдени во точките (а) и (в) од точката ATS.TR.100; и

(3) услуга за контрола на аеродромот: обезбедувањето на услуга за контрола на воздушниот сообраќај за аеродромскиот сообраќај, освен за оние делови од летовите што се опишани во точката (2) од оваа точка, како би се постигнале целите утврдени во (а), (б) и (в) од точката ATS.TR.100;

(б) услуга за информации за лет или советодавна услуга воздушниот сообраќај, или и за двете, за да се постигне целта утврдена во точката (г) од ATS.TR.100;

(в) услуга за алармирање, за постигнување на целта утврдена во точката (д) од точката ATS.TR.100.

ATS.TR.110 Воспоставување единици кои обезбедуваат услуги во воздушниот сообраќај

(а) Услугите во воздушниот сообраќај се обезбедуваат од единици кои се основани на следниов начин:

(1) центрите за обезбедување на информации за лет се основани со цел да се гарантира услуга за информации за лет и услуги за алармирање во рамките на воздухопловно информативен регион, освен доколку одговорноста за обезбедување на такви услуги во

рамките на воздухопловно информативен регион им е доделен на единицата за контрола на летање која поседува соодветни ресурси за извршување на оваа задача;

- (2) единиците за контрола на летање се основани со цел обезбедување на услуга за контрола на летање и услуги за алармирање во склоп на контролираните области, контролираните зони и на контролираните аеродроми;
- (3) единиците за AFIS се основани со цел обезбедување на услуги за информирање во лет и услуги за алармирање на аеродромите со AFIS и во склоп на воздушниот простор кој е поврзан со таквите аеродроми.

(б) Пријавното биро или бироа за услуги во воздушниот сообраќај или други механизми мора да бидат формирани со цел добивање на извештаи поврзани со услугите во воздушниот сообраќај и плановите за лет поднесени пред поаѓање.

ATS.TR.115 Идентификација на единиците за услуги во воздушниот сообраќај

(а) Единиците за давање на услуги во воздушниот сообраќај мора да имаат недвосмислено име на следниов начин:

- (1) центарот за обласна контрола или центарот за податоци во лет обично се идентификува со името од блискиот град или географската одредница или област;
- (2) контролната кула на аеродромот или единицата за контрола на приод обично се идентификува со името на аеродромот на кој тие обезбедуваат услуги или со името од блискиот град или географската одредница или област;
- (3) единицата за AFIS обично се идентификува со името на аеродромот на кој тие обезбедуваат услуги или со името од блискиот град или географската одредница или област.

(б) името на секоја од единиците и службите за услуги во воздушниот сообраќај се надополнуваат со една од следниве наставки, како е соодветно:

- (1) центар за обласна контрола – КОНТРОЛА (CONTROL);
- (2) контрола на приод – ПРИОД (APPROACH);
- (3) пристигнување при радарска контрола за приод – ПРИСТИГНУВАЊЕ (ARRIVAL);
- (4) заминување при радарска контрола за заминување – ЗАМИНУВАЊЕ (DEPARTURE);
- (5) единици за контрола на летањето (општо земено) при обезбедување на услуги за надзор над системот за ATS – РАДАР (RADAR);
- (6) контрола на аеродром – КУЛА (TOWER);

- (7) контрола на движење на површина – ТЕПЕН (GROUND);
- (8) издавање на одобрение – ИСПОРАКА (DELIVERY);
- (9) центар за податоци во лет – ИНФОРМАЦИИ (INFORMATION);
- (10) единица за AFIS – ИНФОРМАЦИИ (INFORMATION).

ATS.TR.120 Јазик за комуникација помеѓу единиците за давање на услуги во воздушниот сообраќај

Освен во случаи кога комуникацијата помеѓу единици за давање на услуги во воздушниот сообраќај се врши на меѓусебно договорен јазик, таквата комуникација се извршува на англиски јазик.

ATS.TR.125 Изразување на вертикалната позиција на воздухопловите

(а) За летовите во области во кои е одредена преодната апсолутна висина, вертикалната позиција на воздухопловот мора да се изрази, освен како што е предвидено во точката (б), како апсолутна висина на или под преодната апсолутна висина и во услови на нивоа на лет, на или под нивото на транзиција. Кога минува низ преодниот слој на вертикалната позиција при искачување, мора да биде изразена како ниво на лет, а при понирање како апсолутна висина.

(б) Кога воздухоплов на кого му е издадено одобрението за слетување или кога воздухопловот е известен дека полетно – слетната патека е на располагање за слетување на аеродроми со AFIS и дека воздухопловот извршува приод користејќи атмосферски притисок при висина на аеродромот (QFE), вертикалната позиција на воздухопловот се изразува како висина над надморска висина на аеродромот во текот на тој дел од неговиот лет за кој може да се користи QFE, освен што мора да се изрази како висина над надморската висина на прагот од полетно – слетната патека:

(1) за инструментални полетно – слетни патеки ако прагот се наоѓа 2 м (7ft) или повеќе под надморската височина на аеродромот, и

(2) за полетно – слетна патека со прецизен приод.

ATS.TR.130 Одредување на ниво на транзиција

(а) Соодветните единици на услугите во воздушниот сообраќај мора да воспостават ниво на транзиција кое се користи во областите каде што е утврдена преодната апсолутна висина, за одреден временски период заснован врз извештаите за QNH (поставување на дополнителната скала на алтиметарот за да се добие висина над земјата/површината) и прогнозата на притисокот на средното ниво на морето, доколку е потребно.

(б) Нивото на транзиција мора да се наоѓа над апсолутното ниво на транзиција, така што да се гарантира минимално вертикално раздвојување од најмалку номинални 300 м (1 000 ft) помеѓу воздухопловите кои летаат истовремено на преодна апсолутна висина и на ниво на транзиција.

ATS.TR.135 Минимално ниво на крстарење за летови по IFR

(а) Единиците за контрола на летање не смеат да доделат нивоа за крстарење под минималната апсолутната висина на летот која е воспоставена од државите членки, освен доколку не е посебно одобрено од страна на надлежниот орган.

(б) Единиците за контрола на летањето:

- (1) го утврдуваат најниското употребливо ниво или нивоа на лет за целата контролирана област за која се одговорни или за делови од неа;
- (2) ги доделуваат нивоата на лет на или под ова ниво или нивоа;
- (3) го проследуваат најниското употребливо ниво или нивоа на лет до пилотите, на барање.

ATS.TR.140 Обезбедување на информации за поставување на алтиметар

(а) Соодветните единици за услуги во воздушниот сообраќај мора секогаш да имаат на располагање информации кои се препраќаат до воздухопловите кои се во лет, на нивно барање, а кои се потребни за утврдување на најниските нивоа на лет со кои се гарантираат соодветните ослободувања/дозволи од препреки на рутите или на сегментите од рутите за кои се потребни тие информации.

(б) Центрите за податоци во лет и центрите за обласна контрола мора да имаат на располагање, за да можат на барање на воздухопловите да им препратат, соодветен број на QNH извештаи или прогноза за притисокот на воздухот од областите за информации за лет и од контролираните области за кои тие се одговорни, како и од соседните области.

(в) На екипажот на лет мора навремено да му се даде, ниво на транзиција, пред да дојде во фаза на понирање.

(г) Освен доколку се знае дека воздухопловот веќе ги добил информациите преку директен пренос/трансмисија, подесувањето на вредноста на алтиметарот за QNH мора да биде составен дел од:

- (1) одобрението за понирање, при првото одобрение за понирање на апсолутна висина која е под нивото за транзиција;
- (2) одобрението за приод или одобренија за влез во сообраќајниот круг;
- (3) одобренија за возење (рулање) по земја за воздухоплови кои заминуваат.

(д) Поставката за алтиметарот за QFE, како што е опишано во ATS.TR.125 (б), им се доставува до воздухопловите на нивно барање или на редовна основа, во зависност од локалните договори.

(f) Соодветните единици за услуги во воздушниот сообраќај треба да ги заокружат поставките на алтиметарот до најблискиот најнизок хектопаскал.

ATS.TR.145 Привремено прекинување на операциите според визуелните правила за летање на и во близина на аеродромот

(а) Било кои или сите операции за VFR на или во близина на аеродромот можат да бидат суспендирани секој пат кога е неопходно поради безбедност, и доколку е побарано од кој било од следниве единици, лица или органи:

- (1) единица за контрола на приод или соодветниот центар за обласна контрола;
- (2) контролна кула на аеродромот ;
- (3) надлежниот орган.

(б) Кога било кои или сите операциите за VFR во близина на аеродромот се суспендирани, контролната кула на аеродромот ги разгледува следниве процедури:

- (1) ги става во мирување сите заминувања по VFR ;
- (2) ги повлекува сите операции на локални летови кои се управувани по VFR или добиле одобрение за специјални операции по VFR;
- (3) ја известуваат единицата за контрола на приод или центарот за обласна контрола, во зависност од тоа што е соодветно со оглед на преземените мерки;
- (4) ги информира сите оператори, или нивните назначени претставници, за причините поради кои се преземени такви мерки, доколку е потребно или побарано.

ATS.TR.150 Воздухопловни светла на земја

Давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да воспостави процедури за работа на воздухопловните светла на земја, без разлика дали тие се или не се во близината на аеродромот.

ATS.TR.155 Услуги за надзор на ATS

(а) Давателот на услуги во воздушниот сообраќај може да ги користи системите за надзор на ATS при обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај. Во овој случај, давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора да ги определи функциите за кои што се користат информации од надзорот на ATS.

(б) При обезбедување на услугите за надзор на ATS, давател на услуги во воздушниот сообраќај мора:

(1) да гарантира дека системот или системи кои што се користат за надзор на ATS обезбедуваат непрекинати ажурирани информации од надзорот, вклучувајќи ги ознаките за позицијата;

(2) кога се обезбедува услуга за контрола на летање:

(i) да го утврди бројот на воздухоплови на кои истовремено им се обезбедува услуги за надзор на ATS а кои можат безбедно да се координираат во околности кои преовладуваат;

(ii) за цело време контролорот на летање да обезбедува ажурирани информации во однос на:

А. воспоставените минимални апсолутна висини на лет во рамките на областа на одговорност;

Б. најниското употребливо ниво или нивоата за лет утврдени во согласност со точките ATS.TR.130 и ATS.TR.135;

В. утврдени минимални апсолутни висини кои се применуваат врз процедурите базирани на тактичкото векторирање и директното насочување на патеката, вклучувајќи ја и потребната корекција на температурата, или методот за корекција на ефектот на ниските температури при минималните апсолутни висини.

(в) давателот на услуги во воздушниот сообраќај мора, во согласност со функциите за кои се користат информации од надзорот на ATS при обезбедување услуги во воздушниот сообраќај, да утврдат процедури за:

(1) воспоставување на идентификација за воздухоплов;

(2) обезбедување на информации за позицијата на воздухопловот;

(3) векторирање на воздухопловите;

(4) обезбедување помош при навигација на воздухопловот;

(5) обезбедување на информации за неповолните временски услови, доколку се применливи;

(6) пренесување на контролата за воздухопловот;

(7) дефект на системот или системите за надзор на ATS;

(8) дефект на SRR транспондерот, во согласност со одредбите од Делот 13 од Анексот од Регулацијата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012;

(9) аларми поврзани со безбедноста, а се темелат на надзорот на ATS, кога се применуваат;

(10) привремен или траен прекин на услугата за надзор на ATS.

(г) Пред да се обезбеди услуга за надзор со ATS врз воздухоплов, мора да се воспостави идентификација и да се извести пилотот. После тоа, идентификацијата се одржува до завршувањето на услугата за надзор со ATS. Доколку идентификацијата последователно се изгуби, пилотот мора соодветно да биде известен и, доколку е потребно, да се издадат соодветни упатства.

(д) Кога се забележува дека идентификувани контролиран лет се наоѓа на патека која создава конфликтна ситуација со непознат воздухоплови со можност за судир, пилотот на контролираниот лет мора, секој пат кога е во можност да:

(1) биде информиран за непознатиот воздухоплов и, или на барање на пилотот или доколку ситуацијата тоа го бара, а според мислењето на контролорот, да се предложи акција за избегнување; и

(2) се информира за прекин на опасноста од судир.

(ф) Освен доколку не е поинаку пропишано од страна на надлежниот орган, секоја соодветно опремена единица за услуги во воздушниот сообраќај мора да ги провери прикажаните информации за нивото кое се изведени/добиеени од барометарската висина барем еднаш пред почетниот контакт со соодветниот воздухоплов или, доколку тоа не е можно, што е можно поскоро после тоа.

(е) Само проверени информации за нивото кои се изведени/добиеени од барометарската висина може да се користат за да се утврди дека воздухопловот врши која било од следниве постапки:

(1) го одржува нивото;

(2) го напушта нивото;

(3) го поминува нивото при искачување или спуштање;

(4) го достигнува нивото.

ATS.TR.160 Давање на услуги за воздушен сообраќај за тест/пробен лет

За давање на услуги во воздушниот сообраќај за тест/пробен лет, надлежниот орган може да дефинира дополнителни или алтернативни услови и процедури од оние содржани во овој Поддел Б, со кои треба да се придржуваат единиците за услуги во воздушниот сообраќај;

(iii) се додаваат следниве делови 2, 3 и 4

ДЕЛ 2

УСЛУГА ЗА КОНТРОЛА НА ЛЕТАЊЕ

ATS.TR.200 Примена

Услуги на контрола на летање се даваат:

- (а) на сите летови по IFR во воздушниот простор од класа А, В, С, D и Е;
- (б) на сите летови по VFR во воздушниот простор од класа В, С и D;
- (в) на сите специјални летови по VFR;
- (г) на целиот аеродромски сообраќај на контролирани аеродроми.

ATS.TR.205 Давање на услуги за контрола на летање

Деловите од услугата за контрола на летање опишани во ATS.TR.105(а) се обезбедуваат од различни единици на следниов начин:

(а) услугите за обласна контрола од која било од следниве единици:

- (1) од центарот за обласна контрола;
- (2) од единицата што обезбедува услуга за контрола на приод во контролираната зона или во контролирано подрачје со ограничен обем, а што е утврдено пред сè за обезбедување на услуги при контролата за приод и за таму каде што нема воспоставено центар за обласна контрола;

(б) услуга за контрола на приод од која било од следниве единици:

- (1) од единицата за контрола на приод доколку е потребно или пак е пожелно да се воспостави посебна единица;
- (2) од контролната кула на аеродром или на центарот за обласна доколку е потребно или пак е пожелно за да се комбинираат под надлежност на функциите на една единица за контрола на приод или со оние од услугите за контрола на аеродромот или од услугите за обласна контрола;

(в) услуги за контрола на аеродромот: од страна на контролна кула на аеродромот.

ATS.TR.210 Давање услуги на контролата на летање

(а) Со цел давање услуги на контролата на летање, единицата на контролата на летање:

- (1) треба да има информации за планираното движење на секој воздухоплов, или за измените на тие информации, како и тековни информации за актуелното движење/напредок на секој воздухоплов;
- (2) од примените информации ги утврдува релевантните позиции на познатите воздухоплови во однос еден на друг;
- (3) дава одобренија и информации заради спречување на судир меѓу воздухопловите под нејзина надлежност/контрола и заради забрзување и одржување на уреден проток на сообраќајот;
- (4) по потреба ги координира одобренијата со други единици:
  - (i) секогаш кога воздухоплов би можел да биде во колизија со сообраќајот кој се одвива под контрола на тие други единици, ако не се координираат одобренијата;
  - (ii) пред да ја префрли контролата на воздухоплов на другите такви единици.
- (б) Одобренијата кои ги даваат единици на контрола на летање осигуруваат раздвојување:
  - (1) меѓу сите летови во воздушниот простор од класа А и В;
  - (2) меѓу летови по IFR во воздушниот простор од класа С, D и Е;
  - (3) меѓу летовите по IFR и летовите по VFR во воздушен простор од класа С;
  - (4) меѓу летови по IFR и специјалните летовите по VFR;
  - (5) меѓу специјални летовите по VFR, освен ако надлежниот орган не пропишал поинаку;

Кога на барање од пилотот на воздухоплов и со согласност на пилотот од другиот воздухоплов и ако така пропишал надлежниот орган за класите наведени под точката (2), во воздушниот простор од класа D и E, може да се одобри лет под услов дека, дење во визуелни метеоролошки услови, одржува сопствено раздвојување во однос на одреден дел од летот под 3050 м (10.000 ft) за време на качување или спуштање.

(в) Освен во случаи на паралелни или скоро паралелни полетно – слетни патеки на кои се однесува точката ATS.TR.225, или кога во близина на аеродроми може да се примени намалување на минимумите за раздвојување, единица на контрола на летање обезбедува раздвојување на еден од следните начини:

- (1) со вертикално раздвојување, кое се постигнува со доделување различни нивоа избрани од табелата за нивоа на крстарење од Додаток 3 од Анексот кон оваа регулатива, со исклучок кога корелацијата на нивоа на патека како што е пропишано овде, не се применува ако е поинаку наведено во соодветни зборници за воздухопловни информации или во одобренија на контролата на летање. Минималното вертикално раздвојување е номинално 300 м (1 000 ft) сè до и вклучително FL 410 и номинално 600 м (2 000 ft) над тоа ниво. Информациите за геометриската висина нема да се користат при воспоставување на вертикалното

раздвојување;

- (2) хоризонтално раздвојување, се постигнува:
- (i) со лонгитудинално раздвојување, со одржување на растојание меѓу воздухопловите кои летаат долж исти патеки, на патеки што се вкрстуваат или реципрочни патеки, изразено во време или растојание;
  - (ii) со странично раздвојување, со одржување на воздухопловите на различни рути или во различни географски области.

(г) Кога контролорот на лет ќе стане свесен дека не може да се задржи типот на раздвојување или минимумот што го користи при раздвојување на два воздухоплова, контролорот на лет воспоставува друг тип на раздвојување или друг минимум пред моментот на кршење на тековниот минимум за одвојување.

ATS.TR.215 Избор и информирање на минимумот за раздвојување во однос на примената на целите од точката АТС.TR.210(в)

а) Изборот на минимумите за раздвојувања заради примена во рамките на одреден дел од воздушниот простор го прави давателот на услуги во воздушниот сообраќај кој е одговорен за давање на услуги во воздушниот сообраќај, а го одобрува односниот надлежен орган.

б) За сообраќајот кој поминува од еден воздушен простор во друг соседен воздушен простор како и за рутите кои се поблиску до заедничката граница на соседните воздушни простори отколку до минимумите за раздвојувања кои се применливи во тие околности, изборот на минимумите за раздвојувања се прави во консултација со давателот на услуги во воздушниот сообраќај кои се одговорни за давање услуги во воздушниот сообраќај во соседниот воздушен простор.

в) За деталите за избраните минимуми за раздвојувања и за подрачјата на нивната примена се известуваат:

- (1) предметните единици за АТС; и
- (2) пилотите и операторите на воздухопловите преку зборниците за воздухопловни информации, ако раздвојувањето се темели врз користење на одредени навигациски средства или одредени навигациски техники кои ги користат воздухопловите.

ATS.TR.220 Примена на одвојување при вртложна турбуленција

(а) Минималното одвојување при вртложната турбуленција се применува за воздухоплови кои се во фаза на приод или полетување во следниве услови:

- (1) воздухопловот е во лет, непосредно зад друг воздухоплов на иста височина или под 300 м (1000 ft) од него;

- (2) двата воздухоплови ја користат истата полетно – слетна патека, или паралелните полетно – слетни патеки, и се одвоени најмалку 760 м (2 500 ft);
- (3) воздухоплов прелетува зад друг воздухоплов на иста висина или под 300 м (1000 ft) од него

(б) став (а) не се применува за летовите кои пристигнуваат по VFR и за летовите кои пристигнуваат по IFR а кои применуваат визуелен приод кога воздухопловот пријавил дека воздухопловот кој му претходи му е во видокругот и за кого добил инструкции да го следи и да го одржува сопствено раздвојување од тој воздухоплов. Во таквите случаи, единицата за на лет предупредување за вртложна турбуленција.

ATS.TR.225 Одговорност за контрола

(а) Контролираниот лет е под контрола на само една единица за контрола на летање во кое било дадено време.

(б) Одговорноста за контрола на сите воздухоплови кои извршуваат операции во одреден блок од воздушниот простор се доделува на само една единица за контрола на лет. Сепак, контролата врз одреден воздухоплов или врз групи на воздухоплови можат да се делегираат до други единици за контрола на лет, под услов дека координацијата на сите засегнати единици за контрола на летот се загарантирани.

ATS.TR.230 Пренос на одговорноста за контрола

(а) Место или време на пренос

Одговорноста за контрола на воздухоплов се пренесува од една на друга единица за контрола на летање како што следува:

- (1) помеѓу две единици кои обезбедуваат услуга за обласна контрола

Одговорноста за контрола на воздухоплов се пренесува од единица што обезбедува услуга на обласна контрола во контролираната област врз другата единицата што обезбедува услуга за обласна контрола во соседната контролирана област за време на преминување на заедничката граница на контролираната област, како што е проценето од страна на центарот за обласна контрола која има контрола врз воздухопловот или врз која било друга точка или во кое било друго време во согласност со договорот помеѓу двете единици.

- (2) Помеѓу единицата што обезбедува услуга за обласна контрола и помеѓу двете единици што обезбедуваат услуга за контрола на приод

Одговорноста за контрола на воздухопловот се пренесува од една на друга единица и обратно, на точка или во одредено време кое е договорено помеѓу двете единици.

(3) Помеѓу единицата која обезбедува услуги за контрола на приод и контролната кула на аеродромот

(i) за воздухоплови кои пристигнуваат - одговорноста за контрола на воздухоплов кој пристигнува се пренесува, како што е наведено во писмениот договор и во оперативните прирачници, зависно кое е соодветно, од единицата што обезбедува услуга за контрола на приод до контролната кула на аеродромот кога воздухопловот е во која било од следниве ситуации:

(A) во близина на аеродромот и:

(a) се смета дека приодот и слетувањето ќе бидат завршени со помош на визуелни референци во однос на површината/земјата, или

(б) несметано стигнал до VMC;

(B) е на предвидената точка или ниво;

(B) слетал.

(ii) за воздухоплови кои се во заминување - одговорноста за контрола на воздухоплов кој заминува се пренесува, како што е наведено во писмениот договор и во оперативните прирачници, зависно кое е соодветно, од контролната кула на аеродромот до единицата што обезбедува услуга за контрола на приод:

(A) кога VMC преовладуваат во близина на аеродромот;

(a) пред времето кога воздухопловот ја напушта околината на аеродромот, или

(б) пред воздухопловот да влезе во влегува во областа за метеоролошки услови за летање по инструменти (IMC), или

(в) е на предвидената точка или ниво;

(B) кога IMC преовладува на аеродромот:

(a) веднаш по одвојувањето на воздухопловот од тлото, или

(б) е на предвидената точка или ниво.

(4) помеѓу секторите за контрола или позиции во рамките на истата единица за контрола на лет

Одговорност за контрола на воздухопловот се пренесува од еден сектор за контрола или позиција врз друг сектор за контрола или позиција во рамките на истата единица за

контрола на летање на точка, ниво или време кое е наведено во упатствата од единица за давање на услуги во воздушниот сообраќај.

(б) Координација на преносот

- (1) Одговорноста за контрола на воздухопловот не се пренесува од една единица за контрола на летање врз друга без согласност од страна на единица за контрола која го прифаќа воздухопловот, а која се добива во согласност со точките (2), (3), (4) и (5).
- (2) Единицата за контрола која што го врши преносот на воздухопловот ја известува единица за контрола која што го прифаќа воздухопловот за соодветните делови од тековниот план на лет и за сите контролни информации кои што се важни за побараниот пренос.
- (3) Доколку преносот на контролата треба да се изврши со користење на систем за контролниот на ATS, контролната информација која што е важна за преносот мора да содржи информации за положбата и, доколку се побара, за патеката и брзината на воздухопловот, како што се забележани од системот за надзор од ATS непосредно пред пренесувањето.
- (4) Доколку преносот на контролата треба да се изврши со употреба на податоци на ADS-C, контролата на информациите кои се важни за преносот мора да ја содржат четири-димензионалната позиција и останатите информации, зависно од потребата.
- (5) Единицата за контрола која го прифаќа воздухопловот:
  - (i) ја наведува својата спремност да ја прифати контролата врз воздухопловот под условите кои се наведени од единица која ја пренесува контролата од воздухопловот, освен доколку претходно не е договорено помеѓу двете засегнати единици дека отсуството на такво назначување подразбира прифаќање на наведените услови, или ги означува неопходните измени на тие услови;
  - (ii) ги наведува сите останати информации или одобрение за последователниот дел од летот, кој бара воздухопловот да има за време на пренос.
- (6) Освен доколку не поинаку наведено во договорот помеѓу двете засегнати единици за контрола, контролната единица која го прифаќа воздухопловот не ја известува единицата за контрола која го предава воздухопловот, кога имаат воспоставено двонасочна говорна комуникација или комуникации преку канал за пренос на податоци, или и двете со предметниот воздухоплов и со преземената контролата над него.
- (7) Стандардизирана фразеологија се користи за координација помеѓу секторите или помеѓу единиците од службите во воздушниот сообраќај или и од двете. Говорниот јазик се користи само кога стандардизираната фразеологија не може да послужи за пренос на планираните пораки.

ATS.TR.235 Одобренија од АТС

(а) Одобренијата од контролата на летање се темелат исклучиво врз условите за давање услуги на контролата на летање.

(а) Одобренијата од контролата на летање се темелат исклучиво врз следниве условите за давање услуги на контролата на летање.

- (1) Одобренијата се издаваат само за забрзување и одвојување на воздушниот сообраќај и се темелат врз основа на познати услови во сообраќајот, кои влијаат на безбедноста на операциите на воздухопловот. Таквите услови во сообраќајот вклучуваат не само воздухоплови во воздух и на маневарската површина кои се контролирани, но исто така и на сиот автомобилски сообраќај и други пречки кои не се трајно монтирани на маневарската површина.
- (2) Единиците на АТС издаваат одобренија од АТС, со цел да се спречи судар и да се забрза и одржи редовен проток на воздушниот сообраќај.
- (3) Одобренијата од АТС се издаваат благовремено за да се обезбеди дека навремено ќе се пренесат до воздухопловот за тој да може да ги спроведе.
- (4) Кога водачот на воздухопловот ја известува единица на контрола на летање дека одобрението од АТС не е на задоволително ниво, единица за контрола на летањето издава ревидирано одобрение, доколку е тоа можно.
- (5) При векторирање или при доделување на директни линии кои не се вклучени во планот за лет при што летот по IFR повеќе не ја следи објавената рута по АТС или процедурата по инструменти, контролорот на летање кој обезбедува услуги за надзор на АТС издава одобренија така што пропишаното одобрување за препреки се почитува се додека воздухопловот не ја достигне точката од која пилотот се враќа на рутата од планот за лет или се враќа на објавената АТС рута или на процедурата по инструменти.

(г) Содржина на одобренија

Во одобрение од контролата на летање се наведува следното:

- (1) идентификација на воздухоплов, како што е наведено во планот на лет;
- (2) ограничување на одобрение;
- (3) рута на лет;
  - (i) одобрението мора да во детали да ја опише рутата на летот секој пат кога смета дека е потребно; и
  - (ii) фразата „одобрено на планираната рута на лет“ (cleared via flight planned route) не треба да се користи кога се дава повторно одобрение`

- (4) ниво или нивоа на лет за целата рута или дел од истата, како и промените на нивоата по потреба;
- (5) сите потребни инструкции или информации за други прашања, како што се маневрите за приод и заминување, комуникацијата и времето на истекување на одобрението.

(в) Како би се олеснила испораката на елементите од точката (б), давателот на услуги во воздушниот сообраќај ја проценува потребата за воспоставување на стандардни појдовни и дојдовни рути и придружни процедури со цел да се олесни:

- (1) безбедниот, навремениот и брзиот проток на воздушен сообраќај;
- (2) описот на рутата и процедурите за одобренија од АТС.

(г) Одобрение за суперсоничен лет

- (1) Одобрението од контролата на летање кое се однесува на фазата на трансоничното забрзување на еден суперсоничен лет важи најмалку до завршување на таа фаза.
- (2) Одобрението од контролата на летање кое се однесува на намалување на брзината и спуштањето на воздухоплов од надзвучно крстарење на подзвучен лет е со цел да се обезбеди непречено спуштање барем за време на суперсоничната фаза.

(д) Промените на одобрението кое е дадено за рута или ниво:

- (1) Кога се издава одобрени кое ја вклучува бараната промена за рута или ниво, тоа мора да го содржи точниот тип на промена.
- (2) Кога сообраќајните услови не дозволуваат одобрение на бараните промени, мора да се употреби зборот `UNABLE` (не е во можност). Кога тоа е оправдано со оглед на околностите, мора да се понудат алтернативни патишта или нивоа.

(ѓ) Условни одобренија

Условните фрази како што се, `behind landing aircraft` (позади воздухоплов кој слетува) или `after departing aircraft` (по воздухоплов кој заминува), не се користат за движење кое влијае врз активните полетно – слетни патеки, освен ако контролорот и пилотот го видат тој воздухоплов или возило. Воздухопловот или возилото за кого е издадено условното одобрение мора прво да

помине пред другиот засегнат воздухоплов кој го добил условното одобрени. Во сите случаи, условното одобрение мора да се даде по следниов редослед и се состои од:

- (1) почетен повик;
  - (2) услови;
  - (3) одобрение;
  - (4) кратко повторување на условите.
- (e) Повторување на одобренијата, инструкциите и информациите поврзани со безбедноста
- (1) Контролорот на лет го слуша повторувањето кое се однесува на деловите поврзани со безбедноста и инструкциите посочени во точките SERA.8015(д) (1) и (2) од Анексот од Регулацијата (ЕУ) бр. 932, за да провери дека екипажот на летањето правилно го разбрал одобрението или инструкциите за спроведување и веднаш презема мерки за исправање на кое било отстапување утврдено за време на повторувањето.
  - (2) Не се бара говорно повторување на пораките од CPDLC, освен ако давателот на услуги во воздушниот сообраќај не утврди поинаку.
- (ж) Координација на одобренијата

Одобрението од контролата на летање се координира меѓу единиците на контролата на летање за да се опфати целата рута на воздухопловот или определен дел од истата како што е опишано подолу

- (1) Воздухоплов добива одобрение за целата рута до аеродромот на првото предвидено слетување во која било од следниве ситуации:
  - (i) кога пред заминувањето било можно да се координира одобрението меѓу сите единици под чија контрола ќе биде воздухопловот;
  - (ii) кога постои разумна гаранција дека ќе се изврши претходна координација меѓу оние единици под чија контрола воздухопловот дополнително ќе дојде;
- (2) Кога не е постигната координација од точка (1), или истата не е предвидена, воздухопловот добива одобрение само до точката до која координацијата разумно е загарантирана; пред да стигне до таа точка, или на таа точка, воздухопловот добива дополнително одобрение, при што ако е соодветно се даваат и инструкции за чекање.

- (3) Кога така е пропишано од единица на ATS, воздухопловот стапува во контакт со следната единица на контролата на летање заради добивање на последователно одобрение пред точката на примопредавање.
- (i) Додека го добива последователното одобрение, воздухопловот ја одржува неопходната двонасочна комуникација со тековната единица на контролата на летање.
- (ii) Одобрението кое е дадено како последователно одобрение за пилотот мора да биде јасно препознатливо како такво.
- (iii) Освен ако не се координирани, последователните одобренија не влијаат врз првобитниот профил на летот на воздухопловот во кој било воздушен простор, освен во воздушниот простор на единицата на контролата на летање која е одговорна за давање на следното одобрение.
- (4) Кога воздухоплов планира да замине од аеродром во контролирана област и да влезе во друга контролирана област во рок од 30 минути, или во друг утврден временски период според договорот меѓу односните центри на обласните контроли на летање, координација со следниот центар на обласната контрола на летање се врши пред да се издаде одобрението за заминување.
- (5) Кога некој воздухоплов планира да замине од контролирана област заради лет вон контролиран воздушен простор, па потоа повторно да влезе во истата или во друга контролирана област, може да се даде одобрение од точката на заминување до аеродромот на првото предвидено слетување. Ова одобрение или измените на истото се применуваат само на оние делови на летот кои се вршат во контролиран воздушен простор.

ATS.TR.240 Контрола на лица и возила на контролирани аеродроми

(а) Движење на лицата или возилата, вклучително и влечењето на воздухоплови, во маневарската површина на аеродромот, се контролира од контролната кула на аеродромот, зависно од потребата, а се со цел да се избегне опасноста по нив и по воздухопловите кои слетуваат, возат на површината или полетуваат.

(б) Во услови кога се применуваат процедури за намалена видливост:

- (1) Движењето на лицата и возилата во маневарската површина на аеродромот мора да биде ограничено на минимум потребното, а посебно внимание треба да се посвети на условите за заштита на критичните и чувствителните област или областите со радионавигациски помагала;

- (2) предмет на одредбите од точката (в), методот или методите за раздвојување на возилата и управувањето на воздухопловот по површина ја одредува давателот на услуги во воздушниот сообраќај, а ги одобрува надлежниот орган, земајќи ги предвид достапните ресурси;
- (3) ако на истата полетно – слетна патека паралелно се одвиваат комбинирани прецизни операции со инструменти за ILS и MLS од Категорија II или од Категорија III, мора да се заштитат рестриктивните ILS или критичните MLS.

(в) на возила за итни ситуации кои им доаѓаат на помош на воздухоплови кои се во неволја им се обезбедува предност пред сите останати возила на земја/терен.

(г) Предмет на одредбите од точка (в), возилата на маневарската површина треба да ги почитуваат следниве правила:

- (1) возилата или возилата кои влечат воздухоплови им даваат предност на воздухопловите што слетуваат, полетуваат или возат на земја/терен;
- (2) возилата им даваат предност на другите возила што влечат воздухоплови;
- (3) возилата им даваат предност на другите возила во согласност со упатствата на единиците за услуги во воздушниот сообраќај;
- (4) без да е во спротивност со одредбите од точките (1), (2) и (3), возилата и возила што влечат воздухоплови мораат да се придржуваат на упатствата издадени од контролната кула на аеродромот.

ATS.TR.245 Употреба на опрема за надзор на движењето по површината на аеродромите

Доколку се смета за потребно, во случај кога маневарската површина или дел од неа кој не е видлива со голо око, или со цел да се надополни визуелниот надзор, единицата за услуги во воздушниот сообраќај користи напредни системи за наведување и контрола на сообраќајот на тлото (A-SMGCS) или друга соодветна опрема за:

- (а) следење на движењето на воздухопловите и возилата на маневарската површина;
- (б) обезбедување на информации за давање на насоки на пилотите и возачите на возилата, зависно од потребата;
- (в) давање на совети и помош за безбедно и ефикасно движење на воздухопловите и возила на маневарската површина.

ATS.TR.250 Информации за суштински сообраќај и суштински локален сообраќај

(а) Информациите за суштинскиот локален сообраќај им се даваат на контролирани летови на коишто се однесува секој пат кога тие еден со друг образуваат суштински сообраќај.

(б) Суштинските информации за локалниот сообраќајот, познати на контролорот за летање, им се даваат без одлагање на воздухопловите во заминување и пристигнување, а за кои тие се однесуваат.

ATS.TR.255 Операции на паралелни или скоро паралелни полетно – слетни патеки

Кога се спроведуваат независни или зависни операции на приод по инструменти или на заминување од паралелни или скоро паралелни полетно – слетни патеки, давателот на услуги во воздушниот сообраќај треба да воспостави процедури, одобрени од страна на надлежните органи.

ATS.TR.260 Избор на полетно – слетна патека за користење

Контролната кула на аеродромот ја избира полетно – слетната патека која што ќе се користи за полетување и слетување на воздухопловот, земајќи ги предвид брзината и насоката на површинскиот ветер како и останатите фактори, вклучително:

- (а) конфигурација на полетно – слетната патека;
- (б) метеоролошки услови;
- (в) процедурата за приод по инструмент;
- (г) достапни помагала за приод и слетување;
- (д) аеродромски сообраќајни кола и услови во воздушниот сообраќај;
- (е) должината на полетно – слетната патека или полетно – слетните патеки;
- (е) други фактори кои се наведени во локалните упатства.

ATS.TR.265 Контрола на аеродромскиот сообраќајот на тлото/површината во услови на слаба видливост

(а) Доколку е потребно сообраќајот да се одвива на маневарската површина во услови на видливост што ја спречува контролната кула на аеродромот да примени визуелно раздвојување помеѓу воздухопловите и помеѓу воздухопловите и возилата, се применува следново:

- (1) на раскрсниците од патеките за возење, на воздухопловот или на возилото на патеката за возење не им е дозволено да бидат поблиску до другата патека за возење од границата на позицијата за чекање која им е дефинирана во меѓу позицијата за чекање, со стоп светла или со ознака за раскрсница на патеката за возење, во согласност со важечките спецификации за дизајн на аеродром;

(2) методот на надолжно одделување на патеките за возење мора да биде оној што е наменет за конкретниот аеродром а е наведен од давателот на услуги во воздушниот сообраќај и одобрен од надлежниот орган, земајќи ги предвид карактеристиките на расположливите средства за следење и контрола на сообраќајот на терен, комплексноста на распоредот на аеродромот и карактеристиките на воздухопловите кои го користат аеродромот.

(б) Процедурите кои се применуваат за започнување и продолжување на работата при намалена видливост се утврдени во согласност со точката ATS.OR.110 и одобрени од надлежниот орган.

ATS.TR.270 VFR Овластување на специјални VFR летови

(а) Вршење на специјални VFR летови во контролирана зона може да се дозволи со предмет на одобрение од АТС. Освен ако надлежниот орган издаде дозвола за хеликоптери во посебни случаи, како што се, но не и ограничено на, летови наменети на полицијата, за давање на итна медицинска помош, операциите за потрага и спасување или за гасење на пожари, се применуваат следниве дополнителни услови:

(1) ваквите специјални летови VFR можат да се вршат само во текот на денот, освен ако надлежниот орган одобри поинаку;

(2) од страна на пилотот:

- (i) над облаци и со визуелен контакт со земјата;
- (ii) кога видливоста на летот не е помала од 1 500 м или, за хеликоптерите, не е помала од 800 м;
- (iii) при брзина од најмногу 140 kts IAS или помала, која дава можност навремено забележување на останатиот сообраќај или на можните препреки заради избегнување на судир; и

(3) единицата на контролата на летање не смее да даде одобрение за специјален VFR лет на воздухоплов да полета од аеродромот во рамките на контролираната област, ниту пак слетување на таков аеродром, ниту влез во зоната на сообраќај на аеродромот или во аеродромскиот школки круг, кога пријавените метеоролошки услови на аеродромот се под следниве минимуми:

- (i) видливоста на земја да не е помала од 1 500 м или, за хеликоптерите не е помала од 800 м;
- (ii) плафонот (висината на базата на облациите) да не е помала од 180 м (600 ft).`;

(б) единица за контрола на летање индивидуално ги разгледува таквите овластувања.

ДЕЛ 3

УСЛУГИ ЗА ИНФОРМАЦИИ ЗА ЛЕТ

ATS.TR.300 Примена

(а) Услугите за информации за лет ги даваат соодветните единици за ATS на сите воздухоплови врз кои тие информации најверојатно би влијаеле, а кои се во една од следниве ситуации:

- (1) се обезбедуваат со услуги на контролата на летање;
- (2) на поинаков начин им се познати на единиците за ATS.

(б) Кога единиците за ATS даваат и услуги за информации за лет и услуги на контрола на летање, давањето услуги на контролата на летање има предност пред давањето услуги за информации за лет, секогаш кога тоа го бара службата за давањето услуги на контролата на летање.

(в) Давателот на услуги за информации за лет воспоставуваат договори за:

- (1) снимање и праќање на информациите за напредокот на летовите;
- (2) координација и пренос на одговорностите за давање на услуги за информации за лет.

ATS.TR.305 Обем на услугите за информации за лет

(а) Услугите за информации за лет опфаќаат давање релевантни:

- (1) информации на SIGMET и AIRMET;
- (2) информации за пред еруптивна вулканска активност, вулкански ерупции и за облаците од вулкански пепел;
- (3) информации за испуштање во атмосферата на радиоактивни материјали или отровни хемикалии;
- (4) информации за измените во поглед на достапноста на радио навигациски услуги;
- (5) информации за измени на условите на аеродромите и придружните објекти, вклучувајќи ги и информациите за состојбата на аеродромските површини за движење кога се под снег, мраз или поголемо количество вода;
- (6) информации за слободни балони без екипаж;
- (7) информации за невообичаени конфигурации и услови на воздухопловите;
- (8) и кои било други информации кои би можеле да влијаат врз безбедноста.

(б) Услугите за информации за лет кои им се даваат на воздухопловите, покрај наведеното под точка (а), опфаќаат и давање на информации во врска со:

- (1) пријавените временски услови и временска прогноза за аеродромот на заминување, одредиште или алтернативните аеродроми;
- (2) опасностите од судир на воздухопловите кои летаат во воздушниот простор од класа C, D, E, F и G;
- (3) лет над водени површини, сè додека е можно и кога тоа го бара пилотот, сите информации кои стојат на располагање, како што е знакот за повикување, позицијата, стварната патека, брзината итн. на површинските пловни објекти во таа област;
- (4) пораки, вклучувајќи одобрувања, кои се добиени од други единици за давање на услуги во воздушниот сообраќај да им бидат проследени до воздухопловите.

(в) Пораките од AFIS со кои се обезбедуваат летовите, покрај релевантните информации од точките (а) и (б), ги вклучуваат и информациите за:

- (1) опасностите од судир со воздухоплови, возила и лица кои се присутни на маневарската површина;
- (2) полетно – слетната патека која се користи.

(г) Единиците за услуги во воздушниот сообраќај е испраќаат, колку што е можно по скоро, посебни и не се рутински извештаи од воздух за:

- (1) останатите воздухоплови на кои можеби ќе им се потребни овие информации;
- (2) поврзаната метеоролошка канцеларија за набљудување во согласност со Анекс 5 од Регулацијата за спроведување (ЕУ) 923/2012;
- (3) останатите единици за услуги во воздушниот сообраќај на кои можеби им се потребни овие информации.

Испраќањето на пораки до воздухоплов се повторува на одредена фреквенција и продолжува за одреден временски период определен од страна на соодветната единица за услуги на во воздушниот сообраќај.

(д) Услугите за информации за лет кои се даваат на летовите по VFR го опфаќаат, покрај наведеното во (а), и давањето на расположливи информации за условите на сообраќајот и временските услови долж рутата на летот, кои најверојатно ќе оневозможат летање согласно правилата за визуелно летање.

(ф) Доколку е пропишано од страна на надлежниот орган, единицата AFIS управува со движењето на возила и лица на маневарската површина во согласност со сетот или подсетот од одредбите од точката ATS.TR.240.

ATS.TR.310 Емитирање на автоматско говорно емитирање на информации (Voice-ATIS)

(а) Преносот на автоматско говорно емитување на информации (Voice-ATIS) им се обезбедува на аеродроми каде што постои потреба од намалување на оптоварувањето на комуникацијата преку VHF каналите за комуникација воздух-земја, од страна на службите во воздушниот сообраќај. Доколку се нуди, се состојат од едно од следниве:

- (1) едно емитување кое му служи на воздухоплов при пристигнување;
- (2) едно емитување кое му служи на воздухоплов при заминување;
- (3) едно емитување кое му служи на воздухоплов и при пристигнување и при заминување;
- (4) две емитувања кои му служат на воздухоплов и при пристигнување и при заминување, зависно од аеродромот каде времетраење на емитување кое им се нуди на воздухопловите би било премногу долго.

(б) Секогаш кога е можно, за емитување на Voice-ATIS се користи посебна VHF фреквенција. Доколку не е достапна посебна VHF фреквенција, преносот може да се изврши преку гласовниот канал или преку каналите од најсоодветните помагала за терминална навигација или од најсоодветните средства за терминална навигација, по можност VOR, под услов опсегот и јасноста да бидат соодветни и идентификацијата на навигациските помагала да е секвенционирани со емитување, така што емитување да не е спречено.

(в) Voice-ATIS не се емитува на гласовниот канал ILS.

(г) Секој пат кога се обезбедува Voice-ATIS, емитувањата мора да бидат континуирани и повторливи.

(д) Со информациите кои што се содржат во сегашните емитување мора да бидат веднаш запознаени единиците или единиците за услуги во воздушниот сообраќај кои се засегнати со обезбедувањето со информации на воздухопловите поврзани со приод, слетување и полетување, секој пат кога пораката не ја има подготвено таа единица или тие единици.

(е) Емитувањето на Voice-ATIS кои се даваат на одредени аеродроми за користење од страна на меѓународни услуги за воздушен сообраќај, мора да бидат барем на англиски јазик.

ATS.TR.315 Автоматско податочно емитување на информации (D-ATIS)

(а) Доколку D-ATIS ја надополнува постојната достапна услуга на Voice-ATIS, содржината и форматот на информациите мора да бидат идентични со важечките емитувања на Voice-ATIS. Доколку се вклучени и метеоролошки информации кои се даваат во реално време, но при тоа податоците остануваат во рамките на параметрите од критериумите за значајни промени од точката MET.TR.200 (д) и (е) од Анекс V, содржината, со цел одржување на истата ознака, се смета за идентична.

(б) Доколку D-ATIS ја надополнува постоечката услуга на Voice-ATIS која што е достапна и при тоа ATIS треба да се ажурира, Voice-ATIS и D-ATIS мора да се ажурираат истовремено.

ATS.TR.320 Автоматско податочно емитување на информации (говорна и/или податочна врска)

(а) Секогаш кога се обезбедуваат Voice-ATIS или D-ATIS, или и двете:

- (1) испратените информации се однесуваат на еден аеродром;
- (2) испратените информации мора веднаш да се ажурираат доколку станува збор за суштински промени;
- (3) подготовката и дистрибуцијата на пораките за ATIS се одговорност на давателот на услуги во воздушниот сообраќај;
- (4) индивидуални пораки за ATIS се идентификуваат со ознака во форма на букви од азбуката во согласност со точка SERA.14020 од Анексот од Регулацијата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012. Ознаките кои им се доделени на последователните пораки за ATIS се по азбучен ред;
- (5) по воспоставување на комуникација со единицата за услуги во воздушниот сообраќај што им обезбедува услуги на контрола на приод или на контролната кула на аеродромот или на единицата за AFIS, зависно од потребата, воздухопловот потврдува дека ги примил информациите;
- (6) кога одговара на пораката од точката (5) или, во случај на воздухоплов при приод, во времето што е пропишано од надлежниот орган, соодветната единица за услуги за воздушниот сообраќај му ги доставуваат на воздухопловот актуелните/моменталните параметри на висиномерот;
- (7) метеоролошките информации се читаат од локалниот рутински извештај или од локален посебен извештај.

(б) Кога, поради брзи промени во метеоролошките услови, не е препорачливо да се вклучат метеоролошките информации наведени во потставот (а) (7) во ATIS, во пораките на ATIS се наведува дека релевантните метеоролошки информации ќе бидат дадени на иницијалниот контакт со соодветната единица за услуги во воздушниот сообраќај.

(в) Информациите содржани во тековната порака за ATIS, чиј прием е потврден од засегнатиот воздухоплов, не треба да бидат вклучени во директниот пренос до воздухопловот, со исклучок на параметрите од висиномерот, кои се обезбедуваат во согласност со потточката (а).

(г) Доколку воздухопловот потврди прием на порака за ATIS која не е повеќе важечка, единицата за услуги во воздушниот сообраќај без одлагање преземаат едно од следново:

- (1) му ги проследува на воздухопловот сите елементи на информации што треба да се ажурираат;
- (2) му дава упатства на воздухопловот за да ги добие ажурирани информации за ATIS.

ATS.TR.325 Емитирање за VOLMET и емитирање за D-VOLMET

Известувањето за VOLMET на HF или VHF фреквенција или за услугата D-VOLMET или за сите претходно наведени, се емитира доколку е пропишано од страна на надлежниот орган, користејќи ја стандардната фразеологија за радиотелефонија.

ДЕЛ 4

УСЛУГИ ЗА ТРЕВОГА

ATS.TR.400 Примена

(а) Услугите за тревога ги даваат единиците за ATS:

- (1) на сите воздухоплови за кои се обезбедени услуги на контролата на летање;
- (2) колку што е можно, на сите други воздухоплови кои предале план на лет или кои на поинаков начин им се познати на службите за ATS;
- (3) на секој воздухоплов за кој се знае, или се верува, дека е предмет на незаконско постапување.

(б) Центрите за информации за лет или центрите за обласна контрола служат како централна точка за собирање на сите информации кои им се од важност на воздухопловите кои се во итна состојба, а кои летаат во соодветната област за информации за летот или во контролираната област и за препраќање на таквите информации до соодветниот центар за координација за спасување.

(в) Во случај воздухопловот да е во итна состојба додека е под контрола на контролната кула на аеродромот или на единицата за контрола на приод или пак е во контакт со единица за AFIS, тие единици мора веднаш да го известат одговорниот центар за информации за лет или одговорниот центар за обласна контрола, а тие потоа да го известат центарот за координација за спасување, под услов дека е потребно известување до центарот за обласна контрола, до центарот за информации за лето или до центарот за координација за спасување доколку опасноста е од таква природа при што известувањето е непотребно.

(г) Без разлика, контролната кула на аеродромот или одговорната единица за контрола на приод и соодветните единици за AFIS мора прво да активираат узбуна и да ги преземат останатите потребни чекори за да ги ставаат во подготвеност сите релевантните локални организации за

спасување и итни случаи кои што може веднаш да ја обезбедат итната помош, во согласност со локалните упатства, секој пат кога се случуваат следниве настани/ситуации:

- (1) несреќа на воздухоплов се случила на аеродромот или во негова близина;
- (2) добиена е информација дека безбедноста на воздухопловот кој е под надлежност на контролната кула на аеродромот или единица за AFIS, или пак ќе дојде под нивна надлежност, може да биде или е загрозна;
- (3) екипажот на воздухопловот така бара;
- (4) доколку тоа се смета за неопходно или пожелно, или е потребно заради итноста на ситуацијата.

ATS.TR.405 Известување до центри за координација на спасувањето

(а) Без да е во спротивност со целисходноста од таквото известување поради други околности, единици за услугите во воздушниот сообраќај, освен како што е предвидено во точката ATS.TR.420 (а), веднаш го известува координативниот центар за спасување кога се смета дека воздухопловот е во вонредна состојба во согласност со следново:

- (1) фаза на неизвесност кога е присутна која било од следниве ситуации:
  - (i) од воздухопловот се нема добиено никакви информации во период од 30 минути по времето кога требало да се изврши комуникација, или од моментот на првиот неуспешен обид за да се воспостави комуникација со тој воздухоплов, зависно кој од овие два обиди е порано/поскоро;
  - (ii) воздухоплов не успеал да пристигне во период од 30 минути од предвиденото време на пристигнување од последната најави кај единици за услуги во воздушниот сообраќај или од времето кое што таа единица има предвидено/проценето, зависно кој од овие два периода е поран/поскор;

Фазата на несигурност не се применува кога не постои сомнение како за безбедноста на воздухопловот така и за лицата во него.

- (2) фаза на тревога кога е присутна која било од следниве ситуации:
  - (i) по фазата на несигурност, понатамошните обиди за воспоставување комуникација со воздухопловот или истраги од други релевантни извори не резултираа со вести за воздухопловот;
  - (ii) на воздухопловот му е дадена дозвола за слетување, но тој не слетува во временскиот рок од 5 минути од проценетото време на слетување и со него не е повторно воспоставена комуникација;
  - (iii) на аеродроми со AFIS, под услови пропишани од надлежниот орган;

(iv) добиена е информација што покажува дека на оперативната ефикасност на воздухопловот е намалена, но не до степен до кој е веројатно да се примени принудно слетување;

(v) воздухопловот е познат или се верува дека е предмет на незаконско влијание.

Точките од (i) до (iv) не се применуваат кога постојат докази за ублажување на загриженоста за безбедноста на воздухопловот и лицата во него.

(3) фаза на вознемиреност кога е присутна која било од следниве ситуации:

(i) по фазата на тревога, понатамошните неуспешни обиди за да се воспостави комуникација со воздухопловот и пошироките неуспешните обиди укажуваат на веројатноста дека воздухопловот е во неволја;

(ii) се смета дека горивото во воздухопловот е потрошено или е недоволно за да му овозможи на воздухопловот да стигне на безбедно место;

(iii) добиени се информации што покажуваат дека оперативната ефикасност на воздухопловот е намалена до степен до кој е веројатно можно принудно слетување;

(iv) добиени се информации или е во разумна мерка сигурно дека воздухопловот набрзо ќе биде принуден да слета или е веќе принудно слетан.

Фазата на вознемиреност не применува кога постои разумна мера со сигурност дека воздухопловот и лицата во него не се загрозени и во непосредна опасност и дека не им е потребна итна помош.

(б) Известувањето мора да содржи информации што се достапни, а по следниот редослед:

(1) INCERFA, ALERFA или DETRESFA, како што е соодветно за фазата на итност;

(2) агенцијата и лицето што повикува;

(3) природата на итноста;

(4) суштински информации од планот за лет;

(5) единица која последно има воспоставено контакт, време и средства кое што го користела;

(6) најновиот извештај за позицијата и како е позицијата утврдена;

(7) боја на воздухопловот и посебни карактеристики ;

(8) опасни материи кои се пренесувани како товар;

(9) какви било мерки кои се преземени од пријавното биро;

(10) останати релевантни белешки.

(в) Информациите кои што се утврдени во точка (б) а кои не се достапни во времето кога известувањето се испраќа до координативниот центар за потрага, се бара од единици за услуги во воздушниот сообраќај пред да се објави фаза на вознемиреност, доколку времето тоа го дозволува и доколку во разумна мерка се смета дека ќе следи таа фаза .

(г) Покрај известувањето наведено во точката (а), единиците за услуги во воздушниот сообраќај без одлагање, му испраќаат на Центарот за координација за спасување едно од следниве:

- (1) сите дополнителни информации кои што би можеле да бидат од корист, особено за развој на итноста во однос на следната фаза;
- (2) информација дека итноста повеќе не постои.

ATS.TR.410 Употреба на уреди за комуникација

Единиците за услуги во воздушниот сообраќај мораат, каде што е соодветно, да ги користат сите достапни уреди за комуникација за да воспостават и одржуваат комуникација со воздухопловот во итни ситуации и да бараат вести од воздухопловот.

ATS.TR.415 Графички приказ на воздухопловите во итни ситуации

Кога се се смета дека постои итна ситуација, единица за услуги во воздушниот сообраќај кои се запознаени со ситуацијата изработуваат графички приказ на воздухопловот на карта или на друга соодветна алатка за да се утврдат можните идни позиции на воздухопловот и на неговиот максимална распон на делување до последната позната позиција.

ATS.TR.420 Информации за операторот

(а) Кога обласниот центар за контрола или центарот за информации за лет одлучуваат дека воздухопловот е во фаза на несигурност и е во фаза на тревога, мора, доколку е можно, да го советува операторот на воздухопловот пред да го извести центарот за координација за спасување.

(б) Кога како е можно, центар на обласна за контрола или центарот за информации за лет без одлагање ги доставува до операторот на воздухопловот сите информации кои што му биле доставени до центарот за координација за спасување.

ATS.TR.425 Информации за воздухоплови што летаат во близина на воздухоплови кои се во состојба на итност

(а) Кога единица за услуги во воздушниот сообраќај утврдува дека воздухоплов е во итна ситуација, друг воздухоплов за кој што се знае дека е во близина на овој воздухоплов мора да се информира за видот на итната состојба што е можно побрзо, освен во случај кога е предвидено како во точка (б).

(б) Кога единицата за услуги во воздушниот сообраќај знае или верува дека воздухопловот е предмет на незаконско постапување, во комуникацијата воздух-земја во контекст на услугите на воздушниот сообраќај не се наведува видот на состојбата на итност доколку прво не биле наведени во пораките од соодветниот воздухоплов и доколку е сигурно дека таквото спомнување нема да ја влоши ситуацијата.";

5. Анексот V се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката MET.OR.120 се заменува со следново:

`MET.OR.120 Известување за отстапувања од светскиот центар за прогноза (WAFC)

Давателот на метеоролошки услуги кој користи WAFC BUFR во бинарна универзална форма за да преставување на кодот (BUFR) за метеоролошките податоци, веднаш го известува засегнатиот WAFS доколку открие или добие пријава за временска прогноза од WAFS SIGWX, во однос на:

(а) замрзнување, турбуленции, кумулонимбуси кои се слабо прегледни или чести или кумулонимбуси кои се во облакот или се појавува во појасот, и песочни бури и бури од ветер со прашина;

(б) вулкански ерупции или испуштање на радиоактивни материи во атмосферата кои се значајни за операции на воздухоплови.";

(б) во првиот параграф од точката MET.OR.205, воведната фраза се заменува со следново:

`Воздухопловната метеоролошката станица пријавува: `;

(в) во првиот параграф од точката MET.OR.210, воведната фраза се заменува со следново:

`Воздухопловната метеоролошката станица набљудува и/или мери: `;

(г) точката MET.OR.240(а), се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (2) се заменува со следново:

`(2) METAR или SPECI, вклучувајќи TREND, TAF или изменет TAF за аеродроми за заминување и предвидено слетување како и алтернативни аеродроми на полетувања, алтернативни аеродроми на рута и алтернативни аеродроми на дестинација;`;

(ii) точката (б) се заменува со следново:

`(б) регионални прогнози за летови на мали височини во форма на карта изготвени како прилог кон објавувањето на AIRMET, и AIRMET за летови на висина пониска од значење на целата рута;`;

(д) MET.OR.242 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (а) се заменува како што следува:

` (а) Метеоролошката служба на аеродромот обезбедува, по потреба, на својата сродна контролна кула на аеродромот и единицата за AFIS со:

- (1) локални рутински извештаи, локални посебни извештаи, METAR, TAF и TREND и нивни измени;
- (2) SIGMET, AIRMET, предупредувања и алармирање за придвижување на ветер како и предупредувања на аеродром;
- (3) сите дополнително локално договорени метеоролошки информации, како што се прогнозите за приземниот ветер, со цел утврдување на можните измени при промена на полетно-слетната патека;
- (4) информации добиени за облакот од вулкански пепел за кои SIGMET сè уште не е објавен, како што е договорено помеѓу аеродромската метеоролошка служба и релевантната аеродромска контролна кула и единицата за AFIS;
- (5) добиени информации за вулканска активност пред ерупција и/или вулканска ерупција како што е договорено помеѓу аеродромската метеоролошка служба и релевантната аеродромска контролна кула и единицата за AFIS.`;

(ii) во точката (б), точките (1) и (2) се заменуваат со следново:

` (1) локални рутински извештаи и локални посебни извештаи, METAR, TAF и TREND и нивни модификации;

(2) SIGMET, AIRMET, прогнозите и алармите за придвижување на ветер и соодветни посебни извештаи од воздух и аеродромски предупредувања; `;

(ѓ) точката MET.OR.245 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (б) се заменува со следново:

` (б) се координира со организациите одговорни за обезбедување на NOTAM и/или ASHTAM за да се осигура дека метеоролошките информации за вулканскиот пепел се вклучени во SIGMET и дека NOTAM и/или ASHTAM се конзистентни; `;

(ii) точката (г) се заменува и дополнува како што следува:

- точките (1) и (2) се заменуваат со следново:

` (1) METAR, вклучувајќи ги и тековните информации за притисокот на аеродромот и други локации, TAF и TREND и нивните модификации;

(2) прогнози за ветровите и температури во горниот воздушен простор и за важните временски појави на рути и нивните измени, SIGMET и AIRMET и соодветни посебни извештаи од воздух;`;

- точките (6), (7) и (8) се заменуваат со следново:

`(6) советодавни информации за тропските циклони објавени од страна на TCAC во својата област на одговорност;

(7) советодавни информации за вулкански пепел објавени од страна на VAAC во својата област на одговорност;

(8) информации за вулканска активност пред ерупција и/или вулкански ерупции како што е договорено помеѓу метеоролошката канцеларија за набљудување и ACC/FIC;`;

(iii) се додава следнава точка (e):

`(e) на единиците за услуги за воздушен сообраќај, во согласност со локалниот договор, со информациите кои се однесуваат на испуштање на токсични хемикалии во атмосферата, што може да влијаат на воздушниот простор во кој се вршат летови во рамките на нивната област на одговорност, им обезбедуваат информации, доколку истите им се достапни.`;

(e) точката MET.OR.250 се заменува со следново:

MET.OR.250 SIGMET

Метеоролошката канцеларија за набљудување:

(a) ги обезбедува и ги дистрибуира пораките SIGMET;

(б) осигурува дека SIGMET се откажува кога појавата повеќе не се појавува или повеќе не се очекува нејзино појавување во областа која е опфатена со оваа SIGMET порака;

(в) осигурува дека рокот на важноста на SIGMET не е повеќе од четири часа, а во посебен случај на SIGMET во однос на облакот од вулкански пепел и тропски циклони тој период се продолжува и до шест часа;

(г) осигурува дека SIGMET се објавени не повеќе од четири часа пред почетокот на периодот на важност. Во посебен случај на SIGMET во однос на облакот од вулкански пепел и тропски циклони, SIGMET се издава во најкраток можен рок, но не повеќе од 12 часа пред почетокот на периодот на важност и треба да се ажурира најмалку на секои шест часа.`;

(ж) точката MET.OR.255 се заменува со следново:

MET.OR.255 AIRMET

Метеоролошката канцеларија за набљудување:

(а) обезбедува и дистрибуира AIRMET кога надлежниот орган утврдил дека густината на сообраќај, што се одвива под нивото 100 од летот, или до нивото 150 од летот во планинските области, или повисоко, каде е тоа потребно, го оправдува објавувањето и дистрибуирањето на регионалните прогнози за таквите операции;

(б) ја поништува AIRMET кога појавата во таа област повеќе не се појавува или не се очекува нејзино појавување;

(в) осигурува дека периодот на важност на AIRMET не е подолг од четири часа.;

(з) точката MET.OR.260(в) се заменува со следново:

(в) осигурува дека регионалните прогнози за летови на пониско ниво изготвен како поддршка при објавување на AIRMET се објавуваат на секои шест часа за период на важност од шест часа и се пренесуваат до метеоролошката канцеларија за набљудување не подоцна од еден час пред почетокот на периодот на важност.;

(с) точката MET.OR.265(а)(4) се заменува со следново:

(4) WAFС, меѓународните бази на податоци ОРМЕТ, меѓународните канцеларии на NOTAM и центрите определени со регионални договори за воздушен сообраќај овластени за управување со системи за сателитска дистрибуција на воздухопловните фиксни услуги.;

(и) точката MET.OR.270 се изменува и дополнува како што следува:

(i) воведната фраза се заменува со следново:

TCAC објавува.;

(ii) точката (а)(3) се заменува со следново:

(3) WAFСs, меѓународни бази на податоци на ОРМЕТ и центри одговорни за управувањето со сателитски системи за дистрибуција на воздухопловни фиксни услуги.;

(j) точката MET.TR.200 се изменува и дополнува како што следува:

(i) во точката (а), воведната фраза се заменува со следново:

Локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи и METAR ги содржат следните елементи по следниов ред.;

(ii) точката (б) од воведната фраза се заменува како што следува:

` Во локалните рутински извештаи и во локалните посебни извештаи: `;

(к) MET.TR.205 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (а) се изменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

` (1) Во локалните рутински извештаи и локалните посебни извештаи и METAR, насоката и брзината на површинскиот ветер се пријавуваат со точност од 10 степени (во однос на вистинскиот магнетен пол) или 1 јазол (0,5 м/с).`;

- во точката (3), воведната реченица се заменува со следново:

` (3) Во локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи во METAR: `;

- во точката (3), точката (iii)(A) се заменува како што следува:

`(A) 5 јазли (2,5 м/с) или повеќе во локалните рутински извештаи и во локалните посебни извештаи кога се применуваат процедури за намалување на бучавата;

(ii) точката (б) се изменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

`(1) Во локалните рутински извештаи, локални посебни извештаи и METAR, видливоста се пријавува во чекори од 50 м кога видливоста е 800 м или помала; во чекори од 100м кога е 800 м или повеќе, но помалку од 5 км; во чекори од 1 км кога видливоста е 5 км или повеќе, но помалку од 10 км; а се пријавува како 10 км, кога видливоста е 10 км или повеќе, освен кога се применуваат условите за користење на CAVOK.`;

- точката (3) се заменува со следново:

` (3) Во локалните рутински извештаи, локални посебни извештаи, видливоста долж полетно – слетната патека или полетно - слетните патеки се пријавуваат заедно со единиците мерки кои се користат за прикажување на видливоста. `;

(iii) точката (в) се изменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

` (1) Во локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи и METAR, RVR се пријавува во чекори од 25 метри кога видливоста е 400 м или помала; во чекори од 50 м, кога е помеѓу 400 и 800 м; во чекори од 100 м кога е поголема од 800 м.`;

- точката (3) се заменува со следново:

` (3) Во локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи и METAR:

(i) Кога RVR е над максималната вредност која системот во употреба може да ја утврди, тој во локални рутински извештаи и локални посебни извештаи се пријавува со кратенката "ABV", а во METAR кратенката "P" проследено со највисока вредност што системот може да ја одреди;

(ii) Кога RVR е под најмалата вредност која системот во употреба може да ја утврди, тој во локални рутински извештаи и локални посебни извештаи се пријавува со кратенката "BLW", а во METAR кратенката "M" проследено со најмалата вредност што системот може да ја одреди;

- во точката (4) воведната фраза се заменува со следново:

` Во локалните рутински извештаи и локалните посебни извештаи: `;

(iv) точката (г) се изменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

` (1) Во локалните рутински извештаи и локалните посебни извештаи забележаните тековни временски појави се пријавуваат со оглед на нивниот тип и карактеристики, а се наведува и нивниот интензитет, како што е соодветно. `;

- во точката (4), воведната фраза се заменува со следново:

` Во локални рутински извештаи, локални посебни извештаи и во METAR: `;

(v) точката (д) се заменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

` (1) Во локалните рутински извештаи, локални специјални извештаи и METAR, висината на база на облаци се пријавува во чекори од 100 стапки (30 м) до 10 000 стапки (3 000 м) и во чекори од 1000 стапки (300 м) над 10 000 стапки (3 000 м). `;

- во точката (3), воведната фраза се заменува со следново:

` Во локални рутински извештаи и локални посебни извештаи: `;

(vi) точката (f) се заменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

` (1) Во локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи и METAR, температурата на воздухот и температурата на точката на росење се пријавени во цели целзиусови степени. `;

- точката (3) се заменува со следново:

`(3) Во локалните рутински извештаи, локалните посебни извештаи и METAR, се утврдува температурата под 0°C .`;

(vii) точката (е) се заменува и дополнува како што следува:

- точката (1) се заменува со следново:

`(1) Во локалните рутински извештаи и локалните посебни извештаи и METAR, QNH и QFE се пресметува во десетици хектопаскали и се пријавуваат во чекори од целосните вредности на четирицифрени хектопаскали.`;

- во точката (3), воведната фраза се заменува со следново:

`Во локални рутински извештаи и локални посебни извештаи:`;

(л) точката MET.TR.210 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (а)(3)(i) се заменува како што следува:

`(i) 2 минути за локален рутински извештај и локален посебен извештај и екрани за приказ на ветер во единиците за ATS;`;

(ii) точката (в)(4)(ii)(A) се заменува како што следува:

`(A) 1 минута за локален рутински извештај и локален посебен извештај и за екраните за RVR во единиците на ATS;`;

(љ) точката MET.TR.215 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (д)(5) се заменува како што следува:

`(5) SIGMET, и кога е објавена, AIRMET и соодветните посебни извештаи од воздух релевантни за целата рута;`;

(ii) точката (е) се заменува како што следува:

`(е) Кога прогнозите на ветерот во горниот воздушен простор и температурата на воздухот во горниот воздушен простор наведен во MET.OR.275(а)(1) се испорачуваат во форма на карта, тие карти содржат прогноза за определеното време за ниво на лет како што е наведено во точката MET.TR.275(б)(3). Кога прогнозите на појавата на SIGWX наведен точка MET.OR.275(а)(2) се во форма на карти, тие карти содржат прогноза за определено време од слој на атмосферата за ограничено ниво на лет како што е наведено во точките MET.TR.275(в) и MET.TR.275(г).`;

(м) точката MET.TR.220 се изменува и дополнува како што следува:

(i) точката (в) се заменува како што следува:

` (в) Периодот на важност на рутинскиот TAF е 9 или 24 или 30 часа, освен доколку не е поинаку пропишано од страна на надлежните органи кои при тоа ги земаат во предвид условите на сообраќајот кај аеродромите кои имаат помалку од 9 часа на операции. TAF е подготвен за пренос најмногу еден час пред почетокот на периодот на важност. ;`;

(ii) точката (г) се заменува како што следува:

` (г) Кога TAF се распределува во дигитална форма, тој мора:

(1) да биде во формат во согласност со глобалниот интероперабилен модел за размена на информации и да биде составен со користење на јазикот за обележување на географски податоци (GML);

(2) да биде дополнет со соодветни метаподатоци. .;`

(iii) во точката (е), точките (1) и (2) се заменуваат како што следува:

`(1) 30% или 40% веројатност за постоење на алтернативни метеоролошки услови во одреден временски период на прогноза; или

(2) 30% или 40%. веројатност за привремени флукуации на метеоролошките услови во одреден временски период на прогнозата.`;

(н) точките MET.TR.250 и MET.TR.225 се заменуваат со следново:

`MET.TR.250 SIGMET

(а) Содржината и редоследот на елементите од SIGMET треба да се усогласат со образецот во Додаток 5А.

(б) Постојат три типа на SIGMET:

(1) SIGMET за временски појави на рута кои не се вулкански пепел или тропски циклонски;

(2) SIGMET за вулкански пепел;

(3) SIGMET за тропски циклони.

(в) Редниот број на SIGMET се состои од три знаци, односно една буква и две бројки.

(г) Само една од појавите наведен во Додаток 5А може да биде вклучена во SIGMET, при што за тропски циклон се користат соодветните кратенки и соодветната гранична вредност за брзината на приземниот ветер од 34 јазли (17 м/с) или повеќе.

(д) SIGMET во врска со грмотевици или тропски циклони не вклучуваат референци за сродни турбуленции и замрзнувања.

(f) Доколку SIGMET се проследува во дигитална форма тој е:

- (1) во формат кој е во согласност со глобалниот интероперабилен модел на споделување на информации со употреба на јазикот за означување на географски податоци (GML);
- (2) надополнет со соодветни метаподатоци.

MET.TR.255 AIRMET

(а) Содржината и редоследот на елементите од AIRMET треба да се усогласат со образецот во Додаток 5А.

(б) Редниот број од образецот од Додаток 5 мора да одговара на бројот од AIRMET објавени за аеродромот од 00:01 UTC на ден за кој се однесува.

(в) Во AIRMET се наведува само еден настан од Додаток 5А, при што се користат соодветните кратенки и следниве гранични вредности, кога таа појава е под нивото 100 од летот, или под нивото 150 од летот во планинските области, или повеќе, кога е потребно:

- (1) големи површини на брзина на површинскиот ветер над 30 јазли (15 м/с) со соодветната насока и единици;
- (2) големи области под влијание на намалена видливост на помалку од 5 000 метри, вклучувајќи временски појави кои предизвикуваат намалување на видливоста;
- (3) големи површини на делумна или целосна облачност доколку висината на базата на облакот е помала од 1000 стапки (300 м) над земјата.

(д) AIRMET во однос на грмотевици или кумулонимбуси не вклучуваат референци поврзани со турбуленции и замрзнувања.

(f) Доколку AIRMET се проследува во дигитална форма тој е:

- (1) во формат кој е во согласност со глобалниот интероперабилен модел на споделување на информации со употреба на јазикот за означување на географски податоци (GML);
- (2) надополнет со соодветни метаподатоци.;

(њ) точката MET.TR.260(в) се заменува како што следува:

(в) Кога надлежниот орган утврдува дека густината на сообраќајните операции е под нивото на лет 100, тој бара објавување на AIRMET, како знак на поддршка на AIRMET и дополнителни информации кои се потребни за лет на мали височини се објавуваат регионални прогнози кои вклучуваат од слој над земјата до нивото 100 на лет, или до ниво 150 на лет во

планинските области, или повеќе доколку е потребно, и кои содржат информации за временски појави на рута кои се опасни за летови на помали висини. `;

(о) точката MET.TR.265 се заменува како што следува:

`MET.TR.265 Одговорности на советодавниот центар за следење на вулканскиот пепел

(а) Советодавните информации за вулканскиот пепел се објавуваат на скратен едноставен јазик и во согласност со образецот даден во Додаток 6. Кога кратенките не се достапни, се користи најмалиот можен текст на едноставен англиски јазик.

(б) Доколку советодавните информациите за следење на вулканскиот пепел се проследуваат во дигитална форма тие се:

(1) во формат кој е во согласност со глобалниот интероперабилен модел на споделување на информации со употреба на јазикот за означување на географски податоци (GML);

(2) надополнети со соодветни метаподатоци.

(в) Советодавните информациите за следење на вулканскиот пепел кога се подготвени во графички формат се објавува со користење на формат на преносна мрежна графика (PNG). `;

(п) во точката MET.TR.270, се додаваат следниве точки (в) и (г):

(в) Доколку советодавните информации за тропските циклони се проследува во дигитална форма тие се:

(1) во формат кој е во согласност со глобалниот интероперабилен модел на споделување на информации со употреба на јазикот за означување на географски податоци (GML);

(2) надополнети со соодветни метаподатоци.

(г) Советодавните информациите за тропските циклони кога се подготвени во графички формат се објавуваат со користење на формат на преносна мрежна графика (PNG). `;

(р) точката MET.TR.275(б)(3), се изменува и дополнува како што следува:

(i) точките (i), (ii) и (iii) се заменуваат како што следува:

`(i) податоци за ветерот на нивоа на лет 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa), 480 (125 hPa) и 530 (100 hPa);;

(ii) податоци за температура на нивоа на лет 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320

(275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) 480 (125 hPa) и 530 (100 hPa);;

(iii) податоци за влажност за нивоа на лет 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa) и 180 (500 hPa);;

(ii) точката (viii) се заменува како што следува:

`(viii) геопотенцијални податоци за надморска висина за нивоа на лет 50 (850 hPa), 80 (750 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 210 (450 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) 480 (125 hPa) and 530 (100 hPa).;`

(c) Додатокот 1 се заменува како што следува:

Прилог 1

Образец за METAR

Легенда:

M = задолжително вклучување;

C = условно вклучување, зависно од метеоролошките услови или методите на набљудување;

O = можно вклучување.

Забелешка 1: Опсегот и резолуциите на нумерички елементи вклучени во METAR се дадени во посебна табела по овој образец.

Забелешка 2: Објаснувањата за кратенките можат да се најдат во ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC)`.

Елемент	Детална содржина	Образец(и)	Примери
Ознака на типот на извештајот (M)	Типот на извештај (M)	METAR, METAR COR	METAR METAR COR
Ознака на локацијата (M)	Ознака за локација според ICAO (M)	nnnn	YUDO
Време на забележување (M)	Ден и вистинското време на набљудување UTC (M)	nnnnnnZ	221630Z
Ознака на автоматско или известување кое недостасува (C)	Ознака за автоматско или за известување кое недостасува (C)	AUTO или NIL	AUTO NIL
КРАЈ НА METAR АКО ИЗВЕШТАЈОТ НЕДОСТАСУВА			

Елемент	Детална содржина	Образец(и)			Примери
Приземен ветер (М)	Насока на ветрот (М)	Nnn	VRB		24004MPS VRB01MPS (24008KT) (VRB02KT) 19006MPS (19012KT) 00000 MPS (00000KT) 140P149MPS (140P99KT)
	Брзина на ветрот (м)	[P]nn[n]			12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)
	Значителна варијација на брзината (С)	G[P]nn[n]			
	Мерни единици (М)	MPS (или KT)			
	Значителни варијации на насоката (С)	nnnVnnn	-		02005MPS 350V070 (02010KT 350V070)
Видливост (М)	Видливост која преовладува и најмала видливост (М)	Nnnn		C A V O K	0350 CAVOK 7000 9999 0800
	Најмала видливост и насока на најмала видливост (С)	nnnn[N] или nnnn[NE] или nnnn[E] или nnnn[SE] или nnnn[S] или nnnn[SW] или nnnn[W] или nnnn[NW]			2000 1200NW 6000 2800E 6000 2800
Видливост долж полетно – слетната патека (С) (1)	Име на елементот (М)	R			R32/0400 R12R/1700 R16L/0650 R16C/0500 R16R/0450 R17L/0450
	Полетно – слетна патека (М)	nn[L]/ или nn[C]/ или nn[R]/			
	Видливост долж полетно – слетната патека (М)	[P или M]nnnn			R14L/P2000 R10/M0050
	Претходен тренд на видливост на полетно–слетната патека (С)	U, D или N			R12/1100U R26/0550N R20/0800D R12/0700
Моментални временски услови (С)	Интензитет или близина на моменталните временски услови (С)	- или +	--		VC
	Карактеристики и тип на моменталните временски услуги (М)	DZ или RA или SN или SG или PL или DS или SS или FZDZ или FZRA или FZUP или FC(2) или SHGR	FG или BR или SA или DU или HZ или FU или VA или SQ или PO или TS или BCFC или BLDU	FG или PO или FC или DS или SS или TS или SH или BLSN или BLSA или BLDU или VA	RA HZ VCFG +TSRA FG VCSH +DZ VA VCTS -SN MIFG VCBLSA

Елемент	Детална содржина	Образец(и)				Примери		
		<i>или</i> SHGS <i>или</i> SHRA <i>или</i> SHSN <i>или</i> SHUP <i>или</i> TSGR <i>или</i> TSGS <i>или</i> TSRA <i>или</i> TSSN <i>или</i> TSUP <i>или</i> UP	<i>или</i> BLSA <i>или</i> BLSN <i>или</i> DRDU <i>или</i> DRSA <i>v</i> DRSN <i>или</i> FZFG <i>или</i> MIFG <i>или</i> PRFG <i>или</i> //			+TSRASN -SNRA DZ FG +SHSN BLSN UP FZUP TSUP FZUP //		
Облак (M)	Количина на облак и висина на база на облаци <i>или</i> вертикална видливост (M)	FEWnnn <i>или</i> SCTnnn <i>или</i> BKNnnnn <i>или</i> OVCnnn <i>или</i> FEW/// <i>или</i> SCT/// <i>или</i> BKN/// <i>или</i> OVC/// <i>или</i> //nnn <i>или</i> /////	VVnnn <i>или</i> VV///	NSC <i>или</i> NCD		FEW015 VV005 OVC030 VV/// NSC SCT010 OVC020 BKN/// ///015		
	Вид на облак (C)	CB <i>или</i> TCU <i>или</i> ///	-			BKN009TCU NCD SCT008 BKN025CB BKN025///////// /CB		
Температура на воздухот и на росата (M)	Температура на воздухот и на росата (M)	[M]nn/[M]nn				17/10 02/M08 M01/M10		
Вредност на притисокот (M)	Име на елементот (M)	Q				Q0995 Q1009 Q1022 Q0987		
	QNH (M)	Nnnn						
Дополнителни информации (C)	Скорешни временски услови (C)	REFZDZ <i>или</i> REFZRA <i>или</i> REDZ <i>или</i> RE[SH]RA <i>или</i> RERASN <i>или</i> RE [SH]SN <i>или</i> RESG <i>или</i> RESHGR <i>или</i> RESHGS <i>или</i> REBLSN <i>или</i> RESS <i>или</i> REDS <i>или</i> RETSRA <i>или</i> RETSSN <i>или</i> RETSGR <i>или</i> RETSGS <i>или</i> RETS <i>или</i> REFC <i>или</i> REVA <i>или</i> REPL <i>или</i> REUP <i>или</i> REFZUP <i>или</i> RETSUP <i>или</i> RESHUP						REFZRA RETSRA
	Придвижување на ветрот (C)	WS Rnn[L] <i>или</i> WS Rnn[C] <i>или</i> WS Rnn[R] <i>или</i> WS ALLRWY				WS R03 WS ALLRWY WS R18C		
	Површинската температура на морето и состојбата на морето или значителната висина на брановите (C)	W[M]nn/Sn <i>или</i> W[M]nn/Hn[n][n]				W15/S2 W12/H75		
Тренд на прогноза (O)	Ознака за промена (M)	NOSIG	BECMG <i>или</i> TEMPO			NOSIG BECMG FEW020 TEMPO		
	Период на промена (C)		FMnnnn и/ <i>или</i> TLnnnn <i>или</i> ATnnnn					

Елемент	Детална содржина	Образец(и)				Примери
	Ветер (С)		nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS (или nnn[P]nn[G[P] nn]KT)			25018G25MPS (TEMPO 25036G50KT) BECMG FM1030 TL1130 CAVOK BECMG TL1700 0800 FG BECMG AT1800 9000 NSW BECMG FM1900 0500 +SNRA BECMG FM1100 SN TEMPO FM1130 BLSN TEMPO FM0330 TL0430 FZRA
	Видливост која преовладува (С)		nnnn			
	Временска појава: интензитет (С)		- или +	--	N S W	
	Временска појава: карактеристики и тип (С)		DZ или RA или SN или SG или PL или DS или SS или FZDZ или FZRA или SHGR или SHGS или SHRA или SHSN или TSGR или TSGS или TSRA или TSSN	FG или BR или SA или DU или HZ или FU или VA или SQ или PO или FC или TS или BCFG или BLDU или BLSA или BLSN или DRDU или DRSA или DRSN или FZFG или MIFG или PRFG		
	Количина на облак и висина на база на облаци или вертикална видливост (С)		FEWnnn или SCTnnпил и BKNnnпи ли OVCnnn	VVnnn или VV///	NSC	TEMPO TL1200 0600 BECMG AT1200 8000 NSW NSC BECMG AT1130 OVC010
	Тип на облак (С)		CB или TCU	-		TEMPO TL1530 +SHRA BKN012CB

(1) Се вклучува доколку видливоста или видливоста по должината на полетно – слетната патека <1500 м; за до најмногу четири полетно – слетни патеки.

(2) Многу се користи за означување на `торнада` или `пијавици`; `умерено` (без ознаки) за означување на `конусен облак кој не допира до земјата`

Опсег и резолуција за нумеричките елементи кои се вклучени во METAR

Елемент		Распон	Резолуција
Полетно – слетна патека: (без единици)		01-36	1
Насока на ветер	° во однос на вистинскиот север	000-360	10
Брзина на ветер:	MPS (м/с)	00 – 99	1
	КТ	00 - 199	1
Видливост:	М	0000 - 0750	50
	М	0800 – 4 900	100
	М	5 000 – 9 000	1000
	М	10 000 -	0 (фиксна вредност:9999)
Видливост вдоль полетно – слетната патека:	М	0000 – 0375	25
	М	0400 – 0750	50
	М	08000 – 2 000	100
Вертикална видливост	30М(100 FT)	000-020	1
Облаци : висина на база на облаци	30М(100 FT)	000-100	1
Температура на воздух: Температура на точка на роса:	°С	- 80-+50	1
QNH:	hPa	0850-1100	1
Температура на површината на морето	°С	-10-+40	1
Состојба на морето:	(без единици)	0-9	1
Значителна висина на бранови:	М	0 – 999	0.1
Состојба на полетно – слетна патека	Ознака на полетно – слетна патека:	-	-
	Талози на полетно – слетна патека:	-	-
	Размер на контаминација на полетно – слетна патека:	-	-
	Длабочина на талог:	-	-
	Коефициент на триење/влијание од кочење:	-	-

* Во воздухопловството нема побарување за пријавување на брзина на површинскиот ветерот од 100 јазли

(50 м/с) или повеќе; меѓутоа утврдена е одредба за пријавување на брзина на ветерот до 199 јазли (99 м/с) за не-воздухопловни цели, зависно од потребата.

(т) Прилозите 3 и 4 се заменуваат како што следува:

Прилог 3

Образец за TAF

Легенда:

M = задолжително вклучување;

C = условно вклучување, зависно од метеоролошките услови или методите на набљудување;

O = можно вклучување.

Забелешка 1: Опсегот и резолуциите на нумерички елементи вклучени во TAF се дадени во посебна табела по овој образец.

Забелешка 2: Објаснувањата за кратенките можат да се најдат во ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC)`.

Елемент	Детална содржина	Образец(и)	Примери
Ознака на типот на извештајот (M)	Типот на извештај (M)	TAF или TAF AMD или TAF COR	TAF TAF AMD TAF COR
Ознака на локацијата (M)	Ознака за локација според ICAO (M)	nnnn	YUDO
Време на објавување на прогнозата (M)	Ден и вистинското време на објавување на прогнозата UTC (M)	nnnnnnZ	160000Z
Ознака на автоматско или известување кое недостасува (C)	Ознака за автоматски или за известување кое недостасува (C)	NIL	NIL

КРАЈ НА TAF АКО ПРОГНОЗАТА НЕДОСТАСУВА

Денови и периоди на валидност на прогнозата (M)	Денови и периоди на валидност на прогнозата (UTC) (M)	nnnn/nnnn	0812/0918
Ознака за поништена прогноза (C)	Ознака за поништена прогноза (C)	CNL	CNL

КРАЈ НА TAF АКО ПРОГНОЗАТА Е ПОНИШТЕНА

Приземен ветер (M)	Насока на ветерот (M)	nnn или VRB	24004MPS; VRB01MPS (24008KT); (VRB02KT) 19005 MPS (19010KT)
--------------------	-----------------------	-------------	---

	Брзина на ветрот (м)	[P]nn[n]		00000 MPS (00000KT) 140P49MPS (140P99KT)	
	Значителна варијација на брзината (C)	G[P]nn[n]		12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)	
	Мерни единици(М)	MPS (или KT)			
Видливост (М)	Видливост која преовладува (М)	nnnn		C A V O K 0350 CAVOK 7000 9000 9999	
Временски услови (C)	Интензитет на временските појави (C) (1)	- или +	-		
	Карактеристики и тип на временските појави (C)	DZ или RA или SN или SG или PL или DS или SS или FZDZ или FZRA или SHGR или SHGS или SHRA или SHSN или TSGR или TSGS или TSRA или TSSN	FG или BR или SA или DU или HZ или FU или VA или SQ или PO или FC или TS или BCFG или BLDU или BLSA или BLSN или DRDU или DRSA или DRSN или FZFG или MIFG или PRFG	RA HZ +TSRA FG -FZDZ PRFG +TSRASN SNRA FG	
Облак (М) (2)	Количина на облак и висина на база на облаци или вертикална видливост (М)	FEW nnn или SCT nnn или BKN nnn или OVC nnn	VV nnn или VV///	NSC	FEW010 VV005 OVC020 VV/// NSC SCT005 BKN012
	Вид на облак (C)	CB или TCU	-		SCT008 BKN025CB
Температура (O)(3)	Име на елементот (М)	TX		TX25/1013Z TN09/1005Z TX05/2112Z TNM02/2103Z	
	Максимална температура (М)	[M]nn/			
	Ден и време на појавувањето на највисоката температура (М)	nnnnZ			
	Име на елементот (М)	TN			
	Минимална температура (М)	[M]nn/			
	Ден и време на појавувањето на најниската температура (М)	nnnnZ			

Очекувани значајни промени на еден или повеќе претходно наведени елементи за време на периодот на валидност (C)	Ознаки за промена или веројатност (M)	PROB30 [TEMPO] или PROB40 [TEMPO] или BECMG или TEMPO или FM				
	Период на настан или промена (M)	nnnn/nnnn или nnnnnn				
	Ветер (C)	nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]] MPS или VRBnnMPS (или nnn[P]nn[G[P]nn] KT или VRBnnKT)			TEMPO 0815/0818 25017G25MPS (TEMPO 0815/0818 25034G50KT) TEMPO 2212/2214 17006G13MPS 1000 TSRA SCT010CB BKN020 (TEMPO 2212/2214 17012G26KT 1000 TSRA SCT010CB BKN020)	
	Видливост која преовладува (C)	Nnnn			C A V O K	BECMG 3010/3011 00000MPS 2400 OVC010 (BECMG 3010/3011 00000KT 2400 OVC010) PROB30 1412/1414 0800 FG
	Временска појава: интензитет (C)	- или +	-	NSW		BCMG 1412/1414 RA TEMPO 2503/2504 BLSN PROB 40 TEMPO 2923/3001 0500 FG
	Временска појава: карактеристики и тип (C)	DZ или RA или SN или SG или PL или DS или SS или FZDZ или FZRA или SHGR или SHGS или SHRA или SHSN или TSGR или TSGS или TSRA или TSSN	FG или BR или SA или DU или HZ или FU или VA или SQ или PO или FC или TS или BCFG или BLDU или BLSA или BLSN или DRDU или DRSA или DRSN или FZFG или MIFG или PRFG			
Количина на облак и висина на база или вертикална видливост (C)	FEWnnn или SCTnnn или BKNnnn или OVCnnn	VVnnn или VV///	NSC		FM051230 15015KMH 9999 BKN020 (FM051230 15008KT 9999 BKN020) BECMG 1618/1620 8000 NSW NSC	
Тип на облак (C)	CB или TCU	-			BECMG 2306/2308 SCT015CB BKN020	

(1) Се вклучува секогаш кога е применливо. Нема ознаки за умерен интензитет.

(2) До четири слоја облаци.

(3) Се состои од најмногу четири температури (две највисоки и две минимални температури).

Опсег и резолуција за нумеричките елементи кои се вклучени во TAF			
Елемент		Распон	Резолуција
Насока на ветер	° во однос на вистинскиот север	000-360	10
Брзина на ветер:	MPS (м/с)	00 – 99 (*)	1
	КТ	00 – 199 (*)	1
Видливост:	М	0000 – 0750	50
	М	0800 – 4 900	100
	М	5 000 – 9 000	1000
	М	10 000 -	0 (фиксна вредност:9999)
Вертикална видливост	30М(100 стапки)	000-020	1
Облаци : висина на база на облаци	30М(100 стапки)	000-099	1
		000-100	10
Температура на воздух (максимална и минимална): °C		- 80-+60	1
(*) Во воздухопловството нема побарување за пријавување на брзина на површинскиот ветерот од 100 јазли (50 м/с) или повеќе; меѓутоа утврдена е одредба за пријавување на брзина на ветерот до 199 јазли (99 м/с) за не-воздухопловни цели, зависно од потребата.			

Прилог 4

Образец за предупредување за придвижување на ветер

Легенда:

M = задолжително вклучување

C = условно вклучување, зависно потребата;

Забелешка 1: Опсегот и резолуциите на нумерички елементи вклучени во предупредувањата за придвижување на ветерот се прикажани во Прилог 8.

Забелешка 2: Објаснувањата за кратенките можат да се најдат во ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC)`.

Елемент	Детална содржина	Образец(и)	Примери
Ознака за локацијата на аеродромот (M)	Ознака за локација на аеродромот	nnnn	YUCC
Време на забележување (M)	Тип на порака и реден број	WS WRNG [n]n	WS WRNG 1
Време на настанување и период на важност (M)	Ден и време на објавување и, кога е применливо, период на важност (UTC)	nnnnnn [VALID TL nnnnnn] или [VALIDnnnnnn/nnnnnn]	211230 VALID TL 211330 221200 VALID 221215/221315

ДОКОЛКУ ПРЕДУПРЕДУВАЊЕТО ЗА ПРИДВИЖУВАЊЕ НА ВЕТЕРОТ СЕ ПОНИШТУВА, ВИДИ ГИ ДЕТАЛИТЕ НА КРАЈОТ ОД ОВОЈ ОБРАЗЕЦ

Појава (M)	Идентификација на појавата и нејзина локација	[MOD] или [SEV] WS INAPCH или [MOD] или [SEV] WS [APCH] Rwynnn или [MOD] или [SEV] WS INCLIMB-OUT или [MOD] или [SEV] WS CLIMB-OUTRWYnnn или MBSTINAPCH или MBST [APCH] Rwynnn или MBSTIN CLIMB-OUT или MBSTCLIMB-OUT Rwynnn	WS APCH RWY12 MOD WS RWY34 WS INCLIMB-OUT MBST APCH RWY26 MBST IN CLIMB-OUT
Забележана, пријавена или прогнозирана појава (M)	Ознака која зборува дали појавата е забележана или пријавена и се очекува да потрае или е прогнозирана	REP AT nnnn nnnnnnnn или OBS [AT nnnn] или FCST	REP AT 1510 B747 OBS AT 1205 FCST
Детали за појавата (C)	Опис на појава која е повод за објавување на предупредување за придвижување на ветер	SFCWIND: nnn/nnMPS (или nnn/nnKT) nnnM (nnnFT)-WIND: nnn/nnMPS (или nnn/nnKT) или nnKMH (или nnKT) LOSS nnKM (или nnNM) FNARWYnn или nnKMH (или nnKT) GAINnnKM (или nnNM) FNARWYnn	SFCWIND: 320/5MPS 60M-WIND: 360/13MPS (SFCWIND: 320/10KT 200FT-WIND: 360/26KT) 60KMH LOSS 4KM FNA RWY13 (30KT LOSS 2NM FNA RWY13)

ИЛИ

Поништување на предупредувањето за придвижување на ветер	Поништување на предупредувањето за придвижување на ветер со упатување кон неговата ознака	CNL WS WRNG [n]n nnnnnn/nnnnnn	CNL WS WRNG 1 211230/211330
--	---	--------------------------------	--------------------------------

(ќ) Додаток 5 се брише

(у) Се додаваат следниве Додатоци 5А и 5Б

Прилог 5А

Образец за SIGMET и AIRMET					
<i>Легенда:</i>					
М = задолжително вклучување;					
С = условно вклучување, зависно од потребата;					
= = двојна линија укажува дека текстот кој следи треба да биде сместен во следната линија.					
<i>Забелешка :</i> Опсезите и резолуциите на нумерички елементи вклучени во SIGMET и AIRMET се прикажани во Прилог 8.					

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
Ознака за локацијата FIR/CTA (М)	Ознака за локација на ICAO, единици за ATS која го опслужува FIR или CTA на кои се однесува SIGMET/AIRMET (М)	Nnnn		YUCC YUDD	
Идентификација (М)	Ознака и реден број на пораката за SIGMET и AIRMET	SIGMET nnn	AIRMET [n][n]n	ARS	SIGMET 5 SIGMET A3 AIRMET 2 ARS
Период на важност (М)	Групи на ден-време со кои се означува периодот на важност во UTC	VALID nnnnnn/nnnnnn		VALID 010000/010400 VALID 221215/221600 VALID 101520/101800 VALID 251600/252200 VALID 152000/160000 VALID 192300/200300	
Ознака на локација за MWO(М)	Ознака на локација на MWO од која потекнуваат SIGMET и AIRMET со линија за раздвојување	nnnn-		YUDO- YUSO-	
Име на FIR/CTA или идентификација на воздухоплов (М)	Ознака на локација и име на FIR/CTA за кои се објавува SIGMET/AIRMET	nnnn nnnnnnnnnn FIR [/UIR] или nnnn nnnnnnnnnn CTA	nnnn nnnnnnnnnn FIR [/n]	YUCC AMS- WELL FIR YUDD SHAN-LON FIR/UIR YUDD SHAN-LON CTA	YUCC AMS-WELL FIR/2 YUDD SHAN-LON FIR
ДОКОЛКУ SIGMET МОРА ДА СЕ ПОНИШТИ, ВИДИ ГИ ДЕТАЛИТЕ НА КРАЈОТ ОД ОВОЈ ОБРАЗЕЦ					

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
Појава (M)	Опис на појавата која е причина за објавување на SIGMET/AIRMET (C)	OBSC TS[GR] EMBD TS[GR] FRQ TS[GR] SQL TS[GR] TC nnnnnnnnnn <i>или</i> NN SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS [VA ERUPTION] [MT] [nnnnnnnnnn] [PSN Nnn[nn] <i>или</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>или</i> Wnnn[nn]] VA CLD RDOACT CLD	SFC WSPD nn[n] MPS (<i>или</i> SFC WSPD nn [n]KT) SFC VIS nnnnM (nn) ISOL TS[GR] OCNL TS[GR] MT OBSC BKN CLD nnn/[ABV] nnnnM (<i>или</i> BKN CLD nnn/[ABV] nnnnFT) OVC CLD nnn/[ABV] nnnnM (<i>или</i> OVC CLD nnn/[ABV] nnnnFT) ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW	OBSC TS OBSC TSGR EMBD TS EMBD TSGR FRQ TS FRQ TSGR SQL TS SQL TSGR TC GLORIA PSN N10 W060 CB TC NN PSN S2030 E06030 CB SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS VA ERUPTION MT ASHVAL PSN S15 E073 VA CLD RDOACT CLD	SFC WIND 040/40MPS SFC WIND 310/20KT SFC VIS 1500M (BR) ISOL TS ISOL TSGR OCNL TS OCNL TSGR MT OBSC BKN CLD 120/900M BKN CLD 400/3000FT BKN CLD SFC/3000M BKN CLD SFC/ABV10000-FT OVC CLD 270/ABV3000M OVC CLD 900/ABV10000-FT OVC CLD SFC/3000M OVC CLD SFC/ABV10000-FT ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW
Забележан, или прогнозирана појава (M)	Напомена дали е таа информација забележана и се очекува да потрае или е прогнозирана (M)	OBS [AT nnnnZ] FCST [AT nnnnZ]		OBS AT nnnnZ OBS AT 1210Z FCST FCST AT 1815Z	
Локација (C)	Локација (се однесува на географската ширина и должина (во степени и минути)	Nnn[nn] Wnnn[nn] или Nnn[nn] Ennn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Snn[nn] Ennn[nn] или N OF Nnn[nn] или S OF Nnn[nn] или N OF Snn[nn] или S OF Snn[nn] или [AND] W OF Wnnn[nn] или E OF Wnnn[nn] или W OF Ennn[nn] или E OF Ennn[nn] или N OF Nnn[nn] или N OF Snn[nn] AND S OF Nnn[nn] или S OF Snn[nn] или W OF Wnnn[nn] или W OF Ennn[nn] AND E OF Wnnn[nn] <i>или</i> E OF Ennn[nn] или N OF LINE или NE OF LINE или E OF LINE или SE OF LINE или S OF LINE или SW OF LINE или		N2020 W07005 N48 E010 S60 W160 S0530 E16530 N OF N50 S OF N5430 N OF S10 S OF S4530 W OF W155 E OF W45 W OF E15540 E OF E09015 N OF N1515 AND W OF E13530 S OF N45 AND N OF N40 N OF LINE S2520 W11510 – S2520 W12010 SW OF LINE N50 W005 – N60 W020 SW OF LINE N50 W020 – N45 E010 AND NE OF LINE N45 W020 – N40 E010 WI N6030 E02550 – N6055 E02500 – N6050 E02630 – N6030 E02550 APRX 50KM WID LINE BTN N64 W017 – N60 W010 – N57 E010 ENTIRE FIR ENTIRE FIR/UIR ENTIRE CTA WI 400KM OF TC CENTRE WI 250NM OF TC CENTRE	

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
		<p>W OF LINE или NW OF LINE Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [AND N OF LINE или NE OF LINE или E OF LINE или SE OF LINE или S OF LINE или SW OF LINE или W OF LINE или NW OF LINE Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn [nn] или Ennn[nn]] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn]] или WI Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] (4) или APRX nnKM WID LINE BTN (или nnNM WID LINE BTN) Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] или ENTIRE FIR/UIR или E NTIRE CTA или WI nnnKM (или nnnNM) OF TC CENTRE</p>			
Ниво (C)	Ниво на лет или апсолутна висина	<p>[SFC/] FLnnn или [SFC/] nnnnM (или [SFC/] [n]nnnnFT) или FLnnn/nnn или TOP FLnnn или [TOP] ABV FLnnn или [nnnn/] nnnnM (о или r [[n]nnnn/] [n]nnnnFT) или [nnnnM/] FLnnn (или [[n]nnnnFT/] FLnnn) или (1) TOP [ABV или BLW] FLnnn</p>		<p>FL180 SFC/FL070 SFC/3000M SFC/10000FT FL050/080 TOP FL390 ABV FL250 TOP ABV FL100 3000M 2000/3000M 8000FT 6000/12000FT 2000M/FL150</p>	

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
				10000FT/FL250 TOP FL500 TOP ABV FL500 TOP BLW FL450	
Движење или очекувано движење (C) ⁽⁵⁾	Движење или очекувано движење (наскока и брзина) со упатување кон една од 16-те точки од компасот, или неподвижно	MOV N [nnKMH] или MOV NNE [nnKMH] или MOV NE [nnKMH] или MOV ENE [nnKMH] или MOV E [nnKMH] или MOV ESE [nnKMH] или MOV SE [nnKMH] или MOV SSE [nnKMH] или MOV S [nnKMH] или MOV SSW [nnKMH] или MOV SW [nnKMH] или MOV WSW [nnKMH] или MOV W [nnKMH] или MOV WNW [nnKMH] или MOV NW [nnKMH] или MOV NNW [nnKMH] (или MOV N [nnKT] или MOV NNE [nnKT] или MOV NE [nnKT] или MOV ENE [nnKT] или MOV E [nnKT] или MOV ESE [nnKT] или MOV SE [nnKT] или MOV SSE [nnKT] или MOV S [nnKT] или MOV SSW [nnKT] или MOV SW [nnKT] или MOV WSW [nnKT] или MOV W [nnKT] или MOV WNW [nnKT] или MOV NW [nnKT] или MOV NNW [nnKT]) или STNR		MOV SE MOV NNW MOV E 40KMH MOV E 20KT MOV WSW 20KT STNR	
Промена на интензитет (C)	Очекувана промена на интензитет (C)	INTSF или WKN или NC			
Време на прогнозата (C) ⁽⁵⁾	Показател за времето кога е прогнозиран и временската појава	FCST nnnnZ	-	FCST 2200Z TC	-
Локација на прогноза (C) ⁽⁵⁾	Локација на прогноза на облак од вулканскиот пепел или средиште на TC или друга опасна појава (6) на крајот на периодот на важност на пораката SIGMET	Nnn[nn] Wnnn[nn] или Nnn[nn] Ennn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Snn[nn] Ennn[nn] или N OF Nnn[nn] или S OF Nnn[nn] или N OF Snn[nn] или S OF Snn[nn] [AND] W OF Wnnn[nn] или E OF Wnnn[nn] или W OF Ennn[nn] или E OF Ennn[nn] или N OF Nnn[nn] или N OF Snn[nn] AND S OF Nnn[nn] или S OF Snn[nn] или	-	N30 W170 N OF N30 S OF S50 AND W OF E170 S OF N46 AND N OF N39 NE OF LINE N35 W020 – N45 W040 SW OF LINE N48 W020 – N43 E010 AND NE OF LINE N43 W020 – N38 E010 WI N20 W090 – N05 W090 – N10 W100 – N20 W100 – N20 W090 APRX 50KM WID LINE BTN N64 W017 – N57 W005 – N55 E010 – N55	-

Элемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
		W OF Wnnn[nn] или W OF Ennn[nn] AND E OF Wnnn[nn] или E OF Ennn[nn] или N OF LINE или NE OF LINE или E OF LINE или SE OF LINE или S OF LINE или SW OF LINE или W OF LINE или NW OF LINE Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [AND N OF LINE или NE OF LINE или E OF LINE или SE OF LINE или S OF LINE или SW OF LINE или W OF LINE или NW OF LINE Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] или WI Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или		E030 ENTIRE FIR ENTIRE FIR/UIR ENTIRE CTA TC CENTRE PSN N2740 W07345 NO VA EXP	

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
		Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] (4) или APRX nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN) Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] – Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] [– Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] или ENTIRE FIR[/UIR] или ENTIRE CTA или TC CENTRE PSN Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] (1) или NO VA EXP (2)			
Повторување на елементите	Повторување на елементите кои се вклучени во SIGMET за облак од вулканска прашина или тропски циклон	[И]	-	И	-
<i>ИЛИ</i>					
Поништување на SIGMET/AIRMET (С)	Поништување на SIGMET/AIRMET со кои се упатува на неговата ознака	CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn <i>или</i> CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn [VA MOV TO nnnn FIR] (2)	CNL AIRMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn	CNL SIGMET B04 101200/1- 01600 CNL SIGMET I07 251030/25- 1430 VA MOV TO YUDO FIR	CNL AIRMET 05 151520/1518-00
(1) Само за пораките SIGMET за тропски циклони. (2) Само за пораките SIGMET за вулканскиот пепел. (4) Се користи за два облака од вулкански пепел или два центри на тропски циклони кои истовремено влијаат на релевантните FIR. (5) Бројот на координатите треба да се чува на минимум и во нормални околности да не надминува седум. (6) Се користи за опасни појави кои не се облаци од вулкански пепел или тропски циклони.					

Елемент	Детална содржина	Образец за SIGMET	Образец за AIRMET	Пример за SIGMET	Пример за AIRMET
<i>Забелешка:</i> Тешко или умерено замрзнување и тешка или умерена турбуленција (SEV ICE, MOD ICE, SEV TURB, MOD TURB) поврзани со грмотевици, кумулонимбус или тропски циклони не треба да бидат вклучени.					

Прилог 5Б

Образец за посебни известувања од воздух (влезна врска)

Легенда:

M = задолжително вклучување, дел од секое посебни известувања од воздух (влезна врска);

C = условно вклучување, зависно од потребата;

= = двојна линија укажува дека текстот кој следи треба да биде сместен во следната линија.

Забелешка : Опсезите и резолуциите на нумерички елементи вклучени во посебни известувања од воздух (влезна врска) се прикажани во Прилог 8.

Елемент	Детална содржина	Образец	Пример
Идентификација (M)	Идентификација на посебни известувања од воздух (влезна врска)	ARS	ARS
Идентификација на воздухоплов (M)	Ознака и реден број на пораката за SIGMET и AIRMET	nnnnnn	VAB12
Забележан феномен (M)	Опис на забележаниот феномен кој е причинето од издавање на посебното известувања од воздух	TS TSGR SEV TURB SEV ICE SEV MTW HVY SS VA CLD VA [MT nnnnnnnnnn] MOD TURB MOD ICE	TSGR SEV TURB SEV ICE SEV MTW HVY SS VA CLD VA VA MT ASHVAL5 MOD TURB MOD ICE
Време на забележување (M)	Време на забележување на забележаниот феномен	OBS AT nnnnZ	OBS AT 1210Z
Локација (C)	Локацијата (се однесува на географската ширина и должина (во степени и минути)) од забележаниот феномен	NnnnnWnnnnn или NnnnnEnnnnn или SnnnnWnnnnn или SnnnnEnnnnn	N2020W07005 S4812E01036

Ниво (С)	Ниво на лет или апсолутна висина на забележаниот феномен	FLnnn или FLnnn/nnn или nnnnM (или [n]nnnnFT)	FL390 FL180/210 3000M 12000FT;
----------	--	---	---

(ф) Додатоците 6,7 и 8 се заменуваат со следново:

Прилог 6

Образец за советодавни пораки за вулкански пепел

Легенда:

M = задолжително вклучување;

C = условно вклучување;

= = двојна линија укажува дека текстот кој следи треба да биде сместен во следната линија.

Забелешка 1: Опсегот и резолуциите на нумерички елементи вклучени во советодавните пораки за вулкански пепел се прикажани во Прилог 8.

Забелешка 2: Објаснувањата за кратенките можат да се најдат во ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC)`.

Забелешка 3: Вметнување на "колона" по насловот на секој елемент е задолжително.

Забелешка 4: Броевите од 1 до 18 се вклучуваат само за појаснување и не се дел од советодавната порака, како што е прикажано во примерот.

Елемент		Детална содржина	Образец(и)		Примери	
1	Ознака на типот на пораката (M)	Типот на порака	VA ADVISORY		VA ADVISORY	
2	Време на појавување (M)	Година, месец, ден, време по UTC	DTG:	nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20080932/0130Z	
3	Име на VACC(M)	Име на VACC	VAAC:	nnnnnnnnnnnn	VAAC:	TOKYO
4	Име на вулкан (M)	Име и број на вулкани според Меѓународната асоцијација за вулканологија и хемија на Земјината внатрешност	VOLCANO:	nnnnnnnnnnnnnnnnnnn n [nnnnnn] или UNKNOWN или UNNAMED	VOLCANO: VOLCANO:	KARYMSKY 1000-13 UNNAMED

		(IAVCEI)				
5	Локација на вулкан (M)	Локација на вулкан во степени и минути	PSN:	Nnnnn или Snnnn Wnnnnn или Ennnnили UNKNOWN	PSN: PSN:	N5403 E15927 UNKNOWN
6	Држава или регион (M)	Држава, или регион доколку пепелот е пријавен над државата	AREA:	nnnnnnnnnnnnnnnn	AREA:	RUSSIA
7	Најголема надморска висина(M)	Најголема надморска висина во метри (или стапки)	SUMMIT ELEV:	nnnnM (или nnnnnFT)	SUMMIT ELEV:	1536M
8	Број на советување(M)	Број на советување: година во целост и број на пораки(M)	ADVISORY NR:	nnnn/nnnn	ADVISORY NR:	2008/4
9	Извор на информации (M)	Извор на информации со слободен внес на текст	INFO SOURCE:	Слободен внес на текст до 32 знака	INFO SOURCE	MTSAT-1R KVERT KEMSD
10	Код во боја (O)	Воздухопловен код во боја	AVIATION COLOUR CODE:	RED или ORANGE или YELLOW или GREEN или UNKNOWN или NOT GIVEN или NIL	AVIATION COLOUR CODE:	RED
11	Детали за ерупцијата (M)	Детали за ерупцијата (вклучувајќи датум/време на ерупцијата/ите	ERUPTION DETAILS:	Слободен внес до 4-6 знаци или UNKNOWN	ERUPTION DETAILS:	ERUPTION AT 20080923/0 000Z FL300 REPORTED
12	Време на забележување (или проценка) на	Ден и време (UTC) на забележувања (или процена) на вулканскиот	OBS (или EST) VA DTG:	nn/nnnnZ	OBS (или EST) VA DTG:	23/0100Z

	пепелот (M)	пепел				
--	-------------	-------	--	--	--	--

13	Забележан или проценет облак од пепел (M)	Хоризонтална (во степени и минути) и вертикална распространетост во времето на забележување, забележани или проценетите облаци од пепел или, ако базата е непозната, врв на забележани или проценетите облаци од пепел; Движење на забележаниот или проценетиот облак од пепел	OBS VA CLD или EST VA CLD:	TOP FLnnn или SFC/FLnnn или FLnnn/nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn][— Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]] MOV N nnKMH (или KT) или MOV NE nnKMH (илиKT) или MOV E nnKMH (или KT) или MOV SE nnKMH (или KT) или MOV S nnKMH (или KT) или MOV SW nnKMH (или KT) или MOV W nnKMH (или KT) или MOV NW nnKMH (или KT) или VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLnnn/nnnnnn/nn[n]MPS (или KT) (2) или WIND FLnnn/nnnVRBnnMPS (или KT) или WIND SFC/FLnnnnnn/nn [n]MPS (или KT) или WIND SFC/FLnnnVRBnnMPS (или KT)	OBS VA CLD:	FL250/300 N5400 E15930 – N5400 E16100 – N5300 E15945 MOV SE 20KT SFC/FL200 N5130 E16130 – N5130 E16230 – N5230 E16230 – N5230 E16130 MOV SE 15KT TOP FL240 MOV W 40KMH VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLO50/070 180/12 MPS
----	---	--	----------------------------	---	-------------	--

14	Прогнозирана висина и положба на облаците пепел (+6 HR) (M)	Ден и време (UTC) (6 часа од "времето на забележување (или проценка) на пепел " од став 12); Прогнозирана висина и положба (во степени и минути) за секоја маса на облаци за тоа определено време на валидност	FCST VA CLD +6 HR:	nn/nnnnZ SFC или FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn][— Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn] — Nnn [nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]](1) или NO VA EXP или NOT AVBL или NOT PROVIDED	FCST VA CLD +6 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO
----	---	--	--------------------	---	--------------------	---

						VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
--	--	--	--	--	--	------------------------------------

15	Прогнозирана висина и положба на облаците од пепел (+12 HR) (M)	Ден и време (UTC) (12 часа од "времето на забележување (или проценка) на пепел " од став 12); Прогнозирана висина и положба (во степени и минути) за секоја маса на облаци за тоа определено време на валидност	FCST VA CLD +12 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED	FCST VA CLD +12 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
----	---	--	---------------------	--	---------------------	--

16	Прогнозирана висина и положба на облаците од пепел (+18 HR) (M)	Ден и време (UTC) (18 часа од "времето на забележување (или проценка) на пепел " од став 12); Прогнозирана висина и положба (во степени и минути) за секоја маса на облаци за тоа определено време на валидност	FCST VA CLD +18 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED	FCST VA CLD +18 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
----	---	--	---------------------	--	---------------------	--

17	Забелешки (M)	Забелешки, по потреба	RMK	Слободен внес на текст до 256 знаци или NIL	RMK	LATEST REP FM KVERT (0120Z)
----	---------------	-----------------------	-----	---	-----	-----------------------------

						INDICATES ERUPTION HAS CEASED. TWO DISPERSING VA CLD ARE EVIDENT ON SATELLITE IMAGERY NIL
--	--	--	--	--	--	--

18	Следни совети (M)	Година, месец, ден и време (UTC)	NXT ADVISORY:	nnnnnnnn/nnnnZ или NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ или NO FURTHER ADVISИЛИ IES или WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ		20080923/0 730Z NO LATER THAN nnnnnnnn/ nnnnZ NO FURTHER ADVIS ИЛИ IES WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/ nnnnZ
----	----------------------	--	------------------	---	--	---

(1) До 4 избрани слоеви.

(2) Доколку се пријави пепел (на пр. AIREP), но не може да се открие преку сателитски податоци.

Прилог 7

Образец за советодавни пораки за тропски циклонт

Легенда:

= = двојна линија укажува дека текстот кој следи треба да биде сместен во следната линија.

Забелешка 1: Опсегот и резолуциите на нумеричките елементи вклучени во советодавните пораки за тропски циклонт се прикажани во Прилог 8;

Забелешка 2: Објаснувањата за кратенките можат да се најдат во ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC)`.

Забелешка 3: Сите елементи се задолжителни.

Забелешка 4: Вметнување на "колона" по насловот на секој елемент е задолжително.

Забелешка 5: Броевите од 1 до 19 се наведуваат само за јасноста и не се дел од советодавната порака, како што е прикажано во примерот.

Елемент		Детална содржина	Образец(и)	Примери
1.	Ознака на типот на пораката	Тип на порака	TC ADVISORY	TC ADVISORY
2.	Време на појавување	Година, месец, ден, време по UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20040925/1600Z
3.	Име на TACC	Име на TCAC	TCAC: nnnnnnnnnnnn	TCAC: YUFO TCAC MIAMI
4.	Име на тропски циклонт	Име и тропски циклонт или NN за неименуван тропски циклонт	TC: nnnnnnnnnnnn или NN	TC GLORIA
5.	Број на советување	Број на советување: (започнува со 01 за секој циклонт)	NR: nn	NR: 01
6.	Позиција на центарот	Позиција на центарот на тропскиот циклонт (во степени и	PSN Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]	PSN N2706 W07306

		минути)		
7.	Насока и брзина на движење	Насока и брзина на движење дадени во шеснаесет компас точки и км/ч (или kt), или полека се движат (<6 км/ч (3 kt)) или статични (<2 км/ч (1 kt))	MOV: N nnKMH (или KT) или NNE nnKMH (или KT) или NE nnKMH (или KT) или ENE nnKMH (или KT) или E nnKMH (или KT) или ESE nnKMH (или KT) или SE nnKMH (или KT) или SSE nnKMH (или KT) или S nnKMH (или KT) или SSW nnKMH (или KT) или SW nnKMH (или KT) или WSW nnKMH (или KT) или W nnKMH (или KT) или WNW nnKMH (или KT) или NW nnKMH (или KT) или NNW nnKMH (или KT) или SLW или STNR	MOV NW 20KMH
8.	Притисок во средиштето	Притисок во средиштето (во hPa)	C: nnnHPA	C: 965HPA
9.	Максимален ветер на површината	Максимален ветар на површината во близина на центарот (средна вредност по 10 минути во м/сек (или во чворови))	MAX nn[n]MPS WIND (или nn[n]KT)	MAX 22MPS WIND
10	Прогноза на централната положба (+6 HR)	Ден и време (UTC) (6 часа од DTG од став 2); Прогноза на положба (во степени и минути) во средиштето од тропскиот циклон	FCST PSN nn/nnnnZ Nnn[nn] или +6 HR: Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]	FCST PSN 25/2200Z N2748 +6 HR: W07350
11	Прогноза на максималниот приземен ветер(+6HR)	Прогноза на максималниот приземен ветер (6 саати по DTG од став	FCST MAX WIND +6 HR: nn[n]MPS (или nn[n]KT)	FCST MAX WIND +6 HR: 22 MPS

		2)				
12	Прогноза на централната положба (+12HR)	Ден и време (UTC) (12 часа од DTG од став 2); Прогноза на положба (во степени и минути) во средиштето од тропскиот циклон	FCST PSN +12 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]	FCST PSN +12 HR:	26/0400Z N2830 W07430
13	Прогноза на максималниот приземен ветер(+12HR)	Прогноза на максималниот приземен ветер (12 саати по DTG од став 2)	FCST MAX WIND +12 HR:	nn[n]MPS (или nn[n]KT)	FCST MAX WIND +12 HR:	22 MPS
14	Прогноза на централната положба (+18HR)	Ден и време (UTC) (18 часа од DTG од став 2); Прогноза на положба (во степени и минути) во средиштето од тропскиот циклон	FCST MAX WIND +18HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]	FCST MAX WIND +18 HR:	26/1000Z N2852 W07500
15	Прогноза на максималниот приземен ветер(+18HR)	Ден и време (DTG) (18 часа од DTG од став 2);	FCST PSN +18 HR:	nn[n]MPS (или nn[n]KT)	FCST MAX WIND +18 HR:	21 MPS
16	Прогноза на централната положба (+24HR)	Ден и време (UTC) (24 часа од DTG од став 2); Прогноза на положба (во степени и минути) во средиштето од тропскиот циклон	FCST MAX WIND +24 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] или Snn[nn] Wnnn[nn] или Ennn[nn]	FCST PSN +24 HR:	26/1600Z N2912 W07530
17	Прогноза на максималниот приземен	Ден и време (DTG) (24 часа од DTG од став 2);	FCST PSN +24 HR:	nn[n]MPS (или nn[n]KT)	FCST MAX WIND +24 HR:	20 MPS

	ветер(+24HR)				
18	Забелешки (M)	Забелешки, по потреба	RMK	Слободен внес на текст до 256 знаци или NIL	RMK NIL
19	Очекувано време на објавување на следното советување	Очекувана година, месец, ден и време (UTC) на објавување на следните советувања	NXT MSG	[BFR] nnnnnnnn/nnnnZ или NO MSG EXP	NXT MSG 20040925/2000Z

Додаток 8

Распоните и резолуцијата на нумеричките елементи се вклучени во советодавните пораки за вулканскиот пепел и тропските циклони, SIGMET пораките и аеродромските предупредувања како и предупредувањата за придвижување на ветрот		
Елементи	Распон	Резолуција
Најголема надморска висина	М	000 – 8 100
	FT	000 – 27 000
Број на предупредувања	за вулкански пепел (VA) (индекс(*))	000 – 2 000
	за тропски циклон (TC) (индекс) (*)	00 - 99
Максимален приземен ветер:	MPS (м/с)	00 - 99
	КТ	00 - 199
Централен притисок	hPa	850 – 1 050
Брзина на приземен ветер	MPS (м/с)	15 - 49
	КТ	30 - 99
Видливост на површината	М	0000 - 0750
	М	0800 – 5 000
Облак: висина на база	М	000 - 300
	FT	000 – 1 000
Облак: висина над дното од облакот	М	000 – 2 790
	М	3 000 – 20 000
	FT	000 – 9 900
	FT	10 000–60 000
Латитуди	* (степени)	00 - 90
	(минути)	00 - 60
Лонгитуди	* (степени)	00 – 180
	(минути)	00 - 60
Ниво на лет		000 - 650
Движења	КМН	0 – 300
	КТ	0 - 150
(*) Недимензионално		

(6) Анекс VI се заменува со следново:

АНЕКС VI

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ

(Дел – AIS)

ПОДДЕЛ А - ДОПОЛНИТЕЛНИ ОРГАНИЗАЦИСКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ (AIS.OR)

ДЕЛ 1 – ОПШТИ УСЛОВИ

AIS.OR.100 Управување со воздухопловното информирање

Давателот на услуги во воздухопловното информирање (AIS) воспоставува ресурси и процеси за управување со информациите со кои може да се обезбеди навремено собирање, обработка, складирање, интеграција, размена и обезбедување на квалитетни воздухопловни податоци и воздухопловни информации во склоп на системот за АТМ.

AIS.OR.105 Одговорности на давателот на услуги во воздухопловното информирање (AIS)

Давателот на AIS гарантира обезбедување на воздухопловни податоци и воздухопловни информации потребни за безбедна, редовна и ефикасна воздушна навигација.

Давателот на AIS прима, обединува или составува, уредува, формира, објавува, складира и дистрибуира воздухопловни податоци и воздухопловни информации што се однесуваат на целата територија на таа земја - членка, како и за деловите над отворено море за кои таа земја-членка е одговорна за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај.

Давателот на AIS гарантира дека се воздухопловни податоци и воздухопловни информации се достапни за:

- (1) персонал кој е вклучен во операции на лет, вклучувајќи го и екипажот на лет, планирањето на лет и симулаторите на лет;
- (2) давателите на АТС одговорни за услугата за информации за лет; и
- (3) службите одговорни за информации пред летот.

Давателот на AIS обезбедува 24-часовна услуга за креирање и објавување на NOTAM во својата област на одговорност и за информациите пред летот, а кои што се потребни за фазите на рутата која што започнува од аеродромот/хелиодромот во неговата област на одговорност.

Давател на AIS на останатите даватели на AIS им ги става на располагање воздухопловните податоци и воздухопловните информации кои што им се потребни.

Давателот на AIS гарантира дека се воспоставени процедурите за проценка и ублажување на ризиците за безбедност на воздухопловството што произлегуваат од грешките во податоците и информациите.

Давателот на AIS мора јасно да наведе дека воздухопловните податоци и воздухопловните информации дадени за и во име на земја - членка се дадени под јурисдикција на таа земја-членка, без оглед на нивната форма.

ДЕЛ 2 - УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ НА ПОДАТОЦИТЕ

AIS.OP.200 Општо

Давателот на AIS гарантира дека:

(а) обезбедувањето на воздухопловни податоци и воздухопловните информации е во согласност со спецификациите утврдени во каталогот со воздухопловни податоци утврдени во Додаток 1 од Анекс III (Дел - ATM/ANS.OR);

(б) одржување на квалитетот на податоците; и

(в) примената на автоматизацијата со цел да се овозможи обработка и размена на дигиталните воздухопловни податоци.

AIS.OR.205 Формални договори

Давателот на AIS гарантира дека формалните договори се направени со:

(а) сите страни што му пренесуваат податоци; и

(б) со другите даватели на AIS кога разменуваат воздухопловни податоци и воздухопловни информации со нив.

AIR.OR.210 Размена на воздухопловни податоци и воздухопловни информации

Давателот на AIS гарантира дека:

(а) утврдувањето на форматот на воздухопловните податоци според моделот за размена на воздухопловни информации е дизајниран за да биде глобално интероперабилен; и

(б) размената на воздухопловни податоци е по електронски пат.

AIS.OR.215 Алатки и софтвер

Давателот AIS гарантира дека алатките и софтверот за поддршка или автоматизација на процесите поврзани со воздухопловните податоци и воздухопловните информации ги извршува своите функции без да се загрозат квалитетот на воздухопловните податоци и воздухопловните информации.

AIS.OR.220 Валидација и проверка

Давателот на AIS гарантира дека се воспоставени техники за верификација и проверка со цел воздухопловните податоци да ги исполнуваат барањата за квалитетот на поврзаните податоци (DQR) од точката AIS.TR.200.

AIS.OR.225 Метаподатоци

Давателот на AIS собира и чува метаподатоци.

AIS.OR.230 Откривање на грешки во податоците при автентификација

Давателот на AIS гарантира дека:

(а) се применува техники за откривање на грешки во дигитални податоци при испраќање и/или складирање на воздухопловните податоци, а сè со цел да се одржи соодветното ниво на интегритет на податоците од точката AIS.TR.200(в); и

(б) пренесувањето на воздухопловни податоци е предмет на соодветна постапка за автентикација, така што примателите можат да проверат дали податоците или информациите доаѓаат од овластен извор.

AIS.OR.235 Пријавување и мерење на грешки како и корективни активности

Давателот на AIS гарантира воспоставување и одржување на механизми за пријавување и мерење на грешки како и корективни активности.

AIS.OR.240 Ограничувања на податоци

Давател на AIS, за производите на воздухопловни информации, освен за NOTAM, мора да наведе дека воздухопловните податоци и воздухопловни информации не се во согласност со барањата во однос на квалитетот на податоците (DQR).

AIS.OR.250 Барање за постојаност/конзистентност

Доколку воздухопловните податоци или воздухопловните информации се дуплирани во AIP на повеќе од една земја - членка, давателот на AIS кој е одговорен за ова AIP мора да воспостави механизам за да гарантира конзистентност помеѓу овие дуплирани информации.

ДЕЛ 3 - ПРОИЗВОДИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

AIS.OR.300 Општо - Производи за воздухопловни информации

При обезбедување на воздухопловни податоци и воздухопловни информации во повеќе формати, давателот на AIS гарантира дека се воспоставени процедури кои гарантираат конзистентност на податоците и информациите помеѓу овие формати.

Поглавје 1. - Воздухопловни информации во стандардизиран формат

AIS.OR.305 Зборник на воздухопловни информации (AIP)

Давателот на AIS издава AIP.

AIS.OP.310 Амандмани на AIP

Давателот на AIS мора да:

- (а) објавува трајни измени во AIP како и амандмани на AIP; и
- (б) гарантира дека AIP е изменет или повторно објавен во доволно редовни интервали за да се гарантира дека информациите се целосни и навремени.

AIS.OR.315 Додатоци на AIP

Давателот на AIS мора да:

- (а) објавува, како додаток на AIP, привремени измени со подолго траење - најмалку три месеци или подолго - и информации со пократко траење кои содржат обемен текст и/или графика;
- (б) редовно доставува список со важечки додатоци на AIP; и
- (в) објави нов додаток на AIP како замена, во случај кога во додатокот на AIP се јавува грешка или кога се менува периодот на важност на додатокот на AIP.

AIS.OR.320 Циркулар за воздухопловни информации (AIC)

Давателот на AIS како AIC објавува едно од следниве:

- (а) долгорочни предвидувања за какви било големи промени во законодавството, регулативите, процедурите или инфраструктурата;
- (б) информации кои служат исклучиво како објаснувања или совети, а кои влијаат врз безбедноста на летот;
- (в) информации или известување кои служат како објаснувања или совети, а во врска со техничките, законските или чисто административни прашања.

Давателот на AIS најмалку еднаш годишно ја разгледува валидноста на AIC кое што е во сила.

AIS.OR.325 Воздухопловни карти

Давателот на AIS гарантира дека следниве воздухопловни карти, доколку истите ги има:

(а) се составен дел од AIP или се доставени посебно до примателите на AIP:

- (1) карта на аеродромски препреки - тип А;
  - (2) карта на аеродром/хелиодром;
  - (3) карта на областа на аеродромот за движење;
  - (4) карта за паркирање/пристапување на воздухопловите;
  - (5) карта на теренот за прецизен приод;
  - (6) карта за надзор на TAC за минималната апсолутна висина;
  - (7) карта на област;
  - (8) стандардна карта за пристигнување – по инструменти (STAR);
  - (9) стандардна карта за заминување - по инструменти (SID);
  - (10) карта за приод по инструменти;
  - (11) карта за визуелен приод; и
  - (12) карта на рута; и
- (б) се составен дел од производите за воздухопловни информации:
- (1) карта на аеродромски препреки - Тип Б;
  - (2) светска воздухопловна карта 1: 1 000 000;
  - (3) светска воздухопловна карта 1: 500 000;
  - (4) карта за воздушна навигација - мал размер; и
  - (5) графичка карта.

AIS.OP.330 NOTAM

Давателот на AIS гарантира:

(а) дека без одлагање објавува NOTAM секој пат кога информациите кои што се дистрибуираат се од привремена природа и со кратко траење, или кога во краток временски период се воведуваат оперативни значајни трајни промени или привремени промени со подолго траење, освен кога станува збор за обемна текст и / или графика; и

(б) навремено објавување, во форма на NOTAM, на информации во врска со воспоставувањето, состојбата или промената на кое било воздухопловно средство, услуга, процедура или опасност, а чие знаење е од суштинско значење за персоналот кој е вклучен во операциите на лет.

Усогласеноста со барањата од точката AIS.OR.200 нема да пречи во итната дистрибуција на воздухопловни информации потребни за гарантирање на безбедноста на летот.

Поглавје 2. – Дигитален збир на податоци

AIS.OR.335 Општо – Дигитален збир на податоци

Доколку дигиталните податоци се достапни, давателот на AIS гарантира дека тие се во форма на следниве збир на податоци:

- (1) збир на податоци AIP;
- (2) збир на податоци за теренот;
- (3) збир на податоци за препреки;
- (4) збир на картографски податоци за аеродроми; и
- (5) збир на податоци за лет со инструменти .

Кога податоците за теренот ќе бидат на располагање, тие мора да бидат ставени во форма на збир на податоци за терен.

Редовно се обезбедува листа за проверка на валидноста на збирот на податоци.

AIS.OR.340 Барања за метаподатоци

Секој збир на податоци мора да вклучува минимален сет од метаподатоци што му се даваат на следниот корисник.

AIS.OR.345 Збир на податоци на AIP

Давателот на AIS гарантира дека збирот на податоци на AIP, доколку постои, содржи дигитален прикази на воздухопловни информации, вклучувајќи ги и трајните информации и привремените промени со подолг период на важност/траење.

AIS.OR.350 Податоци за теренот и препреките - Општи барања

Давател на AIS гарантира дека податоците за теренот и препреките, доколку се на располагање, треба да се доставуваат во согласност со точката AIS.TR.350.

AIS.OR.355 Збирки на податоци за терен

Давателот на AIS гарантира дека податоците за терен, доколку истите ги има, се достапни:

(а) за Областа 1, како што е дефинирано во точката AIS.TR.350; и

(б) за аеродроми кои ја покриваат:

(1) Област 2а, или нејзини делови, како што е утврдено во точката AIS.TR.350 (б)(1).;

(2) Област 2б, 2в и 2д или нивните делови, како што е утврдено во точката AIS.TR.350 (б)(2),(3) и (4), за терен:

(i) во склоп на 10 км од референтната точка на аеродромот (ARP); и

(ii) на оддалеченост од повеќе од 10 км од ARP ако теренот продира во хоризонтална рамнина од 120 м над најниската надморска висина над полетно – слетната патека;

(3) областа на патеката на летот при полетување или нејзините делови;

(4) областа, или нејзините делови, ограничени со бочната страна од површината со ограничување за препреки од аеродромот;

(5) Област 3 или нејзини делови, како што е дадено во точка AIS.TR.350 (в), за теренот кој се надвиснува 0,5 м над хоризонталната рамнина и минува низ најблиските точка од оперативна површина на аеродромот; и

(6) Област 4, или нејзини делови, како што се утврдени во точка AIS.TR.350 (г), за сите полетно – слетни патеки за кои се утврдени операциите за прецизен приод од категорија II или III и за кои на операторите им се потребни детални информации од теренот за да можат да го проценат ефектот на теренот при одредување на висината на донесување одлуки со употреба на радиовисиномер.

AIS.OR.360 Збирки на податоци за препреки

Давателот на AIS гарантира дека податоците за препреки, доколку истите ги има, се достапни:

(а) за пречки во Областа 1, на кои висина од најмалку 100 м од подот;

(б) за аеродромите, за сите препреки во Областа 2, кои што се проценети како закана за воздушната навигација; и

(в) за аеродроми кои ја покриваат:

- (1) Област 2а или нејзини делови, за оние препреки што продираат во соодветната површина од која што се собираат податоците за препреки;
- (2) предмети во областа на патеката за полетување на летот, или нејзини делови, кои се наоѓаат над рамната површина и имаат наклон од 1,2 % и кои имаат заедничка појдовна точка со областа на патеката за полетување на летот;
- (3) продирање во површината со ограничување на препреки на аеродромот или во неговите делови;
- (4) областите 2б, 2в и 2г, за препреки кои продираат на соодветната површина каде што се собираат податоците за препреки;
- (5) Област 3 и нејзините делови, за препреки кои продираат на соодветната површина каде што се собираат податоците за препреки; и
- (6) Област 4, или нејзини делови, за сите полетно – слетни патеки за кои се утврдени операциите за прецизен приод од категорија II или III.

AIS.OR.365 Збирки на картографски податоци на аеродромот

Давателот на AIS гарантира дека картографските податоци за аеродромот, доколку се достапни, се доставени во согласност со точката AIS.TR.365.

AIS.OR.370 Збир на податоци за процедура за лет по инструменти

Давателот на AIS гарантира дека збирот на податоци за процедура за лет по инструменти, доколку се достапни, се доставени во согласност со точката AIS.TR.370.

ДЕЛ 4 - УСЛУГИ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И ЗА ИНФОРМАЦИИ ПРЕД ПОЛЕТУВАЊЕ

AIS.OR.400 Услуги за дистрибуција

Давателот на AIS мора:

- (а) да ги дистрибуира производите за воздухопловни информации кои им се на располагање до корисниците кои истите ги бараат;
- (б) да им ги стави на располагање AIP, измените на AIP, додатоците на AIP, NOTAM и AIC преку најбрзите начини;
- (в) да гарантира дека NOTAM е дистрибуиран од страна на воздухопловните фиксни услуги (AFS), секој пат кога е тоа возможно;
- (г) да гарантира дека меѓународната размена на NOTAM се одвива само преку заеднички договор со меѓународните канцеларии на NOTAM и мултинационалните единици за обработка на NOTAM; и

(д) да договори, зависно од потребата, објавување и прием на NOTAM кој е дистрибуиран од страна на телекомуникациски средства, за да се задоволат оперативните барања.

AIS.OR.405 Услуги за информации пред летот

Давателот на AIS мора да гарантира:

(а) ставање на располагање, за секој аеродром/ хелиодром, воздухопловните информации кои се однесуваат на фазата од рутата која почнува на аеродромот/хелиодром, вклучувајќи го и екипажот на лет и службите кои се одговорни за информации пред летот; и

(б) дека воздухопловни информации кои се обезбедуваат за целите на пред полетно планирање ги вклучуваат информациите кои се од оперативно значење од елементите од производите за воздухопловни информации.

ДЕЛ 5 - АЖУРИРАЊА НА ПРОИЗВОДИТЕ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

AIS.OR.500 Општо – Ажурирање на производите за воздухопловни информации

Давателот на AIS мора да гарантира дека воздухопловните податоци и воздухопловните информации се изменуваат и дополнуваат или повторно се објавуваат со цел да бидат ажурирани.

AIS.OR.505 Уредување и контрола на воздухопловните информации (AIRAC)

Давателот на AIS гарантира дека информациите кои се однесуваат на околностите наведени во точката AIS.TR.505 (а) се дистрибуираат според системот за AIRAC.

Давателот на AIS мора да гарантира дека:

- (1) информацијата доставена според системот за AIRAC не е променета најмалку 28 дена по денот на влегувањето на сила на AIRAC, освен доколку пријавениот случај е од привремен карактер и нема да трае во текот на целиот период;
- (2) информацијата доставена според системот за AIRAC е дистрибуирана/ставена на располагање со цел да стигне до примателите најмалку 28 дена пред влегувањето во сила на AIRAC; и
- (3) датумите на спроведување, кои не се датумите за стапување на сила на AIRAC, не се употребуваат за претходно планирање на оперативно значајни промени за кои е потребна картографска работа и/или за ажурирање на податоците за базата за навигација.

AIS.OP.510 NOTAM

Давателот на AIS мора:

- (а) да гарантира дека е обезбеден NOTAM во согласност со точката AIS.TR.510; и
- (б) да обезбеди "активирање на NOTAM", како што е утврдено во точка AIS.TR.510(f), кога промената во AIP или додатокот на AIP е објавен во согласност со процедурите за AIRAC.

AIS.OR.515 Ажурирања на збир на податоци

Давателот на AIS мора:

- (а) да го измени или повторно да го објави збирот на податоци во редовни интервали, а се со цел негово ажурирање, и
- (б) да објавува трајни промени и привремени измени со подолго траење - најмалку три месеци или подолго - и информации со пократко траење кои им стојат на располагање на таквите дигитални податоци во форма на комплетен сет на податоци и/или подзбир што ги вклучува само разликите од претходно објавениот целосен збир на податоци.

ДЕЛ 6. - УСЛОВИ ЗА ПЕРСОНАЛ

AIS.OR.600 Општи услови

Во дополние на точката ATM/ANS.OR.B.005(a) од Анекс III, давателот на AIS мора да гарантира дека персоналот кој е одговорен за обезбедување на воздухопловни податоци и воздухопловни информации:

- (а) е запознаен е со следново и ги применува:
  - (1) условите за производи и услуги за воздухопловни информации, како што се дадени во деловите од 2 до 5.;
  - (2) циклусите за ажурирање кои се применливи за објавување на измени на AIP и дополнувања на AIP за областите за кои тие обезбедуваат воздухопловни податоци или воздухопловни информации;
- (б) се соодветно обучени, компетентни и овластени за работата за која се бара од нив.

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНОТО ИНФОРМИРАЊЕ (AIS.TR)

ДЕЛ 2 - УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ НА ПОДАТОЦИТЕ

AIS.TR.200 Општо

(а) Точноста на воздухопловните податоци е утврдена во каталогот со воздухопловни податоци во Додаток 1 од Анекс III (Дел - ATM/ANS.OR);.

(б) Резолуцијата за воздухопловните податоци одговара на реалната точност на податоците.

(в) Мора да се одржува интегритетот на воздухопловните податоци. Врз основа на класификацијата на интегритетот што е наведен во каталогот на податоци, треба да се воспостават процедури за да се обезбеди дека:

- (1) кога станува збор за рутинските податоци, оштетувањето се спречува преку обработка на податоците;
- (2) кога станува збор за неопходните податоци, не настанува оштетување на податоците во било која фаза од целиот процес и дека се воспоставуваат дополнителни процедури, според потребата, за да се спречат потенцијалните ризици во целокупната архитектура на системот со цел да се обезбеди интегритетот на податоците за тоа ниво;
- (3) кога станува збор за критични податоци, не настанува оштетување на податоците во било која фаза од целиот процес и се воспоставуваат дополнителни процедури за целосно да се ублажат последиците од грешките кои преку детална анализа на целокупната архитектура на системот се идентификувани како потенцијални ризици за интегритетот на податоците.

(г) Мора да се гарантира следење на воздухопловните податоци.

(д) Мора да се гарантира навременоста на воздухопловните податоци, вклучително и можните ограничувања за периодот на важење на податоците.

(ѓ) Мора да се гарантира комплетноста на воздухопловните податоци.

(е) Форматот на обезбедените податоци мора да биде соодветен за да се гарантира дека податоците се толкуваат на начин кој е во согласност со нивната намена.

AIS.TR.210 Размена на воздухопловни податоци и воздухопловни информации

Освен за теренските податоци, форматот за размена на воздухопловни податоци мора:

(а) да овозможува размената на податоците и за индивидуални карактеристики и за збирки на одлики;

(б) да овозможува размена на основните информации како резултат на трајните промени;

(в) да бидат структурирани во согласност со предметите и карактеристиките на каталогот со воздухопловни податоци и да бидат документирани преку споредување на форматот за размена и каталогот за воздухопловни податоци.

AIS.TR.220 Проверка

(а) Проверката гарантира дека:

- (1) воздухопловните податоци се примени без оштетување;
- (2) со обработката на воздухопловните податоци не се воведуваат оштетувања.

(б) Воздухопловните податоците и воздухопловните информации што треба да се внесат рачно, треба да бидат предмет на независна проверка, за да се идентификуваат можните грешки.

AIS.TR.225 Метаподатоци

Метаподатоци кои што треба да бидат собрани, вклучуваат најмалку:

(а) идентификација на организациите или субјектите кои вршат какво било дејство на создавање, пренесување или ракување со воздухопловните податоци ;

(б) преземените активности ;

(в) датумот и времето кога е преземено дејствието .

AIS.TR.235 Пријавување и мерење на грешки како и корективни активности

Пријавување и мерење на грешки како и корективни активности гарантираат дека:

(а) се евидентирани проблемите утврдени за време на создавањето, производството, складирањето, ракувањето и обработката, или оние кои се пријавени од страна на корисниците по објавувањето;

(б) сите проблеми кои се пријавени во врска со воздухопловните податоци и воздухопловните информации се анализирани од страна на давателот на AIS и се преземените потребните корективни мерки;

(в) му се дава приоритет на решавање на сите грешки, недоследности и неправилности откриени во критичните и неопходните воздухопловни податоци;

(г) се предупредени корисниците врз кои влијаела грешката со најефикасните средства, земајќи го предвид нивото на интегритет на воздухопловните податоци и воздухопловните информации;

(д) обезбедувањето на повратни информации за грешките е олеснето и поттикнато.

AIS.TR.240 Ограничувања на податоците

Податоците што не ги исполнуваат условите за квалитет на податоците (DQR) мора да бидат обележани со напомена или експлицитно да биде назначена вредноста на квалитетот.

ДЕЛ 3 - ПРОИЗВОДИ НА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

AIS.TR.300 Општо - Производи за воздухопловни информации

(a) Производите на воздухопловните информации наменети за дистрибуција вклучуваат англискиот текст за оние делови кои се изразени со едноставен јазик, освен за производите кои се наменети за дистрибуција само во рамките на земјата - членка.

(б) Имињата на местата треба да бидат напишани во согласност со локалната употреба и, каде што е соодветно, да се пренесат/транскрибираат на основно латинско писмо на Меѓународната организација за стандардизација (ISO).

(в) Кратенките на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство (ICAO) се користат во производите за воздухопловни информации секој пат кога е тоа соодветно.

Поглавје 1. - Воздухопловни информации во стандардизиран формат

AIS.TR.305 Зборник на воздухопловни информации (AIP)

(a) AIP, амандманите на AIP и додатоците на AIP се обезбедуваат во форма на „електронски AIP“ (eAIP). eAIP овозможува да бидат прикажани на компјутерски екран и да бидат печатени на хартија . AIP, амандманите на AIP и додатоците на AIP можат да бидат достапни во печатена форма.

(б) AIP вклучува:

(1) изјава на органот надлежен за инфраструктурата, услугите и процедурите во услугите за воздушна навигација што се опфатени со AIP;

(2) општи услови под кои услуги или инфраструктура се достапни за употреба;

(3) список на значајни разлики помеѓу регулативите и практиките на земјите - членки и сродните стандардите и препорачаните практики (SARP) и процедури на ICAO;

(4) изборот кој е направен од страна на земјата-членка за секој значаен случај, за кој е обезбеден алтернативен тек на дејствие предвидени со стандардите и препорачаните практики (SARP) и процедури на ICAO .

(в) AIP содржи информации поврзани со, и класифицирани според, насловите наведени во Прилог 1.

(г) Земјата -членка што издава и давателот на AIS мора да бидат јасно идентификувани.

(д) Кога две или повеќе земји - членки заеднички поднеле AIP, истите мора да бидат јасно наведени.

(f) Секој AIP е независен и вклучува содржина.

(e) AIP е организиран во три дела (GEN, ENR и AD), во делови и секции, освен кога AIP, или волумен од AIP, е дизајниран да ја олесни оперативна употреба за време на летот, во кој случај

специфичната форма и форматирање може да биде оставен на земјата-членка, под услов да е вклучена соодветната содржина.

(ж) Секој AIP мора да биде датиран/со датум.

(з) Датумот, кој се состои од ден, месец (со зборови) и година, е датум на објавување и / или датум на влегување во сила (AIRAC) на информацијата.

(с) Кога се опишуваат периоди на активност, достапност или работење, треба да бидат наведени деновите и времињата на примена.

(и) Секој AIP кој е издаден како печатен волумен и секоја страница од AIP која е издадена во форма на лист кој се не е поврзан, мора да има белешка во која јасно стои:

- (1) идентитетот на AIP;
- (2) опфатената област и нејзината поделба, како што е соодветно;
- (3) идентификација на земјата – членка која го издава и организацијата (надлежниот орган) која што го подготвува; и
- (4) броеви на страници / наслови на мапи.

(ј) Сите измени и дополнувања на печатениот волумен на AIP се објавуваат во форма на листови кои се заменуваат.

AIS.TR.310 Амандмани на AIP

(а) Сите оперативно значајни промени во AIP, во согласност со точката AIS.OR.505, ќе бидат објавени преку системот AIRAC и јасно означени како такви.

(б) На секој амандман на AIP му се доделува сериски број.

(в) Кога се објавува амандман на AIP, тој вклучува упатувања на серискиот број на NOTAM кој се вклучува во амандманот.

(г) Најновите циклусни ажурирања кои што се применуваат врз амандманите на AIP мора да бидат јавно достапни.

(д) Рачните амандмани /белешки треба да се сведат на минимум; вообичаениот методот за измена треба да биде повторно издавање и замена на страниците.

(ѓ) Секој амандман на AIP:

- (1) вклучува листа за проверка со тековните датуми и број на листови кои можат да се менуваат во AIP; и
- (2) вклучува рекапитулација на сите нерешени рачни амандмани.

(е) Новата или ревидираната информација е означена со белешка во маргина.

(ж) Секоја страница со амандман на AIP, вклучувајќи ја и насловната страница, го содржи датумот на објавување и, доколку е применливо, датумот на влегување во сила.

(з) Редовните интервали помеѓу амандманите во AIP се дадени во Дел 1 - Општо (GEN) од AIP.

AIS.TR.315 Додатоци на AIP

(а) Додатокот за AIP кој е издаден во печатена копија се објавува на посебни страници.

(б) Најновите циклус на ажурирање што се применуваат на додатоците на AIP мора да бидат јавно достапни.

(в) На секој додаток на AIP му доделен на сериски реден број спрема календарската година.

(г) Секој пат кога додатокот на AIP се објавува како замена за NOTAM, мора да се наведе и упатувањето на серијата и бројот на NOTAM.

(д) Контролната листа со важечки додатоци на AIP се издава во интервали на не повеќе од еден месец, како дел од контролната листа за NOTAM е иста се дистрибуира како и додатоците на AIP.

(е) На секоја страница од додатокот на AIP се наоѓа денот на објавувањето. На секоја страница од додатокот на AIP кои се објавени во согласност со AIRAC се наоѓа датумот на објавување и датумот на влегување во сила.

AIS.TR.320 Циркулар за воздухопловни информации (AIC)

(а) AIC се испраќа како електронски документ.

(б) AIC се испраќа секогаш кога е пожелно да се објави:

- (1) предвидувања на важни промени во процедурите, услугите и инфраструктурата во воздушната навигација;
- (2) предвидувања за воведување нови системи за навигација ;
- (3) значајни информации што произлегуваат од истрагите на несреќи / инциденти на воздухоплови кои влијаат врз безбедноста на летот;
- (4) информации за прописите кои се однесуваат на заштитата на цивилното воздухопловство од акти на незаконско постапување што ја загрозуваат безбедноста на цивилното воздухопловство;
- (5) совети за здравствени проблеми од посебен интерес за пилотите;
- (6) предупредувања за пилотите во врска со избегнување на физички опасности;
- (7) информации за влијанието на одредени временски појави врз работењето на воздухопловите;
- (8) информации за нови ризици што влијаат врз техниките за управување со воздухопловите;

- (9) информации за прописите што се поврзани со предмети кои имаат ограничување за транспорт по воздушен пат;
- (10) повикување на барањата од националното законодавство и законодавството на ЕУ и за објавување промените кои настануваат кај нив;
- (11) информации за механизмите на издавање на дозволи на воздухопловниот екипаж;
- (12) информации за обука на персоналот во воздухопловството;
- (13) информации за спроведување или изземање од барањата/условите од националното законодавство и законодавството на Европската унија;
- (14) совети за употреба и одржување на одредени видови опрема;
- (15) реалната или планираната достапност на нови или ревидирани изданија на воздухопловни карти;
- (16) информации за опременоста со комуникациската опрема;
- (17) информации со објаснувања во врска со намалување на бучавата;
- (18) избрани директиви за пловидбеност;
- (19) информации за промените во сериите или дистрибуцијата на NOTAM, нови изданија на AIP или големи промени во нивната содржина, обем или формат;
- (20) информации за тоа како да се справите со снегот пред да настане; и
- (21) други информации од слична природа.

(в) AIC нема да се користи за информации кои можат да бидат објавени во AIP или преку NOTAM.

(г) Со планот за постапување во случај на снег кој е издаден во согласност со делот AD 1.2.2 од, во AIP, мора да се наведат сезонски информации што ќе бидат издадени како AIC, доста пред почетокот на секоја зима - најмалку еден месец дена пред вообичаеното појавување на зимските услови.

(д) Кога една земја - членка во која настанале информациите избрала AIC да се дистрибуира надвор од областа на нејзината држава, тој AIC ја има истата дистрибуција како и AIP.

(ф) На секое AIC му е доделен сериски реден број спрема календарската година. .

(е) Доколку AIC е издаден во неколку серии, секоја серија е означена со посебна буква.

(ж) Листата за проверка на AIC кој е моментално на сила се објавува најмалку еднаш годишно, со иста дистрибуција како и AIC.

(з) Листата за проверка на AIC кои се испратени надвор од територијата на земјата – членка мора да бидат вклучени во листата за проверка на NOTAM.

AIS.TR.330 NOTAM

(а) NOTAM се објавува кога е потребно да се достават следниве информации:

(1) воспоставување или затворање на аеродром или хелиодроми или полетно – слетни патеки или значителни промени во нивното работење;

- (2) воспоставување или повлекување на обезбедувањето услуги во воздушна навигација или значителни промени во нивното обезбедување;
- (3) воспоставување, повлекување или значителни промени во оперативниот капацитет на услугите во радио навигацијата и комуникацијата воздух-земја;
- (4) достапност на резервните и секундарните системи со директен оперативен ефект;
- (5) воспоставување, повлекување или значителни промена на визуелните помагала;
- (6) прекин на работењето или враќањето во употреба на големи делови од аеродромските системи за осветлување;
- (7) воспоставување, повлекување или значителни промени во процедурите за услуга во воздушната навигација;
- (8) настан или отстранување на големи дефекти или пречки на маневарската површина;
- (9) промени на и ограничувања во достапноста на гориво, масло и кислород;
- (10) големи промени во достапните објекти и услуги за потрага и спасување (SAR);
- (11) воспоставување на, повлекување од или враќање во функција на светлата за предупредување за опасност што укажуваат на препреки во воздушната навигација;
- (12) измени на правилата што се применуваат од страна на засегнатите земји-членки и кои бараат итно дејствување од оперативна перспектива;
- (13) оперативни директиви за кои е потребно итно делување или измени на овие статuti;
- (14) присуство на опасности кои влијаат на воздушната навигација;
- (15) планирани ласерски емисии, ласерски дисплеи и светла за потрага доколку е намалена способноста на пилотот да гледа во ноќни услови;
- (16) поставување или отстранување на, или промена на препреките за воздушната навигација во областите на полетување / искачување, неуспешен приод како и на основната патека од полетно – слетната патека;
- (17) воспоставување или прекинување од, вклучувајќи и активирање или деактивирање, како што е соодветно, или промена на статусот на забранети, ограничени или опасни области;
- (18) воспоставување или укинување на области или рути, или делови од нив, во кои постои можност за пресретнување и според кои е потребно следење на многу висока фреквенција (VHF) во случај на вонредна состојба од 121.500 MHz;
- (19) доделување, отповикување или промена на ознаки за локација;

(20) промена на категоријата за подготвеност при спасување и гаснење на пожари на аеродром/хелиодром;

(21) присуство на, отстранување од или значителни промени во опасни услови како резултат на снег, кашест снег, мраз, радиоактивни материји, токсични хемикалии, остаток од вулканска пепел или вода на површината за движење;

(22) избувнување на епидемии за кои се потребни измени во условите за известување за мерките поврзани со вакцинација и карантин;

(23) прогнози за на сончевото космичко зрачење, доколку постои;

(24) оперативно значајна промена во вулканската активност, локацијата, датумот и времето на вулканските ерупции и/или хоризонтално или вертикално ширење на облакот од вулкански пепел, вклучувајќи насока на движење, нивоа на лет и рути или делови од рути што можат да бидат засегнати;

(25) ослободување на радиоактивни материјали или токсични хемикалии во атмосферата по нуклеарна или хемиска несреќа, локација, датум и време на несреќата, на нивоа на лет и рути, или нивните делови, врз кои што може да влијае, како и насоката на движење;

(26) воспоставување на операции на хуманитарни мисии заедно со процедури и/или ограничувања кои влијаат врз воздушната навигација;

(27) спроведување на краткорочни мерки за непредвидени ситуации во случај на нарушувања или делумно нарушување во обезбедувањето на услуги во воздушниот сообраќај и сродни помошни услуги;

(28) конкретно губење на интегритетот на системите за сателитска навигација .

(29) затворена полетно – слетна патека поради работи поврзани со обележувањето или, доколку опремата која се користи за оваа работа може да се отстрани, времето што е потребно оваа полетно – слетна патека да се стави во употреба.

(б) NOTAM не се објавува заради обезбедување на следниве информации:

(1) рутински работи за одржување на платформата и патеките за возење што не влијаат врз безбедното движење на воздухопловите;

(2) привремени препреки во близина на аеродромот/хелиодромот што не влијаат на безбедното работење на воздухопловите;

(3) делумен дефект на осветлувањето на аеродромот/хелиодромот кога таквиот дефект директно не влијае на работата на воздухопловите;

(4) делумен привремен дефект на комуникацијата воздух-земја, кога се достапни и се во функција соодветни/погодни алтернативни фреквенции;

(5) недостаток на услуга за наведување на воздухопловот на платформата, затворање, ограничување и контрола на сообраќајот на патиштата ;

(6) неупотребливост на ознаките за локација, дестинација или другите карактери кои упатуваат на аеродромската површина за движење;

(7) скокање со падобран во неконтролиран воздушен простор во согласност со правилата за визуелно летање (VFR) или во контролиран воздушен простор во најавените места или во опасните или забранети области;

(8) активности за обука извршени од копнени единици;

(9) достапност на резервни и секундарни системи доколку немаат оперативен ефект;

(10) ограничувања во однос на аеродромската инфраструктурата или општите услуги, без оперативно влијание;

(11) национални прописи кои не влијаат на општото воздухопловство ;

(12) соопштенија или предупредувања за можни / потенцијални ограничувања, без оперативен ефект;

(13) општи потсетници за веќе објавените информации ;

(14) достапност на опрема за копнените единици, без информации за оперативното влијание врз корисниците на воздушниот простор и на инфраструктурата;

(15) информации за ласерски емисии без оперативно влијание и за пиротехнички средства под минималната висина на летот;

(16) затворање на делови од површината за движење во врска со локално координираните планирани работи за помалку од еден час;

(17) затворање, промени или достапност во работењето на аеродромот/хелидромот надвор од работното време на аеродромот/хелидромот; и

(18) останати неоперативни информации од слична привремена природа.

(в) Освен доколку не е поинаку предвидено во точките AIS.TR.330(f) и точка AIS.TR.330(e), секој NOTAM содржи информации според редоследот кој е даден во Додатокот 2 од NOTAM;

(г) Текст за NOTAM се состои од ознака/ единствена скратена фразеологија доделен од ICAO за код на NOTAM, дополнет со кратенки, индикатори, идентификатори, ознаки, знакови за повикување, знаци, фреквенции, фигури и едноставен јазик од ICAO.

(д) NOTAM се објавува на англиски јазик. Доколку е тоа потребно за домашните корисници, NOTAM може да биде дополнително издаден на националниот јазик.

(f) Информациите за снег, кашест снег, мраз, слана, застоена вода или вода која потсетува на снег, кашест снег, мраз или слана на маневарската површина мора да бидат дадени преку SNOWTAM и содржи информации според редоследот кој е даден во образецот од Додатокот 3.а од SNOWTAM.

(e) Информациите кои се од значајна оперативна промена во вулканската активност, вулканска ерупција и/или во облакот од вулканската пепел, кога се известуваат по пат на ASHTAM, мора да ги содржат информациите по редоследот наведен во образецот од Додатокот 3.а од ASHTAM.

(ж) Кога ќе се појават грешки во NOTAM, ќе се објави NOTAM со нов број за да се замени NOTAM со грешка или NOTAM со грешка да се откаже и да се објави нов NOTAM.

(з) Кога со објавениот NOTAM се откажува или заменува претходен NOTAM:

(1) се наведува серијата и бројот/годината на претходниот NOTAM;

(2) серијата, ознаката за локација и предметот на двата NOTAM мора да бидат исти.

(с) Само еден NOTAM е откажан или заменет со друг NOTAM.

(и) Секој NOTAM се однесува на само еден предмет и само на еден услов од тој предмет.

(j) Секој NOTAM ќе биде што е можно по краток и составен така што е неговото значење е јасно и без потреба да се повикува на друг документ.

(к) NOTAM што содржи трајни или привремени информации со подолго времетраење вклучуваат соодветни упатувања на AIP или во додатоците на AIP.

(л) Индикаторите за локација вклучени во текстот на NOTAM мора да бидат од списокот на ICAO Документ бр. 7910 „Индикатори за локација“. Не се користи скратената форма на овие индикатори. Доколку на локацијата не му е доделен код за од страна на ICAO, името на локацијата ќе биде внесено на едноставен јазик.

(љ) На секој NOTAM му се доделува серија означена со четири цифрен број, по што следи коса линија и двоцифрено број кој ја означува годината. Четирицифрениот број е редниот бројот од календарската година.

(м) Сите NOTAM-и се поделени во серии според предметот, сообраќајот или локацијата или комбинацијата од сите овие елементи, во зависност од потребите на крајните корисници. NOTAM за аеродромите каде е дозволен меѓународен воздушен сообраќај се објавува во меѓународната серија на NOTAM.

(н) Доколку NOTAM се објавува на англиски јазик и на националниот јазик, серија NOTAM се организира така што серијата на националниот јазик е еквивалентна серија со англискиот јазик во однос на содржината и броевите.

(њ) Содржината на географската покриеност на секоја серија на NOTAM е дадена во детали во AIP, во точка GEN 3.

(о) Редовно се обезбедува листа за проверка на важечкиот NOTAM.

(п) За секоја серија ќе се објави една листа за проверка на NOTAM.

(р) Листата за проверка на NOTAM се однесува и на најновите промени на AIP, и на додатокот на AIP, збирот на податоци и, барем на дистрибуираниот AIC.

(с) Листата за контрола на NOTAM ја има истата дистрибуција како и вистинската серија на пораки на кои се однесува и ќе биде јасно означена за листата за проверка.

(т) Распределбата на сериите се следат и по потреба се преземат соодветни мерки со цел да се обезбеди дека ниту една серија нема да го достигне максимумот на објавени NOTAM пред крајот на календарската година.

Поглавје 2. - Дигитален збир на податоци

AIS.TR.335 Општо - Дигитален збир на податоци

(а) Стандардот за географски информации служи како референтна рамка.

(б) Описот на секој поединечен достапен збир на податоци се доставува во форма на спецификации на податоците од производот.

(в) Листата за проверка на достапни зборови на податоци, вклучувајќи ги и нивните датумите на влегување во сила и објавување, им ги става на располагање на клиентите со кои ќе се гарантира дека користење на тековните податоци.

(г) Листата за проверка на зборовите на податоци се ставаат на располагање преку истиот механизам за дистрибуција, како и оној кој што се користи за зборовите на податоци.

AIS.TR.340 Барања за метаподатоци

Минималните метаподатоци за секој збир на податоци вклучуваат:

(а) името на организациите или субјектите кои обезбедуваат збир на податоци;

(б) датумот и времето кога е доставен збирот на податоци;

(в) валидноста на збир на податоци; и

(г) ограничувањата на употребата на збирот на податоци.

AIS.TR.345 Збир на податоци на AIP

(а) Збирот на податоци за AIP вклучува податоци за следниве предмети, вклучувајќи ги наведените карактеристики, доколку е применливо:

Предмети на кои се однесуваат податоците	Поврзани карактеристики како минимум
Воздушен простор на ATS	Вид, име, странични ограничувања, вертикални ограничувања, класа на воздушен простор
Воздушен простор за посебни активности	Вид, име, странични ограничувања, вертикални ограничувања, ограничување, активирање
Рута	Префикс на ознака, правила за лет, ознака
Сегмент на рута	Спецификација за навигација, почетна точка, крајна точка, траекторија, растојание, горна граница, долна граница, минимална апсолутна височина на рута (MEA), минимална апсолутна висина за одобрение за препреки (MOCA), правец на нивото на крстарење, обратен правец на нивото на крстарење, потребни перформанси за навигација
Навигациска точка на рута	Барање за пријавување, идентификација, локација, организација
Аеродром / хелиодром	Индикатор на локацијата, име, ознака на Меѓународната асоцијација на воздухопловните превозници (IATA), градот на кој што му се служи, датум на сертификација, денот на истекот на сертификатот, доколку е можно, тип на контрола, надморска височина на полето, референтна температура, магнетна варијација, референтна точка на воздухопловното пристаниште
Полетно-слетна патека	Ознака, номинална должина, номинална ширина, вид на површина, јачина
Насока на полетно-слетна патека	Ознака, вистински ветер, праг, расположива должина на полетно-слетна патека за залет при полетување (TORA), расположива должина на полетно-слетна патека за полетување (TODA), расположива должина на полетно-слетната патека за прекинато полетување (ASDA), расположива должина на полетно-слетна патека

	за слетување (LDA), достапна должина за операцијата за неуспешно полетување (за хеликоптери)
Зоната на завршниот приод и полетувањето (FATO)	Ознака, должина, ширина, точка на праг
Област/зона на допир и подигнување (TLOF)	Ознака, централна точка, должина, ширина, тип на површина
Радио навигациско помагало	Идентификација на типот, име, аеродром на кој што му се служи, работно време, магнетна варијација, фреквенција/канал, позиција, надморска височина, магнетна насока, вистинска насока, нула насока

(б) Кога за одредена појава не е дефинирана карактеристика од ставките наведени во точката (а), подзбирот од податоците за AIP мора да содржат експлицитна ознака: „не се применува“.

AIS.TR.350 Податоци за теренот и препреките - Општи барања

Областите опфатени со збирот на податоци за терен и податоците за препреки се дефинирани како што следува:

(а) Област 1: целата територија на земјата - членка;

(б) Област 2 во близина на аеродромот, поделени како што следува:

(1) Област 2а: правоаголна област околу полетно – слетната патека составена од основната патека и просторот без препреки, доколку ги има;

(2) Област 2б: површина која се протега од краевите на Областа 2а во насока на заминување, во должина од 10 км и продолжување од 15% на секоја страна;

(3) Област 2в: област што се протега надвор од областите 2а и 2б на растојание од максимум 10 км од границите на Областа 2а; и

(4) Област 2д: област надвор од области 2а, 2б и 2в до растојание од 45 км од референтната точка на аеродромот или од тековната границите на завршната контролирана област (ТМА), во зависност од тоа што е блиску;

(в) Област 3: областа што се граничи со маневарската површина на аеродромот и се протега хоризонтално од работ на полетно – слетната патека до 90 м од централната линија на полетно – слетната патеката и 50 м од работ од сите други делови од оперативната област на аеродромот; и

(г) Област 4: областа која се протега од 900 метри пред прагот на полетно-слетната патека до 60м од секоја страна од продолжената централна линија на полетно слетната патека во насока од приодот на полетно – слетната патека за прецизно приоѓање за категорија II или III.

AIS.TR.355 Збирки на податоци за терен

Кога податоците за теренот се дадени во согласност со точката AIS.OR.355:

(а) збирот на податоци за теренот мора да содржат дигитална претстава за теренот во форма на континуирани вредности за надморската висина на сите дефинирани мрежни делови, кои укажуваат на заеднички датум;

(б) мрежата за теренот мора да биде аголна или линеарна, со правилна или неправилна форма;

(в) збирот на податоци за теренот вклучуваат просторни (позиција и надморска висина), тематска и современи аспекти за површината на Земјата, кои содржат природни карактеристики кои се појавуваат, не вклучувајќи ги и препреките;

(г) се назначува само еден вид на карактеристики, т.е. терен;

(д) во збирот на податоци за терен се запишуваат следниве атрибути на карактеристиките за теренот:

(1) површина која е опфатена;

(2) идентификација на потеклото на податоците;

(3) идентификација на изворот на податоци;

(4) метод на собирање;

(5) проред ;

(6) хоризонтален референтен систем;

(7) хоризонтална резолуција;

(8) хоризонтална прецизност;

(9) ниво на хоризонтална сигурност;

(10) хоризонтална положба;

(11) надморска височина ;

(12) референтна вредност на надморската височина ;

(13) вертикален референтен систем;

(14) вертикална резолуција;

(15) вертикална прецизност;

(16) ниво на вертикална сигурност;

(17) регистрирана област;

(18) интегритет;

(19) датум и временски печат; и

(20) мерна единица која се користи;

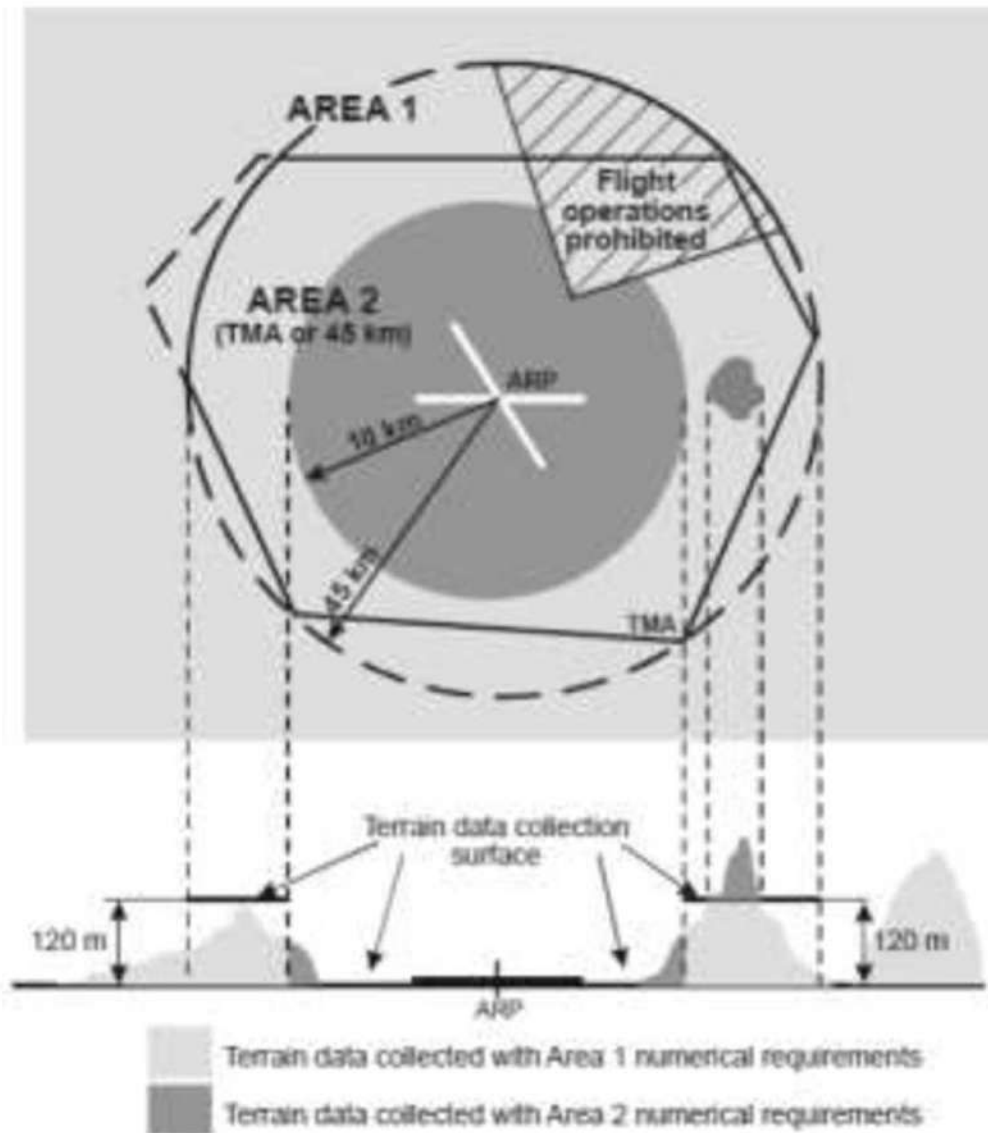
(f) Во склоп на областа во рамките на 10 км радиус од ARP, податоците за теренот мора да бидат во согласност со нумеричките барања за Областа 2;

(e) во областа меѓу 10 км и границата со ТМА и во радиус од 45 км, во зависност од тоа што е пократко, податоците од теренот кој продира во хоризонталната рамнина на 120 метри над најниското подигнување над полетно – слетната мора да бидат во согласност со нумеричките барања за Областа 2;

(ж) во областа меѓу 10 км и границата со ТМА и во радиус од 45 км, во зависност од тоа што е пократко, податоците од теренот кој продира во хоризонталната рамнина на 120 метри над најниското подигнување над полетно – слетната мора да бидат во согласност со нумеричките барања за Областа 1; и

(з) во оние делови од Областа 2 во кои операциите на лет се забранети поради многу висок терен или поради останати локални ограничувања и/или прописи, податоците за теренот мора да бидат во согласност со нумеричките барања за Областа 1.

Површини за собирање на податоци за теренот - Област 1 и Област 2

AIS.TR.360 Збирки на податоци за препреки

Кога збирот на податоци за препреки се доставуваат во согласност со AIS.OR.360:

(а) елементите за податоци кои се поврзани со препреките се карактеристики што се претставени во збирот на податоци со точки, линии или полигони;

(б) се наведуваат сите дефинирани типови на карактеристики на препреки и секоја е опишана согласно следнава листа на атрибути:

(1) површина која е опфатена;

(2) идентификација на потеклото на податоците;

(3) идентификација на изворот на податоци;

(4) идентификатор на препрека;

(5) хоризонтална прецизност;

(6) ниво на хоризонтална сигурност;

(7) хоризонтална положба;

(8) хоризонтална резолуција;

(9) хоризонтален опсег;

(10) хоризонтален референтен систем;

(11) надморска височина ;

(12) вертикална прецизност;

(13) ниво на вертикална сигурност;

(14) вертикална резолуција;

(15) вертикален референтен систем;

(16) вид на препрека;

(17) вид на геометрија;

(18) интегритет;

(19) датум и временски печат;

(20) мерна единица која се користи;

(21) осветлување; и

(22) ознаки;

(в) податоци за пречките за областите 2 и 3 се собираат во согласност со следните површини за собирање на податоци поврзани со препреките:

(1) површината за собирање на податоци поврзани со препреките од областа 2а има висина од 3 метри над најблиското измерено подигнување на полетно – слетната патека во должина на централната линија на полетно – слетната патека и на оние делови кои се поврзани со просторот без препреки, ако ги има, на крајот од подигнувањето на најблиската полетно – слетна патека;

(2) површината за собирање на податоци поврзани со препреките од Областа 2б има наклон од 1,2 % и се протега да се на крајот на Областа 2а на крајот од подигнувањето на најблиската полетно – слетна патека во насока на заминување, со должина од 10 км и со проширување од 15 % на секоја страна; не треба да се собираат податоци за препреки на висина која е помала од 3 м над површината;

(3) површината за собирање на податоци поврзани со препреките од Областа 2б има наклон од 1,2 % и се протега да се на крајот на Областа 2а и 2б на оддалеченост од најмногу 10 км од границата со области 2а; почетното подигнување од областа 2в е подигнувањето на точката од Областа 2а од која започнува; не треба да се собираат податоци за препреки на висина која е помала од 15 м над површината;

(4) површината за собирање на податоци поврзани со препреките од Областа 2г на е 100 м над површината; и

(5) површината за собирање на податоци поврзани со препреките од Областа 3 се протега 0,5 метри над хоризонталната рамнина и ја преминува најблиската точка на маневарската површина на аеродромот ;

(г) во оние делови од Областа 2 во кои операциите на лет се забранети поради многу висок терен или поради останати локални ограничувања и/или прописи, податоците за теренот мора да бидат во согласност со нумеричките барања за Областа 1.

(д) спецификација на продуктите за податоци за препреки, подржана со географски координати за секој аеродром , кој е дел од групата на податоци, се однесуваат за следните области:

(1) областите 2а, 2б, 2в и 2д;

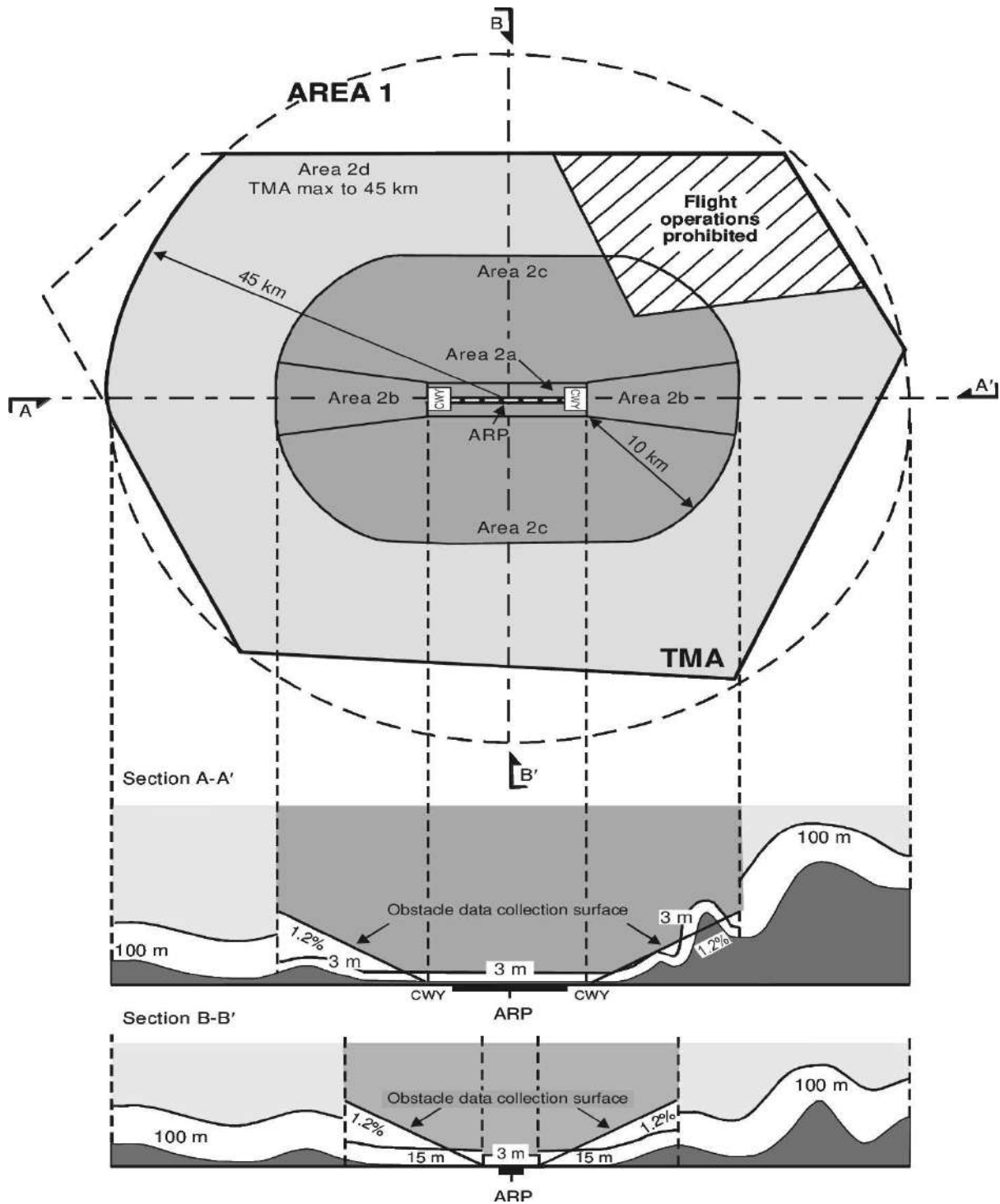
(2) областа на патеката за искачување на летот; и

(3) површини за ограничување на препреките;

(f) збирите на податоци за препреки содржат дигитален приказ на вертикален и хоризонтален опсег на препреки; и

(е) препреките нема да бидат вклучени во збирот на податоци за терени.

Површини за собирање на податоци за препреки - Област 1 и Област 2

AIS.TR.365 Збирки на картографски податоци на аеродромот

(a) Збирките на картографски податоци на аеродромот содржат дигитален приказ на карактеристики од аеродромот.

- (б) Како референтна рамка за географски информации се користат ISO - стандардите.
- (в) Производите од картографски податоци на аеродромот се опишуваат во согласност со соодветните стандардни за спецификации на податоци за производи.
- (г) Содржината и структурата на збирките на картографски податоци на аеродромот се дефинирани во форма на шема на апликации и каталог со карактеристики.

AIS.TR.370 Збир на податоци за процедура за лет по инструменти

- (а) Збирот на податоци за процедура за лет по инструменти содржи дигитален приказ на процедурите за лет по инструменти.
- (б) Збирот на податоци за процедура за лет по инструменти вклучувај податоци за следниве предмети, вклучувајќи ги и сите нивни карактеристики:
- (1) процедура;
  - (2) сегментот од процедура;
  - (3) сегмент за конечен период;
  - (4) процедура за навигациска точка;
  - (5) процедура за чекање;
  - (6) детали од процедура за хеликоптер.

ДЕЛ 4 - УСЛУГИ ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И ЗА ИНФОРМАЦИИ ПРЕД ПОЛЕТУВАЊЕ

AIS.TR.400 Услуги за дистрибуција

- (а) Секогаш кога е можно, мора да се користи предодреден систем за дистрибуција на NOTAM кој се пренесува преку AFS.
- (б) Дистрибуцијата на сериите NOTAM освен оние кои не се дистрибуирани на меѓународно ниво се одобруваат на барање.
- (в) NOTAM се подготвува во согласност со процедурите за комуникација на ICAO утврдени во Анексот 10 од ICAO, Волумен II.
- (г) Секој NOTAM се испраќа како една телекомуникациска порака.
- (д) Размената на ASHTAM надвор од територијата на земјите-членки, и NOTAM каде земјите-членки се користат NOTAM за дистрибуција на информации за вулканска активност, вклучуваат советодавни центри за следење на вулканската пепел и светските центри за прогноза, при што се земаат во предвид условите за операции на долги долети.

AIS.TR.405 Услуги за информации пред летот

(а) За ставање на располагање на воздухопловни податоци и воздухопловни информации на оперативниот персонал, вклучително и на екипажот на лет, се користат автоматизирани системи за обезбедување на информации пред полетување за целите на само информирање, планирање на лет и давање на услуги за информации за лет.

(б) Интерфејсот човек-машина на уредот за давање на услуги за информации пред летот гарантира лесен пристап до сите релевантни информации / податоци на насочен начин.

(в) Уредот за само информирање во автоматизираниот систем за обезбедување на информации пред летот овозможува пристап, според потреба, во услугите за информирање на воздухопловно информирање преку телефон или преку други соодветни телекомуникациски средства.

(г) Автоматизираниот систем за обезбедување на информации пред летот преку кој се ставаат на располагање воздухопловни податоци и воздухопловни информации со за целите на само информирање, планирање на лет и давање на услуги за информации за лет мора:

(1) да обезбедат континуирано и навремено ажурирање на системската база на податоци и следење на валидноста и квалитетот на зачуваните воздухопловни податоци;

(2) да овозможат пристап до системот од страна на оперативниот персонал, вклучително и членови на екипажот на лет, поврзаниот воздухопловен персонал и другите корисници на воздухопловни услуги, преку соодветните телекомуникациски средства;

(3) да гарантира обезбедување на пристап до воздухопловните податоци и воздухопловните информации, во хартиена форма, зависно од потребата;

(4) да применуваат процедури за приод и испитувања кои се темелат на скратен едноставен јазик и индикатори за локацијата на ICAO наведени во ICAO Документ бр. 7910, според потребата, или врз основа на кориснички интерфејс или со друг соодветен механизам;

(5) да обезбеди навремен одговор на барањето на корисникот за информации.

(д) Сите NOTAM-и се ставаат на располагање со цел информирање пред лет, а намалувањето на содржината му се препушта на дискреција на корисникот.

ДЕЛ 5 - АЖУРИРАЊА НА ПРОИЗВОДИТЕ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ

AIS.TR.500 Општо - Ажурирање на производите за воздухопловни информации

Врз амандманите на AIP, додатоците на AIP и збир на податоци на AIP и збирот на податоци за процедура за лет по инструменти се применува истиот циклус на ажурирање во рамките на AIRAC а се со цел да се обезбеди конзистентност во елементите од податоците кои можат да се појават во повеќе производи на воздухопловни информации.

AIS.TR.505 AIRAC

(а) Во рамките на системот AIRAC се дистрибуира информации во следниве околности:

(1) хоризонтални и вертикални ограничувања/граници, регулативи и процедури што се применуваат на:

- (i) воздухопловен информативен регион (FIR);
- (ii) контролирани области (СТА);
- (iii) контролирани зони;
- (iv) области на советодавна служба;
- (v) ATS рути;
- (vi) постојана опасност, забранети и ограничени области (вклучувајќи тип и периоди на активност, ако се познати) и ознака на воздушна одбранбена зона (ADIZ);
- (vii) постојани области или рути, или нивни делови, во кои постои можност за пресретнување;
- (viii) RMZ и / или TMZ;

(2) положбата, фреквенцијата, повикувачките знаци, кодовите, познатите неправилности и периодот на одржување на навигацијата и комуникациските средства и контролните уреди

(3) процедури на чекање и приод, процедури за приод и поаѓање, процедури за намалување на бучавата и сите други соодветни процедури за ATS;

(4) нивоа на транзиција, апсолутни висини за транзиција и минимум апсолутни висини во сектор;

(5) метеоролошка инфраструктура (вклучително и радиодифузна дејност) и процедури;

(6) полетно – слетни патеки и патеки за застанување;

(7) патеки за возење и платформи;

(8) оперативниот процедури на аеродромот (вклучувајќи ги и постапките при слаба видливост);

(9) светла за приод и светла за полетно – слетна патека; и

(10) оперативен минимум на аеродромот, доколку е објавен од земјата-членка .

(б) Воспоставување на посебни договори кога се планираат големи промени и ако е пожелно и практично да постои претходната најава.

(в) Доколку информациите не се доставени до датумот на AIRAC, известување NIL се дистрибуира преку NOTAM или преку други соодветни средства, но не подоцна од еден циклус пред датумот на влегување во сила на соодветниот AIRAC .

AIS.TR.510 NOTAM

(а) NOTAM ќе се објавува доволно рано за да им се овозможи на вклучените страни да ги преземат потребните активности, освен во случај на неупотребливост, вулканска активност, ослободување на радиоактивни супстанции, токсични хемикалии и други непредвидливи настани.

(б) Во NOTAM во кој што се пријавува неупотребливост на воздухопловни помагала, објекти или комуникациски услуги се проценува времетраењето на периодот на неупотребливост или времето во кое што предвидува повторното воспоставување на услугите.

(в) Во рок од три месеци од издавање на постојан/траен NOTAM, информации од овој NOTAM мора да бидат вклучени во производите на воздухопловни информации на кои тие се однесуваат.

(г) Во рок од три месеци од објавувањето на привремен NOTAM со подолго траење, информациите од NOTAM мора да бидат вклучени при ажурирањето на AIP.

(д) Кога NOTAM со проценет датум на истекување неочекувано го надмине тримесечен период, мора да се објави заменски NOTAM, освен ако околноста се очекува да трае подолго од дополнителни три месеци; во кој случај се објавува додаток на AIP.

(ѓ) Во „NOTAM-от за активирање“ на кратко се опишува содржината, датумот и времето на влегување во сила, како и референтниот број на тие амандмани, или дополнувања.

(е) „NOTAM-от за активирање“ стапува на сила на истиот датум и во исто време кога стапува на сила и амандманот или додатокот на AIP.

(ж) Во случај на амандман на AIP, „ NOTAM-от за активирање“ мора да важи 14 дена.

(з) Во случај кога додаток на AIP е со важност помала од 14 дена, „ NOTAM-от за активирање“ мора да остане да важи за целиот период на важност на додатокот на AIP.

(с) Во случај на додаток на AIP кој важи 14 дена или повеќе, „ NOTAM-от за активирање“ мора да биде со важност најмалку 14 дена.

AIS.TR.515 Ажурирања на збир на податоци

(а) Интервалот на ажурирање на збирот на податоци на AIP и збирот на податоци за процедура за лет по инструменти се дадени во спецификациите на податоци за производи.

(б) Збирот на податоци кои се претходно ставени на располагање, во согласност со циклусот за AIRAC, се ажурираат со промени кои не се во согласност со AIRAC, кои настанале помеѓу денот на објавувањето и датумот на влегување во сила.

Додаток 1

СОДРЖИНА НА ЗБОРНИКОТ НА ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ (AIP)

ДЕЛ 1 - ОПШТО (GEN)

Кога AIP се составува во еден волумен, предговорот, прегледот на амандмани на AIP, прегледот на додатоци на AIP, контролната листа на страници на AIP и листата на тековните рачни исправки се појавуваат само во делот 1 - GEN, а забелешката "не се применува" се воведува во секоја од овие под делови од Деловите 2 и 3.

Доколку AIP се составува и се дава на располагање во неколку волумени, и во секој од нив има посебен амандмани и дополнувања, тогаш во секој од волуменот се поставува посебен предговорот, преглед на амандмани на AIP, преглед на додатоци на AIP, контролна листа на страници на AIP и листа на тековните рачни исправки.

GEN 0.1 Предговор

Краток опис на AIP, кој содржи:

1. име на издавачката организација;
2. применливи документи на ICAO;
3. медиум на објавување (т.е. печат, интернет или други електронски медиуми);
4. структурата на AIP и утврдениот редовен интервал за амандмани;
5. политика за заштита на авторски права, доколку е применливо;
6. служба за контакт во случај на откриени грешки или пропусти во AIP.

GEN 0.2 Преглед на амандманите на AIP

Преглед на амандманите на AIP и амандманите на AIP објавени во согласност со системот за AIRAC, во кои се наведува:

1. бројот на амандманот;
2. датумот на објавување;
3. датумот на внес (за амандманите на AIP објавени во согласност со системот за AIRAC, датум на влегување во сила);
4. иницијалите на службеното лице кои ги внело амандманите.

GEN 0.3 Преглед на додатоци на AIP

Преглед на објавените додатоци на AIP, кој содржи:

1. додаток број ;
2. предмет на додаток;
3. односна секција од AIP;
4. период на важење;
5. преглед на поништување.

GEN 0.4 AIP Контролна листа на страниците на AIP

Контролната листа на страниците на AIP содржи:

1. број на страница / наслов на карта;
2. датум на објавување или влегување во сила (ден, месец со зборови и година) на воздухопловни информации.

GEN 0.5 Листа на рачни исправки во AIP

Листата на рачни исправки во AIP содржи:

1. односните страниците од AIP;
2. текст на амандманот; и
3. бројот на амандманот во AIP под кој е внесена рачната исправка.

GEN 0.6 Содржина на Дел 1.

Список на делови и потсекции кои се дел од Дел 1 - Општо (GEN).

GEN 1. НАЦИОНАЛНИ РЕГУЛАТИВИ И БАРАЊА

GEN 1.1 Надлежни органи

Адреси на надлежните органи одговорни за поддршка на меѓународната воздушна воздухопловна (цивилно воздухопловство, метеорологија, царина, имиграција, здравство, надоместоци за рути и такси за аеродроми/хелиодроми, земјоделски карантин и истрага на воздухопловни несреќи) во кои, за секоја власт е наведено:

1. надлежен орган;

2. име на органот;
3. поштенска адреса;
4. број на телефонот;
5. број на факс;
- 6 електронска пошта;
7. адреса на воздухопловните фиксни услуги (AFS), секој пат кога е тоа возможно; и
8. адреса на страницата на интернет, доколку има.

GEN 1.2 Влез, транзит и заминување на воздухоплови

Прописи и услови за претходно известување и поднесување на барања за издавање дозволи за влез, транзит и заминување на воздухоплови со меѓународни летови.

GEN 1.3 Влез, транзит и заминување на патници и екипаж

Прописите (меѓу другото за царината, имиграцијата и карантинот и барањата за претходно известување и условите за издавање на одобрение) за влез, транзит и заминување на патници и членови на екипажот кои не се имигранти.

GEN 1.4 Влез, транзит и заминување на карго (товар)

Прописи (меѓу другото за царината и барања за претходно известување и барања за издавање на одобрение) за влез, транзит и заминување на карго (товар).

GEN 1.5 Воздухопловни (авионски) инструменти, опрема и документација за лет (летачки документи)

Краткиот опис на воздухопловни инструменти, опрема и документација за лет содржи:

1 инструменти, опрема (вклучувајќи и опрема за воздухопловна комуникација, навигација и надзор) и документација на лет кои мора да носат во воздухопловот, вклучувајќи ги и сите посебни барања од одредбите утврдени во Поддел D од Анекс IV (Дел-CAT) од Регулацијата (ЕУ) бр. 965/2012; и

2. автоматски итен предавател (ELT), уреди за сигнализирање и опрема за спасување, како што е наведено во точка CAT.IDE.A.280 од Анекс IV (Дел-CAT) и точка NCC.IDE.A.215 од Анекс VI (Дел-NCC) од Регулацијата (ЕУ) бр. 965/2012 доколку е така утврдено на регионалните состаноци за воздушна навигација, за летови над одредена копнена област.

GEN 1.6 Преглед на домашни регулативи и меѓународни договори/конвенции

Список на наслови и препораки и, доколку е применливо, преглед на национални регулативи кои влијаат врз воздушната навигација, заедно со листа на меѓународни договори / конвенции ратификувани од земјата-членка.

GEN 1.7 Разлики во однос на ICAO стандардите, препорачани практики и процедури

Листа на значајни разлики помеѓу домашните регулативи и практики на земјата - членка и сродните одредби од ICAO, кои вклучува:

1. одредбите на кои се однесува (Анекс и број на издание, став); и
2. разликата наведена во целосен текст.

Сите значајни разлики мора да се наведат во оваа потсекција. Сите анекси се набројуваат во нумеричка ред со цел дури и ако не постои разлика за одредени анекси на ICAO, во тој случајот се поднесува известување NIL. Домашните разлики или мерките на применувањето на регионалните дополнителни процедури (SUPP) се пријавуваат веднаш по Анексот на кој се однесуваат дополнителните процедури.

GEN 2. ТАБЕЛИ И КОДОВИ

GEN 2.1 Мерни инструменти, обележување на воздухоплови, празници

GEN 2.1.1 Мерни единици

Описи на мерни единици кои се користат како и табели на мерните единици.

GEN 2.1.2 Референтен систем за време

Опис на референтниот систем за време (систем за календар и време) кој се користи, заедно со назнака дали се применува летно сметање на времето и како референтниот систем се прикажува во целиот AIP.

GEN 2.1.3 Хоризонтален референтен систем

Краток опис на применетиот хоризонтален (геодетскиот) референтен систем, кој содржи:

1. име / ознака на референтниот систем;
2. параметри за идентификација на проекцијата;
3. идентификација на елипсоид кој што се користи;
4. идентификација на датумот на примена ;
5. области на примена; и

6. објаснување, доколку е применливо, на свездата што се применува за да се идентификуваат координатите што не ги исполнуваат условите за прецизност утврдени во Анекс 11 и 14 од ICAO.

GEN 2.1.4 Вертикален референтен систем

Краток опис на вертикалниот референтен систем, кој содржи:

1. име / ознака на референтниот систем;
2. опис на геоидниот модел кој ги вклучува параметрите кои се потребни за трансформација на висината помеѓу модел кој се користи и EGM-96;
3. објаснување, доколку е применливо, на свездата што се применува за да се идентификуваат на оние висини/ геоидни бранувања кои не ги исполнуваат условите за прецизност утврдени во Анекс 14 на ICAO.

GEN 2.1.5 Националност и ознаки за регистрација на воздухопловите

Ознака на националноста и ознаки за регистрација на воздухопловите кои ги донела земјата-членка.

GEN 2.1.6 Државни празници

Список на државни празници во кои се наведени услугите врз кои тие влијаат.

GEN 2.2 Кратенки што се користат во изданијата на AIS

Список на кратенки наредени во азбучен ред и нивните значења што земјите-членки ги користат во нивното AIP и во дистрибуцијата на воздухопловни податоци и воздухопловни информации со соодветна белешка за оние домашни кратенки кои се различни од кратенките од ICAO Документ 8400 `Процедури за услугите во воздухопловната навигација - Кратенки и кодови (PANS-ABC).

GEN 2.3 Картографски симболи

Список на картографски симболи распоредени според серијата на картата во која се користат.

GEN 2.4 Ознака за локација

Список на кратенки од ICAO за ознаките за локација наредени по азбучен ред доделени на локациите на станиците за воздухопловни фиксни услуги што треба да се користат за кодирање и декодирање. Мора да се наведе белешка за локациите кои што не се поврзани со воздухопловните фиксни услуги (AFS).

GEN 2.5 Список на радионавигациски средства

Списокот на радионавигациски средства наредени во азбучен ред, содржи:

1. идентификација;
2. име на станицата;
3. тип на уред / средства;
4. показател дали средството му служи/е наменето за рута (е), аеродром (А) или е со двојна намена (ЕА).

GEN 2.6 Конверзија на мерни единици

Табели за конверзија, или алтернативно, формули за конверзија помеѓу:

1. наутички милји во километри и обратно;
2. стапки во метри и обратно;
3. децимални минути во лакови и секунди во лакови и обратно;
4. останати конверзии по потреба.

GEN 2.7 Изгрејсонце/зајдисонце

Информациите за времето на изгрејсонце и зајдисонце вклучува краток опис на критериумите кои се користеле при утврдување на определеното време и или со едноставната формула или табелата од која што може да се пресмета за секоја локација во територијата/областа на одговорност, или во листа по азбучен ред на локации за кои се дадени времињата во табелата подолу со повикување на поврзана страница во табелата и табелите со податоци за изгрејсонце/зајдисонце за избрани станици/локации, содржат:

1. име на станицата;
2. ознака на локацијата според ICAO;
3. географски координати во степени и минути;
4. датуми за кои се наведени времиња;
5. времето на почетокот на утринскиот граѓански самрак;
6. време на изгрејсонце ;
7. време на зајдисонце; и
8. време на крај на вечерниот граѓански самрак.

GEN 3. УСЛУГИ

GEN 3.1 Услуги за воздухопловно информирање

GEN 3.1.1 Одговорна служба

Опис на услугата за воздухопловно информирање (AIS) која се обезбедува и нејзините главни компоненти, која содржи:

1. име на услугата / единицата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има;
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.

GEN 3.1.2 Област на одговорност

Област на одговорност за AIS.

GEN 3.1.3 Публикации за воздухопловство

Опис на елементите од производот за публикации во воздухопловството, вклучувајќи:

1. AIP и поврзана услуга за измена;
2. додатоци на AIP;
3. AIC;
4. NOTAM и информативни билтени пред летот (PIB);
5. контролни листи и списоци за валидација на NOTAM;
6. инструкции како можат да се набават.

Кога AIC се користи за информации во врска со цените на изданијата, тие се наведуваат во овој дел од AIP.

GEN 3.1.4 систем за AIRAC

Краток опис на системот за AIRAC, вклучувајќи табела на тековните и идните датуми на AIRAC.

GEN 3.1.5 Сервис за информации пред лет за аеродромот/хелиодромот

Список на аеродроми/хелиодроми каде рутински се достапни информации пред летот, наведувајќи ги и релевантните:

1. елементи за производите на воздухопловните информации со кои располагаат;
2. мапи и карти со кои располагаат;
3. општата област која е опфатена со овие податоци.

GEN 3.1.6 Дигитален збир на податоци

1. Опис на дигиталните зборови на податоци кои се достапни, вклучувајќи:

- а) наслов на збирот на податоци;
- б) краток опис;
- в) ставките за кои се вклучени податоците;
- г) географски опсег;
- д) доколку е применливо, ограничувања на употребата.

2. Податоци за контактот од кој може да се добија збирот на податоци, вклучувајќи:

- а) името на одговорното лице, служба или организација;
- б) поштенска адреса и електронска пошта на одговорното лице, служба или организација;
- в) бројот на факсот на одговорното лице, служба или организација;
- г) телефонски број за контакт со одговорно лице, служба или организација;
- д) работно време (период и временска зона во кој може да се оствари контакт);
- ѓ) електронски информации што можат да се користат за контакт со лице, служба или организација; и
- е) дополнителни информации, како што е соодветно, за тоа како и кога да се контактира одговорното лице, служба или организација.

GEN 3.2 Воздухопловни карти

GEN 3.2.1 Одговорни служби

Опис на одговорните служби за подготовка на воздухопловни карти, вклучувајќи:

1. име на службата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има; и
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.

GEN 3.2.2 Одржување на картите

Краток опис за тоа како се ревидираат и модифицираат воздухопловните карти.

GEN 3.2.3 Договори за набавка

Информации за тоа како да се набават карти, вклучувајќи:

1. агенција за услуги/продажба ;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има.

GEN 3.2.4 Достапни серии на воздухопловни карти

Список на достапни серии на воздухопловни карти со општ опис на секоја серија и ознака за која намена се употребуваат.

GEN 3.2.5 Список на достапни воздухопловни карти

Список на достапни воздухопловни карти, вклучувајќи:

1. наслов на серија;
2. мерило на серијата;
3. име и / или број на секоја карта или на секој лист од серијата;
4. цена по лист;
5. датум на последната ревизија.

GEN 3.2.6 Индекс на Светската воздухопловна карта (WAC) на ICAO 1: 1 000 000

Индексна картата кој ја покажува покриеност и изгледот на листата за WAC 1: 1 000 000 , а која ја има изработено земјата - членка. Доколку наместо картата WAC 1: 1 000 000 се изработуваат воздухопловни карти – ICAO 1: 500 000 се користат индексни карти за да се покаже покриеноста и изгледот на листата за воздухопловни карти – ICAO 1: 500 000

GEN 3.2.7. Топографски карти

Информации за тоа како да се набават топографските карти, вклучувајќи:

1. агенција за услуги/продажба ;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има.

GEN 3.2.8 Поправки на картите што не се дел од AIP

Список на поправки на воздухопловните карти авионски билети кои не се дел од AIP или индикација за тоа каде можат да се најдат тие информации.

GEN 3.3 Служби за давање на услуги во воздушниот сообраќај (ATS)

GEN 3.3.1 Одговорна служба

Опис на услуги за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај и нејзините главни компоненти, вклучувајќи:

1. име на службата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има; и
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.
9. забелешка дали услугата не е достапна 24 часа на ден, секој ден во неделата.

GEN 3.3.2 Област на одговорност

Краток опис на областа на одговорност во која се обезбедуваат услуги за воздушниот сообраќај.

GEN 3.3.3 Видови на услуги

Краток опис на главните типови на услуги што се обезбедуваат во воздушниот сообраќај.

GEN 3.3.4 Координација помеѓу операторот и ATC

Општи услови под кои се врши координација помеѓу операторите и засегнатите ATS.

GEN 3.3.5 Минимална апсолутна висина на лет

Критериуми за утврдување на минимална апсолутна височина на лет.

GEN 3.3.6 Список на адреси на единиците на ATS

Список по азбучен ред на единици на ATS и нивни адреси, вклучувајќи:

1. име на единицата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има.

GEN 3.4 Служби за врска и навигација

GEN 3.4.1 Одговорна служба

Опис на службите одговорни за одредбите за олеснувања во телекомуникацијата и навигацијата, вклучувајќи:

1. име на службата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има; и
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.
9. забелешка дали услугата не е достапна 24 часа на ден, секој ден во неделата.

GEN 3.4.2 Област на одговорност

Краток опис на областа на одговорност во која се обезбедува телекомуникациската услуга.

GEN 3.4.3 Видови услуги

Краток опис на главните типови на услуги и ресурси што се дадени, вклучувајќи:

1. услуги за радио навигација ;
2. услуги за говорна и / или врска со податоци ;
3. радиодифузен сервис ;
4. јазик кој се користи; и
5. индикација за тоа каде може да се добијат детални информации.

GEN 3.4.4 Барања и услови

Краток опис на барањата и условите под кои службите за врски се достапни.

GEN 3.4.5. Разно

Сите дополнителни информации (на пр. избрани радио станици, телекомуникациски дијаграм).

GEN 3.5 Метеоролошки услуги

GEN 3.5.1 Одговорна служба

Краток опис на метеоролошки услуги кои обезбедуваат метеоролошки информации, вклучувајќи:

1. име на службата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на интернет страница, доколку ја има; и
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.
9. забелешка дали услугата не е достапна 24 часа на ден, секој ден во неделата

GEN 3.5.2 Област на одговорност

Краток опис на областа на одговорност во која се обезбедуваат метеоролошки услуги.

GEN 3.5.3 Метеоролошки набљудувања и извештаи

Детален опис на метеоролошките набљудувања и извештаи доставени до меѓународната воздушна навигација, во кои се наведени:

1. името на станицата и ознаката за локација според ICAO;
2. видот и фреквенцијата на набљудувањето, вклучувајќи ја и ознаката од уредот за автоматско набљудување;
3. видови на метеоролошки извештаи и достапност на прогнозата TREND;
4. посебен тип на систем за набљудување на бројот на места кои се користат за набљудување и известување за површински ветер, видливоста, визуелен опсег по должината на полетно – слетната патека, база на облак, температурата и, доколку е применливо, придвижување на ветрот (на пр. анемометар на пресекот/раскрсницата на полетно – слетната патека, трансмисиометар веднаш до зона на допирање на полетно - слетната патека, итн.);
5. работно време;
6. белешка за достапни воздухопловни климатолошки информации.

GEN 3.5.4 Видови на услуги

Краток опис на главните видови на услуги кои што се нудат, наведувајќи ги деталите за кратките информациите (брифинг), консултациите, прикажувањето на метеоролошките информации, документацијата за летот што им е достапна на операторите и членовите на екипажот на летот, како и опис на методите и средствата што се користат за обезбедување на метеоролошките информации.

GEN 3.5.5 Извештај што се бара од операторите

Минималната количина на информации што операторот ја бара од давателот на метеоролошки услуги во врска со информациите (брифинг), консултациите и документацијата за летот како и други метеоролошки информации кои им се потребни или кои ги заменуваат.

GEN 3.5.6 Извештаи од воздухоплови

Зависно од потребата, барањата од давателите на метеоролошки услуги во врска со подготовката и преносот на извештаи од воздухопловите.

GEN 3.5.7 Услуга VOLMET

Опис на услугата VOLMET и / или D-VOLMET, вклучувајќи:

1. име на станицата која врши пренос;
2. повикувачки знак или ознака и кратенка на радиокомуникацискиот пренос;
3. фреквенција или фреквенции што се користат за емитување;
4. период на емисија;
5. работно време ;
6. список на аеродроми / хелидроми за кои се однесуваат извештаите и/или прогнозите; и
7. вклучени извештаи, прогнози и SIGMET информации и забелешки.

GEN 3.5.8 Услуга SIGMET и AIRMET

Опис на метеоролошкото набљудување во склоп на информации за летот од областите или од контролираните области за кои се обезбедуваат услуги за воздушниот сообраќај, вклучувајќи и листа на метеоролошки канцеларии за набљудување со:

1. име на метеоролошката канцеларија за набљудување, ознака за локација според ICAO;
2. работно време;
3. области со информации за летови или контролирани области за кои се даваат услугите;
4. периоди на важност на SIGMET;
5. специјални процедури што се применливи на информациите SIGMET (на пр. за вулканска пепел и тропски циклони);
6. процедури кои се применуваат на информации за SIGMET (во согласност со релевантните договори за обласна воздухопловна навигација);
7. единици за ATS на кои им се дадени информациите за SIGMET и AIRMET;
8. дополнителни информации како што се ограничување на услугата, итн.

GEN 3.5.9 Останати автоматски метеоролошки услуги

Опис на достапните автоматски услуги за обезбедување на метеоролошки информации (на пр. автоматизирана услуга за информации пред летот достапна преку телефон и / или компјутерски модем), во која се наведува:

1. име на услугата;
2. достапни информации;

3. опфатени области, рути и аеродроми;

4 телефонски број и број на факс, адреса за електронска пошта и, доколку е достапно, адреса на страницата на интернет.

GEN 3.6 Потрага и спасување (SAR)

GEN 3.6.1 Одговорни услуги

Краток опис на услугите одговорни за обезбедување услуги за потрага и спасување (SAR), вклучувајќи:

1. име на услугата / единицата;
2. поштенска адреса;
3. број на телефонот;
4. број на факс;
5. електронска пошта;
6. адреса на AFP;
7. адреса на страницата на интернет, доколку ја има; и
8. изјава која се однесува на одредбите кои се однесуваат на услугите и упатување на место во AIP каде се наведени разликите, доколку ги има.

GEN 3.6.2 Област на одговорност

Краток опис на областа на одговорност во која се обезбедуваат услуги за потрага и спасување.

GEN 3.6.3 Видови услуги

Краток опис и географски приказ, како што е соодветно, на типот на услуги и капацитети кои се обезбедени, вклучувајќи ги и назначувањата каде е воздушното покривање на SAR е зависно од ангажирањето на значаен број воздухоплови.

GEN 3.6.4 Договори за SAR

Краток опис на договорите за SAR кои се на сила, вклучувајќи ги и одредби за олеснување при влез и заминување на воздухопловите од другите земји - членки, за целите на потрагата, спасување, поправка или спасување во врска со изгубени или оштетени воздухоплови, со известување од воздух или по објавувањето на планот за лет.

GEN 3.6.5 Услови за расположливост

Краток опис на обезбедувањето на SAR, вклучувајќи ги и општите услови под кои услугите и капацитетите се достапни за меѓународна употреба, вклучувајќи ги и показател за тоа дали капацитетите кои се ставени на располагање за SAR се специјализирани во техники и функции за SAR или специјално се користат за други цели, но се адаптиран за целите на SAR со обука и опрема, или се само повремено достапни и немаат специјална обука или подготвеност за SAR.

GEN 3.6.6 Процедури и сигнали во употреба

Краток опис на процедурите и сигналите во употреба од страна на воздухопловот кој се користи за спасување и табела која ги прикажува сигналите кои се користат од страна на преживеаните лица.

GEN 4. НАДОМЕСТОЦИ ЗА АЕРОДРОМИ/ХЕЛИОДРОМИ И УСЛУГИ НА ВОЗДУХОПЛОВНИТЕ СЛУЖБИ (ANS)

Може да се наведе местото каде можат да најдат информации за постојните надоместоци, доколку не се наведени во ова поглавје.

GEN 4.1 Надоместоци за аеродроми / хелиодроми

Краток опис на видовите на надоместоци што може да се применат на аеродромите / хелиодромите кои се на располагање за меѓународна употреба, вклучувајќи:

1. слетување на воздухоплов;
2. паркирање, држење во хангар и долготраен престој на воздухоплов;
3. патнички услуги;
4. обезбедување;
5. инфраструктура поврзана со бучава;
6. други (царини, здравство, имиграција и сл.);
7. исклучоци / намалувања; и
8. начин на плаќање.

GEN 4.2 Надоместоци за услуги на контрола на летање

Краток опис на надоместоците што можат да се применат на услугите за ANS кои се на располагање за меѓународна употреба, вклучувајќи:

1. контрола на приод;
2. рута на ANS;

3. основни трошоци за ANS како и ослободувања / намалувања;

4. начини на плаќање.

ДЕЛ 2 – НА РУТА (ENR)

Доколку AIP се составува и се дава на располагање во неколку волумени, и во секој од нив има посебен амандман и дополнувања, тогаш во секој од волуменот се поставува посебен предговорот, преглед на амандман на AIP, преглед на додатоци на AIP, контролна листа на страници на AIP и листа на тековните рачни исправки. Доколку AIP се составува во еден волумен, забелешката "не се применува" се воведува во секој посебно од деловите погоре.

ENR 0.6 Содржина на Дел 2.

Список на делови и потсекции кои се дел од Дел 2 – На рута.

ENR 1. ОПШТИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ

ENR 1.1 Општи правила

Општите правила се објавуваат како што се применуваат во земјата-членка.

ENR 1.2 Визуелни правила за летање

Визуелни правила за летање се објавуваат како што се применуваат во земјата-членка.

ENR 1.3 Правила за летање со инструменти

Правила за летање со инструменти се објавуваат како што хелиодромот се применуваат во земјата-членка.

ENR 1.3.1 Правила што се применуваат за сите летови на IFR

ENR 1.3.2 Правила што се применуваат за летови на IFR во контролираниот воздушен простор

ENR 1.3.3 Правила што се применуваат на за летови на IFR надвор од контролираниот воздушен простор.

ENR 1.3.4 Општи процедури во воздушниот простор на слободни рути (FRA)

Процедурите кои се поврзани со воздушниот простор на слободните рути, вклучително и објаснувањата и дефинициите на релевантните точки на FRA кои што се применуваат. Во случај на прекугранично спроведувањето на FRA, вклучените FIR/UIR или CTA/UTA мора да се наведат во точката ENR 1.3.

ENR 1.4 Класификација и опис на воздушниот простор на ATS

ENR 1.4.1 Класификација на воздушниот простор на ATS

Опис на класите на воздушен простор на ATS во форма на табела за класификација на воздушниот простор на ATS од Анекс 4 на Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012, во која е соодветно обележано доколку земја - членка не користи одредени класи на воздушен простор.

ENR 1.4.2 Опис на воздушниот простор на ATS

Други описи на воздушниот простор на ATS, како што е применливо, вклучително и општи текстуални описи.

ENR 1.5 Процедури за чекање, приод и заминување

ENR 1.5.1 Општо

Мора да се даде изјава за критериумите според кои се утврдени процедури на чекање, приод и заминување.

ENR 1.5.2 Дојдовни летови

Се наведуваат процедурите (конвенционална или обласна навигација или и двете) за дојдовни летови, кои се заеднички со летовите од или во истиот тип на воздушен простор. Доколку различни процедури се применуваат во рамките на воздушниот простор на терминалот, се става белешка заедно со упатување каде можат да се најдат специфичните процедури.

ENR 1.5.3 Летови за заминување

Се наведуваат процедурите (конвенционална или обласна навигација или и двете) за летови кои заминуваат од кој било аеродром/хелиодром.

ENR 1.5.4 Останати релевантни информации и процедури

Краток опис на дополнителните информации, на пр. процедура за влез, усогласување со конечниот приод, процедури за чекање и модели/шеми.

ENR 1.6 Услуги и процедури за надзор на ATS

ENR 1.6.1 Примарен радар

Опис на примарните радарски услуги и процедури, вклучувајќи:

1. дополнителни услуги;
2. примена на услуга за радарска контрола;
3. процедури во случај на дефект на радар и комуникација воздух-земја;

4. барања за известување на позицијата преку гласовна комуникација и комуникација контролор–пилот преку пренос на податоци (CPDLC) (CPDLC); и

5. графички приказ на областа со радарската покриеност .

ENR 1.6.2 Радар за секундарен надзор (SSR)

Опис на процедурите за работа на радарот за секундарен надзор (SSR), вклучувајќи:

1. итни процедури;
2. процедури во случај на неуспех во комуникацијата воздух-земја и незаконско постапување;
3. систем за доделување кодови на SSR;
4. барања за известување на позицијата преку гласовна комуникација и CPDLC; и
5. графички приказ на областа за покривање со SSR.

ENR 1.6.3 Автоматски зависен надзор – емитување на податоци (ADS–B)

Опис на оперативните процедури автоматски зависен надзор – емитување на податоци (ADS–B), вклучувајќи:

1. итни процедури;
2. процедури во случај на неуспех во комуникацијата воздух-земја и незаконско постапување;
3. барање за идентификација на воздухоплови;
4. барања за известување на позицијата преку гласовна комуникација и CPDLC; и
5. графички приказ на областа за покривање со ADS–B.

ENR 1.6.4 Останати релевантни информации и процедури

Краток опис на дополнителните информации, на пр. процедура за влез, усогласување со конечниот приод, процедури за чекање и модели/шеми

процедури во случај на откажување на радар и процедури во случај на откажување на транспондер.

ENR 1.7 Процедури за подесување на висиномер

Се објавува изјава за процедури за прилагодување на висиномерот, во која се вели:

1. краток вовед со изјавата која се однесува на документите на ICAO на кои се заснова процедурата за разликите во однос на одредбите на ICAO, доколку ги има;
2. основни процедури за подесување на висиномерот;
3. опис на регионите за подесување на висиномерот;
4. процедури што се применуваат на операторите (вклучувајќи ги и пилотите); и
5. табела на нивоа за крстарење.

ENR 1.8 Локални дополнителни процедури на ICAO

Наведени се регионалните дополнителни процедури (SUPP) што влијаат на целокупната област на одговорност.

ENR 1.9 Управување со воздушниот простор и управување со протокот на воздушниот сообраќај (ATFM)

Краток опис на системот за ATFM и управувањето со воздушниот простор, наведувајќи:

1. структура на ATFM, областа на обезбедување услуги, обезбедени услуги, локација на единици и часови на работа;
2. видови на пораки за проток и описи на форматите; и
3. процедури што се применуваат на летовите во заминување, вклучително:
  - а) служба која е одговорна за обезбедување информации за применетите мерки за ATFM;
  - б) барања за план за летање; и
  - в) распределба на слотови;
4. информации за целокупните одговорности кои се однесуваат на управување со воздушниот простор во рамките на FIR, информации за распределбата на цивилните / воените воздушни простори и координацијата со управувањето, структурата на воздушниот простор што може да се управува (распределбата и измените на промените) и општите оперативни процедури .

ENR 1.10 Планирање на летот

Преставување на сите забрани, ограничувања или советодавни информации поврзани со фазата на планирање на летот што можат да му помогнат на корисникот во презентацијата на планираните операции на летот, вклучувајќи:

1. процедури за доставување на планот за лет;

2. систем на повторливи планови за летови; и
3. измени на доставениот план за летање.

ENR 1.11 Адресирање/повикување на пораките за планот на лет

Дадени се адресите доделени на плановите за летот, во табеларна форма, од кои може да се види следново:

1. категорија на летови (IFR и / или VFR);
2. рута (во или преку FIR и / или TMA); и
3. адреса на порака.

ENR 1.12 Пресретнување на цивилни воздухоплови

Одредува на целосна изјава за процедурите за пресретнување и визуелните сигнали кои можат да се користат, со јасна забелешка дали се применуваат одредбите на ICAO, и ако не, дека постојат разлики.

ENR 1.13 Незаконско попречување

Се наведуваат соодветните процедури што треба да се следат во случај на незаконско попречување.

ENR 1.14 Несреќи во воздушниот сообраќај

Опис на системот за пријавување на несреќи во воздушниот сообраќај, вклучувајќи:

1. дефиниција на несреќите во воздушниот сообраќај;
2. употреба на `Образец за пријавување несреќи во воздушниот сообраќај` ;
3. процедури за известување (вклучително и процедури за време на летот); и
4. цел на пријавување и обработка на образецот.

ENR 2. ВОЗДУШЕН ПРОСТОР НА УСЛУГИТЕ ВО ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

ENR 2.1 FIR, UIR, TMA и СТА

Детален опис на воздухопловно информативен регион (FIR), горниот воздухопловно информативен регион (UIR) и контролираните области (СТА) (вклучувајќи ги и посебните СТА како TMA), вклучувајќи:

1. име, географски координати во степени и минути на страничните граници од FIR/UIR и во степени, минути и секунди на страничните граници на СТА, вертикалната граница и класата на воздушниот простор ;
2. идентификација на единицата што ја обезбедува услугата;
3. знак за повикување на воздухопловната станица која е одговорна за единицата и јазиците кои се употребуваат, означување на областа и условите, кога и каде да се користат, доколку е применливо;
4. фреквенции и, доколку е применливо, бројот SATVOICE и ознаки за специјални намени; и
5. забелешки.

Контролирани зони околу воздушните воени бази кои не се поинаку опишани во AIP се вклучени во овој поддел. Доколку барањата од Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 923/2012 во однос на плановите за лет, двонасочната комуникација и известувањето за позицијата се однесуваат на сите летови со цел да се елиминира или да се намали потребата за пресретнување и/или доколку постои можност пресретнувањето да постои и доколку е потребно одржување на следењето на фреквенцијата на VHF на 121.500 MHz за итни случаи, за сето тоа мора да се вклучи изјава која ќе се однесува на засегнатите области или за нивни делови.

Опис на назначените области над кои се бара покривање со автоматски итен предавател (ELT) и кога воздухопловот постојано ја следи фреквенцијата на VHF на 121.500 MHz за итни случаи, освен во периоди кога воздухопловот комуницира на други VHF канали или кога, поради ограничувања на опремата која е сместена во воздухопловот или поради должности во пилотската кабина кои не дозволуваат следење на два канала истовремено.

ENR 2.2 Останат регулиран воздушен простор

Детален опис на областите каде е задолжително користење на радио опрема (RMZ) и областите област на задолжително користење на транспондер (TMZ), вклучувајќи:

1. име, географски координати во степени и минути на страничните граници на RMZ / TMZ;
2. вертикални граници во нивоата на летот, или стапки;
3. време на активност; и
4. забелешки.

Доколку е утврдено, детален опис на останатите видови на регулиран воздушен простор и класификација на воздушниот простор.

ENR 3. ATS РУТИ

ENR 3.1 Долни ATS рути

Детален опис на долни ATS рути, вклучувајќи:

1. ознака на рута, ознака за потребна/барана спецификација за перформанси на комуникации (RCP), спецификација на навигацијата и/или потребна/барана спецификација за перформанси на надзор (RSP) кои се применуваат за одредени сегменти, имиња, ознаки за кодови или имиња – кодови и географски координати во степени, минути и секунди на сите значајни точки кои ја дефинираат рутата, вклучувајќи ги и точките за „задолжително“ известување или известување „на барање“;
2. траектории или радијали на VOR заокружени до најблискиот степен, геодетското растојание заокружено на најблиската десетина од километар или десетина од наутичка милја помеѓу секоја последователно утврдена значајна точка и, во случај на радијали на VOR, точките на промена;
3. горните и долните граници или минималните апсолутни височини на рутата, заокружени до најблиските 50 м или 100 ft, и класификација на воздушниот простор;
4. странични граници и минимални апсолутни висини на препреките;
5. насока на нивоата на крстарење;
- 6 барања во однос на прецизноста на навигацијата за секој сегмент од рутата на навигацијата базирана на перформансите (PBN) (RNAV и RNP); и
7. забелешки, вклучувајќи индикација за контролната единица, нејзиниот оперативен канал и, доколку е применливо, адресата на пријавување/вклучување, бројот SATVOICE и сите ограничувања во однос на навигацијата и спецификацијата на RCP и RSP.

ENR 3.2 Горни ATS рути

Детален опис на горни ATS рути, вклучувајќи:

1. ознака на рута, ознака за потребна/барана спецификација за перформанси на комуникации (RCP), спецификација на навигацијата и/или потребна/барана спецификација за перформанси на надзор (RSP) кои се применуваат за одредени сегменти, имиња, ознаки за кодови или имиња – кодови и географски координати во степени, минути и секунди на сите значајни точки кои ја дефинираат рутата, вклучувајќи ги и точките за „задолжително“ известување или известување „на барање“;
2. траектории или радијали на VOR заокружени до најблискиот степен, геодетското растојание заокружено на најблиската десетина од километар или десетина од наутичка милја помеѓу секоја последователно утврдена значајна точка и, во случај на радијали на VOR, точките на промена;
3. горните и долните граници и класификација на воздушниот простор ;
4. странични граници;

5. насока на нивоата на крстарење;

6 барања во однос на прецизноста на навигацијата за секој сегмент од рутата на навигацијата базирана на перформансите (PBN) (RNAV и RNP); и

7. забелешки, вклучувајќи индикација за контролната единица, нејзиниот оперативен канал и, доколку е применливо, адресата на пријавување/вклучување, бројот SATVOICE и сите ограничувања во однос на навигацијата и спецификацијата на RCP и RSP.

ENR 3.3 Просторни навигациски рути

Детален опис на рутите на PBN (RNAV и RNP), вклучувајќи:

1. ознака на рута, ознака за потребна/барана спецификација за перформанси на комуникации (RCP), спецификација на навигацијата и/или потребна/барана спецификација за перформанси на надзор (RSP) кои се применуваат за одредени сегменти, имиња, ознаки за кодови или имиња – кодови и географски координати во степени, минути и секунди на сите значајни точки кои ја дефинираат рутата, вклучувајќи ги и точките за „задолжително“ известување или известување „на барање“; ;

2. во однос на навигациската точка на рута со што се дефинира просторната навигациската рута, во дополние зависно од потребата:

а) идентификација за станицата со референтна VOR / DME;

б) насока која е заокружена до најблискиот степен и растојанието од заокружената десетина од километар или десетина од наутичката милји од референцата VOR/DME, доколку навигациската точка на рута не е на истото место; и

в) висина на антената која трансмитира DME заокружена до најблиските 30 м (100 ft);

3. магнетна насока заокружена до најблискиот степен, геодетското растојание заокружено на најблиската десетина од километар или десетина од наутичка милја помеѓу утврдените крајни точка и растојанието помеѓу секоја последователна значајна точка;

4. горните и долните граници или минималните апсолутни височини на рутата;

5. насока на нивоата на крстарење;

6 барања во однос на прецизноста на навигацијата за секој сегмент од рутата на навигацијата базирана на перформансите (PBN) (RNAV и RNP); и

7. забелешки, вклучувајќи индикација за контролната единица, нејзиниот оперативен канал и, доколку е применливо, адресата на пријавување/вклучување, бројот SATVOICE и сите ограничувања во однос на навигацијата и спецификацијата на RCP и RSP.

ENR 3.4 Рути на хеликоптери

Детален опис на рутите на хеликоптери, вклучувајќи:

1. ознака на рута, ознака за потребна/барана спецификација за перформанси на комуникации (RCP), спецификација на навигацијата и/или потребна/барана спецификација за перформанси на надзор (RSP) кои се применуваат за одредени сегменти, имиња, ознаки за кодови или имиња – кодови и географски координати во степени, минути и секунди на сите значајни точки кои ја дефинираат рутата, вклучувајќи ги и точките за „задолжително“ известување или известување „на барање“;
2. траектории или радијали на VOR заокружени до најблискиот степен, геодетското растојание заокружено на најблиската десетина од километар или десетина од наутичка милја помеѓу секоја последователно утврдена значајна точка и, во случај на радијали на VOR, точките на промена;
3. горните и долните граници и класификација на воздушниот простор ;
4. минимална апсолутна височина на летот заокружена најблиску до 50 м или 100 ft;
5. барања во однос на прецизноста на навигацијата за секој сегмент од рутата на навигацијата базирана на перформансите (PBN) (RNAV и RNP); и
6. забелешки, вклучувајќи индикација за контролната единица, нејзиниот оперативен канал и, доколку е применливо, адресата на пријавување/вклучување, бројот SATVOICE и сите ограничувања во однос на навигацијата и спецификацијата на RCP и RSP.

ENR 3.5 Други рути

Мора да се даде опис на другите специјално одредени рути кои се задолжителни во дадената област.

Опис на воздушниот простор со слободни рути (FRA), како одреден воздушен простор во рамките на кој корисниците можат слободно да планираат директни рути помеѓу дефинирани влезни точки и дефинирани излезни точки, вклучително и информациите за директно насочување, ограничувањето на употребата на навигациската точка на рута за директни рути и означување на планот на летот (точка 15). Се опишуваат предусловите за издавање на дозвола за АТС.

ENR 3.6 Чекање на рута

Мора да се даде детален опис на процедурата за чекање на рута, наведувајќи:

1. идентификација на чекање (доколку има) и точката на чекање (навигациско средство) или пнавигациската точка на рута со географски координати во степени, минути и секунди;
2. дојдовна патека;
3. насока на процедурално свртување;

4. максимална посочена/индицирана брзина;
5. минимално и максимално ниво на чекање;
6. време / растојание до пристигнување; и
7. ознака на контролната единица и нејзината фреквенција на оперирање/работење.

ENR 4. РАДИОНАВИГАЦИСКИ СРЕДСТВА / СИСТЕМИ

ENR 4.1 Радионавигациски средства - на рута

Список на станици кои обезбедуваат услуги за радио-навигација утврдени за потребите на трасата и распоредени по азбучен ред според името на станицата, во кои:

1. името на станицата и магнетните варијации заокружени до најблискиот степен и за VOR деклинацијата/опаѓање на станицата заокружена до најблискиот степен, што се користи за техничко усогласување со средството;
2. идентификација;
3. фреквенција / канал за секој елемент;
4. работно време ;
5. географски координати во степени, минути и секунди од положбата на антената - предавател;
6. висина на антената предавател на DME заокружена до најблиските 30 м (100 стапки); и
7. забелешки.

Доколку оперативната власт на објектот не е и назначената власт, името на оперативната власт се наведува во колоната со забелешки. Опсегот на објектот се наведува во колоната со забелешки.

ENR 4.2 Специјални системи за навигација

Опис на станиците поврзани со специјалните системи за навигација, наведувајќи:

1. името на станицата или ланецот;
2. вид на услугата која е на располагање (главен сигнал, помошен сигнал, боја);
3. фреквенција (број на канали, основна фреквенција, фреквенција на повторување, како што е применливо);
4. работно време;

5. географски координати во степени, минути и секунди од положбата на антената - предавател;
и

6. забелешки.

Доколку оперативната власт на објектот не е и назначената власт, името на оперативната власт се наведува во колоната со забелешки. Опсегот на објектот се наведува во колоната со забелешки.

ENR 4.3 Сателитски систем за глобална навигација (GNSS)

Список и опис на елементите на сателитски систем за глобална навигација (GNSS) кој обезбедува услуга за навигацијата воспоставена за потребата на рута и распоредени по азбучен ред според името на елементот, вклучувајќи:

1. име на елементот на GNSS (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WAAS, итн.);
2. фреквенции, како што е соодветно;
3. географски координати во степени, минути и секунди од номиналната област на услугата и опфатената област; и
4. забелешки.

Доколку оперативната власт на објектот не е и назначената власт, името на оперативната власт се наведува во колоната со забелешки.

ENR 4.4. Кодно име на значајните точки

Список на кодни имиња наредени по азбучен ред (`одно име` составено од 5 букви кои лесно се изговараат) воспоставена за значајни точки на позиции кои не се означени со локацијата на радио навигациски средства, вклучувајќи:

1. ознака за одно име;
2. географски координати на позицијата во степени, минути и секунди;
3. упатување на ATS или други рути на кои се наоѓа точката; и
4. забелешки, вклучувајќи дополнително дефинирање на позициите, како што е соодветно.

ENR 4.5 Воздухопловни светла на земја - на рута

Список на воздухопловни светла на земја и останати светлосни сигнали што ги означуваат географските позиции избрани од земјата-членка како значајни, наведувајќи:

1. името на градот или друга идентификација на светлосниот фар;

2. тип на светлосен фар и интензитетот на светлина во илјадници кандели;
3. карактеристики на сигналот;
4. работно време; и
5. забелешки.

ENR 5. ПРЕДУПРЕДУВАА ЗА НАВИГАЦИЈА

ENR 5.1 Забранети, ограничени и опасни области

Опис и, доколку е потребно, графички приказ на забранетите, ограничени и опасни области заедно со информациите за нивно воспоставување и активирање, наведувајќи:

1. идентификација, име и географски координати на странични ограничувања во степени, минути и секунди , доколку се тие во рамките на границите на контролирана област / контролирана зона и во степени и минути , доколку се тие надвор од границите на контролираната област/ контролирана зона;
2. горните и долните ограничувања; и
3. забелешки, вклучувајќи го и времето на активност.

Вид на ограничување или природа на опасност и ризик од пресретнување во случај на пенетрација/продирање се наведува во колоната со забелешки.

ENR 5.2 Области за воена вежба и обука и идентификација на воздушната зона за одбрана (ADIZ)

Опис и, доколку е потребно, графички приказ на утврдените области за воена обука и воени вежби кои се спроведуваат на редовни интервали и воспоставување на идентификација на воздушната зона за одбрана (ADIZ), во кој се наведува:

1. географски координати на странични ограничувања во степени, минути и секунди , доколку се тие во рамките на границите на контролирана област / контролирана зона и во степени и минути , доколку се тие надвор од границите на контролираната област/ контролирана зона;
2. горните и долните ограничувања и систем и средствата за објавување на активирање заедно со информации што се однесуваат на цивилните летови и се применуваат за процедурите на ADIZ; и
3. забелешки, вклучувајќи време на активност и ризик од пресретнување во случај на продирање во ADIZ.

ENR 5.3 Останати активности од опасна природа и останати потенцијални опасности

ENR 5.3.1. Останати активности од опасна природа

Опис и, доколку е потребно дополнето со карти, на активностите кои претставуваат посебна или очигледна опасност за работењето на авионите и кои можат да влијаат на летовите, наведувајќи:

1. географски координати во степени и минути од центарот на областа и степенот на влијанието;
2. вертикални граници;
3. препорачани мерки;
4. орган надлежен за обезбедување на информациите; и
5. забелешки, вклучително и време на активност.

ENR 5.3.2 Останати потенцијални опасности

Опис и, доколку е потребно дополнето со карти, на останатите опасности што можат да влијаат на летовите (на пр. активни вулкани, нуклеарни центри и сл.), наведувајќи:

1. географски координати во степени и минути за локацијата на потенцијалната опасност;
2. вертикални граници;
3. препорачани мерки;
4. орган надлежен за обезбедување на информациите; и
5. забелешки.

ENR 5.4 Препреки во воздушна навигација

Список на препреки што влијаат на воздушната навигација во Областа 1 (целата национална територија на земји- членки), вклучувајќи:

1. идентификација или ознака на препреката;
2. вид на препрека;
3. положбата на препреката, што ги означува географските координати во степени, минути и секунди;
4. подигнување и висина на препреката заокружена до најблискиот метар или стапка;
5. видот и бојата на осветлувањето на препреките (доколку ги има); и

6. доколку е применливо, назнака дека списокот на препреки е достапен во електронска форма и упатување на точката GEN.3.1.6.

ENR 5.5 Воздухопловни спортови и рекреативни активности

Краток опис и, доколку е потребно, графички приказ на интензивни воздухопловни спортови и рекреативни активности заедно со условите под кои тие се изведуваат, наведувајќи:

1. означување и географски координати на странични ограничувања во степени, минути и секунди, доколку се тие во рамките на границите на контролирана област / контролирана зона и во степени и минути, доколку се тие надвор од границите на контролираната област/ контролирана зона;
2. вертикални граници;
3. телефонски број на операторот / корисникот; и
4. забелешки, вклучително и време на активност.

ENR 5.6 Миграција на птици и области со чувствителна фауна

Опис и, каде што е практично, картографски приказ на движењата на миграцијата на птиците, вклучително и рути за миграција и постојани места за одмор и области со чувствителна фауна.

ENR 6. МАПИ ЗА НА РУТА

Овој дел ги вклучува мапите на рутите на ICAO и мапите за индексирање.

ДЕЛ 3. - АЕРОДРОМИ (AD)

Доколку AIP се составува и се дава на располагање во неколку волумени, и во секој од нив има посебен амандман и дополнувања, тогаш во секој од волуменот се поставува посебен предговорот, преглед на амандмани на AIP, преглед на додатоци на AIP, контролна листа на страници на AIP и листа на тековните рачни исправки. Доколку AIP се составува во еден волумен, забелешката "не се применува" се воведува во секој посебно од деловите погоре.

AD 0.6 Содржина на Дел 3.

Список на делови и потсекции кои се дел во Дел 3 - Аеродроми (AD).

AD 1. АЕРОДРОМИ / ХЕЛИОДРОМИ - ВОВЕД

AD 1.1 Достапност на аеродром / хелиодром и услови за употреба

AD 1.1.1 Општи услови

Краток опис на надлежниот орган кој е одговорен за аеродромите и хелиодромите, наведувајќи:

1. општите услови под кои на аеродромите / хелиодроми и поврзани објекти се достапни за употреба; и
2. изјава која се однесува на одредбите на кои се заснова услугата и упатува на локацијата во AIP каде се наведени разликите во однос на ICAO, доколку ги има.

AD 1.1.2 Користење на воени воздушни бази

Прописи и процедури, доколку ги има, во врска со цивилното користење на воени воздушни бази.

AD 1.1.3 Процедури при намалена видливост (LVP)

Општи услови под кои се применуваат процедурите при намалена видливост врз операциите од Категорија II/III на аеродромите, доколку ги има.

AD 1.1.4. Аеродромски минимум за работа

Информации за работните минимуми што ги применува земјата-членка.

AD 1.1.5 Останати информации

Доколку е применливо, останати информации од слична природа.

AD 1.2 Противпожарна служба и служба за спасување (RFFS) и план за управување со снег

AD 1.2.1 Противпожарна служба и служба за спасување

Краток опис на правилата што се однесуваат на воспоставување на RFFS на аеродроми / хелиодроми достапно за јавна употреба со назнака за категоријата, воспоставен од страна на земјата – членка.

AD 1.2.2 План за чистење на снегот

Краток опис на општите елементи од планот за чистење во случај на снег за аеродроми / хелиодроми кои се достапни за јавна употреба каде што обично се појавуваат услови за снег, вклучувајќи:

1. организација на зимска служба;
2. контрола врз областите за движење;
3. методи на мерење и извршени мерења;

4. преземени мерки за одржување на употребливоста на областите за движење;
5. систем и начин на известување;
6. случаи на затворање на полетно – слетната патека; и
7. дистрибуција на информации за снежните услови.

AD 1.3 Индекс на аеродроми и хелиодроми

Список и, доколку е потребно, графички приказ на аеродромот / хелиодромот во земјата-членка, наведувајќи:

1. име на аеродромот / хелиодромот и ознака за локација според ICAO;
2. видот на сообраќај кој може да се користи тој аеродром / хелиодром (меѓународен / домашен, IFR / VFR, редовно/не редовен, општа авијација, воен и друг); и
3. упатување на AIP, дел 3, делот во кој се наведени податоци за аеродромот / хелиодромот.

AD 1.4 Класификација на аеродроми / хелиодроми

Краток опис на критериумите што ги применува земјата - членка при класификација на аеродроми / хелиодроми за целите на производство / дистрибуција / обезбедување на информациите.

AD 1.5 Статус на сертификација на аеродроми

Список на аеродроми во земјата-членка со назнака за статусот на сертификатот, наведувајќи:

1. име на аеродромот и ознака за локација според ICAO;
2. датумот и, доколку е применливо, периодот на важење на сертификатот; и
3. забелешки, доколку ги има.

AD 2. АЕРОДРОМИ

Забелешка - *** се заменува со соодветната ознака за локација според ICAO

****** AD 2.1 Ознака за локација и име на аеродромот**

Се наведува ознаката за локација според ICAO која му е доделена на аеродромот и името на аеродромот. Ознака за локација според ICAO е составен дел од системот за упатување што се применува на сите пододдели во делот AD 2.

****** AD 2.2 Географски и административни податоци за аеродромот**

Се објавуваат географски и административни податоци, вклучително:

1. референтна точка на аеродромот (географски координати во степени, минути и секунди) и локација;
2. насоката и растојанието на референтната точка на аеродромот од центарот на градот што го опслужува аеродромот ;
3. надморската висина на аеродромот заокружена на најблискиот метар или стапка и референтна температура;
4. зависно од потребата, геоидната нерамнина на положбата на надморската висина на аеродромот заокружена на најблискиот метар или стапка;
5. магнетна варијација заокружена до најблискиот степен, датум на информации и годишна промена;
6. име на операторот на аеродромот, адреса, број на телефон и факс, адреса на електронската пошта, адреса на AFS и, ако тоа е на располагање, адреса на интернет страницата;
7. вид сообраќај, кој може да се користи аеродромот (IFR / VFR); и
8. забелешки.

****** AD 2.3 Работно време**

Детален опис на работното време на услугите на аеродромот, кои вклучуваат:

1. аеродромски оператор ;
2. царински и имиграциски услуги;
3. здравствени и санитарни услуги;
4. информативна канцеларија за AIS;
5. канцеларија за известување за ATS (ARO);
6. канцеларија за информации на MET;
7. АТС;
8. снабдување со гориво;
9. услуги на прифат и отпрема;

10. обезбедување;

11. одмрзнување; и

12. забелешки.

**** AD 2.4 Услуги за прифат за отпрема и инфраструктура

Детален опис на услугите за управување со прифат и отпрема и инфраструктурата достапни на аеродромот, наведувајќи:

1. инфраструктура за прифат и отпрема на товар;

2. видови гориво и масло;

3. инфраструктура и капацитет за снабдување со гориво;

4. инфраструктура за одмрзнување;

5. простор во хангар за воздухоплови кои не се постојани корисници на аеродромот;

6. инфраструктура за поправка на воздухоплови кои не се постојани корисници на аеродромот;

7. забелешки.

**** AD 2.5 Инфраструктура за патници

Краток опис на инфраструктурата за патниците која е достапна на аеродромот, или упатување до останати извори на информации, како што се интернет страници, наведувајќи:

1. хотел (и) на или во близина на аеродромот ;

2. ресторан (и) на или во близина на аеродромот ;

3. можности за транспорт;

4. медицинска инфраструктура;

5. банка или пошта на или во близина на аеродром ;

6. туристичка канцеларија;

7. забелешки.

**** AD 2.6 Противпожарни услуги и услуги за спасување

Детален опис на RFFS и опремата кои се достапни на аеродромот, наведувајќи:

1. противпожарна категорија на аеродромот;
2. опрема за спасување;
3. капацитет за отстранување на воздухоплов кој е дефектен; и
4. забелешки.

**** AD 2.7 Сезонска достапност - чистење

Детален опис на опремата и оперативните приоритети воспоставени за чистење на областите за движење на аеродромот, наведувајќи:

1. вид(ови) опрема за чистење;
2. приоритети за чистење;
3. забелешки.

**** AD 2.8 Информации за платформа, патеки за возење и места / позиции за инспекција

Податоци за физичките карактеристики на платформите, патеките за возење и локацијата / положбата на назначени контролни пунктови, вклучително :

1. ознака, површина и јачина на платформата;
2. ознака, ширина, површина и јачина на патеката за возење;
3. локација и надморска висина заокружени на најблискиот метар или стапка;
4. локација на контролните пунктови на системот VOR;
5. положбата на контролните точки на INS во степени, минути, секунди и стотинки;
6. забелешки.

Доколку контролните пунктови / позиции се наведени на мапата на аеродромот, се наведува во овој поддел.

**** AD 2.9 Систем и ознаки за водење и контрола на движењето по површина

Краток опис на системот за водење и контрола на движењето по површина и ознаките на полетно – слетната патека и патеката за движење на воздухопловите, во која се наведени:

1. употреба на знаци за идентификација на местото за паркирање на воздухопловот, линии за одредување на патека за возење и визуелен систем за водење при пристанување/ паркирање на паркинг места на воздухоплови;

2. ознаки и светла на полетно - слетната патека и патека та за движење ;

3. стоп светла (доколку ги има);

4. забелешки.

**** AD 2.10 Аеродромски препреки

Детален опис на препреките, наведувајќи:

1. препреки во Областа 2:

а) идентификација или обележување на препреката;

б) вид на препрека;

в) положбата на препреката, дадена во географски координати во степени, минути, секунди и десетинки;

г) надморска висина и висина на препреката заокружена до најблискиот метар или стапка;

д) обележување на препреката и видот и бојата на осветлувањето на препреката (доколку ги има);

ѓ) доколку е применливо, индикација дека на списокот на препреки е достапен во електронска форма, со повикување на точка GEN 3.1.6.; и

е) ознака `NIL`, доколку е применливо;

2. мора јасно да се наведе недостатокот на дигиталниот збир на податоци за аеродромите во областа 2, и да се обезбедат податоци за препреките за следново:

а) препреки што продираат во областите на ограничување на препреките;

б) препреки што продираат на површината за идентификација на препреките во областа на влезна патека на летот; и

в) останати препреки што се сметаат за опасни во воздушната пловидба;

3. ознака дека нема информации за препреките во областа 3, или доколку има:

а) идентификација или обележување на препреката;

б) вид на препрека;

в) положбата на препреката, дадена во географски координати во степени, минути, секунди и десетинки;

г) надморска висина и висина на препреката заокружена до најблискиот метар или стапка;

д) обележување на препреката и видот и бојата на осветлувањето на препреката (доколку ги има);

ѓ) доколку е применливо, индикација дека на списокот на препреки е достапен во електронска форма, со повикување на точка GEN 3.1.6.; и

е) ознака `NIL`, доколку е применливо.

****** AD 2.11 Обезбедени метеоролошки информации**

Детален опис на метеоролошки информации обезбедени на аеродромот и индикација која метеоролошка канцеларија е одговорна за услугата, во која е наведено:

1. името на поврзаната метеоролошка канцеларија;
2. работно време и, според потребните, информации за дежурната метеоролошка канцеларија надвор од ова време;
3. канцеларијата одговорна за подготовка на TAF и периодите на важност и интервалот на објавување на прогнозите;
4. достапност на прогнозите ТРЕНД за аеродромот и интервалот на објавување;
5. информации за начинот на информирање и / или консултациите;
6. типови на документи за лет и јазик(ци) што се користат во документацијата за летот;
7. карти и останати прикажани информации или достапни за информации или консултации;
8. дополнителна опрема достапна за обезбедување на информации за метеоролошките услови, како што се метеоролошки радари и сателитски снимки;
9. единица(и) за АТС на кои им се даваат метеоролошките информации;
10. дополнителни информации како што се било какви ограничувања на услугата.

****** AD 2.12 Физички карактеристики на полетно - слетната патека**

Детален опис на физичките карактеристики на полетно - слетната патека, за секоја полетно – слетна патека, наведувајќи:

1. ознаки;
2. вистински насоки заокружени на една стотинка од степен;

3. димензии на полетно - слетната патека заокружени до најблискиот метар или стапка;
4. јачина на коловоз (број на класификација на коловозот (PCN) и придружни податоци) и површината на секоја полетно - слетна патека и придружни патеки за запирање;
5. географски координати во степени, минути, секунди и стотинки за секој праг и крај на полетно - слетната патека и, како што е соодветно, геоидната нерамнина за:
  - праговите на полетно - слетната патека за непрецизен приод заокружени до најблискиот метар или стапка; и
  - праговите на полетно - слетната патека за прецизен приод заокружени до најблиската десетина од метар или на десетината од стапката;
6. надморска височина на:
  - праговите на полетно - слетната патека за непрецизен приод заокружени на најблискиот метар или стапка; и
  - праговите и најголемите надморски висина на зоната на допирање на полетно - слетната патека за прецизен приод заокружени на најблиската десетина од метар или десетина од стапка;
7. наклон на секоја полетно - слетна патека и придружна патека за запирање;
8. димензии на патеката за запирање (доколку ја има) заокружени на најблискиот метар или стапка;
9. димензии на просторот без препреки (доколку го има) заокружени на најблискиот метар или стапка;
10. димензии на патека;
11. димензии на безбедносната површина на крајот на полетно - слетната патека ;
12. локација (кој крај на полетно - слетната патека) и опис на системот за запирање (доколку има);
13. постоење на зона без препреки; и
14. забелешки.

**** AD 2.13 Објавени должини

Детален опис на објавените должини заокружени до најблискиот метар или стапка за секоја насока на секоја полетно – слетна патека, наведувајќи:

1. обележување на полетно - слетната патека ;

2. достапна должината за полетување;
3. достапна должина за полетување и, доколку е применливо, алтернатива намалена објавена должина;
4. достапна должина за забрзување и запирање;
5. достапна должина на слетување; и
6. забелешки вклучувајќи ја влезната точка или почетната точка на полетно - слетната патека, доколку се објавени алтернативните намалени должини.

Доколку насоката на полетно - слетната патека не може да се користи за полетување и / или слетување, или и за двете, бидејќи е оперативно забрането, тогаш тоа се објавува и се внесуваат зборовите "не е употреблив" или кратенката "NU".

**** AD 2.14 Светла за приод и светла за полетно - слетната патека

Детален опис на светлата за приод и светлата на полетно - слетната патека , наведувајќи:

1. ознака на полетно - слетната патека ;
2. тип, должина и интензитетот на системот за светла на приод;
3. светла на прагот од полетно - слетната патека, боите и на почетокот на ПСП за прецизен приод и патеката за понирање;
4. тип на систем за индикатор на агол за визуелен приод;
5. должината на светлата за зона на допирање на полетно - слетната патека ;
6. должина, растојание, боја и интензитет на централната линија на полетно – слетната патека;
7. должина, растојание, боја и интензитет на светлата на работ на полетно - слетната патека ;
8. боја на крајните светла на полетно - слетната патека и на почетокот на ПСП за прецизен приод и патеката за понирање;
9. должина и боја на светлата на патеката за запирање; и
10. забелешки.

**** AD 2.15 Останато осветлување, секундарно напојување

Опис на останатото осветлување и секундарно напојување, наведувајќи:

1. локација, карактеристики и работно време на аеродромските фарови/фаровите за идентификација (доколку ги има);
2. локација и осветлување (доколку ги има) за индикаторот за анемометар / насоката на слетување;
3. светла за работ од патеката за возење по земја и за централната линија ;
4. секундарно напојување, вклучително и време на вклучување; и
5. забелешки.

**** AD 2.16 Област за слетување на хеликоптер

Детален опис на областа за слетување на хеликоптерот обезбедена на аеродромот, наведувајќи:

1. географските координати во степени, минути, секунди и стотинки, каде што е соодветно, геоидна нерамнина на геометрискиот центар на област на контакт при слетувањето и полетувањето (TLOF) или на секој праг од зоната на завршниот приод и полетувањето (FATO):

- за непрецизен приод заокружени на најблискиот метар или стапка; и

- за прецизен приод заокружени на најблиската десетина од метар или десетина од стапка;

2. надморска височина на TLOF и / или областа FATO:

за непрецизен приод заокружени на најблискиот метар или стапка; и

- за прецизен приод заокружени на најблиската десетина од метар или десетина од стапка;

3. димензии на TLOF и / или областа FATO заокружување на најблискиот метар или стапка, тип на површина, јачина на носивоста и ознаки;

4. вистински насоки заокружени на една стотинка од степен од FATO;

5. достапни објавени должини заокружени до најблискиот метар или стапка;

6. светла за приод и светла за FATO; и

7. забелешки.

**** AD 2.17 Воздушен простор на услуги во воздушниот сообраќај

Детален опис на воздушниот простор на ATS организиран на аеродромот, наведувајќи:

1. ознака на воздушниот простор и географските координати во степени, минути и секунди од страничните граници;
2. вертикални граници;
3. класификација на воздушниот простор ;
4. знак за повик и јазик(ци) на единицата ATS што ја обезбедува услугата;
5. преодна апсолутна висина;
6. време на апликација; и
7. забелешки.

**** AD 2.18 Комуникациска опрема за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај

Детален опис на комуникациската опрема на ATS воспоставена на аеродромот, наведувајќи:

1. ознака на услугата;
2. знак за повикување;
3. канал(и);
4. броеви на SATVOICE, доколку ги има;
5. адреса за пријавување, доколку е потребно;
6. работно време; и
7. забелешки.

**** AD 2.19 Средства за радио навигација и слетување

Детален опис на средствата за радионавигација и слетување поврзани со процедурите за приод по инструменти во терминалната област на аеродромот, наведувајќи:

1. тип на средства, магнетна варијација заокружена до најблискиот степен, како што е соодветно, и тип на поддржани операции за систем за слетување по инструменти (ILS) / микробранов систем за слетување (MLS), основниот GNSS, сателитскиот систем за подобрување на сигналите (SBAS), и систем за слетување со помош на систем за глобална навигација (GBAS и исто така за VOR / ILS / MLS деклинацијата на станицата заокружен до најблискиот степен, што се користи за техничко усогласување;
2. идентификација, доколку е потребно;

3. фреквенции, броеви на канали, давател на услуги и идентификатор на референтна патека (RPI), доколку е потребно;

4. работно време, доколку е потребно;

5. географски координати во степени, минути, секунди и стотинки од положбата на антената што пренесува, доколку е потребно;

6. надморската висина на антената која пренесува DME заокружена до најблиските 30 м (100 ft) и опремата за мерење на растојание на оддалеченост (DME/P) заокружен до најблиските 3 м (10 ft), висината на референтната точка на GBAS заокружена до најблискиот метар или стапка, и елипсоидна висина од точка заоблена до најблискиот метар или стапка; за SBAS елипсоидната висина на точката на прагот при слетување (LTP) или фиктивната точка на прагот (FTP) заокружена до најблискиот метар или стапка;

7. радиусот на волуменот на услугата од референтната точка на GBAS заокружена до најблискиот километар или наутичка милја; и

8. забелешки.

Кога истото средство се користи и за целите на рута и за целите на аеродромот, во делот ENR 4, исто така, мора да се даде опис. Доколку системот за слетување со помош на систем за глобална навигација (GBAS) опслужува повеќе од еден аеродром, за секој аеродром посебно мора да се обезбеди опис од средството. Доколку органот кое го води објектот не е и назначената власт, името на органот кое го води објектот мора да биде потенцирано во колоната со забелешки. Покриеноста на уредот е наведена во колоната забелешки.

****** AD 2.20 Прописи за локален аеродром**

Детален опис на прописите кои се применуваат за користење на аеродромот, вклучувајќи го и прифаќањето на летови за обука, воздухоплови кои немаат радио или се микро лесни или се слични со нив, и маневрирање на земја и паркирање на, но не вклучувајќи ги процедурите за летање.

****** AD 2.21 Процедури за намалување на бучавата**

Детален опис на процедурите за намалување на бучавата утврдени за аеродромот.

****** AD 2.22 Процедури за лет**

Детален опис на условите и процедурите за лет, вклучувајќи ги и процедурите за радар и / или ADS-B, воспоставени врз основа на организацијата на воздушниот простор на аеродромот. Ако се воспоставени процедурите при намалена видливоста на аеродромот, нивен детален опис, наведувајќи:

1. полетно - слетна патека и придружна опрема што е одобрена за употреба при процедурата за намалена видливост;

2. дефинирани метеоролошки услови под кои процедурите за намалена видливост треба да започнат, се спроведат и завршат;

3. опис на ознаките/ осветлувањето на земја за употреба при процедура на намалена видливост;
и

4. забелешки.

****** AD 2.23 Дополнителни информации**

Дополнителни информации за на аеродромот, како што се укажување за концентрациите од птици на аеродромот, заедно со укажување за значајни дневни движења помеѓу местата за одмор и хранење, до степен до кој тоа е можно.

Специфични дополнителни информации во врска со оддалечените ATS од аеродромот:

1. укажување дека е обезбеден оддалечен ATS на аеродромот;

2. локација на ламбата за сигнализирање преку пр. фразата "позиционирање на ламбата за сигнализирање на [географската локација/позиција]" како и јасно укажување на локацијата на ламбата за сигнализирање на аеродромската карта за секоја засегнат аеродром;

3. опис на сите специфични методи на комуникација што се сметаат за неопходни во случај на повеќе режими на работа, како на пр. вклучување на имињата на аеродромите / знаците за повикување на единиците на ATS во сите комуникации (т.е. не само при првиот контакт) помеѓу пилотите и АТСО/ канцелариите на аеродромската служба за известување за летот (AFISO);

4. опис на сите релевантни активности што ги бараат корисниците на воздушниот простор при посебната / невообичаена ситуација и можните мерки за вонредни ситуации кои што ги презема давателот на ATS во случај на нарушување/прекин, доколку е применливо (точката AD 2.22 `Процедури за лет`) и

5. опис на меѓузависностите на достапноста на услугите или укажување за аеродроми кои не се соодветни за пренасочување од аеродромот (корисниците на воздушниот простор не треба да планираат на аеродром како алтернатива доколку прима услуги од истиот оддалечен центар на кула), доколку се смета дека е тоа применливо.

****** AD 2.24 Воздухопловните мапи кои се поврзани со аеродромот**

Воздухопловните карти кои се поврзани со аеродромот се наведени по следниот редослед:

1. мапа на аеродромот / хелиодромот - ICAO;

2. мапа за паркирање / пристанување на воздухоплов - ICAO;

3. мапа на областа на аеродромот за движење по земја - ICAO;

4. мапа на препреките на аеродромот - ICAO тип А (за секоја полетно - слетна патека);
5. мапа на теренот и препреките на аеродромот - ICAO (електронски);
6. мапа на теренот за прецизен пристап - ICAO (полетно – слетни патеки од категорија II и III за прецизен приод);
7. мапа на област - ICAO (појдовни и транзитни рути);
8. стандардна мапа за заминување - по инструменти - ICAO;
9. мапа на област - ICAO (влезни и транзитни рути);
10. стандардна мапа за пристигнување - по инструменти - ICAO;
11. мапа за надзор на минималната надморска височина на АТC - ICAO;
12. мапа за приод по инструменти - ICAO (за секој тип на полетно - слетната патека и процедура за тип);
13. визуелна мапа за приод - ICAO; и
14. концентрациите на птици во близина на аеродромот.

Доколку некои од воздухопловните мапи не се изготвени, во врска со тоа прашање се доставува изјава во делот GEN 3.2 „Воздухопловни мапи“.

AD 3. ХЕЛИОДРОМИ

Кога на аеродром се обезбедува област за слетување на хеликоптер, сродните информации се наведуваат само во точка **** AD 2.16.

<p><i>Забелешка - *** се заменува со соодветната ознака за локација според ICAO</i></p>
--

****** AD 3.1 Ознака за локација и име на хелиодромот**

Се наведува ознаката за локација според ICAO која му е доделена на хелиодромот и името на хелиодромот во AIP. Ознака за локација според ICAO е составен дел од системот за упатување што се применува на сите пододдели во делот AD 2.

****** AD 3.2 Географски и административни податоци за хелиодромот**

Условите се за географски и административни податоци на хелиодромот, вклучително:

1. референтна точка на хелиодромот (географски координати во степени, минути и секунди) и локација;
2. насоката и растојанието на референтната точка на хелиодромот од центарот на градот што го опслужува хелиодромот;
3. надморската висина на хелиодромот заокружена на најблискиот метар или стапка и референтна температура;
4. зависно од потребата, геоидната нерамнина на положбата на надморската висина на хелиодромот заокружена на најблискиот метар или стапка;
5. магнетна варијација заокружена до најблискиот степен, датум на информации и годишна промена;
6. име на операторот на хелиодромот, адреса, број на телефон и факс, адреса на електронската пошта, адреса на AFS и, ако тоа е на располагање, адреса на страницата на интернет;
7. вид сообраќај, кој може да се користи хелиодромот (IFR / VFR); и
8. забелешки.

**** AD 3.3.3 Работно време

Детален опис на работното време на услугите на хелиодромот, кои вклучуваат:

1. хелиодромски оператор ;
2. царински и имиграциски услуги;
3. здравствени и санитарни услуги;
4. информативна канцеларија за AIS;
5. канцеларија за известување за ATS (ARO);
6. канцеларија за информации на MET;
7. АТС;
8. снабдување со гориво;
9. услуги на прифат и отпрема;
10. обезбедување;
11. одмрзнување; и

12. забелешки.

**** AD 3.4 Услуги за прифат за отпрема и инфраструктура

Детален опис на услугите за управување со прифат и отпрема и инфраструктурата достапни на хелиодромот, наведувајќи:

1. инфраструктура за прифат и отпрема на товар;
2. видови гориво и масло;
3. инфраструктура и капацитет за снабдување со гориво;
4. инфраструктура за одмрзнување;
5. простор во хангар за хеликоптер кои не се постојани корисници на аеродромот;
6. инфраструктура за поправка на хеликоптер кои не се постојани корисници на аеродромот;
7. забелешки.

**** AD 3.5 Инфраструктура за патници

Краток опис на инфраструктурата за патниците која е достапна на хелиодромот, или упатување до останати извори на информации, како што се интернет страници, наведувајќи:

1. хотел (и) на или во близина на хелиодромот;
2. ресторан (и) на или во близина на хелиодромот;
3. можности за транспорт;
4. медицинска инфраструктура;
5. банка или пошта на или во близина на хелиодромот;
6. туристичка канцеларија;
7. забелешки.

**** AD 3.6 Противпожарни услуги и услуги за спасување

Детален опис на RFFS и опремата кои се достапни на хелиодромот, наведувајќи:

1. противпожарна категорија на хелиодромот;
2. опрема за спасување;

3. капацитет за отстранување на хеликоптер кој е дефектен; и

4. забелешки.

**** AD 3.7 Сезонска достапност - чистење

Детален опис на опремата и оперативните приоритети воспоставени за чистење на областите за движење на хелиодромот, наведувајќи :

1. вид(ови) опрема за чистење;

2. приоритети за чистење;

3. забелешки.

**** AD 3.8 Информации за платформа, патеки за возење и места / позиции за инспекција

Податоци за физичките карактеристики на платформите, патеките за возење и локацијата / положбата на назначени контролни пунктови, вклучително :

1. ознака, површина и јачина на платформата, стојалиште на хеликоптер;

2. ознака, ширина, површина и тип на патеката за возење за хеликоптер на земја;

3. ширината и ознака за патеката за возење на хеликоптерот во воздух и рутата за транзит во воздух;

4. локација и надморска висина заокружени на најблискиот метар или стапка;

5. локација на контролните пунктови на системот VOR;

6. положбата на контролните точки на INS во степени, минути, секунди и стотинки;

7. забелешки.

Доколку контролните пунктови / позиции се наведени на мапата на хелиодромот, се наведува во овој поддел.

**** AD 3.9 Ознаки и обележувачи

Краток опис на ознаките и обележувачите на крајниот приод и на областа за полетување и патеката за возење на земја, со наведување:

1. ознаки за краен приод и полетување;

2. ознаки за патеки за возење по земја, обележувачи за патеки за возење по земја и маркери на транзитните рути по воздушен пат; и

3. забелешки.

**** AD 3.10 Хелиодромски препреки

Детален опис на препреките, наведувајќи:

1. идентификација или обележување на препреката;
2. вид на препрека;
3. положбата на препреката, дадена во географски координати во степени, минути, секунди и десетинки;
4. надморска висина и висина на препреката заокружена до најблискиот метар или стапка;
5. обележување на препреката и видот и бојата на осветлувањето на препреката (доколку ги има);
6. доколку е применливо, индикација дека на списокот на препреки е достапен во електронска форма, со повикување на точка GEN 3.1.6.; и
7. ознака `NIL`, доколку е применливо;

**** AD 3.11 Обезбедени метеоролошки информации

Детален опис на метеоролошки информации обезбедени на хелиодромот и индикација која метеоролошка канцеларија е одговорна за услугата, во која е наведено:

1. името на поврзаната метеоролошка канцеларија;
2. работно време и, според потребните, информации за дежурната метеоролошка канцеларија надвор од ова време;
3. канцеларијата одговорна за подготовка на TAF и периодите на важност и интервалот на објавување на прогнозите;
4. достапност на прогнозите ТРЕНД за хелиодромот и интервалот на објавување;
5. информации за начинот на информирање и / или консултациите;
6. типови на документи за лет и јазик(ци) што се користат во документацијата за летот;
7. карти и останати прикажани информации или достапни за информации или консултации;
8. дополнителна опрема достапна за обезбедување на информации за метеоролошките услови, како што се метеоролошки радари и сателитски снимки;

9. единица(и) за АТС на кои им се даваат метеоролошките информации; и

10. дополнителни информации како што се било какви ограничувања на услугата, итн.

**** AD 3.12 Податоци за хелиодромот

Детален опис на димензиите на хелиодромот и поврзани информации, наведувајќи:

1. тип на хелиодром - ниво на површина, на надморска висина или на платформа;

2. димензија на зоната за слетување и полетување (TLOF) заокружена до најблискиот метар или стапка;

3. вистинската насока заокружена до еден сто степени од областа на конечниот пристап и полетување област (FATO);

4. димензии заокружени до најблискиот метар или стапка на FATO или тип на површина;

5. јачина на површина носивост (1.000 кг) од TLOF;

6. географски координати во степени, минути, секунди и стотинки и, како што е соодветно, геодната нерамнина на геометрискиот центар на TLOF или секој праг на FATO:

- за непрецизен приод заокружени до најблискиот метар или стапка; и

- за прецизен приод заокружени до најблиската десетина од метар или на десетината од стапката;

7. наклон и надморска височина на TLOF и / или FATO:

- за непрецизен приод заокружени до најблискиот метар или стапка; и

- за прецизен приод заокружени до најблиската десетина од метар или на десетината од стапката;

8. димензии на безбедносната површина;

9. димензии заокружени до најблискиот метар или стапка за просторот без препреки за хеликоптер;

10. постоење на зона без препреки; и

11. забелешки.

**** AD 3.13 Објавени должини

Детален опис на објавените должини заокружени до најблискиот метар или стапка, доколку е соодветно за хелиодром, во кој се наведени:

1. достапна должина за полетување и, доколку е применливо, алтернатива намалена објавена должина;
2. достапна должина за прекинато/одбиено полетување;
3. достапна должина на слетување; и
4. белешки вклучувајќи влезна точка или почетна точка, доколку се објават алтернативни намалени должини.

**** AD 3.14 Светла за приод и светла за FATO

Детален опис на светлата за приод и светлата за FATO, наведувајќи:

1. тип, должина и интензитетот на системот за светла на приод;
2. тип на систем за индикатор на агол за визуелен приод;
3. карактеристики и локација на областа на светлата за FATO;
4. карактеристики и локација на светлата на насочување кон точка;
5. карактеристики и локација на системот за осветлување за TLOF; и
6. забелешки.

**** AD 3.15 Останато осветлување, секундарно напојување

Опис на останатото осветлување и секундарно напојување, наведувајќи:

1. локација, карактеристики и работно време на фаровите на хелиодромот;
2. локација и осветлување на индикаторите за насока на ветерот (WDI);
3. светла за рабовите и централната линија од патеката за возење по земја;
4. секундарно напојување, вклучително и време на вклучување; и
5. забелешки.

**** AD 3.16 Воздушен простор на услуги во воздушниот сообраќај

Детален опис на воздушниот простор на ATS организиран на хелиодромот, наведувајќи:

1. ознака на воздушниот простор и географските координати во степени, минути и секунди од страничните граници;
2. вертикални граници;
3. класификација на воздушниот простор ;
4. знак за повик и јазик(ци) на единицата ATS што ја обезбедува услугата;
5. преодна апсолутна висина;
6. време на апликација; и
7. забелешки.

**** AD 3.17 18 Комуникациска опрема за обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај

Детален опис на комуникациската опрема на ATS воспоставена на хелиодромот, наведувајќи:

1. ознака на услугата;
2. знак за повикување;
3. фреквенции;
4. работно време; и
5. забелешки.

**** AD 3.18 Средства за радио навигација и слетување

Детален опис на средствата за радионавигација и слетување поврзани со процедурите за приод по инструменти во терминалната област на хелиодромот, наведувајќи:

1. тип на средства, магнетна варијација (за VOR, деклинација на станицата што се користи за техничко усогласување) заокружена до најблискиот степен и вид на работа за ILS, MLS, основен GNSS, SBAS и GBAS;
2. идентификација, доколку е потребно;
3. фреквенции, како што се бара;
4. работно време, како што се бара;
5. географски координати во степени, минути, секунди и стотинки од положбата на антената што пренесува, како што се бара;

6. надморската висина на антената која пренесува DME заокружена до најблиските 30 м (100 ft) и опремата за мерење на растојание на оддалеченост (DME/P) заокружен до најблиските 3 м (10 ft); и

7. забелешки.

Кога истото средство се користи и за целите на рута и за целите на хелиодромот, во делот ENR 4, исто така, мора да се даде опис. Доколку системот за слетување со помош на систем за глобална навигација (GBAS) опслужува повеќе од еден хелиодром, за секој аеродром посебно мора да се обезбеди опис од средството. Доколку органот кое го води објектот не е и назначената власт, името на органот кое го води објектот мора да биде потенцирано во колоната со забелешки. Покриеноста на уредот е наведена во колоната забелешки.

****** AD 3.19 Прописи за локален хелиодром**

Детален опис на прописите кои се применуваат за користење на хелиодромот, вклучувајќи го и прифаќањето на летови за обука, воздухоплови кои немаат радио или се микро лесни или се слични со нив, и маневрирање на земја и паркирање на, но не вклучувајќи ги процедурите за летање.

****** AD 3.20 Процедури за намалување на бучавата**

Детален опис на процедурите за намалување на бучавата утврдени за хелиодромот.

****** AD 3.21 Процедури за лет**

Детален опис на условите и процедурите за лет, вклучувајќи ги и процедурите за радар и / или ADS-B, воспоставени врз основа на организацијата на воздушниот простор на аеродромот. Ако се воспоставени процедурите при намалена видливоста на аеродромот, нивен детален опис, наведувајќи :

1. област(и) на контакт при слетувањето и полетувањето (TLOF) и придружната опрема што е одобрена за употреба при процедурите на намалена видливост;

. дефинирани метеоролошки услови под кои процедурите за намалена видливост треба да започнат, се спроведат и завршат;

3. опис на ознаките/ осветлувањето на земја за употреба при процедура на намалена видливост;
и

4. забелешки.

****** AD 3.22 Дополнителни информации**

Дополнителни информации за на хелиодромот, како што се укажување за концентрациите од птици на хелиодромот, заедно со укажување за значајни дневни движења помеѓу местата за одмор и хранење, до степен до кој тоа е можно.

**** AD 3.23 мапи кои се поврзани со хелиодромот

Воздухопловните карти кои се поврзани со хелиодромот се наведени по следниот редослед:

1. мапа на аеродромот / хелиодромот - ICAO;
2. мапа на област - ICAO (појдовни и транзитни рути);
3. стандардна мапа за заминување – по инструменти - ICAO;
4. мапа на област - ICAO (влезни и транзитни рути);
5. стандардна мапа за пристигнување - по инструменти - ICAO;
6. мапа за надзор на минималната надморска височина на АТС - ICAO;
7. мапа за приод по инструменти - ICAO (за секој тип на полетно - слетната патека и процедура за тип);
8. визуелна мапа за приод - ICAO; и
9. концентрациите на птици во близина на аеродромот.

Доколку некои од воздухопловните мапи не се изготвени, во врска со тоа прашање се доставува изјава во делот GEN 3.2 „Воздухопловни мапи“.

Додаток 2

ОБРАЗЕЦ ЗА NOTAM

Ознака за приоритет												→
Адреса												
Датум и време на пополнување												→
Ознака на оригинаторот												
Серија на пораки, број и идентификатор												
NOTAM кој содржи нови информации	..... NOTAMN (серија и број / година)											
NOTAM кој го заменува претходниот NOTAM	..... NOTAMR ..... (серија и број / година) (серија и број / година)											
NOTAM кој го откажува претходниот NOTAM	..... NOTAMC ..... (серија и број / година) (серија и број / година)											
Податоци за означување												
	FIR	КОД НА NOTAM	Сообраќај	Цел	Опсег	Горна граница	Долна граница	Координати, радиус				
Q)		Q										
Идентификација на индикаторот за локација според ICAO во која се наоѓа пријавениот објект, воздушен простор или состојба						A) →						
Период на важност												
Од (датум и време)												→
До (PERM или датум и време)												EST* PERM*
Временски распоред (ако е применливо)												→
Текст на NOTAM; Се внесува со едноставен јазик (со користење на кратенките од ICAO)												
E)												
Долна граница	F)											→
Горна граница	G)											
Потпис												

- избриши по потреба

УПАТСТВА ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦОТ ЗА NOTAM

1. Општо

Податоци за означување (став Q) и сите идентификатори (ставките од A до, вклучувајќи го и G), зад која се наоѓа затворена заграда, како што е прикажано во образецот, мора да се достават, освен доколку кај одреден идентификатори нема податоци.

2. Доделување број на NOTAM

На секој NOTAM му се доделува серија означена со буква и четирицифрен број после која следи коса црта и двоцифрен број која ја означува годината (на пр. A0023 / 03). Секоја серија започнува на 1 јануари со бројот 0001.

3. Податоци за означување (став Q)

Ставот Q е поделен на осум области, а секоја област е одделена со коса црта. Сите на полиња мора да ги пополнат. Примери за пополнети полиња се дадени во документот на ICAO бр. 8126 *Прирачник за услуги во воздухопловното*. Полињата се дефинирани како што следува:

1. FIR

а) Доколку предметот на информацијата е географски лоциран во склоп на еден FIR, индикаторот за локација според ICAO е оној индикатор од споменатиот FIR. Кога аеродромот се наоѓа во рамките на прелетот на FIR од страна на друга земја- членка, првото поле од став Q мора да ги содржи кодовите од тој прелет во FIR (на пример, Q) LFRR / ... A) EGJJ);

или,

доколку предметот на информацијата е географски лоциран во рамките на повеќе од еден FIR, полето за FIR ќе биде составено од националните букви на таа земја – членка според ICAO од која потекнува NOTAM по што ќе следат буквите XX. Нема да се користи индикаторот за локација на предметниот UIR. Индикаторот за локација според ICAO на предметниот FIR се набројува во ставката A или индикаторот на земјата-членка или на делегираното тело кое е одговорно за обезбедување на услуги во воздухопловна навигација кај најмалку една земја - членка.

б) Доколку една земја - членка издаде NOTAM кој влијае на FIR-овите кај неколку земји - членки, тогаш се наведуваат првите две букви од индикаторот за локација според ICAO за земјата - членки кои го објавува NOTAM -от и буквите XX. Индикаторите за локација за предметните FIR-ови тогаш се поставуваат во став A или индикаторот на земјата-членка или на делегираното тело кое е одговорно за обезбедување на услуги во воздухопловна навигација кај најмалку една земја - членка.

2. КОД ЗА NOTAM

Сите групи на кодови за NOTAM содржат вкупно пет букви, од кои првата е секогаш Q. Втората и третата буква се однесуваат на предметот, а четвртата и петтата го одбележуваат статус или

состојба на објектот за кој што известуваат. Кодовите од две букви за предметот и состојбата се содржат во може да се најдат во ICAO Документ бр. 8400 *Процедури за услугите во воздухопловната навигација – Кратенки и кодови (PANS-ABC)*. Комбинациите од втората и третата, и четвртата и петтата буква може да се најдат *Критериуми за избор NOTAM* кој се содржи во документот на ICAO 8126 или, да се вметнете една од следниве комбинации, како што е соодветно:

а) доколку предметот не е наведен во Код за NOTAM (ICAO Док. 8400) или во *Критериуми за избор на NOTAM* (ICAO Док. 8126), вметнете XX како втора и трета буква (на пр. QXXAK); доколку предметот е субјектот е XX, исто така користете XX и за состојбата (на пр. QXXXX);

б) доколку состојбата на предметот не е наведена во Код за NOTAM (ICAO Док. 8400) или во *Критериуми за избор на NOTAM* (ICAO с 8126), вметнете XX како четврта и петта буква (на пр. QFAXX);

в) кога се објавува NOTAM кој содржи оперативно важни информации и кога се користат за измени и пр. дополнувања на AIP во согласност со AIRAC, TT се вметнува како четврта и петта буква за код на NOTAM;

г) кога е објавен NOTAM кој содржи листа за проверка на важечки NOTAM, вметнете QQQQ како втора, трета, четврта и петта буква; и

д) следниве четврта и петта буква за код на NOTAM се користи за да се откаже NOTAM :

AK = ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА НОРМАЛНА РАБОТА

AL = ОПЕРАТИВЕН (ПОВТОРНО ОПЕРАТИВЕН) ПРЕДМЕТ НА ПРЕТХОДНО ОБЈАВЕНИ ОГРАНИЧУВАЊА/ УСЛОВИ

AO = ОПЕРАТИВЕН

CS = ЗАВРШЕН

CN = ПОНИШТЕН

HV = РАБОТА Е ЗАВРШЕНА

XX = ЕДНОСТАВЕН ЈАЗИК

КАКО Q - - AO = ОПЕРАТИВЕН се користи за да се поништи NOTAM и за NOTAM со кој се објавува новата опрема или услуги, при што се користат следните букви како четврта и петта Q - - CS = Инсталиран.

Q - - CN = ОТКАЖАН се користи за да се откаже планираната активност, на пр. за предупредување во навигацијата; Q- - HV = РАБОТАТА Е ЗАВРШЕНА се користи за да се откажете работа која е во тек.

3. СООБРАЌАЈ

I = IFR

V = VFR

K = NOTAM е листа за проверка

Во зависност од предметот и содржината на NOTAM, податоците за ознаката СООБРАЌАЈ може да содржат комбинирани податоци.

4. ЦЕЛ

N = NOTAM која е избран како директно важен за членовите на екипажот на лет

B = NOTAM од оперативно значење избран за влез во POB

O = NOTAM кој се однесува на операциите на летот

M = NOTAM со разни информации; не е предмет на краток извештај, но е достапен на барање

K = NOTAM како листа за проверка

Во зависност од предметот и содржината на NOTAM, податоците за ознаката ЦЕЛ може да содржат комбинирани BO или NBO податоци .

5. ЦЕЛ

A = Аеродром

E = На рута

W = Предупредување за навигација

K = NOTAM како листа за проверка

Во зависност од предметот и содржината на NOTAM, податоците за ознаката СООБРАЌАЈ може да содржат комбинирани податоци.

6. и 7. ДОЛНА / ГОРНА

Ограничувањето ДОЛНА и ГОРНА се изразени само за нивоата на лет (FL) и ги означуваат вистинските вертикални граници во областа каде делуваат без додавање на безбедносни вредности. Во случај на предупредувања за навигацијата и ограничувања на воздушниот простор, вредностите кои се внесуваат мора да бидат во согласност со вредностите од точките F и G.

Ако предметот не содржи специфични информации за висината, мора да се вметне 000 за ДОЛНА и 999 за ГОРНА како зададени вредности.

8. КООРДИНАТИ, РАДИУС

Географската ширина и должина со точност до една минута и трицифрената вредност на растојание со радиус влијаат врз NM (на пр. 4700N01140E043). Координатите го претставуваат приближниот центарот на кругот чиј радиус ја покрива целата област на влијание, и доколку NOTAM -от влијае врз целиот FIR / UIR или врз повеќе од еден FIR / UIR, треба да се внесе стандардната вредност од 999 за радиус.

4. Став А.

Внесете индикаторот за локација според ICAO, како што е предвидено во документот на ICAO 7910 за аеродромот или FIR каде е лоциран предметниот објект, воздушен простор или состојба. Доколку е потребно, може да се наведат повеќе од еден FIR / UIR. Доколку не се достапни индикаторот за локација според ICAO, треба да се користи писмото на ICAO со ознака на земјата како што е наведено во документот на ICAO 7910, дел 2, плус XX на што следи точката E наведувајќи го целото име, на едноставен јазик.

Доколку информациите се однесуваат на GNSS, треба да се внесе соодветниот индикаторот за локација според ICAO доделен од елементот на GNSS или заедничкиот индикаторот за локација доделен од сите GNSS елементи (освен GBAS).

Во случај на GNSS, индикаторот за локација може да се користи за утврдување на прекин на работата на елемент на GNSS, како што може да биде KNMH за прекини на сателитите за GPS.

5. Став В

За групата на датум-време треба да се употребува блок од десет броеви кои вклучуваат година, месец, ден, час, и минути во UTC форма. Овој запис се однесува на датумот и времето кога NOTAMN стапува на сила. Во случај на NOTAMR и NOTAMC, групата на датум-време се однесува на вистинскиот датум и време на е составен NOTAM-от. Почетокот на денот се означува со 0000.

6. Став С

Со исклучок на NOTAMC, групата на датум-време (група од десет броеви кои вклучува година, месец, ден, час и минути (UTC)) што укажува на времетраењето на информации, освен ако информацијата е од постојан карактер, што во овој случај се додава кратенката PERMA). Крајот на денот е обележан со бројот 2359, а 2400 нема да се користи. Доколку информациите за времето не се сигурни, соодветното времетраењето се посочува во групата на датум-време по што следи кратенката EST. Секој NOTAM што ја вклучува кратенката EST ќе биде откажан или заменет пред датумот и времето наведени во точката С.

7. Став D

Доколку опасноста, состојба на операција или состојба на објекти за кои е наменето известувањето се активни во согласност со посоченото време и датум распоред помеѓу датумот и времето наведени во точките В и С, оваа информација мора да биде наведена во точката D. Доколку точката D надминува 200 карактери, треба да се размисли таквите информации да се дава во посебен, последователен NOTAM .

8. Став Е

Потребно е да се употребува декодираниот код за NOTAM надополнет, зависно од потреба, со кратенки на ICAO, индикаторите, идентификатори, ознаките, знаци за повикување, фреквенциите, броевите и едноставниот јазик. Кога NOTAM е избран за меѓународна дистрибуција, англискиот текст мора да биде вклучен во деловите каде има едноставен јазик. Овој запис мора да биде јасен и концизен а се со цел да се обезбеди соодветен внес на PIB. Во случај на NOTAMS се вклучува повикување на предмет и статус на пораката за да се овозможи точна проверка на веродостојноста.

9. Ставови F и G

Овие точки обично се применуваат за навигациски предупредувањата или ограничувања во воздушниот простор и обично се дел од внесот во PIB. Потребно е да се внесат долните и горните граници на висина за активностите или ограничувањата со јасна ознака за еден референтен датум и за единица мерка. Кратенките GND или SFC се користат во точката F за ознаката земјата (*ground*) или на површината (*surface*). Кратенката NIL се користи за точката G за означување на неограничено (*unlimited*).

Додаток 3

ОБРАЗЕЦ ЗА SNOWTAM

(СОМ наслов)	(ОЗНАКА ПРИОРИТЕТ)		(АДРЕСА)														
	(ДАТУМ И ВРЕМЕ НА ПОПОЛНУВАЊЕ)		(ОЗНАКА НА ОРИГИНАТОРОТ)														
(Скратени наслови)	(СЕРИСКИ БРОЈ НА SWAA*)		(ОЗНАКА НА ЛОКАЦИЈА)			ДАТУМ/ВРЕМЕ НА ПРОЦЕНКА						НЕЗАДОЛЖИТ ЕЛЕН ДЕЛ					
	S	W	*	*													
SNOWTAM		(сериски број)															
Оддел за пресметка на перформансите на воздухопловот																	
(ИНДИКАТОР ЗА ЛОКАЦИЈА НА АЕРОДРОМОТ)												M	A)				
(ДАТУМ/ВРЕМЕ НА ПРОЦЕНКА)												M	B)	→			
(НИЗОК БРОЈ ЗА ОЗНАКА НА ПОЛЕТНО – СЛЕТНАТА ПАТЕКА)												M	C)	→			
(КОД ЗА СОСТОЈБАТА НА ПСП (RWYSS) ЗА СЕКОЈА ТРЕТИНА ОД ПСП) (од матрицата на проценетата состојба на ПСП (RCAM) 0,1,2,3,4,5,или 6)												M	D)	→			
(ПРОЦЕНТ НА ПОКРИЕНОСТА ОД КОНТАМИНАЦИЈА НА СЕКОЈА ТРЕТИНА ОД ПСП)												C	E)	→			
ДЛАБОЧИНА (mm) НА ТЕЧНАТА КОНТАМИНАЦИЈА НА СЕКОЈА ТРЕТИНА ОД ПСП												C	F)	→			
(ОПИС НА СОСТОЈБАТА НА ЦЕЛАТА ДОЛЖИНА НА ПСП (забележано на секоја третина од ПСП, почнувајќи од прагот кој го има најнискиот број на ознака на ПСП)												M	G)				
ЗБИЕН СНЕГ (COMPACTED SNOW) СУВО (DRY) СУВ СНЕГ (DRY SNOW) СУВ СНЕГ НАД ЗБИЕН СНЕГ (DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW) СУВ СНЕГ НА ЛЕД (DRY SNOW ON TOP OF ICE) ИЊЕ (FROST) МРАЗ (ICE) ЛАПАВИЦА (SLUSH) ПОСЕБНО ПОДГОТВЕНА ПОЛЕТНО – СЛЕТНА ПАТЕКА ЗА ЗИМСКИ УСЛОВИ (SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY) ПОСТОЈАНА ВОДА (STANDING WATER) ВОДА НА ВРВОТ ОД КОМПАКТНИОТ СНЕГ (WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW) МОКРО (WET) МОКАР МРАЗ (WET ICE) МОКАР СНЕГ (WET SNOW) МОКАР СНЕГ НА ВРВОТ ОД КОМПАКТНИОТ СНЕГ (WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW) МОКАР СНЕГ НА ВРВОТ ОД МРАЗОТ (WET SNOW ON TOP OF ICE)														→			
(ШИРИНА НА ПСП НА КОЈА СЕ ПРИМЕНУВААТ КОДОВИТЕ ЗА СОСТОЈБАТА НА ПСП, ДОКОЛКУ Е ПОМАЛА ОД ОБЈАВЕНАТА ШИРИНА)												O	H)				
Дел за свесност/преглед на ситуацијата																	

(НАМАЛЕНА ДОЛЖИНА НА ПСП, ДОКОЛКУ Е ПОМАЛА ОД ОБЈАВЕНАТА ДОЛЖИНА)	O	I)	—————▶
(СНЕЖНИ НАНОСИ НА ПСП)	O	J)	—————▶
(РАЗВЕАН ПЕСОК НА ПСП)	O	K)	—————▶
(ХЕМИСКИ ТРЕТМАН НА ПСП)	O	L)	—————▶
(НАНОСИ ОД СНЕГ НА ПСП) (доколку се присутни, оддалеченост од средишната линија на (m) по што следи L, R или LR, зависно од потребата)	O	M)	—————▶
(СНЕЖНИ НАНОСИ НА ПАТЕКАТА ЗА ВОЗЕЊЕ)	O	N)	—————▶
(СНЕЖНИ НАНОСИ ПОКРАЈ ПСП)	O	O)	—————▶
(УСЛОВИ НА ПАТЕКАТА ЗА ВОЗЕЊЕ)	O	P)	—————▶
(УСЛОВИ НА ПЛАТФОРМАТА)	O	R)	—————▶
(ИЗМЕРЕН КОЕФИЦИЕНТ ОД ТРИЕЊЕ)	O	S)	—————▶
(ЗАБЕЛЕШКИ НА ЕДНОСТАВЕН ЈАЗИК)	O	T)	
ЗАБЕЛЕШКИ: 1. *Се впишуваат буквите од државата кои се дадени од страна на ИСАО согласно дел 2 од документот на 7910 на ИСАО, или друга ознака која се применува за идентификација на аеродромот. 2. Информации за останатите ПСП, повторени од В до Н 3. Информации од делот за свесност/преглед на ситуацијата која се повторува за секоја ПСП, патека за возење или платформа. Се повторува, по потреба, кога е пријавено. 4. Зборовите во заградите () не се пренесуваат. 5. За буквите А) и Т) да се видат упатствата за пополнување на образецот од точка б), став 1, од SNOWTAM			

ПОТПИС НА ОРИГИНАТОРОТ (не е за пренос)

УПАТСТВА ЗА ПОСТАПУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦ ЗА SNOWTAM

1. Општо

а) Кога се известува за повеќе од една полетно - слетната патека, треба да се повторат ставовите од В до Н (дел за пресметување на перформансите на авионот).

б) Буквите кои што се користат за да се означат ставовите се користи само за референтни цели и нема да бидат вклучени во пораката. Буквите М (*задолжително = (mandatory)*), С (*условно = (conditional)*) и О (*опционално = (optional)*) ја означуваат употреба и информациите и се употребуваат на начин кој е објаснет подолу.

в) Се користат метрички единици и единиците за мерење не се пријавуваат.

г) Максималното времетраење на важноста на SNOWTAM е 8 часа. Новиот SNOWTAM се објавува секогаш кога ќе се добие нов извештај за состојбата на полетно - слетната патека.

д) SNOWTAM го поништува претходниот SNOWTAM.

ѓ) Скратениот наслов "TTAAiiii CCCC MMYGGgg (BBB)" е вклучен со цел да се олесни автоматска обработка на пораките SNOWTAM во компјутерските бази на податоци. Објаснувањето на следниве симболи е:

TT =   ознака на податоци за SNOWTAM = SW;

AA =   географска ознака на земјите-членки, на пр. LF = ФРАНЦИЈА, EG = Велика Британија;

iiii =   сериски број на SNOWTAM во четирицифрена група;

CCCC =   индикатор за локација на аеродромот од четири букви на кој што се однесува SNOWTAM;

MMYYGGgg =   датум / време на набљудување / мерење, каде што:

MM =   месец, на пр. јануари = 01, декември = 12;

YY =   ден во месецот;

GGgg =   време во часови (GG) и минути (gg) (UTC);

(BBB) =   изборен блок за:

корекција, во случај на грешка на претходно испратена порака SNOWTAM со ист сериски број = COR.

Заградите во (BBB) означуваат дека тој блок не е задолжителен.

Кога се известува за повеќе од една полетно – слетна патека и се наведуваат индивидуалните датуми/времиња на набљудување/проценка со ставката В која се повторува, последниот датум/време на набљудување/проценка мора да се вметне во скратениот наслов (ММYYGGgg).

е) Текстот „SNOWTAM“ во форматот SNOWTAM и сериски број на SNOWTAM во четири цифрената група се одделуваат со празно место, на пр. SNOWTAM 0124.

ж) Со цел да се олесни читливоста на SNOWTAM пораките, по серискиот број на SNOWTAM се вметнува знак за почетокот на новата линија, по ставот А, и по делот за пресметување на перформансите на авионот.

з) Кога се известува за повеќе од една полетно – слетна патека, треба да се повторуваат информациите во делот за пресметување на перформансите на авионот од датумот и времето на проценка за секоја полетно - слетна патека пат пред информациите во делот за поглед на ситуацијата.

с) Задолжителни информации:

1) ИНДИКАТОР ЗА ЛОКАЦИЈА НА АЕРОДРОМОТ;

2) ДАТУМ И ВРЕМЕ НА ПРОЦЕНКА;

3) НИЗОК БРОЈ ЗА ОЗНАКА НА ПОЛЕТНО – СЛЕТНАТА ПАТЕКА;

4) КОД ЗА СОСТОЈБАТА НА ПОЛЕТНО – СЛЕТНАТА ПАТЕКА ЗА СЕКОЈА ТРЕТИНА ОД ПОЛЕТНО – СЛЕТНАТА ПАТЕКА; и

5) ОПИС НА УСЛОВИТЕ ЗА СЕКОЈА ТРЕТИНА ОД ПОЛЕТНО – СЛЕТНАТА (кога кодот за условите на полетно - слетната патека (RWYCC) е пријавен 1-5)

2. Дел за пресметка на перформансите на авионите

Став А - индикатор за локација на аеродромот (индикатор за локација со четири букви).

Став В - Датум/време на проценка (осум цифрена група од датум/време кој го прикажува времето на набљудување како месец, ден, час и минута (UTC)).

Став С - Низок број за ознака на полетно – слетната патека (nn [L] или nn [C] или nn [R]).

Само една ознака на полетно - слетната патека се додава за секоја полетно - слетна патека и секогаш помалиот број.

Став D - Код на состојба на полетно - слетната патека за секоја третина од полетно - слетната патека. За секоја третина од полетно - слетната патека е дадена само една цифра (0, 1, 2, 3, 4, 5 или 6), одделена со коса црта (n / n / n).

Став E - Процент на покриеност на секоја третина од полетно - слетната патека. Доколку е применливо, додадете 25, 50, 75 или 100 за секоја третина од полетно - слетната патека, одделени со коса црта ([n] nn / [n] nn / [n] nn).

Овие информации се наведуваат само ако состојбата на полетно - слетната патека за секоја третина од полетно - слетната патека (став D) се пријавени како за нешто друго освен 6 и доколку пријавениот опис на состојбата за секоја третина од полетно - слетната патека (став G) е различен од "DRY".

Кога условите не се пријавени, ова се означува со додавање на `NR` за соодветната третина од полетно - слетната патека .

Став F - Длабочина на течната контаминација за секоја третина од полетно - слетната патека. Доколку се наведува, вредноста се додава во милиметри за секоја третина од полетно - слетната патека, одвоени со коса црта (nn/ nn/ nn или NNN / NNN / NNN).

Оваа информација е дадена само за следниве видови контаминација:

- постојана вода, вредностите што треба да се пријават 04, потоа проценетата вредност. Значителни промени од 3 мм до, и вклучително, 15 мм,

- лапавица, вредностите што треба да се пријават 03, потоа проценетата вредност. Значителни промени од 3 мм до, вклучително, 15 мм,

- влажен снег, вредностите што треба да се пријават 03, потоа проценетата вредност. Значителни промени 5 мм, и

- сув снег, вредностите треба да се пријават 03, потоа проценетата вредност. Значителни промени 20 мм.

Кога не се применува условите, тоа се покажува со кратенката NR за соодветно третина од полетно - слетната патека (o).

Став G - Опис на состојбата на секоја третина од полетно - слетната патека. Се додава било кој од следниве описи на состојбата за секоја третина од полетно - слетната патека, одделени со коса црта.

ZBIEN СНЕГ (COMPACTED SNOW)

SUB СНЕГ (DRY SNOW)

SUB СНЕГ НАД ZBIEN СНЕГ (DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW)

СУВ СНЕГ НА ЛЕД (DRY SNOW ON TOP OF ICE)

ИЊЕ (FROST)

МРАЗ (ICE)

ЛАПАВИЦА (SLUSH)

ПОСТОЈАНА ВОДА (STANDING WATER)

МОКРО (WET)

МОКАР МРАЗ (WET ICE)

МОКАР СНЕГ (WET SNOW)

МОКАР СНЕГ НА ВРВОТ ОД КОМПАКТНИОТ СНЕГ (WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW)

МОКАР СНЕГ НА ВРВОТ ОД МРАЗОТ (WET SNOW ON TOP OF ICE)

СУВО (DRY)

Кога условите не се пријавени, тоа се означува со кратенката NR на соодветната третина од полетно - слетната патека.

Став Н – ширина на полетно - слетната патека на кои е се применува кодови за состојбата на полетно - слетната патека. Се додава ширината во метри, доколку е помала од објавената ширина на полетно - слетната патека.

3. Дел за преглед на ситуацијата

Елементите на делот за преглед на ситуацијата мора да завршат со точка.

Елементите на делот за преглед на ситуацијата за кои не постојат информации, или доколку не се исполнети условите за објавување, целосно се изоставуваат.

Став I – Намалена должина на полетно - слетната патека. Вметната е соодветната ознака за полетно - слетната патека и достапната должина во метри (на пр. RWY nn [L] или nn [C] или nn [R] НАМАЛЕНИ НА [n] nnn).

Оваа информација е условена кога NOTAM-от е објавен со нов сет на објавени должини.

Став J – Снежни наноси на полетно - слетната патека. Кога се пријавува, се вметнуваат зборовите "DRIFTING SNOW" (СНЕЖНИ НАНОСИ).

Став K – Развеан песок полетно - слетната патека. Кога на полетно - слетната патека е пријавена состојбата на развеан песок, се додава пониска ознака на полетно - слетната патека со празно

место и зборовите "LOOSE SAND (РАЗВЕАН ПЕСОК)" (RWY nn или RWY nn [L] или nn [C] или nn [R] LOOSE SAND).

Став L - Хемиски третман на полетно - слетната патека. Кога е пријавени примена на хемиска обработка, се додава пониска ознака на полетно - слетната патека со празно место и зборовите "хемиски третирани" (CHEMICAL TREATMENT (ХЕМИСКИ ТРЕТМАН)) (RWY nn или RWY nn [L] или LV [C] или nn [R] CHEMICAL TREATMENT).

Став M – Снежни наноси на полетно - слетната патека. Кога е пријавено присуство на снежни наноси на полетно - слетната патека се додава пониска ознака на полетно - слетната патека со празно место и зборот ("SNOWBANK" (СНЕЖНИ НАНОСИ) и со празно место лево L или десно R или и на двете страни LR, зад која следи оддалеченост во метри од централната линија одделени со празно место FM CL (RWY nn или RWY nn [L] или nn [C] или nn [R] SNOWBANK Lnn или Rnn или LRnn FM CL).

Став N - Снежни наноси на полетно за возење. Кога е пријавено присуство на снежни наноси на патека за возење се додава пониска ознака на полетно - слетната патека со празно место и зборот "SNOWBANK" (СНЕЖНИ НАНОСИ) и со празно место лево L или десно R или и на двете страни LR, зад која следи оддалеченост во метри од централната линија одделени со празно место FM C.I. (TWY[nn] n SNOWBANK Lnn или Rnn или LRnn FM CL).

Став O - Снежни наноси по должина на полетно - слетната патека. Кога е пријавено присуство на снежни наноси кои што продираат во профилот на висината од планот за постапување во случај на снег на аеродромот, се додава пониска ознака на полетно - слетната патека со празно место „ADJ SNOWBANKS“ (СНЕЖНИ НАНОСИ ПОКРАЈ ПСП) (RWY nn или RWY nn [L] или LV [C] или nn [R] ADJ SNOWBANKS).

Став P - Услови на патеката за возење. Кога услови на патеката за возење се пријавени за лизгави или слаби, се додава пониска ознака патеки за возење со празно место и "POOR" (СЛАБИ) (TWY [n или NN] POOR или ALL TWYS POOR).

Став R - Услови за платформа. Кога услови на платформата се пријавени за лизгави или слаби, се додава пониска ознака за платформата со празно место и "POOR" (СЛАБИ) (APRON [nnnn] POOR или ALL APRONS POOR).

Став S - (NR) Не се известува.

Ова се пријавува само до земјите - членки кои имаат воспоставено програма за мерење на триење на полетно-слетната патека патеки користејќи го уредот за мерење на триењето одобрено од страна на земјите – членки.

Став T - Забелешки на едноставен јазик.

УПАТСТВА ЗА ПОСТАПУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦ ЗА ASHTAM

1. Општо

- 1.1. Во ASHTAM се даваат информации за статусот на активност на вулканот кога промените во неговите активности се од оперативно значење или пак се очекува да биде на од оперативно значење. Информациите се наведуваат со користење на кодови во боја а кои се однесуваат на нивото на готовност на вулканот, и истите се наведени во точката 3.5. подолу.
- 1.2. Во случај кога ерупцијата на вулканот произведува облак од пепел кој е од оперативно значење, ASHTAM исто така обезбедува информации за локација, обемот и движењето на облаците од пепел и воздушните рути воздухот и нивоа на лет на кои влијае.
- 1.3. Објавување на ASHTAM во кој се дава информации од вулканска ерупција, во согласност со делот 3 даден подолу, **не смее** да се одложува до приемот на комплетните информации од А до К, туку се објавуваат веднаш по приемот на известувањето дека дошло до ерупција или пак дека се очекува да се случи, или пак дека постои промена во статусот на активностите на вулканот на оперативните значење или се очекува да дојде до нив, или ако е пријавен облак од пепел. Во случај на очекувана ерупција, и доколку до тогаш не е видлив облак од пепел, ставките од А до Е мора да бидат пополнети, а во ставките од F до I мора да се наведе „не се применува“. Слично на тоа, доколку е пријавен облак од вулканска пепел, на пр. преку посебни извештаи од воздух, но во тоа време не е познат изворниот вулкан, ASHTAM иницијално се објавува со ставките од А до Е со назнака „непознат“, а ставките од F до К се пополнети, според потреба, врз основа на посебниот извештај од воздух, до добивање на дополнителни информации. Во други околности, доколку не се достапни информации за одредено ставки од А до К, се наведува NIL.
- 1.4. Максималното времетраење на важноста на ASHTAM е 24 часа на ден. Новиот ASHTAM се објавува секогаш кога се менува нивото на предупредување.

2. Скратен наслов

2.1. Надвор од вообичаените адреса од "Воздухопловните фиксни телекомуникациски мрежи (AFTN)" вклучен со цел да се олесни автоматска обработка на пораките ASHTAM во компјутерските бази на податоци. Објаснувањето на следниве симболи е:

TT =   ознака на податоци за ASHTAM = VA;

AA =   географска ознака на земјите-членки, на пр. NZ = Нов Зеланд;

iiii =   сериски број на ASHTAM во четирицифрена група;

CCCC =   индикатор за локација од четири букви кој што се однесува на засегнатиот воздухопловен информативен регион;

MMYYGGgg = датум / време на набљудување / мерење, каде што:

MM = месец, на пр. јануари = 01, декември = 12;

YY = ден во месецот;

GGgg = време во часови (GG) и минути (gg) (UTC);

(BBB) = изборен блок за корекција на пораката ASHTAM која е претходно испратена со ист сериски број = COR.

Заградите во (BBB) означуваат дека тој блок не е задолжителен.

3. Содржина на ASHTAM

3.1. *Став А* – Воздухопловно информативниот регион кој е засегнат, еквивалент на индикаторот за локација што е дадена во скратениот наслов е изразена со едноставен јазик, во овој пример: „Auckland Oceanic FIR“.

3.2. *Став В* - Датум и време (UTC) на првата ерупција.

3.3. *Став С* - Името на вулканот и бројот на вулканот како што е наведен во документот на ICAO бр. 9691 *Прирачник за вулканската пепел, радиоактивен материјал и токсични хемиски облаци*, Додаток Н, и на Светска мапа за вулкани и основни воздухопловни карактеристики.

3.4. *Став G* - Географска ширина / должина на вулканот во цели степени или радијално растојание на вулкан од NAVAID, како што е наведен во ICAO Документ бр. 9691 *Прирачник за вулканската пепел, радиоактивен материјал и токсични хемиски облаци*, Додаток Н, и на Светска мапа за вулкани и основни воздухопловни карактеристики.

3.5 *Став E* - Код во боја за нивото на предупредување со што се означува вулканска активност, вклучувајќи ги и кодовите на боите од претходните нивоа за предупредување, како што следува:

Код во боја за нивото на предупредување	Статус на активност на вулкан
GREEN ALERT (зелено предупредување)	Вулканот е во нормална состојба, без ерупции. <i>или, по промена од повисоко ниво на предупредување:</i>

	<p>Се верува дека вулканска активност престанала, а вулканот се вратил во нормална состојба, без ерупција.</p>
<p>YELLOW ALERT (жолто предупредување)</p>	<p>Вулканот покажува знаци на зголемена раздвиженост наспроти познатите нивоа.</p> <p><i>или, по промена од повисоко ниво на предупредување:</i></p> <p>Вулканската активност е значително намалена, но останува внимателно да биде следена од можно повторно зголемување.</p>
<p>ORANGE ALERT (портокалово предупредување)</p>	<p>Вулканот покажува знаци на голема раздвиженост со голема веројатност за ерупција.</p> <p><i>или,</i></p> <p>Вулканска ерупција е во тек со или со многу малку пепел [наведете ја висината на облакот од пепел, доколку е можно] .</p>
<p>RED ALERT (црвено предупредување)</p>	<p>Предвидувањата се дека ерупција е неизбежна со голема веројатност за емисија на пепел во атмосферата.</p> <p><i>или,</i></p> <p>Ерупцијата е во тек со значителен пад на пепел во атмосферата [наведете ја висината на облакот од пепел, доколку е можно] .</p>

Одговорната вулканолошка агенција во предметната земја -членка треба да достави код во боја за нивото на предупредување кој го означува статусот на активност на вулканот и било каков вид на промена во однос на претходниот статус на активност до центар на област за контрола, на пример. "ЦРВЕНО ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ ПО ШТО СЛЕДИ ЖОЛТО (RED ALERT FOLLOWING YELLOW)"

- 3.6. *Став F* – Доколку се пријавува облак од вулкански пепел што е од оперативните значење, хоризонталната распространетост и базата/ врвот на облак од пепел се означуваат со користење на географска ширина / должина (во цели степени) и апсолутна височина во илјадници метри (стапки) и / или радијали и растојание од изворниот вулкан. Информациите на почетокот може да се засноваат само на специјалниот извештај од воздухот, но подоцнежните информации можат да бидат подетални врз основа на советите од одговорната метеоролошка канцеларија за набљудување и / или советодавниот центар за следење на вулканскиот пепел.
- 3.7. *Став G* - Се наведува предвидената насока на облакот од пепел на избрани нивоа врз основа на метеоролошка канцеларија за набљудување и / или советодавниот центар за следење на вулканскиот пепел.
- 3.8. *Став H* – Се наведуваат воздушните рути и деловите од воздушните рути кои под влијание, или за кои што се очекува да бидат под влијание.
- 3.9. *Став I* – Се наведуваат информациите за затворање на воздушниот простор, воздушните рути или на делови од воздушните рути, како и алтернативните рути кои се на располагање.
- 3.10. *Став J* - Извор на информации. На пример "посебен извештај од воздух" или "вулканолошка агенција" итн. Треба секогаш да биде наведен изворот на информациите, без оглед на тоа дали се случила или не ерупцијата, или е пријавен облакот од пепел или не.
- 3.11. *Став K* - Сите оперативно релевантни информации, во прилог на погоре наведеното, се предвидени на едноставен јазик.";

(7) Анекс XI се заменува со следново:

АНЕКС XI

СПЕЦИФИЧНИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ/ОБЛИКУВАЊЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ

(Дел - FPD)

ПОДДЕЛ А – ДОПОЛНИТЕЛНИ УСЛОВИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА
ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

FPD.OR.100 Услуги за дизајнирање на процедурите за лет (FPD)

(а) Давателот на услуги за дизајнирање/обликување на процедурите за лет објавуваат дизајнирање, документирање и валидацијата на процедурата(ите) за лет кои се, доколку е потребно, предмет на овластување на надлежните органи при нивното воведување и употреба.

Во овој контекст, воздухопловните податоци и воздухопловните информации што се користат од страна на давателите на FPD мора да ги исполнуваат условите за прецизност, резолуција и интегритет како што е наведено во каталогот на воздухопловни податоци во согласност со Додаток 1 од Анекс III (Дел ATM/ANS.OR).

(б) Доколку воздухопловните податоци за дизајнирање на процедурите за лет не се обезбедени од релевантни извори или не се во согласност со важечките исполнуваат барањата за квалитетот на поврзаните податоци (DQR), тогаш тие воздухопловни информации давателот на FPD може да ги добие од други извори. Во овој контекст, таквите воздухопловни податоци мора да бидат потврдени/заварени од страна на давателот на FPD кој има намера да ги користи.

FPD.OR.105. Систем за управување

Во дополнение на задачите наведени во точката ATM/ANS/OR.B.005 од Анекс III, давателот на FPD мора да воспостави и одржува систем за управување што вклучува процедури за контрола на:

(а) собирање на податоци ;

(б) дизајнирање на процедури за лет во согласност со критериумите за дизајн/обликување што се утврдени во точката FPD.TR.100;

(в) документација за дизајн на процедури за лет;

(г) консултации со засегнатите страни;

(д) валидација на земја и, кога е применливо, валидација на процедурите за лет во текот на летот ;

(ф) идентификација на алатките, вклучувајќи управување со конфигурација и квалификација на алатки, како што е соодветно; и

(е) одржување и периодичен преглед на процедурата(ите) за лет, доколку е применливо.

FPD.OR.110. Водeње на евиденција

Покрај задачите наведени во точка ATM/ANS.OR.B.030 од Анекс III давателот на FPD, во својот систем за евиденција, ги вклучува елементите наведени во точката FPD.OR.105 од овој Анекс.

FPD.OR.115 Техничка и оперативна стручност и способност

(а) Покрај задачите наведени во точката ATM/ANS.OR.B.005(а)6 од Анекс III, давателот на FPD мора да гарантира дека дизајнерите на неговите процедури за лет:

(1) успешно завршиле курс за обука за стекнување на компетенции при дизајнирањето на процедури за лет;

(2) имаат соодветно искуство за успешна примена на теоретското знаење; и

(3) успешно да заврши континуирана обука.

(б) Кога се смета дека е потребно да се изврши валидација на летот, давателот на FPD мора да гарантира дека тоа го прави надлежниот пилот.

(в) Покрај задачите утврдени во точка ATM/ANS.OR.B.030 од Анекс III, давателот на FPD мора да води евиденција за целата обука како и за сите активности поврзани со дизајнирањето, извршени од страна на вработените за дизајнирање на процедурите за лет и таквата евиденција се става на располагање на:

(1) засегнати дизајнери за процедури за лет; и

(2) во договор со дизајнерите на процедурите за лет, до новиот работодавач кога новиот субјект вработува дизајнер на процедури за лет .

FPD.OR.120 Потребна меѓусебна размена на податоци (интерфејс)

(а) При прибирање на воздухопловните податоци и воздухопловните информации во согласност со точката FPD.OR.100, давател на FPD мора да гарантира дека ги има воспоставено потребните формални договори, доколку се применливи, со:

(1) изворите на воздухопловни податоци;

(2) другите даватели на услуги;

(3) аеродромските оператори; и

(4) операторите на воздухоплови.

(б) Со цел да се гарантира дека барањата за дизајнирање на процедурите за лет се јасно дефинирани и се предмет на ревизија, давателот на услуги на FPD мора да ги воспостави потребните формални договори со следниот корисник за кого се наменети.

ПОДДЕЛ Б - ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ДАВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ НА
ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ (FPD.TR)

ДЕЛ 1 - ОПШТИ УСЛОВИ

FPD.TR.100 Услови за дизајнирање на процедури за лет

Процедурите на лет се дизајнираат од страна на давател на услуги за дизајнирање на процедури на лет во согласност со условите утврдени во Додаток 1 и со критериумите за дизајн како што е утврдено од страна на надлежниот орган, а сè со цел да се обезбеди безбедни операции со воздухопловите. Критериумите за дизајнирање овозможуваат воспоставување на соодветни дозволи за препреки при операциите на лет, како што е соодветно.

FPD.TR.105 Координати и воздухопловни податоци

(а) Во дополние на точката ATM/ANS.OR.B.A.090 од Анекс III, географските координати што означуваат географската ширина и должината се утврдуваат и се пријавуваат на давателот(ите) на услуги за воздухопловни информации (давател(и) на AIS) во облик на референтниот датум или во еквивалентата вредност од Светскиот геодетски систем - 1984 година (WGS-84)

(б) Прецизноста на теренската работа и определување и пресметките кои произлегуваат од нејзе, се такви да, оперативни податоци за навигација за фазата на летот кои произлегуваат од нив се во рамките на најголемиот отстапувања во склоп на соодветната референтна рамка, како што е наведено во Додаток 1 од Анекс III (Дел - ATM/ANS.OR).

Додаток 1

**УСЛОВИ ЗА СТРУКТУРИ ВО ВОЗДУШНИОТ ПРОСТОР И ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА ЛЕТ КОИ СЕ
СОДРЖАНИ ВО НИВ**

ДЕЛ I.

**Спецификации за воздухопловните информативни региони, контролираните области,
контролираните зони и воздухопловните информативни зони**

(а) ВОЗДУХОПЛОВНИ ИНФОРМАТИВНИ РЕГИОНИ

Воздухопловните информативни региони, како што се дефинирани во Член 2(23) од Регулацијата (ЕЗ) бр. 549/2004 мора:

(1) да ја покријат целата структура на воздушната рута што ја опслужуваат тие региони; и

(2) да го вклучуваат целиот воздушен простор во рамките на неговите хоризонтални граници, освен кога е тоа ограничено на горниот воздухопловен информативен регион.

Земјите-членки ги задржуваат своите одговорностите според ICAO во склоп на географските граници на воздухопловните информативни региони што им се доделени од страна на ICAO на датумот на влегување во сила на оваа регулатива.

(б) КОНТРОЛИРАНИ ОБЛАСТИ

(1) Контролираните области се ограничени така да вклучуваат доволен воздушен простор за патеките на летот од оние правилата за летање со инструменти (IFR) или делови од нив за кои се даваат применливите делови од услугите на контролата на летањето (ATC), земајќи го во предвид капацитетот на навигациските средства што обично се користат во таа област.

(2) Долната граница на контролираната област се одредува од висина над земјата или вода од најмалку 200 м (700 ft), освен доколку не е поинаку пропишана од страна на надлежниот орган.

(3) Горната граница на контролираната област се определува во следниве случаи:

(i) кога услугата на АТЦ нема да се дава над овие горни граници; или

(ii) кога контролираната област е позиционирана под горната контролирана област, во кој случај, горната граница одговара со долната граница од горната контролирана област.

(в) КОНТРОЛИРАНИ ЗОНИ

(1) Хоризонталните граници на контролираната зона ги вклучуваат барем оние делови од воздушниот простор, кои не се во контролираната област, а кои ги содржат патеките од летовите по IFR кои пристигнуваат на или заминуваат од аеродромите што се користат според метеоролошки услови за летање по инструменти (IMC).

(2) Доколку контролираната зона е лоцирана во рамките на хоризонталните границите на контролираната област, тогаш таа се протега над површината од земјата и барем до долната граница од контролираната област.

(г) ВОЗДУХОПЛОВНО ИНФОРМАТИВНИ ЗОНИ

(1) Хоризонталните граници на воздухопловно информативните зони ги вклучуваат барем оние деловите од воздушниот простор кои не се ниту во контролираните области ниту во контролираните зони, а кои содржат патеки од летови по IFR и/или VFR кои пристигнуваат или заминуваат од аеродромите .

(2) Доколку воздухопловно информативната зона е лоцирана во рамките на хоризонталните граници на контролираната област, тогаш таа се протега над површината од земјата и барем до долната граница од контролираната област.

ДЕЛ II

Идентификација на рутите на АТЦ кои не се стандардни рути за заминување и пристигнување

(а) Кога е утврдена рутата на АТС, се гарантира заштитен воздушен простор долж секоја рута на АТС и безбедно растојание помеѓу соседните рути на АТС.

(б) Рутите на АТС рутите се идентификуваат преку ознаки.

(в) При идентификување на рутите на АТС кои не се стандардни рути за заминување и пристигнување, системот за означување кој што се применува ќе:

(1) им овозможи идентификување на било која рута на АТС на едноставен и уникатен начин;

(2) спречи вишок/повторување;

(3) биде употреблив и за земниот и за воздушниот системи за автоматизација;

(4) дозволи најголема концизност во оперативната употреба; и

(5) обезбеди доволен простор за проширување за да ги исполни сите идни услови без потреба од радикални промени.

(г) Основните ознаки на рутите на АТС се доделуваат според следниве принципи:

(1) истите основната ознака се доделува на главната рута по целата нејзина должина, без оглед на крајните контролни области, држави или региони низ кои поминува,

(2) таму каде две или повеќе главни рути имаат заеднички сегмент, на односните сегмент му се доделуваат ознаки за секоја од соодветните рути, освен таму каде што тоа би довело до потешкотии при обезбедување на услуги во воздушниот сообраќај (АТС), во кој случај, преку заеднички договор, се доделува само една ознака; и

(3) основната ознака која е доделена на една рута не се доделува на било која друга рута.

ДЕЛ III

Идентификација на стандардни рути за заминување и пристигнување и поврзаните процедури

(а) При идентификација на стандардни рути за заминување и пристигнување и поврзаните процедури треба да биде да се обезбеди следново:

(1) системот за ознаки мора да овозможи идентификација на секоја рута на едноставен и недвосмислен начин;

(2) секоја рута е обележана со едноставен јазик и соодветен код; и

(3) во говорните комуникации, ознаките мора да бидат лесно препознатливи како ознаки кои се во врска со стандардните рути за заминување и пристигнување и нема да создадат потешкотии при изговор од страна на пилотите и персоналот на ATS.

(б) При составување на ознаки за стандардните рути за заминување и пристигнување и придружни процедури, се користи следново:

(1) ознака на едноставен јазик;

(2) основен индикатор;

(3) индикатор за валидност што е број од 1 до 9;

(4) индикатор за рута што е една буква од азбуката; буквите `I` и `O` не се користат; и

(5) ознака за код на стандардната рута за заминување и пристигнување, со инструмент или визуелно.

(в) Доделување на ознаки

(1) На секоја рута ѝ се доделува посебна ознака.

(2) Со цел да се разликуваат две или повеќе рути кои се поврзани на истата назначена точка (и со самото тоа имаат ист основен индикатор), на секоја рута ѝ се доделува посебен индикатор за рута како што е опишани во точката (б)(4).

(г) Доделување индикатори за валидност

(1) За секоја рута ѝ се доделува индикатор за валидноста, кој во моментот е во сила.

(2) На првиот индикатор за валидност му се доделува број 1.

(3) Секој пат кога се изменува рута, се доделува нов индикатор на валидноста, која е составена од следниот поголем број. По бројот `9` ќе следи бројот `1`.

ДЕЛ IV

Воспоставување и идентификување на значајните точки

(а) Значајните точки се утврдуваат за целите на дефинирање на рутата на ATS или за процедурата за летот и/или во врска со условите на АТС за информациите за напредокот на воздухопловите на лет.

(б) Значајните точки се означуваат со ознаки.

ДЕЛ V

Минимална апсолутна висина на летот

Минимална апсолутна висина на летот се утврдува за секоја рута на ATS и за контролираната област и се стави на располагање за објавување. Овие минимални апсолутни висини на летот обезбедуваат минимална надвиснување над препреките во засегнатите области.

ДЕЛ VI

Идентификување и разграничување на забранетите, ограничени и опасни области

Кога се воспоставуваат забранети, ограничени или опасни области, при нивното првото утврдување, се добиваат идентификација, а целосните детали поврзани со нив се ставаат на располагање за објавување."
